

UCHWAŁA NR LXXIX / 401 / 23
RADY POWIATU OBORNICKIEGO
z dnia 28 grudnia 2023 r.

w sprawie przyjęcia Programu Rozwoju Powiatu pn. „Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030”.

Na podstawie art. 12 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526 ze zm.) w związku z art. 3 pkt 3 i art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 1259 ze zm.), Rada Powiatu Obornickiego uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Program Rozwoju Powiatu pn. „Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030”.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Powiatu
(-)
Bogusław Janus

UZASADNIENIE:

Do uchwały Nr LXXIX / 401 / 23

Rady Powiatu Obornickiego

z dnia 28 listopada 2023 r.

Uchwalenie nowej Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego na 2023-2030 stało się konieczne z powodu zdezaktualizowania się wcześniejszego Planu Strategicznego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego na lata 2000-2010.

Strategia pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości podejmowanych działań realizowanych na rzecz powiatu i jest dokumentem strategicznym dla każdej jednostki samorządu terytorialnego wychodzącym naprzeciw nowym potrzebom i wyzwaniom.

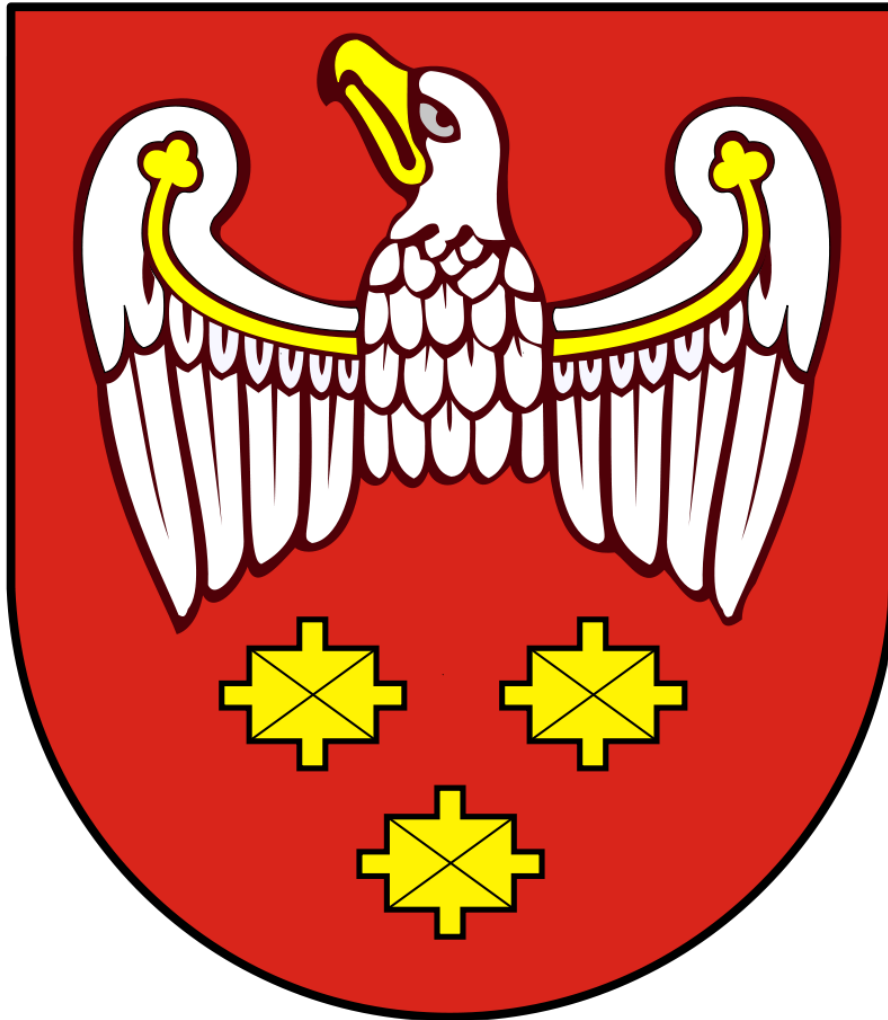
Ponadto Strategia jest projekcją przyszłości zadeklarowanej w wizji i w celach, do urzeczywistnienia których samorząd powiatowy, będzie dążył, podejmując określone sposoby działania wyznaczone, w misji i scenariuszu realizacyjnym Strategii oraz dokonując przekształceń obecnego stanu w oczekiwany.

Jest też narzędziem sprawnego zarządzania. Zarządzania zmianami jakie mają nastąpić w procesie realizacji strategii.

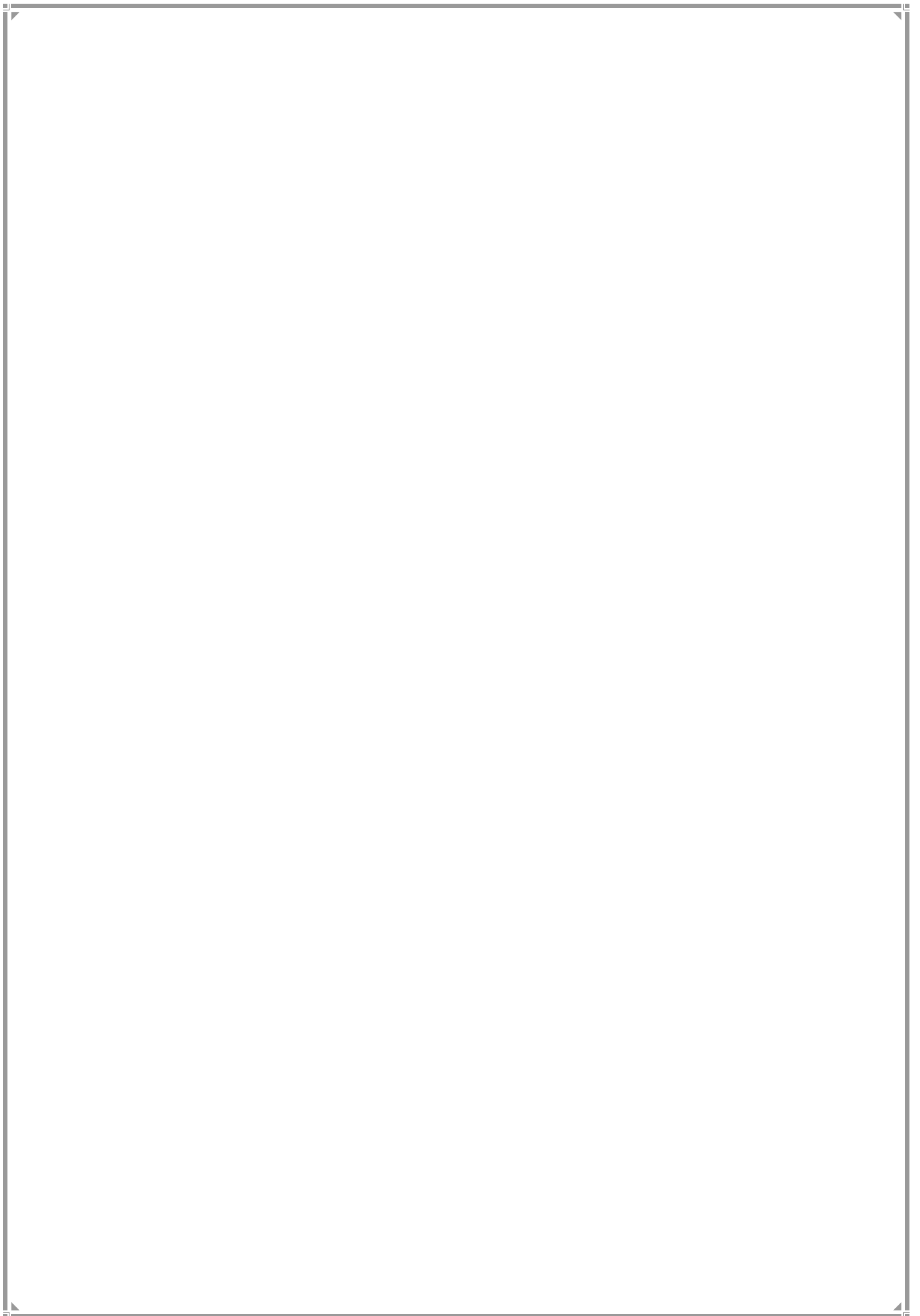
Przyjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.

**Starosta
(-)
Zofia Kotecka**

Załącznik nr 1
do Uchwały nr LXXIX/401/23
Rady Powiatu Obornickiego
z dnia 28 grudnia 2023 roku

**Program Rozwoju Powiatu pn.
„Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego
na lata 2023-2030”**

Szanowni Mieszkańcy Powiatu Obornickiego,

Oddaję w Państwa ręce Program Rozwoju Powiatu pn. „Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030”. Jest to jeden z podstawowych i najważniejszych dokumentów naszego Samorządu. Powstał on w oparciu o wnikliwą, wielopoziomową analizę przy uwzględnieniu szeregu danych statystycznych. Jego celem jest określenie potrzeb oraz potencjału naszego Powiatu, a także wyznaczenie długofalowych celów i priorytetowych kierunków rozwoju. Znajdziecie w nim Państwo zarówno obszary diagnostyczne, jak i wynikające z nich wizje, cele, działania i zasady ich wdrażania.

Strategia koncentruje uwagę na sprawach najbardziej istotnych dla Powiatu i jego Mieszkańców. Ma ona stanowić narzędzie skutecznego zarządzania rozwojem, a jednocześnie być uzupełnieniem strategii działań wyższego szczebla (poziom europejski, krajowy i wojewódzki) oraz niższego szczebla (poziom gminy). Jej wartością jest nie tylko dbałość o rozwój gospodarczy naszego regionu, ale również troska o środowisko, edukację, kulturę czy bezpieczeństwo.

Realizacja niniejszej Strategii jest wyzwaniem ambitnym, zarówno dla Samorządu, jak i całej lokalnej społeczności. Zachęcam więc wszystkich Mieszkańców do zapoznania się z przedstawionym Programem i wspólnego działania na rzecz rozwoju naszego Powiatu.

Zofia Kotecka
Starosta Obornicki

1.	PRZESŁANKI I ZAŁOŻENIA PROGRAMU	9
1.1	ZAKRES I FUNKCJE STRATEGII	10
2.	DIAGNOZA POWIATU OBORNICKIEGO	12
2.1	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU	12
2.2	UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE	16
2.2.1	ZMIANY ZALUDNIENIA.....	16
2.2.2	URODZENIA, ZGONY I PRZYROST NATURALNY	16
2.2.3	MIGRACJE	17
2.2.4	STRUKTURA LUDNOŚCI WEDŁUG WIEKU I PŁCI	17
2.2.5	PROGNOZA DEMOGRAFICZNA	20
2.3	ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I JEGO OCHRONA	23
2.3.1	RZEŻBA TERENU.....	23
2.3.2	ZASOBY NATURALNE	23
2.3.3	GLEBY.....	25
2.3.4	ZASOBY WODNE	27
2.3.5	WALORY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	30
2.3.6	KLIMAT.....	33
2.3.7	OCHRONA POWIETRZA.....	34
2.3.8	KLIMAT AKUSTYCZNY I POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	36
2.3.9	ANALIZA SWOT	37
2.3.10	GŁÓWNE WYZWANIA.....	39
2.4	DZIEDZICTWO KULTUROWE	41
2.4.1	ZADANIA I KOMPETENCJE POWIATU W ZAKRESIE OCHRONY ZABYTKÓW I OPIEKI NAD ZABYTKAMI.....	41
2.4.2	ZASOBY DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO POWIATU	42
2.4.3	STAN ZACHOWANIA ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH I ARCHEOLOGICZNYCH.....	46
2.4.4	ANALIZA SWOT	46

2.4.5	GŁÓWNE WYZWANIA.....	47
2.5	INFRASTRUKTURA DROGOWA	49
2.5.1	SIEĆ DROGOWA I STAN DRÓG.....	49
2.5.2	NATĘŻENIE RUCHU	52
2.5.3	ANALIZA SWOT	53
2.5.4	GŁÓWNE WYZWANIA.....	54
2.6	ORGANIZACJA TRANSPORTU PUBLICZNEGO.....	55
2.6.1	KOMUNIKACJA PUBLICZNA	55
2.6.2	TRANSPORT LOTNICZY.....	55
2.6.3	ANALIZA SWOT	56
2.6.4	GŁÓWNE WYZWANIA.....	56
2.7	GOSPODARKA I RYNEK PRACY.....	57
2.7.1	PODMIOTY GOSPODARCZE	57
2.7.2	ROLNICTWO.....	59
2.7.3	RYNEK PRACY.....	59
2.7.4	POZIOM I STRUKTURA BEZROBOCIA	60
2.7.5	ANALIZA SWOT	66
2.7.6	GŁÓWNE WYZWANIA.....	66
2.8	EDUKACJA.....	68
2.8.1	ANALIZA SWOT	71
2.8.2	GŁÓWNE WYZWANIA.....	71
2.9	POMOC SPOŁECZNA	72
2.9.1	POMOC I WSPRACIE OSOBOM STARSZYM I NIEPEŁNOSPRAWNYM	73
2.9.2	POMOC DZIECKU I RODZINIE.....	75
2.9.3	ANALIZA SWOT	77
2.9.4	GŁÓWNE WYZWANIA.....	77
2.10	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	79

2.10.1	ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE I BEZPIECZEŃSTWO	79
2.10.2	POLICJA.....	80
2.10.3	STRAŻ POŻARNA.....	81
2.10.4	POWIATOWY RZECZNIK KONSUMENTÓW	82
2.10.5	POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA W OBORNIKACH.....	82
2.10.6	POWIATOWY INSPEKTORAT WETERYNARII W OBORNIKACH.....	83
2.10.7	ANALIZA SWOT	83
2.10.8	GŁÓWNE WYZWANIA.....	84
2.11	OPIEKA ZDROWOTNA.....	85
2.11.1	ANALIZA SWOT	87
2.11.2	GŁÓWNE WYZWANIA.....	88
2.12	KULTURA.....	89
2.12.1	ANALIZA SWOT	91
2.12.2	GŁÓWNE WYZWANIA.....	91
2.13	SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA	92
2.13.1	OBIEKTY SPORTOWE NA TERENIE POWIATU	95
2.13.2	BAZA NOCLEGOWA	95
2.13.3	ANALIZA SWOT	97
2.13.4	GŁÓWNE WYZWANIA.....	98
2.14	WIZERUNEK I PROMOCJA.....	99
2.14.1	ANALIZA SWOT	100
2.14.2	GŁÓWNE WYZWANIA.....	101
2.15	USŁUGI ADMINISTRACYJNE	102
2.15.1	ANALIZA SWOT	103
2.15.2	GŁÓWNE WYZWANIA.....	103
2.16	WSPÓŁPRACA SAMORZĄDOWA.....	104
2.16.1	ANALIZA SWOT	104

2.16.2	GŁÓWNE WYZWANIA.....	105
2.17	ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	106
2.17.1	ANALIZA SWOT	107
2.17.2	GŁÓWNE WYZWANIA.....	107
2.18	SYTUACJA FINANSOWA POWIATU	108
2.18.1	DYNAMIKA DOCHODÓW I WYDATKÓW W LATACH 2018-2022.....	109
2.18.2	PROGNOZA FINANSOWA.....	111
2.18.3	ANALIZA SWOT	113
2.18.4	GŁÓWNE WYZWANIA.....	113
3.	ROZWÓJ STRATEGICZNY W LATACH 2023-2030	114
3.1	MISJA I WIZJA ROZWOJU.....	114
3.2	CELE STRATEGII.....	115
3.2.1	CEL STRATEGICZNY 1	115
3.2.2	CEL STRATEGICZNY 2	116
3.2.3	CEL STRATEGICZNY 3	117
3.2.4	CEL STRATEGICZNY 4	118
3.2.5	CELE OPERACYJNE	119
4.	SYSTEM WDRAŻANIA I FINANSOWANIA STRATEGII	125
4.1	WDRAŻANIE STRATEGII	125
4.2	GŁÓWNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII.....	127
5.	MONITORING I EWALUACJA	128
5.1	MONITOROWANIE EFEKTÓW.....	128
5.2	EWALUACJA STRATEGII	130
6.	BADANIE ANKIETOWE I KONSULTACJE SPOŁECZNE.....	132
7.	STRATEGIA ROZWOJU POWIATU OBORNICKIEGO NA LATA 2023-2030 A INNE DOKUMENTY STRATEGICZNE.....	134

7.1	DŁUGOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU „POLSKA 2030. TRZECIA FALA NOWOCZESNOŚCI”	134
7.2	STRATEGIA NA RZECZ ODPOWIEDZIALNEGO ROZWOJU DO ROKU 2020 (Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.).....	134
7.3	RAPORT POLSKA 2030. WYZWANIA ROZWOJOWE.....	135
7.4	KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030	136
7.5	KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2030.....	137
7.6	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO DO 2030 ROKU ...	138
8.	ZAŁĄCZNIKI	140
9.	SPIS TABEL, RYSUNKÓW I WYKRESÓW	152

1. PRZESŁANKI I ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Program Rozwoju Powiatu pn. „Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030” jest głównym dokumentem programowym tworzącym politykę samorządu powiatowego w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego w określonym horyzoncie czasu. Nakreśla on zakres dla sektorowych programów i projektów realizacyjnych Powiatu. W związku z zakończeniem okresu obowiązywania dotychczasowa „Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego”, zasadna stała się potrzeba stworzenia nowego dokumentu, który wyznacza długookresowe cele Powiatu oraz uzyskuje dla nich wsparcie społeczne.

Proces budowy Strategii – etapy:

- Założenia Strategii:
  - Określenie sposobów przebiegu tworzenia dokumentu;
- Diagnoza strategiczna:
  - Badania diagnostyczne różnych dziedzin życia społecznego, gospodarczego i środowiska przyrodniczego Powiatu Obornickiego;
  - Analiza SWOT Powiatu Obornickiego;
  - Analiza planów i programów rozwoju Powiatu Obornickiego;
  - Przegląd strategii i programów rozwoju jednostek centralnych (województwo wielkopolskie, kraj, UE).
- Określenie celów strategicznych:
  - Określenie misji i wizji Powiatu Obornickiego;
  - Wyznaczenie celów strategicznych i celów operacyjnych rozwoju Powiatu Obornickiego;
  - Wyznaczenie działań strategicznych z uwzględnieniem realizatorów i źródeł finansowania;
  - Opracowanie sposobów wdrażania, monitorowania i ewaluacji Strategii.
- Konsultacje projektu Strategii:
  - Poddanie dokumentu konsultacjom społecznym;
  - Analiza wniosków i uwag do Strategii;
  - Opracowanie ostatecznej wersji dokumentu Strategii.
- Zatwierdzenie Strategii:
  - Przyjęcie Strategii przez Radę Powiatu w Obornikach.

„Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030” (dalej *Strategia*) opierać się będzie na konkretnych celach, których osiągnięcie będzie prowadzić do wymaganego efektu. Cele te łącznie będą składać się na uzupełniający się plan rozwoju Powiatu. Na przyszłość niebagatelny wpływ ma szczegółowe planowanie oraz przestrzeganie i realizowanie wytycznych zaprezentowanych w niniejszym dokumencie. Jasne cele, które są efektem pracy wielu zaangażowanych ludzi pozwalają na jak najdoskonalszą realizację założeń. Tworzenie *Strategii* wdrażanie z dokładnym określeniem warunków, na jakich mają się odbywać poszczególne zadania oraz zaangażowanie ludzi do tworzenia wspólnego dobra ma na celu podniesienie poziomu zaspokajania potrzeb mieszkańców. Powiat, ze względu na swoje specyficzne ułożenie w organizacji życia samorządowego w Polsce ma w zakresie swoich obowiązków wiele odpowiedzialnych zadań. Bez właściwego planowania, antycypacji przyszłych trendów, niektóre z nich, takie jak np. organizacja szkolnictwa zawodowego czy system komunikacji nie będą służyć mieszkańcom. Stąd waga planowania dla właściwego gospodarowania budżetami.

Strategia dotyczy sfer i tematów, które są przedmiotem interwencji publicznej i odnosi się do zadań i kompetencji samorządu. Definiuje cele dla działań, wskazuje zakres i formy współpracy. Przyjęta i wdrażana *Strategia* pozwoli nie tylko efektywnie prowadzić politykę rozwoju Powiatu, ale także będzie zasadniczym dokumentem umożliwiającym skorzystanie z licznych instrumentów finansowych wspierających rozwój lokalny i regionalny, w tym pochodzących z perspektywy finansowej Unii Europejskiej.

Ze względu na naturalną potrzebę tworzenia dokumentów o charakterze strategicznym dla różnych obszarów aktywności przyjęto zasadę otwartości niniejszego dokumentu. Zmiany, uzupełnienia i modyfikacje polegać będą mogły zarówno na poprawianiu wprost dokumentu bazowego, jak i na dołączaniu innych dokumentów, jako uzupełnień *Strategii*. Podsumowując niniejszy dokument ma charakter otwarty i nie zamyka się przed zmianami oraz wprowadzaniem nie ujętych w aktualnej wersji dokumentu rozwiązań.

1.1 ZAKRES I FUNKCJE STRATEGII

„Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030” podzielona jest na dwa obszary:

- Diagnostyczny – opisujący stan, dynamikę oraz wyzwania i priorytety rozwoju Powiatu;
- Normatywny – przedstawiający wizję, cele i działania rozwoju Powiatu wraz z zasadami ich wdrażania.

W pierwszym obszarze „Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030” zawiera diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej Powiatu. Diagnozę stworzono dla 18 obszarów, związanych z procesem funkcjonowania Powiatu:

- Położenie i struktura administracyjna Powiatu;
- Aktualna i prognozowana sytuacja demograficzna;
- Środowisko przyrodnicze;
- Dziedzictwo kulturowe;
- Infrastruktura drogowa;
- Organizacja transportu publicznego;
- Gospodarka i rynek pracy;
- Edukacja;
- Pomoc społeczna;
- Bezpieczeństwo publiczne;
- Opieka zdrowotna;
- Kultura;
- Sport, rekreacja i turystyka
- Wizerunek i promocja;
- Usługi administracyjne;
- Współpraca samorządowa;
- Organizacje pozarządowe;
- Sytuacja finansowa Powiatu.

Podczas tworzenia diagnoz strategicznych dla każdego z obszarów korzystano z oficjalnych statystyk GUS i danych źródłowych Starostwa Powiatowego w Obornikach. Każdy z obszarów, w swoim zakresie, podsumowany został analizą SWOT Powiatu w perspektywie najbliższych kilkunastu lat. Na ich podstawie zostały przedstawione wyzwania jakie stoją przed samorządem powiatowym oraz priorytety w procesie długofalowej interwencji.

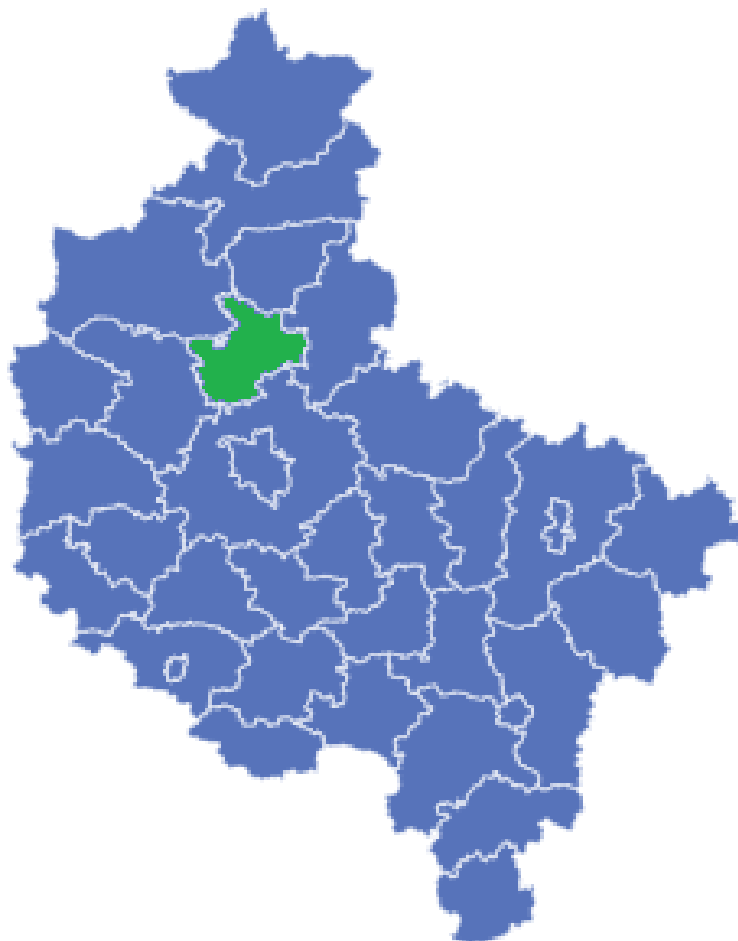
„Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030” jest dokumentem przeznaczonym nie tylko do władz, administracji i mieszkańców, ale także do organizacji pozarządowych oraz jednostek administracji publicznej wszystkich szczebli. *Strategia* jest w pełni zbieżna z dokumentami strategicznymi szczebla wojewódzkiego i krajowego. Niniejszy dokument będzie systematycznie monitorowany i poddawany ewaluacji. Pomoże to uniknąć dezaktualizacji wyzwań określonych w *Strategii* w czasie jego obowiązywania.

2. DIAGNOZA POWIATU OBORNICKIEGO

2.1 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU

Powiat Obornicki położony jest w centralnej części Polski, w północno-zachodniej części województwa wielkopolskiego, w bliskim sąsiedztwie aglomeracji poznańskiej. Powiat graniczy z:

- Powiatem Wągrowieckim od strony wschodniej;
- Powiatem Chodzieskim od strony północnej;
- Powiatem Czarnkowsko-Trzcianeckim od strony północno-zachodniej;
- Powiatem Szamotulskim od strony zachodniej;
- Powiatem Poznańskim od strony południowej.

Rys. 1 Powiat Obornicki na mapie województwa wielkopolskiego
źródło: pkw.gov.pl

Powiat Obornicki zajmuje powierzchnię 711 km² (71.104 ha) co stanowi 2,38% powierzchni województwa i 0,23% powierzchni kraju. W 2022 roku zamieszkały był przez 58.988 osób¹ (1,69% ludności województwa i 0,16% ludności kraju). Powiat tworzą 3 gminy. Dwie gminy miejsko-wiejskie – Oborniki i Rogoźno oraz jedna gmina wiejska - Ryczywół. Pod względem powierzchni i liczby ludności największą gminą Powiatu jest gmina Oborniki.

Tabela 1 Powierzchnia i ludność gmin Powiatu Obornickiego w 2021 roku

Jednostka	Status jednostki	Powierzchnia [km ²]	Ludność	Gęstość zaludnienia [os/km ²]
Powiat Obornicki	Powiat ziemski	711	58 988	83,0
Oborniki	miejsko-wiejska	340	34 153	100,4
Rogoźno	miejsko-wiejska	216	18 000	83,2
Ryczywół	wiejska	155	6 835	44,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Sieć osadniczą Powiatu Obornickiego tworzy 78 sołectw i 2 miasta. Siedzibą władz Powiatu jest miasto Oborniki. Powiat położony jest w stosunkowo niewielkiej odległości od dużych aglomeracji miejskich: Poznań (37 km), Piła (67 km) Bydgoszcz (107 km).

Tabela 2 Sieć osadnicza w Powiecie Obornickim (miasta i sołectwa)

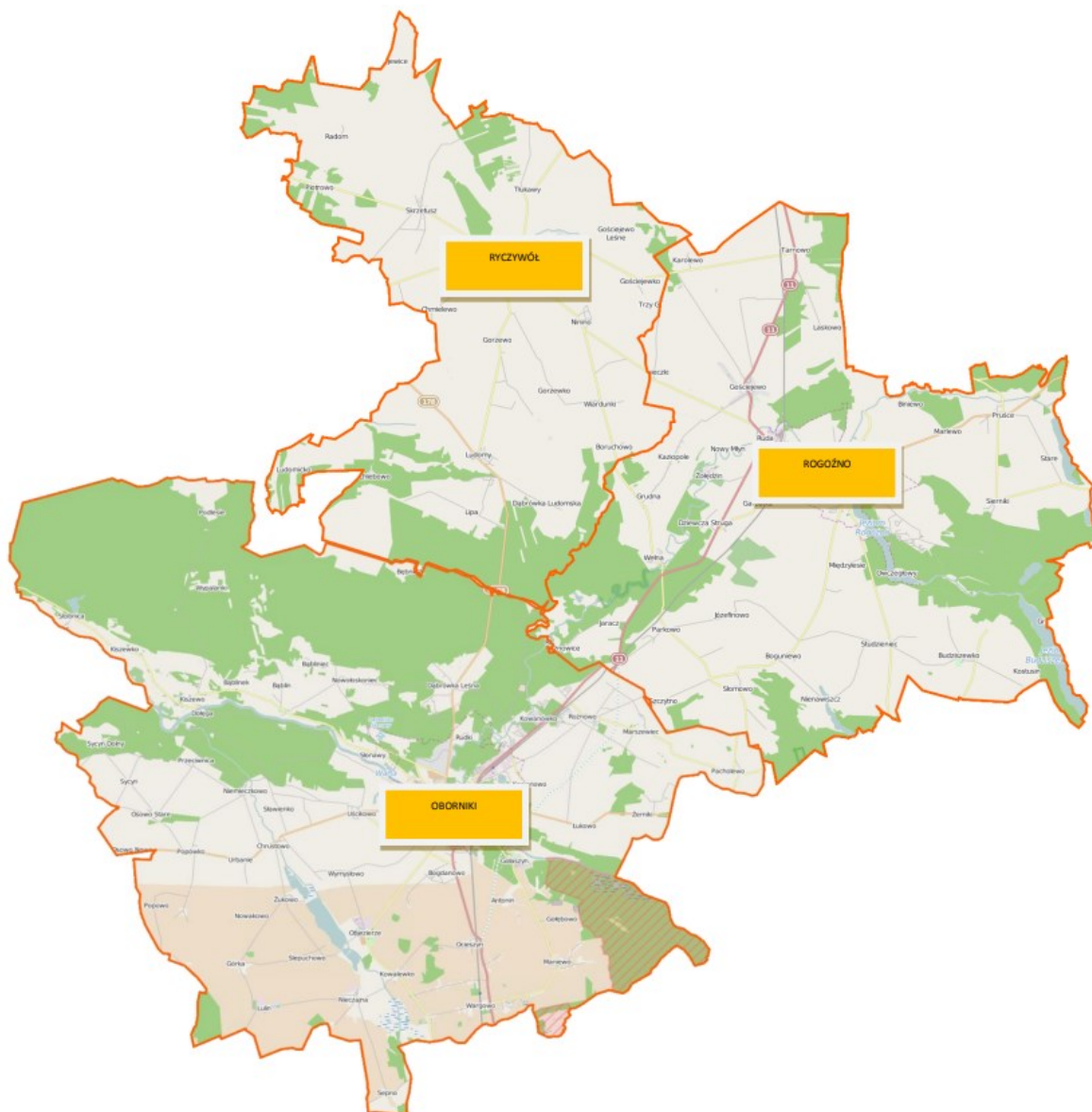
Gmina	Miasta	Sołectwa
Oborniki	Oborniki	Bąblin, Bąblinek, Bąbliniec, Bogdanowo, Chrustowo, Dąbrówka Leśna, Gołaszyn, Gołębowo, Górka, Kiszewko, Kiszewo, Kowalewko, Kowanowo, Kowanówko, Lulin, Łukowo, Maniewo, Marszewiec, Nieczajna, Niemieckowo, Nowołoskoniec, Objezierze, Ocieszyn, Osowo, Pacholewo, Podlesie, Popowo, Popówko, Przeciwnica, Roźnowo, Sławienko, Słonawy, Stobnica, Sycyn, Ślepuchowo, Świerkówki, Urbanie, Uścikowo, Uścikówiec, Waargowo, Wychowaniec, Wymysłowo, Wypalanki, Żerniki, Żukowo ²
Rogoźno	Rogoźno	Boguniewko, Budziszewko, Cieśle, Garbatka, Gościejewo, Jaracz, Józefino, Kaziopole, Karolewo, Laskowo, Nienawiszcz, Owczegłowy, Owieczki, Parkowo, Pručie, Ruda, Słomowo, Studzieniec, Tarnowo ³
Ryczywół		Dąbrówka Ludomska, Gorzewo, Gościjewko, Lipa, Ludomy, Łopiszewo, Ninino, Piotrowo, Radom, Ryczywół, Skrzetusz, Tłukawy, Wiardunki, Zawady

Źródło: opracowanie własne

¹ Źródło: GUS

² Źródło: <https://www.oborniki.pl/solectwa-informacje/>

³ Źródło: https://bip.rogozno.pl/content.php?cms_id=7|m=3

Rys. 2 Powiat Oborniki w podziale na Gminy

źródło: https://pczk.powiatobornicki.pl/wp-content/uploads/2020/10/CHARAKTERYSTYKA-POWIATU_WYBRANE-ZAGROZENIA_2020.pdf

Powierzchnia 711 km² – stawia Powiat Obornicki na 22 miejscu w gronie powiatów ziemskich województwa wielkopolskiego. Ze względu na liczbę mieszkańców – prawie 59 tys. – Powiat Obornicki jest 24 najbardziej zaludnionym powiatem województwa. Na wykonanie zadań, samorząd rozporządza dochodami w wysokości ponad 63 mln zł rocznie (2021 r.). Po stronie wydatków największe sumy przekazywane są na oświatę, opiekę wychowawczą, pomoc społeczną, ochronę zdrowia oraz drogi powiatowe. Kierunki działania samorządu powiatowego dotyczą także m.in. spraw edukacji publicznej, promocji i ochrony zdrowia, pomocy społecznej, dróg publicznych, ochrony środowiska i przyrody, porządku publicznego i bezpieczeństwa, przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy.

Tabela 3 Podstawowe dane dla Powiatu Obornickiego (2022 r.)

Powierzchnia	711 km ²
Liczba mieszkańców	58 988 os.
Gęstość zaludnienia	83,0 os/km ²
Dochody Powiatu (2021 r.)	63 358 260,61 zł
Średnie dochody Powiatu na 1 mieszkańca (2021 r.)	1 072,34 zł
Liczba podmiotów gospodarczych (REGON)	7 346

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

2.2 UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE

W Powiecie Obornickim od kilkunastu lat zachodzą intensywne procesy demograficzne. Mają one istotny wpływ na rozwój przestrzenny, społeczny i gospodarczy. Spadek liczby ludności bardzo znacząco oddziałuje na kwestie związane z zarządzaniem publicznym, wskazując władzom samorządu Powiatu Obornickiego nowe wyzwania rozwojowe.

2.2.1 ZMIANY ZALUDNIENIA⁴

Według danych GUS (stan na 31.12.2022 r.) Powiat Obornicki zamieszkiwało 58.988 osób, w tym: 29.813 kobiet oraz 29.175 mężczyzn. W ciągu 5 lat w stosunku do 2018 r., populacja Powiatu zmniejszyła się o 870 osób. W związku z systematycznym spadkiem liczby ludności, gęstość zaludnienia w Powiecie Obornickim zmalała w badanym okresie z 84 do 83 osób na km². Największy odpływ mieszkańców zanotowała gmina Ryczywół (prawie 7%), a najmniejszy gmina Oborniki.

Tabela 4 Liczba ludności i gęstość zaludnienia w Powiecie Obornickim w latach 2017-2022

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ogółem	59 726	59 858	59 825	59 180	59 164	58 988
Mężczyźni	29 588	29 676	29 601	29 317	29 283	29 175
Kobiety	30 138	30 182	30 224	29 863	29 881	29 813
Gęstość zaludnienia [os/km ²]	84,0	84,2	84,1	83,2	83,2	83,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Tabela 5 Dynamika zmian zaludnienia w Powiecie Obornickim w latach 2017-2022

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Dynamika 2018-2022 (2018=100%)
Powiat Obornicki	59 726	59 858	59 825	59 180	59 164	58 988	98,54
Oborniki	34 082	34 157	34 179	34 163	34 181	34 153	99,99
Rogoźno	18 265	18 367	18 353	18 050	18 054	18 000	98,00
Ryczywół	7 379	7 334	7 293	6 967	6 929	6 835	93,19

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

2.2.2 URODZENIA, ZGONY I PRZYROST NATURALNY

Liczba urodzeń w Powiecie Obornickim konsekwentnie maleje. W 2021 roku urodziło się o 116 dzieci mniej niż w 2018 roku. Liczba zgonów w badanym okresie także wzrasta.

Takie uwarunkowania z demograficznego punktu widzenia są bardzo niekorzystne. Przewaga zgonów nad urodzeniami oznacza ujemny przyrost naturalny (-2,3 na 1000 osób). Przy okazji spada także wartość współczynnika dzietności kobiet (liczba dzieci przypadających na kobietę

⁴ Dane GUS dotyczą osób zameldowanych w gminie. Gminy posiadają także własne dane dotyczące liczby mieszkańców według „deklaracji śmieciowych”. Z uwagi na konieczność zachowania zasady porównywalności, w analizach dynamiki i struktury ludności w Powiecie Obornickim przyjęto oficjalne dane GUS.

w wieku prokreacyjnym) z 1,579 w 2017 r. do 1,425 w 2021 r. Taki stan nie zapewnia tzw. prostej zastępowalności pokoleń, która występuje, gdy dzietność kobiet wynosi co najmniej 2,1.

Tabela 6 Urodzenia, zgony i przyrost naturalny w Powiecie Obornickim w latach 2016-2021

Wskaźniki	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Urodzenia żywe	682	698	701	604	607	585
Zgony	526	596	565	573	622	721
Przyrost naturalny	156	102	136	31	-15	-136
Współczynnik przyrostu naturalnego (na 1 000 os.)	2,62	1,71	2,27	0,52	-0,25	-2,30
Dzietność kobiet (wielkopolskie)	1,466	1,579	1,552	1,537	1,488	1,425

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

2.2.3 MIGRACJE

Kolejnym znaczącym bodźcem, wpływającym na liczbę ludności są migracje ludności. Powiat Obornicki jest obszarem, w którym liczba emigrantów jest znacznie większa niż liczba imigrantów. W 2021 roku na terenie Powiatu zameldowało się 316 osób, w tym 173 z miast i 143 ze wsi. W tym samym roku wymeldowały się ogółem 322 osoby. Od 2018 roku saldo migracji było niezmiennie ujemne, w 2021 roku wynosiło -6. Przyrost rzeczywisty (suma przyrostu naturalnego i salda migracji) w 2021 r. był także ujemny i wynosił -142 osoby. Stwierdzić należy, że za spadek zaludnienia Powiatu w 5% odpowiadają migracje, a w 95% przyrost naturalny.

Tabela 7 Migracje w Powiecie Obornickim w latach 2016-2021

Wskaźniki	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Zameldowania ogółem	324	314	293	313	297	316
Zameldowania z miast	177	153	164	195	151	173
Zameldowania ze wsi	147	161	129	118	146	143
Wymeldowania ogółem	322	310	357	391	310	322
Wymeldowania do miast	145	153	175	185	148	165
Wymeldowania na wieś	177	157	182	206	162	157
Saldo migracji	2	4	-64	-78	-13	-6
Przyrost rzeczywisty	158	106	72	-47	-28	-142

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

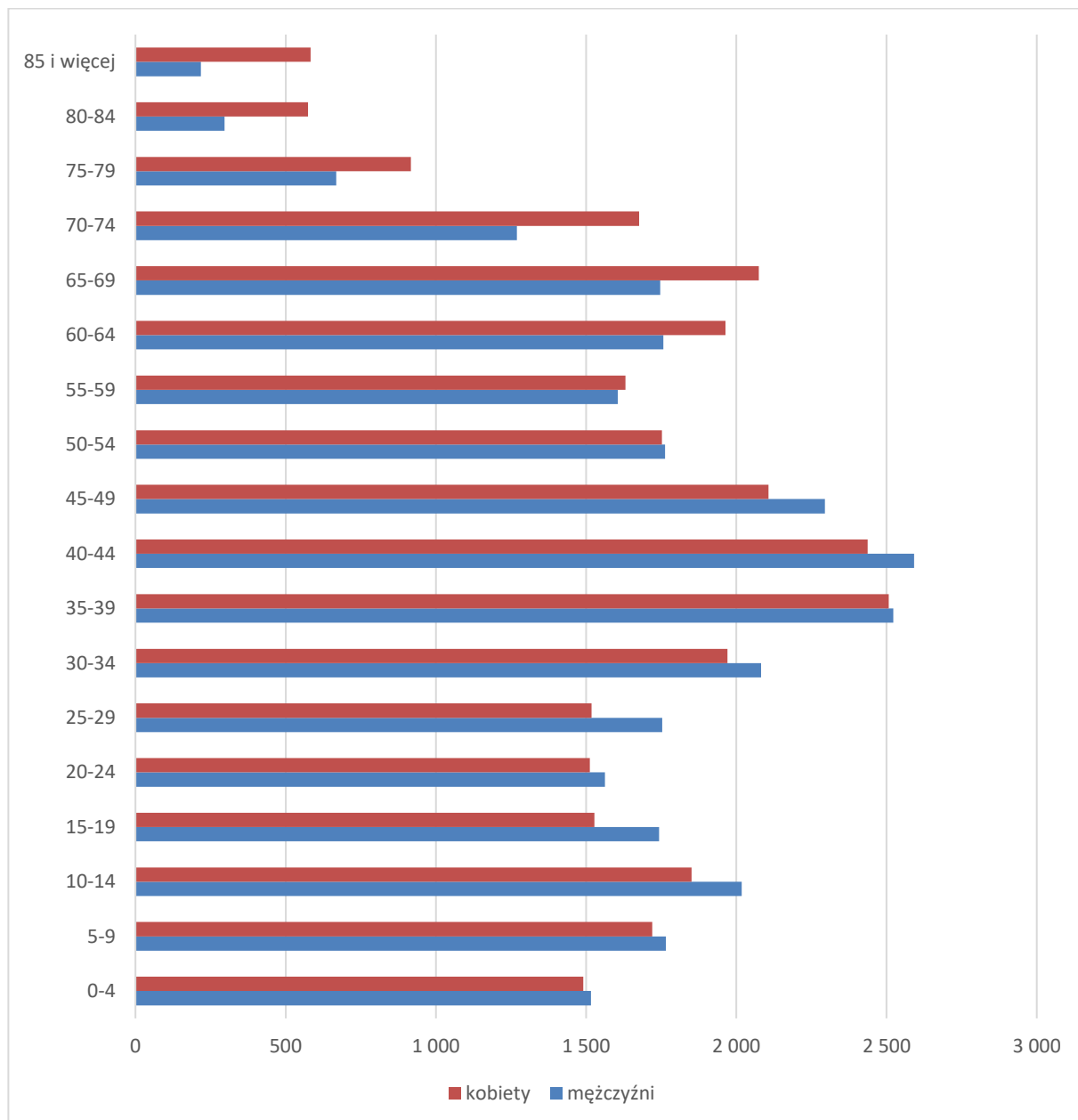
2.2.4 STRUKTURA LUDNOŚCI WEDŁUG WIEKU I PŁCI

Z obecnego stanu rozwoju demograficznego w Powiecie Obornickim wywnioskować można, że potęgować się będzie starzenie się społeczeństwa. W latach 2010-2020 w wiek emerytalny weszli mieszkańcy urodzeni w powojennym wyżu demograficznym z lat 50. W Powiecie podwyższa się długość oczekiwanego trwania życia (wyhamowały ją trochę skutki pandemii COVID19). Jednakże w chwili obecnej, mieszkańiec Powiatu Obornickiego średnio dożywa 76 lat (kobiety – 79,6 lata, mężczyźni – 72,1 lat).

Jeśli spojrzeć na strukturę płci w Powiecie Obornickim to zauważyć można równowagę. Liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn (wskaźnik feminizacji) w 2022 r. wynosiła 102. Wyróżnia to Powiat na tle województwa i kraju gdzie współczynnik ten wynosi odpowiednio 106 i 107. W 2021 r. w Powiecie urodziło się więcej dziewczynek niż chłopców (o 19). W grupach wiekowych do 49 lat przeważają mężczyźni. W starszych grupach wiekowych, widoczna jest znaczna przewaga kobiet nad mężczyznami.

Z wykresu 1 można wywnioskować, że w Powiecie Obornickim dość duży udział w populacji stanowią dzieci i młodzież. Jest to sytuacja pożądana, ponieważ zapewnia względną zastępowalność pokoleń. Z uwagi na wydłużanie się przeciętnego trwania życia należy spodziewać się w najbliższych latach, stałego wzrostu liczby osób starszych.

W latach 2020-2022 liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym maleje. Ma to z pewnością związek ze spadającą liczbą urodzeń. Liczba osób w wieku produkcyjnym także spada. Z kolei grupa osób w wieku poprodukcyjnym systematycznie powiększa się. Te informacje oraz fakt, że w przyszłości grupa osób w wieku poprodukcyjnym będzie licznie zasilana przez grono osób znajdujących się aktualnie w wieku produkcyjnym, świadczy o tym, że prognozy demograficzne dla Powiatu Obornickiego wyglądają mało korzystnie. Jest to sytuacja identyczna z sytuacją kraju. Z pewnością powyższe tendencje będą wymagały przystosowania usług społecznych do potrzeb seniorów.

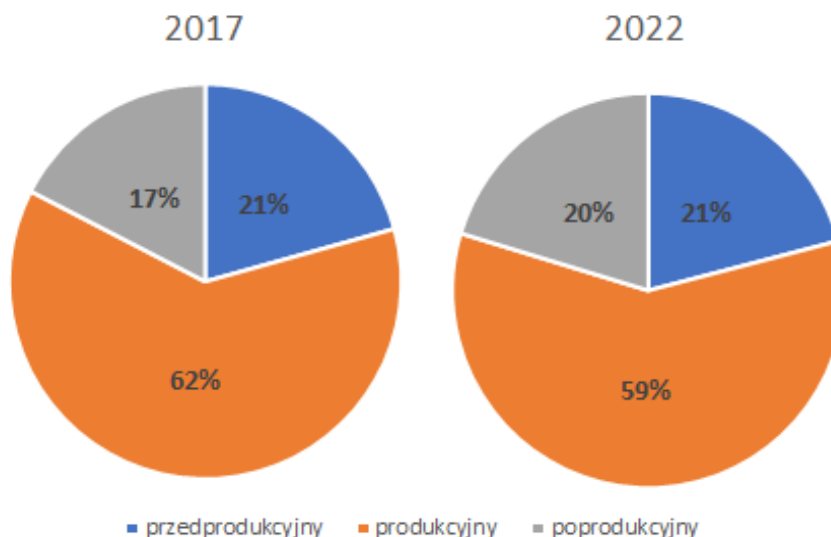
Wykres 1 Struktura ludności wg płci i wieku w Powiecie Obornickim w 2022 r.
 źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Liczba ludności w Powiecie w wieku przedprodukcyjnym, w latach 2020-2022, spadła o 160 osób czyli o ponad 1,3%. Największy spadek zanotowano w gminie Ryczywół (prawie 5%). Od 2017 roku grono mieszkańców Powiatu w wieku produkcyjnym zmniejszyło się o 2.306 osób – czyli o ponad 6%. We wszystkich gminach Powiatu notuje się spadek liczby mieszkańców w tym przedziale wiekowym. Największy nastąpił w gminie Ryczywół (ponad 11%) a najmniejszy w gminie Oborniki (ponad 5%). Inaczej sytuacja wygląda z liczbą mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. W tym przypadku zanotowano wzrost o 1.566 osób (ponad 15%). Największa liczba seniorów przybyła w gminie Oborniki (wzrost o ponad 15%). Wskaźnik obciążenia demograficznego ludności (liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym) w Powiecie Obornickim wzrósł z 28,2 (2017 r.) do 34,6 (2022 r.).

Tabela 8 Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Powiecie Obornickim w latach 2017-2022

Ludność w wieku	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Przedprodukcyjnym	12 367	12 400	12 291	12 529	12 525	12 369
Produkcyjnym	36 936	36 595	36 292	35 126	34 907	34 630
Poprodukcyjnym	10 423	10 863	11 242	11 525	11 732	11 989

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wykres 2 Struktury wieku ludności według ekonomicznych grup wieku w Powiecie Obornickim w 2017 r. i 2022 r.
źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Z powyższej analizy wywnioskować można, że sytuacja pod względem skali i dynamiki procesów demograficznych w Powiecie Obornickim jest zbliżona do sytuacji w województwie wielkopolskim, a także w całym kraju. W ostatnich 6 latach w Powiecie następuje spadek liczby ludności, ma miejsce ujemny przyrost naturalny i ujemny wskaźnik salda migracji. Względnie młodej populacji Powiatu wtóruje bardzo szybki proces starzenia się społeczności.

2.2.5 PROGNOZA DEMOGRAFICZNA

Przygotowana w 2017 r. przez Główny Urząd Statystyczny „Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030” sygnalizuje, że w najbliższych latach na terenie Powiatu Obornickiego zachodzą będą wzmożone procesy demograficzne, które doprowadzać będą do wzrostu liczby mieszkańców Powiatu.

Tabela 9 Liczba ludności ogółem oraz w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Powiecie Obornickim w 2022 r. i 2030 r. (prognoza)

Ludność w wieku	2022 (dane rzeczywiste)	2022 (dane z prognozy)	2030	Różnica [2022 a 2030]
Przedprodukcyjnym	12 369	12 480	11 335	-8,36%
Produkcyjnym	34 630	35 799	35 899	3,66%
Poprodukcyjnym	11 989	12 394	14 076	17,41%
Razem	58 988	60 673	61 310	3,94%

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Według prognozy GUS na obszarze Powiatu Obornickiego oczekiwać należy:

- Zwiększenia liczby ludności (w stosunku do roku 2022) o 2.322 osoby (o 3,94%%);
- Spadku liczby ludności w Powiecie w wieku przedprodukcyjnym (o 8,36%),
- Wzrostu udziału w populacji osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym (o 3,66% i 17,41%).

Wydaje się jednak, że należy zrewidować te prognozy ponieważ rzeczywistość okazuje się inna. Już prognoza na 2022 (a badanie przeprowadzono w 2017 roku) znacznie odbiega od danych aktualnych. Liczba ludności zamiast rosnać maleje. Trudno powiedzieć jednak czy jest to stały trend czy tylko wpływ pandemii COVID-19. Niemniej należy obserwować i kontrolować te dane w celu odpowiedniego planowania przyszłych działań związanych ze sferą społeczną. Na podstawie danych rzeczywistych i prognozy można wysunąć wnioski, że najłabszymi stronami demografii Powiatu są m.in.:

- Zmniejszający się poziom urodzeń;
- Rosnąca liczba zgonów;
- Zmniejszający się udział ludności w wieku przedprodukcyjnym,
- Ujemny przyrost naturalny;
- Ujemne saldo migracji.

Bardzo niepożądanym pod względem demograficznym zjawiskiem, mogącym nasilić i uwidocznić się w najbliższych latach w Powiecie Obornickim, jest przyrost liczby ludzi starszych w ogólnej populacji Powiatu (z 20,32% w 2020 r. do 23,96% w 2030 r.) – starzenie się społeczeństwa.

Takie zmiany struktur wieku populacji w Powiecie Obornickim, będą miały duże znaczenie w sposobie zarządzania sferą usług publicznych. Starzenie się społeczeństwa obciąża m. in. zwiększenie nakładów na sferę związaną z zapewnieniem opieki osobom starszym. Spadek liczby mieszkańców zobowiązuje władze do tworzenia możliwości odwrócenia niekorzystnego trendu. Malejąca liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym może spowodować regres w rozwoju rynku pracy. Opisane procesy demograficzne znacznie wpłyną na potrzeby społeczeństwa lokalnego w zakresie dostępności do usług publicznych (edukacyjnych, zdrowotnych, sportowo-rekreacyjnych, administracyjnych itd.). Odpowiedzialność związana z zaspokojeniem tych potrzeb w większości spocznie na władzach publicznych, które zmuszone będą do podejmowania wspólnych działań w aspekcie gminnym i powiatowym. Zmieniające się

potrzeby społeczne i przede wszystkim sposoby w jaki zostaną zaspokojone z pewnością wpłyną na konkurencyjność Powiatu Obornickiego, ale głównie na jakość życia mieszkańców.

2.3 ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I JEGO OCHRONA

W niniejszym rozdziale zobrazowano środowisko naturalne Powiatu tak, aby w części kierunkowej dokumentu zaprezentować propozycje działań, które Powiat powinien realizować w celu ochrony swoich zasobów środowiskowych.

2.3.1 RZEŻBA TERENU

Według podziału fizyczno-geograficznego, opracowanego przez Jerzego Kondrackiego, Powiat Obornicki leży w obrębie megaregionu *Pozaalpejska Europa Środkowa*, prowincji *Niż Środkowoeuropejski*, podprowincji *Niziny Środkowopolskie*, makroregionu *Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka* oraz w granicach mezoregionów: *Pojezierze Poznańskie*, *Poznański Przełom Warty i Pojezierze Gnieźnieńskie*.

Położony jest na północ od Poznania, jest jednym z 31 powiatów ziemskich Województwa Wielkopolskiego. Przez powiat przepływają rzeki: Warta, Wełna i Flinta. Najwyższe wzniesienie znajdujące się na terenie powiatu to wzgórze morenowe Koci Sad zlokalizowane na południe od Słomowa w gminie Rogoźno – 119 m n.p.m. Różnica między najwyższym a najniższym punktem terenu wynosi ponad 74 m. Ukształtowanie terenu – nizinne z nielicznymi wzniesieniami. Średnia wysokość terenu oscyluje między 70 a 75 m n.p.m. Najniższy punkt terenu to okolice Obornik położony na wysokości 44,7 m n.p.m. Forma ukształtowania terenu jest jednak bardzo łagodna, nigdzie nie ma różnic w wysokościach, powodujących utrudnienia komunikacyjne. Dużą część powiatu porastają lasy, które są częścią Puszczy Nadnoteckiej.

2.3.2 ZASOBY NATURALNE

Zasoby złóż kopalin na terenie Powiatu Obornickiego są pochodną budowy geologicznej tego obszaru. Wieloletnie prace geologiczne pozwoliły na udokumentowanie, a następnie na gospodarcze wykorzystanie udokumentowanych złóż kopalin.

Tabela 10 Wykaz złóż na terenie Powiatu Obornickiego

Lp.	Nazwa złoża	Kopalina	Stan zag. złoża ⁵	Zasoby geologiczne bilansowe	Zasoby przemysłowe	Wydobycie
1	Szamotuły	Węgla brunatne	R	746 326 tys. t	-	-
2	Objezierze	Kreda	Z	1 329 tys. t	-	-
3	Boguniewo	Piaski i żwiry	R	63 tys. t	-	-
4	Cieśle AD	Piaski i żwiry	T	147 tys. t	147 tys. t	-

⁵ E – eksploatowane, T – złoża zagospodarowane, eksploatowane okresowo, R – rozpoznane szczegółowo, Z – złoża, z którego wydobywanie zostało zaniechane, P – złoża o zasobach rozpoznanych wstępnie, M – złoża skreślone z bilansu zasobów w roku sprawozdawczym

5	Cieśle I	Piaski i żwiry	R	267 tys. t	-	-
6	Cieśle II	Piaski i żwiry	Z	257 tys. t	-	-
7	Cieśle ZKKN	Piaski i żwiry	R	1 200 tys. t	-	-
8	Cieśle ZO	Piaski i żwiry	T	167 tys. t	-	-
9	Dąbrówka Leśna	Piaski i żwiry	Z	904 tys. t	-	-
10	Gołębowo AD	Piaski i żwiry	R	900 tys. t	-	-
11	Gołębowo MD	Piaski i żwiry	E	13 059 tys. t	10 065 tys. t	428 tys. t
12	Gorzewo MN	Piaski i żwiry	R	316 tys. t	-	-
13	Igrzyna	Piaski i żwiry	R	7 953 tys. t	-	-
14	Jaracz	Piaski i żwiry	Z	228 tys. t	-	-
15	Jaracz II	Piaski i żwiry	Z	156 tys. t	-	-
16	Jaracz MD	Piaski i żwiry	R	3 266 tys. t	-	-
17	Kowanówko	Piaski i żwiry	Z	23 722 tys. t	-	-
18	Lipa AK	Piaski i żwiry	R	1 559 tys. t	-	-
19	Lipa Tł	Piaski i żwiry	R	106 tys. t	-	-
20	Ludomy	Piaski i żwiry	Z	103 tys. t	-	-
21	Niemieczkowo RG	Piaski i żwiry	M	-	-	-
22	Oborniki MD	Piaski i żwiry	R	543 tys. t	-	-
23	Oborniki Wlkp. II	Piaski i żwiry	Z	299 tys. t	-	-
24	Potuły-Cieśle	Piaski i żwiry	Z	687 tys. t	-	-
25	Pruście	Piaski i żwiry	T	82 tys. t	-	-
26	Pruście II	Piaski i żwiry	Z	23 tys. t	-	-
27	Sławienko	Piaski i żwiry	Z	159 tys. t	-	-
28	Sławienko PS II	Piaski i żwiry	E	79 tys. t	-	4 tys. t
29	Uścikowo BW	Piaski i żwiry	R	96 tys. t	-	-
30	Uścikowo BW-2	Piaski i żwiry	R	50 tys. t	-	-
31	Uścikowo Mł	Piaski i żwiry	T	280 tys. t	120 tys. t	-
32	Uścikówiec	Piaski i żwiry	Z	662 tys. t	-	-
33	Uścikówiec II	Piaski i żwiry	Z	17 tys. t	-	-
34	Uścikówiec KR	Piaski i żwiry	T	487 tys. t	99 tys. t	-
35	Oborniki	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	Z	262 tys. m ³	-	-
36	Chlebowo	Torfy	Z	6,69 tys. m ³	-	-
	Studzieniec- Boguniewo	Torfy	Z	83,13 tys. m ³	-	-

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2021 r.

Na terenie Powiatu Obornickiego, eksploatacja złóż odbywa się metodą odkrywkową, która wpływa na przekształcenie rzeźby terenu, zmianę w krajobrazie, stan wód podziemnych i powierzchniowych oraz na różnorodność biologiczną. Należy pamiętać, że jakkolwiek eksploatacja złóż powoduje duże zmiany w przypowierzchniowej warstwie skorupy ziemskiej, między innymi w postaci znacznych obszarów wyłączonych z użytkowania (grunty zdewastowane i zdegradowane). Prowadzone prace rekultywacyjne po zakończonej eksploatacji z jednej strony, w niewielkim stopniu łagodzą przeobrażenia spowodowane wydobywaniem kopalin, jednak przy dobrze przeprowadzonych pracach mogą wzbogacać krajobraz w nowe elementy, których zaistnienie nie byłoby możliwe bez eksploatacji. Największym zagrożeniem dla środowiska ze strony zasobów naturalnych jest nielegalne pozyskiwanie kopalin.

Odnawialne źródła energii są w porównaniu do źródeł tradycyjnych bardziej przyjazne dla środowiska przyrodniczego. Wykorzystywanie OZE w znacznym stopniu zmniejsza szkodliwe oddziaływanie energetyki na środowisko naturalne, głównie poprzez ograniczenie emisji szkodliwych substancji, zwłaszcza gazów cieplarnianych. Potencjał Powiatu Obornickiego w produkcji odnawialnych źródeł energii jest duży. Między innymi gmina Oborniki posiada warunki sprzyjające rozwojowi geotermii. Zasoby wodne na głębokości 2 km pod poziomem terenu osiągają temperaturę pomiędzy 65°C, a 75°C, a na głębokości 3 km pomiędzy 100°C a 110°C. Powiat Obornicki leży w korzystnej strefie energii wiatrowej, co oznacza, że na jego terenie występują sprzyjające warunki meteorologiczne dla rozwoju tego rodzaju energetyki. Ograniczeniem dla rozwoju energetyki wiatrowej są tereny leśne, które stanowią 31,2% powierzchni powiatu oraz formy ochrony przyrody, którymi objęto blisko 14,2% obszaru powiatu. W Powiecie Obornickim energię uzyskuje się także dzięki zainstalowanym kolektorom słonecznym (m. in. na SP ZOZ Oborniki, farmy fotowoltaiczne, posesje prywatne). Na terenie Powiatu Obornickiego w mniejszym stopniu wykorzystywana jest energia z biomasy. Przeważnie są to kotły na biomasę w nieruchomościach prywatnych. Przez gminę Oborniki przepływają 3 rzeki o potencjale energetycznym. Średni przepływ roczny dla każdego z tych cieków wodnych jest wyższy niż minimalna wartość wynosząca 0,1 m³/s. Największe możliwości rozwoju energii wodnej daje jednak Wełna, na której to (w obrębie omawianej gminy) znajduje się oddana do użytku w 2011 roku elektrownia wodna o mocy 330 kW. Pozwala wyprodukować rocznie energię dla 480 gospodarstw domowych. Roczna produkcja energii wynosi 1440 KWh.

2.3.3 GLEBY

Pokrywą glebową powiatu tworzą przede wszystkim gleby brunatne właściwe i bielcowe wytworzone z piasków gliniastych lekkich lub nawet słabogliniastych na glinie. Lokalnie spotyka się czarne ziemie wytworzone z glin i piasków gliniastych mocnych na glinie. W dolinach rzek i cieków oraz dnach rynien jeziornych występują zróżnicowane gleby pochodzenia organicznego: murszowo-mineralne i murszowate, torfowe i mułowo-torfowe, mady.

Gleba jest podstawowym zasobem produkcyjnym rolnictwa, stąd dobry stan gleb zapewnia potencjał dla produkcji żywności wysokiej jakości. Jednak gruntów rolnych o wysokiej przydatności dla produkcji rolniczej na terenie powiatu jest stosunkowo niewiele: grunty klas II-III stanowią ok. 32%, natomiast klasa I w ogóle nie występuje. Przeważają gleby średnio dobre, średniej i słabej jakości. Gleby klasy IV stanowią 36%, klasy V i VI zajmują 31%. Największe

obszary gleb należących do wyższych klas bonitacyjnych (III a i III b) znajdują się w gminach Oborniki i Ryczywół. Dodatkowo, na terenie tychże gmin występują niewielkie obszary gleb w II klasie bonitacyjnej, które należą do obszarów prawnie chronionych.

Powierzchnia gruntów rolnych w Powiecie wynosi 43.499 ha (61,2%), w tym gruntów ornych – 35.597 ha (81,8%), zaś łąk i pastwisk 5.286 ha (12,2%). Sady zajmują powierzchnię ok. 229 ha. Można zauważyć, że ze względu na użytkowanie gruntów Powiat ma charakter rolniczo-leśny.

Tabela 11 Powierzchnia geodezyjna gruntów w Powiecie Obornickim

Grunty	Powierzchnia [ha]			
	Powiat Obornicki	Gmina Oborniki	Gmina Rogoźno	Gmina Ryczywół
Obszar	71 025	33 998	21 560	15 467
Użytki rolne razem	43 499	18 233	13 975	11 291
• Grunty orne	35 597	15 534	11 509	8 554
• Sady	229	125	61	43
• Łąki trwałe	3 883	1 002	1 206	1 675
• Pastwiska trwałe	1 403	395	475	533
• Grunty rolne zabudowane	912	412	286	214
• Grunty pod stawami	256	221	32	3
• Grunty pod rowami	429	142	160	127
• Nieużytki	790	402	246	142
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	23 132	13 666	5 942	3 524
• Lasy	22 845	13 536	5 876	3 433
Grunty pod wodami	994	358	566	70
• Płynącymi	889	333	528	28
• Stojącymi	105	25	38	42
Grunty zabudowane i zurbanizowane razem	3 394	1 738	1 077	576
• Tereny mieszkaniowe	730	417	235	78
• Tereny przemysłowe	285	172	94	19
• Tereny inne zabudowane	302	196	81	25
• Tereny zurbanizowane niezabudowane	75	39	32	4
• Tereny rekreacyjne i wypoczynkowe	172	103	41	28
• Tereny komunikacyjne – drogi	1 634	714	523	394
• Tereny komunikacyjne – tereny kolejowe	146	51	68	27

• Użytki kopalne	10	8	2	0
• Inne tereny komunikacyjne	33	32	0	1
• Grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych	7	6	1	0

Źródło: Starostwo Powiatowe w Obornikach

2.3.4 ZASOBY WODNE

Wody powierzchniowe występujące na terenie Powiatu należą do systemu wodnego środkowej Odry, w zlewni rzeki Warty. Sieć rzeczna na terenie Powiatu Obornickiego tworzy przede wszystkim rzeka Warta oraz Wełna wraz z dopływami między innymi Flintą, Strugą Sokołowską, Małą Wełną. Tworzą one gęstą sieć cieków o dendrologicznym układzie, które charakteryzuje śnieżno-deszczowy ustrój zasilania z jednym maksimum i jednym minimum w ciągu roku. Kulminacje stanów i przepływów występują najczęściej w okresie od lutego do końca kwietnia, aby potem osiągnąć minimum we wrześniu i październiku. Wpływ opadów letnich zaznacza się głównie w lipcu wyższymi wartościami przyptywów. Wykaz cieków przepływających przez Powiat Obornicki przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12 Jednolite części wód powierzchniowych w Powiecie Obornickim

Nazwa cieku	Długość ogólna [km]	Długość uregulowana [km]
Rzeka Wełna	41,000	12,90
Rzeka Mała Wełna	4,365	0,00
Rzeka Samica	17,542	9,20
Rzeka Flinta	26,300	26,30
Rzeka Sama	0,800	0,80
Rzeka Ciemnica	1,500	0,00
Kanał Przeclawski	8,150	8,1
Kanał Zaganka	7,350	5,40
Kanał Kończak	12,745	1,00
Kanał Orłowski	9,000	9,00
Kanał Ludomicki	6,950	6,70
Kanał Baborowski	4,200	4,20
Kanał Kiszewski	2,900	2,90
Kanał Parkowski	11,650	10,70
Struga Sokołowska	7,250	brak danych
Kanał Marunowski	4,800	brak danych

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Obornickiego na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026

Na obszarze Powiatu znajdują się jeziora o łącznej powierzchni ponad 440 ha. Stanowią około 0,6 % ogólnej powierzchni Powiatu. Wykaz jezior rozmieszczonych na obszarze powiatu przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13 Wykaz jezior z terenu Powiatu Obornickiego

Nazwa jeziora	Powierzchnia [ha]	Głębokość [m]		Długość linii brzegowej [m]
		Średnia	Maksymalna	
Budziszewskie	163,0	4,8	14,0	10 025
Rogoźno (Rogozińskie)	125,8	3,0	5,8	10 925
Prusieckie (Straskie)	67,5	5,6	14,0	5 800
Nienawiskie Duże	25,8	3,9	8,8	3 750
Czarne	24,8	7,1	b.d.	2 300
Małe (Wydarte)	16,5	2,3	4,3	1 600
Boguniewskie	9,6	2,0	2,1	1 000
Nienawiskie Małe	6,2	2,8	b.d.	1 150

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Obornickiego na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026

Jeziora Rogoźno, Budziszewskie i Czarne zlokalizowane są w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Wełny i Rynna Gołaniecko-Wągrowiecka. Wszystkie jeziora na terenie gminy Rogoźno są zbiornikami przepływowymi, wykazującymi tendencje do zmniejszania powierzchni. Jednak szczególnie szybkiemu zanikowi (zatorfienie i zamulenie) ulegają małe zbiorniki wodne, do czego przyczyniły się zapewne wykonane rowy melioracyjne, których gęsta sieć widoczna jest szczególnie w dolinie Wełny i Flinty.

Na terenie Powiatu Obornickiego w północnej części gminy Ryczywół zlokalizowany jest fragment Głównego Zbiornika Wód Podziemnych czwartorzędowa Dolina kopalna Smogulec-Margonin (GZWP nr 139) o powierzchni 304,5 km². Szacunkowe zasoby dyspozycyjne wód wynoszą 40.800 m³/dobę. Występowanie wód określone jest na głębokości 50 m. Zdecydowana większa część zbiornika charakteryzuje się średnią i małą podatnością na zanieczyszczenia. Niewielkie powierzchnie samego GZWP nr 139 oraz jego najbliższych okolic wykazują się dużą podatnością na zanieczyszczenia. Właśnie dla tych obszarów o dużej podatności na zanieczyszczenia stwierdzono konieczność wyznaczenia obszarów ochronnych. Powierzchnia proponowanego obszaru ochronnego GZWP nr 139 wynosi ok. 5,1 km², niewielkim fragmentem przekracza teren zbiornika. Biorąc pod uwagę zagospodarowanie przestrzenne: zakazy, nakazy i ograniczenia w korzystaniu z gruntów, ochronę ukierunkowano na zabezpieczenie wód poziomu zbiornikowego przed zagrożeniami związanymi z rolniczą formą użytkowania terenu. Pod wschodnią częścią gminy Rogoźno występuje trzeciorzędowy GZWP nr 143 Subzbiornik Inowrocław – Gniezno o powierzchni 4.995 km² i zasobach dyspozycyjnych 92.552 m³/d. Dla subzbiornika Inowrocław – Gniezno nie wyznaczono obszaru ochronnego ze względu na niską podatność na zanieczyszczenie z powierzchni terenu warunkowaną wgłębnym usytuowaniem i dobrą izolacją utworami słabo przepuszczalnymi. Zagrożenia antropogeniczne, jakie mogą oddziaływać na GZWP nr 143, są związane ze zubożeniem zasobów w wyniku intensywnej

eksploatacji oraz pogorszeniem jakości wód zbiornika (wzbudzenie ascenzyjnego dopływu wód gorszej jakości). Zagrożenie jakości wód GZWP nr 143 może wynikać z nieodpowiednich warunków funkcjonowania ujęć wód podziemnych (nieprzestrzegania ograniczeń hydrogeologicznych – nadmierna eksploatacja) mogą przyczyniać się do intensyfikowania dopływu wód o gorszej jakości ze strefy wód zasolonych i o podwyższonej barwie oraz dopływu wód zasolonych od struktur solnych. Na terenie powiatu gospodarczo wykorzystywane są wody pitne w utworach czwartorzędowych i trzeciorzędowych. Stwierdzono też obecność wód podziemnych w utworach jurajskich i kredy. Zasoby wodne poziomu czwartorzędowego w zdecydowanej większości zlokalizowane są w piaskach, żwirach rzecznych i wodnolodowcowych. Wody te mają układ piętrowy, występują generalnie w 2-3 poziomach. Wody gruntowe I poziomu na obszarach równinnych występują na ogół na głębokościach poniżej 1,5 m p.p.t. (pod poziomem terenu). Na znacznym obszarze powiatu poziom wód gruntowych występuje w utworach piaszczysto-żwirowych tarasów współczesnych dolin rzecznych i pradolin na głębokości ok. 1-20 m. Jego miąższość jest zmienna i wynosi od kilku do 7 m, sporadycznie do 18 m. Charakteryzują się swobodnym zwierciadłem występującym na zmiennej głębokości 1-9 m p.p.t. i podlegającym wahaniom sezonowym wynikającym z opadów i stanów wód w ciekach.

Zgodnie z podziałem hydrogeologicznym (Paczyński, 1995) powiat obornicki należy do Regionu Wielkopolskiego i Subregionu lubusko-poznańskiego. Od 2016 r. zgodnie z zatwierdzoną przez Radę Ministrów aktualizacją Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Odry (aPGW) obowiązuje nowa wersja podziału obszaru Polski na 172 jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Zgodnie z tym podziałem powiat obornicki położony jest w obrębie JCWPd nr 60, 41 i 42 regionu Warty. Wydzielone na terenie powiatu obornickiego jednolite części wód podziemnych charakteryzują się dobrym stanem ilościowym, chemicznym oraz ogólnym stanem JCWPd. Nie są zagrożone niespełnieniem celów środowiskowych.

Na terenie Powiatu poważne zagrożenia powodziowe mogą wystąpić jedynie w przypadku splotu niekorzystnych zjawisk hydrologicznych. Decydujące znaczenie dla kształtowania się maksymalnych stanów wody mają głównie wezbrania zimowo-wiosenne o charakterze roztopowym (marzec - kwiecień) oraz intensywne wezbrania opadowe (maj - lipiec). Obszary zagrożone powodzią występują lokalnie wzdłuż rzeki Warty i Wełny. Dla obszarów tych wykonano mapy zagrożenia i mapy ryzyka powodziowego. Na terenie Powiatu Obornickiego przed skutkami powodzi chroni wał przeciwpowodziowy na rzece Wełnie o długości 350 m w

m. Jaracz, w okolicach Muzeum Młynarstwa w Jaraczu, które chronią 5,1 ha użytków zielonych. Jego stan techniczny określony przez administratora PGW Wody Polskie, jako dostateczny. Na terenie Powiatu występują m.in. następujące małe zbiorniki retencyjne:

- Stawy Gospodarstwa Rybackiego w Objezierzu – ciekim zasilającym zbiornik jest Samica
- Kierska (Kanał Młynówka), powierzchnia stawów wynosi 128,222 ha; termin napełniania zaczyna się od początku lutego do połowy kwietnia każdego roku, a termin spustu od końca września do końca listopada każdego roku;
- Staw rybny w m. Niemieczkowo - ciekim zasilającym zbiornik jest rzeka Samica, powierzchnia stawu wynosi 0,19 ha;
- Stawy rybne w Stobnicy i Bogucinie.

2.3.5 WALORY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, chronione są w Powiecie obszary i obiekty o najwyższych walorach przyrodniczych.

Lesistość w Powiecie w 2021 roku wynosiła 31,3%. Jest ona wyższa od lesistości województwa wielkopolskiego (25,8%) i kraju (29,6%). Sytuacja w poszczególnych gminach przedstawia się następująco:

- Gmina Oborniki – 38,7%,
- gmina Rogoźno – 26,6%,
- gmina Ryczywół – 21,8%,

Obszar Powiatu leży w granicach Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Pile – Nadleśnictwa: Durowo, Krucz i Sarbia oraz Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu – Nadleśnictwa Oborniki i Łopuchówko. W lasach dominują siedliska borów mieszanych świeżych ok. 35% i borów świeżych ok. 45%. W występującym naturalnym drzewostanie przeważa zdecydowanie sosna zwyczajna – 85 % z dodatkiem brzozy, dębu i olszy. Na terenie Powiatu Obornickiego ok. 7,5 tys. ha lasów pełni rolę lasów ochronnych, co stanowi ok. 34% powierzchni leśnej Powiatu.

Część lasów Powiatu Obornickiego położona jest w obrębie Leśnego Kompleksu Promocyjnego, którego celem jest wielogatunkowa hodowla różnowiekowych drzewostanów i dostosowanie ich do istniejących siedlisk leśnych, z zachowaniem istniejącej bioróżnorodności. Ważną kwestią jest podejmowanie działań zmierzających do odtwarzania naturalnych biocenoz leśnych i

nieleśnych. Działania te określono szczegółowo w „Programie gospodarczo-ochronnym dla Leśnego Kompleksu Promocyjnego Puszcza Notecka”. Swym zasięgiem LKP obejmuje obszar Puszczy Noteckiej o powierzchni 137 273 ha. W jego skład wchodzi m.in. lasy nadleśnictw: Oborniki i Krucz. Przy LKP „Puszcza Notecka” działa Rada Naukowo-Społeczna, złożona z przedstawicieli środowisk naukowych, samorządów, instytucji i organizacji społecznych i ekologicznych. Jako organ doradczy Dyrektorów RDLP w Szczecinie, Poznaniu i w Pile służy pomocą w planowaniu i podejmowaniu działań mających istotne znaczenie dla funkcjonowania LKP.

Powierzchnia obszarów prawnie chronionych na terenie Powiatu Obornickiego wynosi 10.065,32 ha, co stanowi 14,2% powierzchni Powiatu. Najwięcej obszarów chronionych występuje na terenie gminy Rogoźno – 9.032 ha i gminy Ryczywół – 1.027 ha, natomiast na terenie gminy Oborniki 6,42 ha. Formy ochrony przyrody tworzą: rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu i pomniki przyrody. Na terenie powiatu wyznaczone zostały również obszary Natura 2000.⁶:

- Rezerваты przyrody:
  - **„Słonawy”** - powierzchnia 3,05 ha, w całości położony w gminie Oborniki. Jest rezerwatem wodnym typu faunistycznego. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest ochrona tarlisk ryb, w szczególności głowacza białołętowego, różanki, świnki, brzany i certy.
  - **„Buczyna”** – o powierzchni 15,75 ha, w częściowo położony na terenie gminy Rogoźno. Celem ochrony przyrody jest zachowanie, ze względów naukowych i dydaktycznych, fragmentu lasu bukowego o charakterze zbliżonym do naturalnego, przy granicy zasięgu buka pospolitego (*Fagus sylvatica*).
  - **„Dołęga”** – o powierzchni 1,17 ha, w całości położony na terenie gminy Oborniki, jest rezerwatem florystycznym roślin zarodnikowych. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie populacji skrzypu olbrzymiego *Equisetum telmateia* Ehrh.
  - **„Bagno Chlebowo”** – o powierzchni całkowitej 4,63 ha, w całości położony na terenie gminy Ryczywół. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie ekosystemu torfowiskowego.

---

⁶ Źródło: <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>

- **„Wełna”** - o powierzchni 10,44 ha, w całości położony na terenie gminy Rogoźno. Jest rezerwatem wodnym typu biocenotycznego i fizjocenotycznego. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie w stanie naturalnym fragmentu rzeki włosienicznikowej o podgórskim charakterze wraz z florą i fauną.
- **„Promenada”** - o powierzchni 4,41 ha, w całości położony na terenie gminy Rogoźno. Jest rezerwatem leśnym typu fitocenotycznego. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie grądu kokoryczowego oraz naturalnych procesów związanych z jego dynamiką.
- Obszary NATURA 2000⁷:
  - **Bagno Chlebowo** PLH300016 (gmina Ryczywół),
  - **Buczyna w Długiej Goślinie** PLH300056 (gmina Rogoźno),
  - **Kiszewo** PLH300037 (gmina Oborniki),
  - **Dolina Wełny** PLH300043 (gminy Oborniki, Rogoźno i Ryczywół),
  - **Biedrusko** PLH300001 (gmina Oborniki),
  - **Dolina Samicy** PLB300013 (gmina Oborniki),
  - **Puszcza Notecka** PLB300015 (gminy Oborniki, Rogoźno i Ryczywół),.
- Obszary chronionego krajobrazu:
  - **„Dolina Wełny i Rynna Gołaniecko-Wągrowiecka** – obszar o powierzchni 22,64 ha częściowo położony na terenie Powiatu Obornickiego w gminach Ryczywół i Rogoźno,
  - **„Puszcza Notecka”** - obszar o powierzchni 58.170,0 ha; częściowo położony na terenie Powiatu Obornickiego w gminie Ryczywół,
  - **„Dolina Samicy Kierskiej”** – obszar o powierzchni 2.657,66 ha; częściowo położony na terenie Powiatu Obornickiego w gminie Oborniki,
- Pomniki przyrody:
Zgodnie z danymi Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody, prowadzonego przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Warszawie, na terenie Powiatu Obornickiego znajdują się 163 pomniki przyrody, w tym:
  - Gmina Oborniki – 110 szt.;
  - Gmina Rogoźno – 45 szt.,

⁷ Szczegółowe opisy obszarów NATURA 2000 znajdują się w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Obornickiego na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026 oraz na stronie <https://crfop.gdos.gov.pl/>

- Gmina Ryczywół – 8 szt.

Obszar Powiatu Obornickiego charakteryzuje się wysokimi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi. Należy uznać, że zróżnicowane i często unikatowe zasoby przyrodnicze Powiatu są dobrze chronione, a dodatkowo zwiększają atrakcyjność turystyczną regionu.

Warto podkreślić, że zgodnie ze współczesną wiedzą, niewystarczającym działaniem jest obejmowanie ochroną prawną wyizolowanych fragmentów o wyróżniających się walorach przyrodniczych. Nowoczesne podejście do ochrony przyrody skupia się na zapewnieniu trwałości procesów przyrodniczych w krajobrazie, zwłaszcza poprzez ukształtowanie w obrębie mozaiki różnych typów pokrycia terenu, powiązanego przestrzennie układu płątów i korytarzy o wysokich walorach przyrodniczych, określanego mianem zielonej infrastruktury.

2.3.6 KLIMAT

Według regionalizacji klimatycznej R. Gumińskiego Powiat Obornicki położony jest w obrębie Dzielnicy Środkowej. Kraina ta charakteryzuje się stosunkowo korzystnymi warunkami klimatycznymi. Amplitudy temperatury są tutaj mniejsze niż przeciętne w Polsce, wiosny i lata są wczesne i długie, zimy łagodne i krótkie z nietrwałą pokrywą śnieżną, zalegającą około 38 do 60 dni. Długość okresu wegetacyjnego wynosi 210-220 dni. Charakterystyczna dla tej strefy jest także dość duża liczba dni pochmurnych około 120-140 dni w roku. Przeważającymi wiatrami na terenie powiatu są wiatry zachodnie (ich udział wynosi blisko 45%) i północno-zachodnie w lecie, a w zimie zachodnie i południowo-zachodnie. Na terenie Powiatu najlepiej przewietrzane są obszary wysoczyznowe, natomiast dłuższe stagnowanie chłodnych mas powietrza dotyczy obniżeń z torfowiskami oraz doliny rzeczne. Wraz ze wzrostem prędkości wiatrów nasila się wiele procesów atmosferycznych, które wpływają na warunki bioklimatyczne, czyli między innymi procesy wentylacyjne, zwiększenie ochłodzenia, usuwanie zanieczyszczeń atmosferycznych oraz pary wodnej. Samoczynne oczyszczenie atmosfery powodują ruchy powietrza o prędkości co najmniej 3 m/s. Na omawianym obszarze najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią temperaturą 18°C-19°C, najchłodniejszym styczeń -1,6°C do +3,8°C. Charakterystyczne dla tego obszaru są jedne z najniższych w Polsce opady, sumy roczne wahają się w przedziale od 500-550 mm. Najwyższe opady w ciągu roku, odnotowywane są w miesiącach letnich, najniższe w miesiącach zimowych od stycznia do marca. Średnia roczna wilgotność powietrza przekracza 80%.

2.3.7 OCHRONA POWIETRZA

Źródła zanieczyszczeń powietrza możemy podzielić ze względu na pochodzenie na dwie grupy:

- pochodzenia naturalnego (pożary lasów, erupcje wulkaniczne),
- pochodzenia antropogenicznego (związanego z działalnością człowieka).

Antropogeniczne źródła emisji zanieczyszczeń to:

- emisja punktowa - emisja z sektora przemysłowego,
- emisja liniowa - emisja ze środków transportu i komunikacji,
- emisja powierzchniowa – emisja z sektora komunalno-bytowego,
- emisja napływowa.

Do emisji punktowej zaliczamy emisję zanieczyszczeń gazowo-pyłowych z zakładów przemysłowych. Największy udział w całkowitej emisji zanieczyszczeń pyłowych ma emisja pyłów powstałych ze spalania paliw i procesów technologicznych. W przypadku gazów największą emisją charakteryzuje się dwutlenek węgla. Znaczny udział w emisji zanieczyszczeń mają także zanieczyszczenia komunikacyjne, takie jak: tlenki węgla, azotu i siarki, sadze oraz węglowodory. Zanieczyszczenia ze źródeł liniowych powodują także zapylenie wtórne poprzez ścieranie się nawierzchni dróg i opon pojazdów. Problem emisji liniowej jest problemem narastającym, zwłaszcza w miastach i centrach gmin, gdyż pomimo corocznych inwestycji w modernizację dróg i układów komunikacyjnych obserwuje się narastającą liczbę samochodów i innych pojazdów. Obecność spalin jest najbardziej odczuwalna w okresie letnim gdyż oprócz toksycznych spalin tworzy się bardzo szkodliwa dla zdrowia przy powierzchniowa warstwa ozonu pochodzenia fotochemicznego. Kolejnymi źródłami zanieczyszczeń na terenie Powiatu Obornickiego są rozproszone emisje z sektora komunalno-bytowego m.in. kotłownie lokalne, paleniska domowe, warsztaty rzemieślnicze, które emitują do powietrza zanieczyszczenia powstające w wyniku spalania węgla gazu ziemnego i paliw płynnych. Z uwagi iż piece indywidualne praktycznie nie posiadają urządzeń ochrony powietrza oraz że spalanie zachodzi w niższych temperaturach, są one źródłem emisji bardzo szkodliwych substancji tj. dioksyny. Wielkość emisji z tych źródeł jest trudna do oszacowania i wykazuje dużą zmienność sezonową, związaną z okresem grzewczym. Emisja napływowa związana jest z ruchem mas powietrznych. Biorąc pod uwagę, iż na terenach sąsiednich województw realizuje się programy ochrony powietrza nakierowane na redukcję emisji z sektora przemysłowego oraz komunalno-bytowego tzw. niskiej emisji przewiduje się zmniejszenie emisji napływowej. Ponadto jakość

powietrza w Powiecie Obornickim charakteryzuje się wyraźną zmiennością sezonową, wskazuje na to pogarszająca się jakość powietrza w chłodnych miesiącach roku. Zróżnicowanie poziomu stężeń zanieczyszczeń wskazuje, że dominujący wpływ na stan aerosanitarny Powiatu Obornickiego mają jak wspomniano wcześniej energetyczne źródła spalania paliw.

Gminy Powiatu Obornickiego znajdują się w strefie wielkopolskiej, dla której zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska prowadzi się ocenę jakości powietrza. Realizuje się ją z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych: ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ze względu na ochronę roślin. Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia, jak i kryteriów dla ochrony roślin dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;
- do klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, a w przypadku, gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny i poziomy docelowy.

Tabela 14 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi – 2022 rok

Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	BaP	PM2,5
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1

Źródło: opracowanie własne na podstawie Rocznej Oceny Jakości Powietrza w Województwie Wielkopolskim za 2022 rok

Największym problemem w skali województwa wielkopolskiego są wysokie stężenia benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10. Podobnie jak w latach poprzednich, wysokie wartości stężeń tego zanieczyszczenia rejestrowano w okresach grzewczych (styczeń-marzec, październik-grudzień). Przekroczenie poziomu docelowego B(a)P zarejestrowały w 2022 r. wszystkie stacje pomiarowe w województwie. Szacuje się, że problem ten dotyczy zdecydowanej większości gmin województwa wielkopolskiego. Jako główną przyczynę przekroczeń wskazuje się „niską” emisję pochodzącą z indywidualnego ogrzewania budynków. W ostatnim dziesięcioleciu można zauważyć stopniową poprawę jakości powietrza pod względem poziomu zanieczyszczenia pyłem. Jednakże wysokie dobowe stężenia pyłu zawieszonego PM10 rejestrowane w sezonie grzewczym roku pozostają istotnym problemem.

Nadal na tle województwa wyróżniają się miejscowości, w których przeważa indywidualne ogrzewanie budynków paliwem stałym. W nich rejestruje się największą liczbę dni z przekroczeniami poziomu dopuszczalnego dla stężeń 24-godzinnych.

Działania w zakresie poprawy jakości powietrza są realizowane w ramach programów ochrony powietrza (POP). Program ochrony powietrza jest dokumentem, który wskazuje istotne przyczyny wystąpienia przekroczeń norm jakości powietrza oraz określa działania, których wdrożenie spowoduje poprawę jakości powietrza w województwie.

2.3.8 KLIMAT AKUSTYCZNY I POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Do podstawowych czynników mających wpływ na klimat akustyczny Powiatu zaliczyć należy komunikację drogową oraz w znacznie mniejszym stopniu hałas przemysłowy, którego uciążliwość ma charakter lokalny o stosunkowo niedużym zasięgu. Hałas komunikacyjny jest obecnie najpowszechniejszym i najbardziej uciążliwym źródłem hałasu w środowisku zurbanizowanym. Ciągły wzrost liczby pojazdów mechanicznych, przy jednoczesnym braku właściwych rozwiązań drogowych, braku obwodnic miejskich, złej jakości nawierzchni znacząco powiększa obszar środowiska o ponadnormatywnym hałasie drogowym. Niekorzystny wpływ hałasu na stan zdrowia społeczeństwa wymaga zastosowania działań ograniczających i zabezpieczających. Stosowane są zarówno zabezpieczenia akustyczno-budowlane, jak również odpowiednia lokalizacja obiektów, właściwa organizacja ruchu drogowego, czy też poprawa nawierzchni dróg i stanu technicznego pojazdów. Źródła hałasu komunikacyjnego na terenie Powiatu są związane przede wszystkim z eksploatacją dróg. Przez obszar powiatu przebiegają: droga krajowa nr 11 o długości 33,765 km, drogi wojewódzkie: 178 Wałcz-Oborniki, 187 Pniewy-Murowana Goślina i 241 Tuchola-Rogoźno o łącznej długości 48,387 km. Dodatkowo, Powiat przecinają linie kolejowe nr 354 Poznań-Piła i 236 Rogoźno Wielkopolskie-Bzowo-Goraj. Sieć komunikacyjną uzupełniają drogi powiatowe o łącznej długości 306,229 km oraz drogi gminne.

Uciążliwość akustyczną powodują również obiekty prowadzące działalność gospodarczą (hałas przemysłowy). Większość podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie powiatu powoduje emisję hałasu uciążliwą tylko dla najbliższego otoczenia. Uciążliwości te dotyczą najczęściej ograniczonej liczby mieszkańców i są stosunkowo łatwiejsze do ograniczenia, zarówno na podstawie działań administracyjno-prawnych, jak i technicznych.

Na terenie Powiatu w ostatnich latach nie zaobserwowano wzrostu oddziaływania emisji pól elektromagnetycznych. Ich głównymi źródłami są: linie i stacje elektroenergetyczne o napięciu

znamionowym 110 kV i wyższym (linie napowietrzne wysokiego napięcia), stacje radiowe i telewizyjne, łączność radiowa, w tym CB radio, radiotelefony i telefonia komórkowa, stacje radiolokacji i radionawigacji. Wymieniony rozwój źródeł pól elektromagnetycznych powoduje zarówno ogólny wzrost poziomu tła promieniowania elektromagnetycznego w środowisku, jak też zwiększenie liczby i powierzchni obszarów o podwyższonym poziomie natężenia promieniowania. W dalszym ciągu poziom promieniowania w tle pozostaje wielokrotnie niższy od natężeń, przy których możliwe jest jakiegokolwiek szkodliwe oddziaływanie na organizm ludzki. Ze względu na stale rosnącą liczbę stacji bazowych telefonii komórkowej, głównie na obszarach dużych miast, oraz rozwojem technologii niezbędnym dla zaspokojenia potrzeb społeczeństwa, a przy tym wzrostem niepokoju ludzi związanym z promieniowaniem elektromagnetycznym, którego wpływ na żywe organizmy nie jest dokładnie poznany uważa się za zasadne dalsze monitorowanie poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku (w miejscach dostępnych dla ludności).

2.3.9 ANALIZA SWOT

Tabela 15 Analiza SWOT

Zasoby naturalne	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> rozpoznane i udokumentowane złoża kruszyw naturalnych; dostępność energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych; eksploatacja kopalin zgodnie z wydanymi koncesjami; 	<ul style="list-style-type: none"> niska świadomość społeczna w zakresie legalnego pozyskiwania kopalin;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> edukacja ekologiczna; rekultywacja i zagospodarowanie terenów poeksploatacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> osuwanie się mas ziemnych; wykorzystanie wyrobisk poeksploatacyjnych do nielegalnego składowania odpadów;
Gleby	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> niski stopień zanieczyszczenia gleb (np. metalami ciężkimi); cykliczne monitorowanie gleb użytkowanych rolniczo, szczególnie pod kątem właściwości chemicznych; 	<ul style="list-style-type: none"> silna presja inwestycyjna związana z przekształcaniem użytków rolnych na cele nierolne; nielegalne składowanie odpadów i związane z tym zanieczyszczenia; rozdrobnienie gospodarstw rolnych; występowanie terenów wymagających rekultywacji;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> egzekwowanie regulacji prawnych w zakresie racjonalnego planowania przestrzennego i ograniczenia możliwości wyłączenia gruntów rolnych z produkcji; wzrost wymagań dla dużych zakładów przemysłowych w zakresie warunków 	<ul style="list-style-type: none"> zjawiska ekstremalne w przyrodzie takie jak susze i powodzie; zanieczyszczenia wynikające m.in. z nawożenia w rolnictwie; antropopresja wynikająca głównie z przekształcania gleb rolnych na cele nierolne;

<p>zapewniających ochronę gleby, ziemi i wód gruntowych, w tym środków mających na celu zapobieganie emisjom do gleby, ziemi i wód gruntowych oraz sposobów ich systematycznego nadzorowania;</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwój rolnictwa ekologicznego i agroturystyki 	
Gospodarowanie wodami	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • działalność „WÓD POLSKICH” w zakresie utrzymania i modernizacji systemów melioracyjnych; • monitoring stanu wód prowadzony przez WIOŚ; 	<ul style="list-style-type: none"> • niedostateczna jakość wód podziemnych; • niedostateczna jakość wód powierzchniowych; • zaburzenie stosunków wodnych na niektórych obszarach; • duże ryzyko wystąpienia zagrożeń antropogenicznych;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • budowa urządzeń przeciwpowodziowych; • budowa urządzeń małej retencji; • realizacja zobowiązań wynikających z implementacji przepisów Unii Europejskiej; • możliwość pozyskania środków zewnętrznych; • budowa i rewitalizacja zbiorników retencyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi i lokalnych podtopień po intensywnych opadach; • zanieczyszczenia wód powstające poza granicami Powiatu; • rozproszona urbanizacja; • intensyfikacja produkcji rolnej prowadząca do nadmiernego stosowania nawozów i pestycydów;
Zasoby przyrody	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • liczne formy ochrony przyrody i obszary prawnie chronione; • obecność dużych kompleksów leśnych; • dobry stan lasów. 	<ul style="list-style-type: none"> • wycinka drzew i krzewów bez wymaganych zezwoleń lub niezgodnie z planami urzędowania lasów; • likwidacja zadrzewień śródpolnych i przydrożnych • zmniejszanie powierzchni terenów zieleni w miastach
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • zalesianie; • rozwój tzw. zielonej infrastruktury; • rosnąca świadomość społeczna o możliwości udziału w podejmowaniu decyzji dotyczących inwestycji mających wpływ na środowisko. 	<ul style="list-style-type: none"> • zagrożenia związane z atakami szkodników na drzewa; • zanieczyszczenia powietrza, wód i gleby; • okresowe występowanie deficytu wody lub zalewanie terenów; • rozproszona urbanizacja; • niszczenie cennych przyrodniczo siedlisk; • rosnąca presja turystyczna; • nielegalne składowanie odpadów zamiast utylizowania ich w wyspecjalizowanych zakładach
Klimat i powietrze	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • monitoring jakości powietrza prowadzony przez WIOŚ; • realizacja programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie gmin Powiatu Obornickiego; • inwestycje w obiektach należących do Powiatu, mające na celu zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza; • korzystne warunki dla rozwoju i wykorzystania odnawialnych źródeł energii • zwiększanie atrakcyjności transportu zbiorowego i rowerowego (stopniowe polepszanie połączeń komunikacji zbiorowej, rozbudowa infrastruktury ścieżek rowerowych). 	<ul style="list-style-type: none"> • emisja zanieczyszczeń ze środków transportu; • przekroczenia dopuszczalnych poziomów szkodliwych substancji w powietrzu zanotowane w strefie wielkopolskiej; • opalanie budynków jednorodzinnych paliwem stałym o niskiej jakości; • niedostatecznie rozwinięta infrastruktura towarzysząca ciągom komunikacyjnym (np. chodniki, parkingi, trasy rowerowe).

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> wzrastające zainteresowanie stosowaniem odnawialnych źródeł energii; możliwość dofinansowania inwestycji przyczyniających się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza; zwiększenie atrakcyjności transportu zbiorowego i rowerowego (polepszenie połączeń komunikacji zbiorowej, rozbudowa infrastruktury ścieżek rowerowych); wdrożenie i realizacja Planów gospodarki niskoemisyjnej przez gminy Powiatu 	<ul style="list-style-type: none"> przypadki spalania odpadów w piecach domowych; wzrost liczby samochodów i zwiększające się natężenie ruchu drogowego; rozbudowa infrastruktury drogowej; zagęszczenie zabudowy; przekroczenia standardów jakości powietrza; wysokie koszty stosowania niskoemisyjnych źródeł energii np. gazu; niedostateczna świadomość ekologiczna społeczeństwa;
Pola elektromagnetyczne	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów PEM; prowadzenie ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne; 	<ul style="list-style-type: none"> inwestycje związane np. z rozwojem sieci elektroenergetycznej i telekomunikacyjnej; duża ilość linii elektromagnetycznych na terenie Powiatu i możliwe ryzyko wystąpienia awarii w wyniku ekstremalnych warunków pogodowych;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> edukacja w zakresie oddziaływania pól elektromagnetycznych; obowiązek prowadzenia przez WIOŚ badań w ramach PMŚ; 	<ul style="list-style-type: none"> zagęszczenie zabudowy; rozwój infrastruktury technicznej (elektroenergetycznej, telekomunikacyjnej);
Stan akustyczny	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> inwestycje drogowe uwzględniające rozwiązania mające na celu ochronę przed hałasem terenów sąsiednich (budowa ekranów akustycznych, stosowanie cichej nawierzchni); kontrola zakładów przemysłowych pod kątem emitowanego hałasu; monitoring hałasu komunikacyjnego i przemysłowego; 	<ul style="list-style-type: none"> wzrost natężenia ruchu drogowego; trudności w egzekwowaniu ustaleń decyzji nakładających obowiązek wykonywania zabezpieczeń akustycznych wzdłuż tras komunikacyjnych; wzrost emisji hałasu związany z montażem urządzeń wentylacyjnych, klimatyzacyjnych na budynkach.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> większe wymagania prawne konieczne do spełnienia przez zakłady przemysłowe; postęp technologiczny; 	<ul style="list-style-type: none"> rozbudowa sieci infrastruktury drogowej; hałas przemysłowy; zagęszczenie zabudowy;

Źródło: opracowanie własne

2.3.10 GŁÓWNE WYZWANIA

- Poprawa efektywności energetycznej w budynkach zarządzanych przez Starostwo Powiatowe;
- Podjęcie działań mających na celu całkowite usunięcie azbestu oraz wyrobów zawierających azbest;
- Wsparcie gmin Powiatu w zakresie podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców.

2.4 DZIEDZICTWO KULTUROWE

2.4.1 ZADANIA I KOMPETENCJE POWIATU W ZAKRESIE OCHRONY ZABYTEKÓW I OPIEKI NAD ZABYTEKAMI

Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, wymienia wśród zadań publicznych Powiatu ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami. Ponadto, dodatkowe kompetencje Powiatu w przedmiotowym zakresie określa ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Art. 4 określa sposób sprawowania ochrony nad zabytkami przez organy administracji publicznej. Ochrona zabytków polega, w szczególności, na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu:

- zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;
- kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Na mocy art. 12. ustawy, Starosta w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, może umieszczać na zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru, znak informujący o tym, iż zabytek ten podlega ochronie. Zgodnie z art. 50 ust. 3 ustawy, w przypadku wystąpienia zagrożenia dla zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru, polegającego na możliwości jego zniszczenia lub uszkodzenia, Starosta, na wniosek Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, może wydać decyzję o zabezpieczeniu tego zabytku w formie ustanowienia czasowego zajęcia do momentu usunięcia zagrożenia. W przypadku, gdy nie jest możliwe usunięcie zagrożenia, zabytek nieruchomy może być na wniosek Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, wywłaszczony przez Starostę na rzecz Skarbu Państwa lub gminy właściwej ze względu na miejsce położenia tego zabytku, w trybie i na zasadach przewidzianych w przepisach o gospodarce nieruchomościami. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w art. 81, dopuszcza możliwość udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru przez organ stanowiący Powiatu, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale. Dotacja może być udzielona

w wysokości do 100% nakładów koniecznych na wykonanie przez wnioskodawcę prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru. Jednakże jednostki organizacyjne Powiatu mogą ustalać na drodze uchwały niższy procent, co pozwala wesprzeć i zrealizować większą liczbę zadań. Ponadto, w art. 103 ustawy, określono wyłączne kompetencje Starosty w zakresie powoływania społecznych opiekunów zabytków. Na wniosek Wojewódzkiego Konserwatora, Starosta ustanawia społecznych opiekunów zabytków lub cofa takie ustanowienie. Równocześnie Starosta prowadzi listę społecznych opiekunów zabytków.

2.4.2 ZASOBY DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO POWIATU

Powiat Obornicki powrócił na samorządową mapę Polski w 1999 roku za sprawą reformy administracyjnej. Był to jeden z 315 utworzonych wówczas powiatów. Historia Powiatu Obornickiego sięga znacznie dalej, bo roku 1793, kiedy to został on wyłączony z Powiatu Poznańskiego, a w jego skład wchodziło aż 9 miast.

Atrakcyjność Powiatu Obornickiego wynika z jego wyjątkowego położenia i zróżnicowania przyrodniczego oraz z dużej wartości walorów krajoznawczych i kulturowych. Zarówno mieszkańcy, jak i turyści mogą cieszyć się wspaniałymi krajobrazami (dotkniętymi stosunkowo niedużą ingerencją człowieka). Powiat Obornicki kryje różne niespodzianki, do których niewątpliwie należą interesujące zabytki architektury, są wśród nich pałace, dwory oraz kościoły. Na terenie Powiatu znajduje się 99 zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych sporządzonego przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu.

Tabela 16 Zabytki wpisane do rejestru zabytków WUOZ w Poznaniu w podziale na gminy Powiatu

Lp.	Miejscowość	Obiekt
Gmina Oborniki		
1	Bąblin	zespół dworski, ob. dom misyjny misjonarzy: - willa, pocz. XX nr rej.: 2153/A z 19.04.1988 - park, poł. XIX, nr rej.: 2078/A z 29.03.1986
2	Gołaszyn	pałac, 2 poł. XVIII, k. XIX, nr rej.: 1584/A z 29.07.1974
3		spichrz, szach., 2 poł. XIX, nr rej.: j.w
4	Gołębowo	zespół dworski, XIX: - dwór, nr rej.: 1081/A z 18.04.1970 - park, nr rej.: 1965/A z 19.11.1984
5	Górka	zespół dworski, 2 poł. XIX: - dwór, nr rej.: 2112/A z 17.10.1986 - park, nr rej.: 1963/A z 26.10.1984
6	Kowanowo	park dworski, nr rej.: 1956/A z 23.10.1984
7	Kowanówko	zespół szpitalny, 1901-1926, nr rej.: 2297/A z 24.02.1994: - budynek administracyjno-gospodarczy

		<ul style="list-style-type: none"> - pawilon I - pawilon II - pawilon III - budynek gospodarczy - willa lekarza - przytułek - domy mieszkalne 1 i 2 - 3 leżakownie - park, nr rej.: 1957/A z 28.10.1984
8		<p>zespół dworski Dąbrowskich, ul. Miłowody 6, nr rej.: 2221/A z 10.01.1992:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dwór, poł. XIX - oficyna, 2 poł. XIX - park z alejami dojazdowymi, XIX
9		park sanatoryjny „Miłowody”, XIX-XX, nr rej.: 1964/A z 16.11.1984 i z 11.07.2003
10	Lulin	park, pocz. XX, nr rej.: 1839/A z 2.03.1981
11		kościół pw. św. Michała Archanioła, drewn., 1780, nr rej.: 2392/A z 12.12.1932
12	Łukowo	<p>zespół pałacowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pałac, pocz. XIX, 1877, nr rej.: 306/A z 17.10.1968 - park, XIX, nr rej.: kl.10-83/39/58 z 14.11.1958 oraz 1944/A z 4.05.1984 - spichrz, 1 poł. XIX, nr rej.: 306/A z 17.10.1968
13		kościół par. pw. św. Mikołaja, 1876, nr rej.: 2201/A z 11.10.1990
14	Maniewo	brama-dzwonnica, nr rej.: j.w.
15		ogrodzenie, nr rej.: j.w.
16	Nieczajna	park dworski, pocz. XX, nr rej.: 1966/A z 5.12.1984
17	Niemieczkowo	<p>zespół dworski, XVIII-XIX, nr rej.: 2616/A z 3.02.1997:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dwór, szach. - park
18		kościół par. pw. św. Bartłomieja, XIII-XVI, nr rej.: 2394/A z 12.12.1932
19		plebania, 1 poł. XIX, 1906, nr rej.: 1097/A z 29.04.1970
20	Objezierze	<p>zespół pałacowy, nr rej.: 307/A z 17.10.1968:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pałac, 1792-98, 1841, 1905-06 - park, k. XVIII - XIX - dom ogrodnika, XIX, nr rej.: 2310/A z 9.08.1994
21		dom ludowy, ob. szkoła, 1910, nr rej.: 2646/A z 8.05.1998
22		dom ludowy, ob. szkoła, 1910, nr rej.: 2646/A z 8.05.1998
23		kościół par. pw. Wniebowzięcia NMP, ul. Kościelna, XV/XVI, 1814, nr rej.: 2395/A z 12.12.1932
24	Oborniki	kościół fil. pw. Świętego Krzyża, ul. Obrzycka, szach., 1766, nr rej.: 1217/A z 3.09.1970
25		kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. par. pw. św. Józefa, ul. Lipowa 10, XIX/XX, nr rej.: 2233/A z 19.05.1992
26		skrzydło d. klasztoru franciszkanów, ob. magazyn, ul. Sądowa, 1768, nr rej.: 1169/A z 17.07.1970
27	Oborniki-Rudki	<p>zespół dworski, XIX/XX, nr rej.: 1694/A z 4.04.1975:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dwór, 1903 - park - podwórze z zabudowaniami gospodarczymi i stawem, nr rej.: 1962/A z 19.11.1984: <ul style="list-style-type: none"> - stajnia z kuźnią - obora - magazyn paszowy
28		kaplica pw. św. Wawrzyńca, 2 poł. XIX, 1910. 1978, nr rej.: 875/Wlkp/A z 10.12.2012
29		ogrodzenie, mur., nr rej.: j.w.
30	Ocieszyn	<p>zespół dworski, k. XVIII:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dwór, nr rej.: 1082/A z 18.04.1970 - park, nr rej.: 1585/A z 29.07.1974
31	Popówko	park dworski, 2 poł. XIX, nr rej.: 830/Wlkp/A z 10.09.1985 i z 14.12.2010
32	Rożnowo	kościół par. pw. św. Katarzyny, 1798, nr rej.: 1509/A z 11.04.1974

33		park, ok. 1780, nr rej.: 1943/A z 4.05.1984
34	Ruks Młyn	2 domy mieszkalne w zespole d. młyna, nr rej.: 2617/A z 3.02.1997: - młynarzówka, k. XVIII - dworek, 2 poł. XIX
35	Stare Osowo	park, 1935-37, nr rej.: 1959/A z 15.10.1984
36		młyn wodny, pocz. XX, nr rej.: 2172/A z 5.06.1989
37	Stobnica	most kolejowy na rz. Warcie z przyczółkami, 1909-1910, 1941, 1945, nr rej.: 1129/Wlkp/A z 5.10.2021 dec. → Stobnica, Brączewo
38	Urbanie	zespół dworski, XIX/XX: - dwór, nr rej.: 2109/A z 17.10.1986 - park z aleją, nr rej.: 2015/A z 21.08.1985
39	Wargowo	zespół dworski, nr rej.: 1410/A z 1.03.1973: - dwór, 1889 - park, 2 poł. XIX
Gmina Rogoźno		
40		kościół fil. pw. św. Jakuba, drewn., 1755, nr rej.: 1216 z 3.09.1970
41	Budziszewko	zespół pałacowy, poł. XIX: - pałac, nr rej.: A-1103 z 6.05.1970 - park, nr rej.: A-429 z 12.03.1982
42	Cieśle	dom, k. XIX, nr rej.: A-444 z 25.07.1983
43	Gościejewo	park dworski, k. XVIII, nr rej.: 792/Wlkp/A z 28.03.1981 i z 28.04.2010
44	Jaracz-Młyn	zespół osady młyńskiej, nr rej.: A-752 z 30.12.1993: - młyn, 1880, 1926 - dom młynarza, 3 ćw. XIX - stajnia, 1880
45	Marlewo	dwór, po 1920, nr rej.: A-445 z 15.07.1983
46	Parkowo	kościół par. pw. św. Małgorzaty, 1781-1802, nr rej.: AK-11a/103 z 12.12.1932 (wypis z księgi rejestru)
47		dzwonnica, drewn., 1 poł. XIX, nr rej.: 1587 z 29.07.1974
48		kościół par. pw. św. Stanisława, 1870, nr rej.: A-593 z 19.12.1988
49	Pruście	cmentarz, nr rej.: A-801 z 20.07.1998
50		grobowiec rodziny Szułdrzyńskich, 1904, nr rej.: j.w.
51		plebania, poł. XIX, nr rej.: A-215/1100 z 29.04.1970
52		kościół par. pw. św. Wita, ul. Kościelna, 1526, XVII, XIX, nr rej.: AK-I-11a/104 z 12.12.1932 (wypis z księgi rejestru)
53		kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. pw. Świętego Ducha, ul. Poznańska, 1808-17, nr rej.: 74 z 17.05.1965
54		dzwonnica, drewn., 1796, nr rej.: j.w.
55		plebania, ul. Kościelna 10, 1 ćw. XIX, nr rej.: A-544 z 29.12.1986
56		cmentarz par., ul. Kościelna, pocz. XIX, nr rej.: A-492 z 14.12.1983
57		cmentarz ewangelicki, ul. Wielka Poznańska, pocz. XIX, nr rej.: 1109/Wlkp/A z 9.03.2021
58		ratusz, pl. Marcinkowskiego 1, 1 poł. XIX, nr rej.: A-308 z 21.10.1968
59		kompleks budynków Seminarium Nauczycielskiego, ul. II Armii Wojska Polskiego 1, 1905-08, nr rej.: 253/Wlkp/A z 11.10.2005
60	Rogoźno	zabudowa ul. Gościnniej, 1 poł. XIX, nr rej.: A-1588 z 29.07.1974
61		dom, ul. Kilińskiego 5, 1 poł. XIX, nr rej.: A-1593 z 29.07.1974
62		sąd, obecnie szkoła, ul. Kościuszki 14, 1905, nr rej.: 254/Wlkp/A z 17.10.2005
63		zabudowa ulicy Małopoznańskiej, 1 poł. XIX, nr rej.: A-1591 z 29.07.1974
64		zabudowa pl. Marcinkowskiego, 1 poł. XIX, nr rej.: A-1589 z 29.07.1974
65		sąd, ob. dom mieszkalny, pl. Marcinkowskiego 9, 2 ćw. XIX, nr rej.: A-155/309 z 21.10.1968
66		dom, pl. Powstańców Wielkopolskich 7, 1880, nr rej.: A-543 z 29.12.1986
67		zabudowa ul. Wielkopoznańskiej, 1 poł. XIX, nr rej.: A-1590 z 29.07.1974
68		dom, ul. Wielkopoznańska 14, 1 poł. XIX, nr rej.: A-873 z 7.10.1970
69		dom, ul. Wielkopoznańska 22, 1 poł. XIX, nr rej.: A-1592 z 29.07.1970
70		dom, ul. Wielkopoznańska 29, 1 poł. XIX, nr rej.: A-874 z 7.10.1970

71		dom, ul. Wielkopoznańska 30, pocz. XX, nr rej.: A-739 z 28.12.1992
72		dom, ul. Wielkopoznańska 35, 1 poł. XIX, nr rej.: A-875 z 7.10.1970
73		dom, ul. Wielkopoznańska 66, 2 poł. XIX, nr rej.: A-542 z 29.12.1986
74		młyn wodny, 2 poł. XIX, nr rej.: 255/Wlkp/A z 14.10.2005
75	Ruda	teren zespołu młyna (droga, grobla, kanał ze stawem) nr rej.: 1090/Wlkp/A z 9.06.2020
76	Sierniki	zespół pałacowy, 1780-90: - pałac, nr rej.: kl.IV-73/116/55 z 17.09.1955 - 2 oficyny, nr rej.: 162/A z 17.07.1968 - park, nr rej.: A-428 z 12.03.1982
77	Słomowo	zespół pałacowy, pocz. XX: - pałac, nr rej.: A-1336 z 12.01.1972 - oficyna, szach., nr rej.: A-596 z 21.03.1989 - park, nr rej.: A-1695 z 4.04.1975
78	Studzieniec	zespół dworski, 2 poł. XVIII: - dwór, szach., nr rej.: kl.IV-73/75/53 z 9.12.1953 - park, nr rej.: 152 z 16.07.1968 oraz A-427 z 12.03.1982
79		kościół fil. pw. Podwyższenia Krzyża, drewn., 1727, nr rej.: AK-I-11a/105 z 12.12.1932 (wypis z księgi rejestru)
80		pałac, 3 ćw. XVIII, c
81		oficyna, 3 ćw. XVIII, nr rej.: A-1510 z 11.04.1974
82	Wełna	dwie kolumny (znaki graniczne majątku), 3 ćw. - 4 ćw. XVIII w. - kolumna nr 1 na dz. ewid. 592/3, ark.mapy 4, obr. 0013 Parkowo, nr rej.: 1130/Wlkp/A z 30.09.2021 - kolumna nr 2 na dz. ewid. 10103/5, ark. mapy 5, obr. 0013 Parkowo, nr rej.: 1131/Wlkp/A z 30.09.2021
Gmina Ryczywół		
83	Chlebowo	park dworski, 2 poł. XIX, nr rej.: A-459 z 11.10.1983
84	Dąbrówka Lutomska	zespół pałacowy, poł. XIX: - pałac, nr rej.: A-1447 z 12.04.1973 - park, nr rej.: A-456 z 11.10.1983
85	Gorzewo	zespół dworski, poł. XIX, nr rej.: A-1690 z 4.04.1975: - dwór - park
86	Ludomki	dwór, 1 poł. XIX, nr rej.: 914/Wlkp/A z 13.12.1983
87	Ludomy	zespół kościoła par., nr rej.: 671/Wlkp/A z 17.04.2008: - kościół pw. św. Jana Chrzciciela, 1868-94 - cmentarz kościelny - plebania, 1889-01 - ogród plebański z podwórzem gosp., XIX/XX
88		park dworski, XVIII/XIX, nr rej.: A-457 z 11.10.1983
89	Łopiszewo	park dworski, 2 poł. XIX, nr rej.: A-458 z 11.10.1983
90	Ninino	zespół pałacowy, 2 poł. XIX: - pałac, nr rej.: A-1691 z 4.04.1975 - park, nr rej.: A-407 z 12.03.1982
91	Orłowo	zespół dworski, k. XIX: - dwór, nr rej.: A-1692 z 4.04.1975 - park, nr rej.: A-408 z 12.03.1982
92	Piotrowo	<i>wiatrak paltrak, 1875, nr rej.: A-317 z 23.09.1977 (nie istnieje)</i>
93		kościół par. pw. św. Mikołaja, ul. Stepczyńskiego, 1924-25, nr rej.: 670/Wlkp/A z 15.04.2008
94		cmentarz kościelny, j.w.
95		ogród plebański, j.w.
96		kościół ewangelicki, ul. Czarnkowska, 1896-98, nr rej.: 537/Wlkp/A z 28.08.2007
97		cmentarz kościelny, j.w.
98	Skrzetusz	<i>kuźnia, 1 poł. XIX, nr rej.: wpisana do inwentarza muzealnego, przeniesiona → Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy → Dziekanowice</i>

Bogata i ciekawa historia Powiatu, której świadectwem są m.in. obiekty o znaczeniu ponadregionalnym, przyczynia się do rozwoju turystyki kulturowej tego terenu.

Ponadto na terenie Powiatu Obornickiego znajduje się wiele innych cennych zabytków i miejsc historycznych. Turyści z pewnością znajdą tu wiele miejsc wartych odwiedzin i polecenia na przyszłość.

2.4.3 STAN ZACHOWANIA ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH I ARCHEOLOGICZNYCH

Kilka obiektów jest w stanie ruiny i wskazane jest by zachęcić właścicieli tych obiektów do podjęcia prac remontowych (art. 5 i 36 Ustawy). Natomiast ewidencję zabytków stanowią zarówno zabytki wpisane, jak i nie wpisane do rejestru zabytków. Ewidencję zabytków znajdujących się na terenie województwa prowadzi wojewódzki konserwator zabytków w formie kart ewidencyjnych (art. 22 ust. 2 Ustawy), zaś ewidencję z terenu gminy prowadzi wójt/burmistrz w formie zbioru kart adresowych zabytków, objętych wojewódzką ewidencją zabytków (art. 22 ust. 4). Karta zawiera w szczególności dane umożliwiające określenie zabytku, jego miejsce położenia lub przechowywania, opis cech i wartości kulturowych oraz wskazanie właściciela i posiadacza zabytku. Zgodnie z Ustawą ewidencja zabytków jest jedną z podstaw (art. 21) do sporządzenia programów opieki nad zabytkami (wojewódzkich, powiatowych i gminnych).

Rozpoznanie zasobów, stanu zachowania obiektów zabytków pozwala na wskazanie zagrożeń oraz sposobów reagowania w celu ochrony i powstrzymania degradacji zewidencjonowanych zabytków oraz ich otoczenia.

2.4.4 ANALIZA SWOT

Tabela 17 Analiza SWOT

Dziedzictwo kulturowe	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • duża liczba zabytków, można je wykorzystać do celów turystycznych i gospodarczych, zabytki traktowane są jak produkt turystyczny, • ilość osób zaangażowanych w ochronę zabytków • świadomość społeczeństwa o wartości dziedzictwa narodowego, • funkcjonowanie miejsc pełniących rolę społecznych muzeów, organizacja lekcji historii w tych miejscach, • funkcjonowanie izb pamięci,	<ul style="list-style-type: none"> • niedofinansowanie zabytków, brak środków finansowych w budżetach gmin i Powiatu, • brak aktualizacji rejestru/spisu zabytków w niektórych gminach, • mała ilość map/przewodników po zabytkach, • brak oznakowania wielu zabytków, • brak listy potrzeb w dziedzinie ochrony zabytków • brak wsparcia finansowego ze strony Państwa w kontekście zarządzania nieruchomościami Skarbu Państwa,

<ul style="list-style-type: none"> • cykliczne imprezy kulturalne, • organizacja świąta plonów w gminach i Powiecie przy zachowaniu tradycji i obrzędów, • istnienie edukacyjnych ścieżek przyrodniczych, • istnienie edukacyjnych ścieżek historycznych, • aktywne koła gospodyń wiejskich, • twórcy ludowi, • pasjonaci historii. 	<ul style="list-style-type: none"> • nieuporządkowana sytuacja prawna miejsc po cmentarzach, pomnikach, • postępujący proces niszczenia zabytków, • brak środków finansowych na wkład własny do programów europejskich, • mała ilość punktów sprzedaży pamiątek promocyjnych region.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • zwiększony ruch turystyczny w Powiecie, • inicjatywy lokalnych organizacji pozarządowych, • świadomość regionalna, poczucie przywiązania do regionu, • wielokulturowy charakter dziedzictwa, • wzrost zainteresowania władz samorządowych oraz właścicieli obiektów zabytkowych ich ochroną i rewaloryzacją, • rozwój turystyki i agroturystyki z wykorzystaniem obiektów zabytkowych, • możliwość pozyskiwania środków do prac konserwatorskich i remontowych obiektów zabytkowych pochodzących z budżetu państwa, samorządów, Unii Europejskiej, • szersze uwzględnianie potrzeb ochrony zabytków w dokumentach programowych Powiatu i gmin wchodzących w skład Powiatu Obornickiego, • promowanie krajobrazu kulturowego Powiatu i historii zabytków, • rozwój inicjatyw lokalnych i aktywności organizacji pozarządowych w zakresie opieki nad zabytkami, • edukacja w dziedzinie zarządzania dziedzictwem kulturowym. 	<ul style="list-style-type: none"> • klęski i zdarzenia losowe np. powodzie, wichury • różnorodność własności zabytków, (m.in. związki wyznaniowe, osoby fizyczne, skarb państwa, itp.), • niewystarczający nadzór nad zabytkami ze strony instytucji do tego powołanych, • brak spójności przepisów prawa, • niski mecenat kultury, • niewystarczająca edukacja młodzieży o dziedzictwie kulturowym, • pogarszający się stan techniczny części zabytków i postępująca dewastacja dziedzictwa kulturowego, • podejmowanie działań konserwacyjnych, rewitalizacyjnych niegodnie ze sztuką, zagrażających wartościom zabytkowym obiektów, • zwiększający się wpływ zunifikowanej kultury masowej, • niedostatek mechanizmów promujących działania na rzecz ochrony, konserwacji i rewaloryzacji zabytków.

Źródło: opracowanie własne

2.4.5 GŁÓWNE WYZWANIA

Na terenie Powiatu Obornickiego można wyróżnić kilka obszarów, które wymagają podjęcia działań:

- Poprawa stanu technicznego zabytkowych obiektów;
- Zahamowanie degradacji krajobrazu i zaśmiecania przestrzeni przez zabudowę;
- Upowszechnianie świadomości wartości jakości krajobrazu kulturowego;
- Budzenie zainteresowań dotyczących dziedzictwa kulturowego oraz pozytywnego ruchu społecznego na rzecz jego ochrony;
- Zainteresowanie władz samorządowych szczebla gminnego problematyką ochrony szeroko pojętego (m. in. jako tradycyjna przestrzeń) dziedzictwa kulturowego, uspołnienie programów działania i mechanizmów współpracy pomiędzy poszczególnymi rodzajami i szczeblami administracji.

Za najważniejsze zadania Powiatu Obornickiego w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego w niniejszej Strategii należy uznać:

- Prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i budowlanych przy obiektach zabytkowych nieruchomych będących własnością Powiatu;
- Udzielanie na wnioski zainteresowanych podmiotów dotacji celowych na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy obiektach zabytkowych;
- Rzetelna realizacja ustawowych obowiązków administracyjnych w zakresie opieki nad zabytkami;
- Wspieranie zainteresowanych gmin w inicjatywach tworzenia parków kulturowych;
- Wspieranie inicjatyw w sprawie ustanawiania Pomników Historii;
- Upowszechnianie wiedzy o zabytkach i zasobach kulturowych Powiatu;
- Współpraca w zakresie utrzymania istniejących i wytyczania nowych szlaków kulturowych;
- Budowa systemu ścieżek rowerowych łączących miejscowości turystyczno-historyczne;
- Aktualizacja Powiatowego Programu Opieki nad Zabytkami.

2.5 INFRASTRUKTURA DROGOWA

Najbardziej istotnym układem transportowym na terenie Powiatu Obornickiego jest sieć dróg kołowych. Transport samochodowy stanowi obecnie najpopularniejszą formę przemieszczania się. Dostępność drogowa Powiatu jest bardzo istotną podstawą konkurencyjności, która w dużym stopniu definiuje jego pozycję w sieci osadniczej kraju i świata. Jakość i kształt sieci drogowej wpływają także na koszty funkcjonowania gospodarki, stan środowiska przyrodniczego i poziom życia mieszkańców.

2.5.1 SIEĆ DROGOWA I STAN DRÓG

Istotne znaczenie w kształtowaniu dostępności i mobilności na obszarze Powiatu ma sieć dróg powiatowych. Zadanie utrzymania i modernizowania powiatowej sieci dróg spoczywa na jednostce organizacyjnej Powiatu Obornickiego, jaką jest Zarząd Dróg Powiatowych w Obornikach. Na wydatki drogowe tej jednostki składają się m.in. remonty i inwestycje, zimowe i bieżące utrzymanie dróg, a także koszty administracyjne związane z koniecznością wydawania decyzji w sprawie zajęcia pasa drogowego, umieszczenia urządzeń obcych w pasie drogowym, uzgodnień decyzji o warunkach zabudowy, organizacji przetargów, sporządzania umów z wykonawcami, sporządzania wniosków o dofinansowanie środkami budżetu państwa i środkami Unii Europejskiej, pełnieniem funkcji inspektora nadzoru budowlanego itp.

Tabela 18 Przebieg dróg powiatowych przez Powiat Obornicki

Lp.	Nr drogi	Nazwa drogi
1.	1177P	Tłukawy-Ryczywół
2.	1343P	Podlesie-Boruszyn
3.	1352P	Przybychowo-Ruda
4.	1605P	Kamienica-Pruście
5.	1846P	Krężoły-Ryczywół
6.	1847P	Stobnica-Oborniki
7.	1848P	Jaryszewo-Piotrówko
8.	1857P	Popowo-Górka
9.	2018P	Radom-Piotrowo
10.	2019P	Ludomy-Ryczywół
11.	2020P	Ryczywół-Tarnowo
12.	2021P	Zawady-Sokołowo Budzyńskie
13.	2022P	Tarnowo-Potulice
14.	2023P	Karolewo-Gościejewo
15.	2024P	Tarnowo-Laskowo
16.	2025P	Ninino-Uchorowo
17.	2026P	Gościejewo-Grudna
18.	2027P	Rogoźno-Garbatka
19.	2028P	Rogoźno-Roźnowo
20.	2029P	Studdzieniec-Murowana Goślina
21.	2030P	Rogoźno-Budziszewko
22.	2031P	Sierniki-Wojciechowo-Owczegłowy

23.	2032P	Pruśce-Stare
24.	2033P	Studzieniec-Boguniewo
25.	2034P	Studzieniec-Budziszewko
26.	2035P	Rożnowo-Pacholewo
27.	2036P	Pacholewo-Nieszawa
28.	2037P	Jaracz-Rożnowo
29.	2038P	Jaracz-Józefinowo
30.	2039P	Studzieniec-Nienawiszcz
31.	2040P	Ludomy-Dąbrówka Ludomska
32.	2041P	Oborniki
33.	2042P	Chlebowo-Lipa
34.	2043P	Kiszewo-Podlesie
35.	2044P	Chrustowo-Kiszewo
36.	2045P	Popówko-Sławienko
37.	2046P	Popówko-Sycyn
38.	2047P	Popówko-Baborowo
39.	2048P	Chrustowo-Lulin
40.	2049P	Górka-Bogdanowo
41.	2050P	Uścikowo-Objezierze
42.	2051P	Kowalewko-Ocieszyn
43.	2052P	Bogdanowo-Uścikowo
44.	2053P	Lulin-Kowalewko
45.	2054P	Nieczajna-Sepno
46.	2055P	Kowalewko-Oborniki
47.	2056P	Słonawy-Podlesie
48.	2057P	Bąblin-Nowołoskoniec
49.	2058P	Nowołoskoniec-Dąbrówka Leśna
50.	2059P	Dąbrówka Leśna-Oborniki
51.	2060P	Kowanówko-Szpital
52.	2061P	Wargowo-Zielątkowo
53.	2427P	Zielątkowo-Żydowo

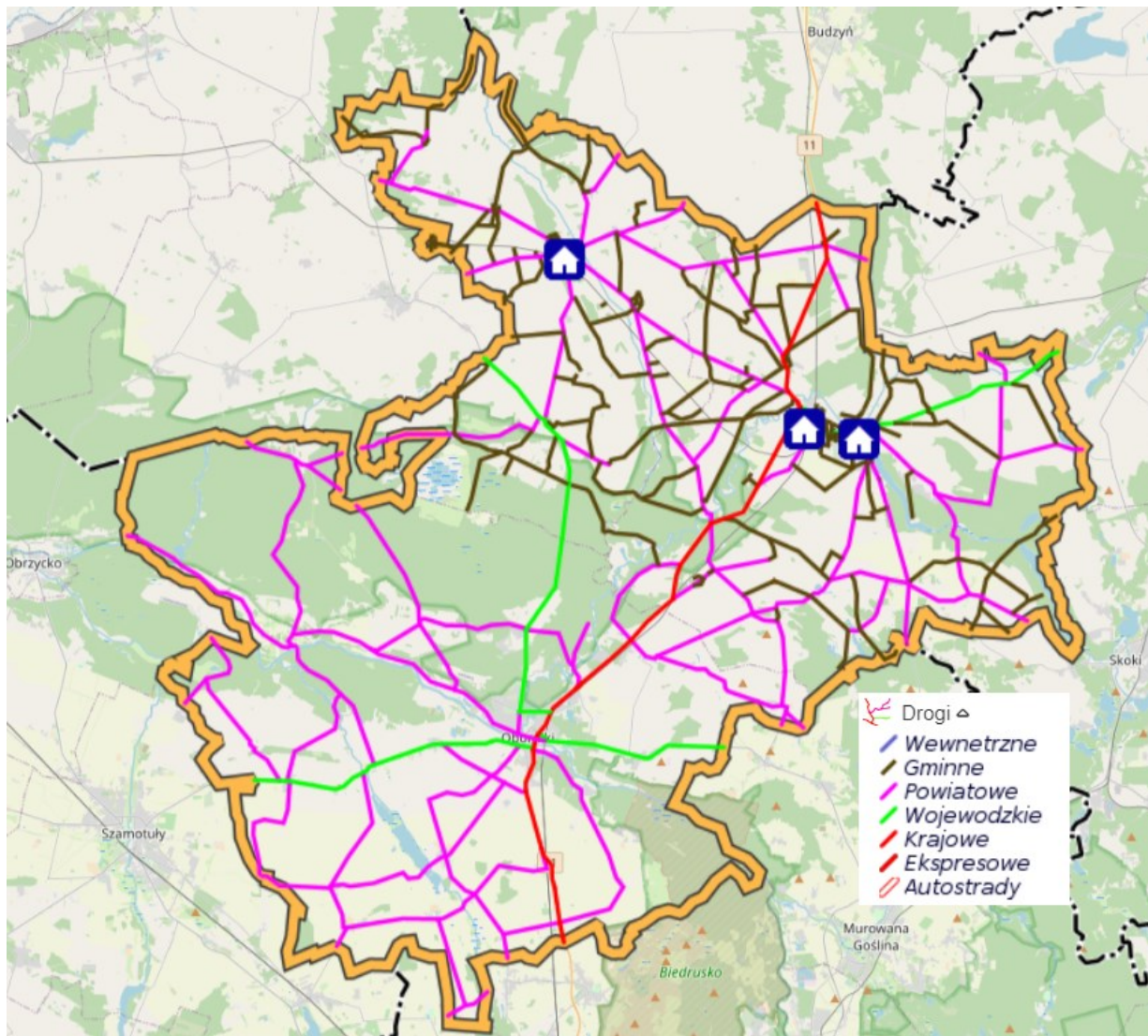
Źródło: opracowanie własne na podstawie z wykazu dróg Raportu o Stanie Powiatu

Łączna długość dróg powiatowych w Powiecie Obornickim w 2022 roku wynosiła 301 km (53 drogi). Ponadto sieć drogową Powiatu tworzą także:

- droga krajowa nr 11,
- droga wojewódzka 178 (Wałcz – Oborniki),
- droga wojewódzka 187 (Pniewy – Murowana Goślina),
- droga wojewódzka 241 (Tuchola – Rogoźno),
- oraz sieć dróg gminnych.

Dodatkowo, powiat przecinają linie kolejowe nr 354 Poznań – Piła i 236 Rogoźno Wielkopolskie – Bzowo – Goraj.

Aktualnie w ciągu dróg powiatowych znajduje się 17 obiektów mostowych (aktualnie tylko trzy obiekty nie mają ograniczeń nośności, większość z nich nie ma również właściwych barieroporęczy oraz pomostów dla pieszych).

Rysunek 1 Sieć drogowa w Powiecie Obornickim
 źródło: <https://powiatoborniki.lp-portal.pl/>

Stan techniczny nawierzchni dróg powiatowych w ciągu ostatnich lat ulega systematycznej poprawie. Jednakże nadal część dróg wymaga w najbliższej przyszłości remontów, przebudowy oraz rozbudowy. W zdecydowanej większości zły stan dróg powiatowych spowodowany jest licznymi deformacjami, spękaniem i słabą jakością nawierzchni, które w znacznej części są poddane już bardzo długim okresom eksploatacji. Ponadto podbudowy dróg powiatowych nie posiadają odpowiedniej wytrzymałości do przenoszenia coraz większych ciężarów i coraz większego natężenia ruchu pojazdów, szczególnie wzrostu natężenia ruchu pojazdów ciężarowych. Aby nie dopuścić do całkowitego zniszczenia dróg należy podjąć intensywne działania zmierzające do przebudowy i modernizacji dróg według opracowanej oceny stanu technicznego. W 2022 roku przeprowadzono badania, z których wynika że stan techniczny nawierzchni dróg na 12% odcinków jest dobry, 31% zadowolający, 30% niezadowolający, 27% zły (niezbędne wykonanie zabiegów).

2.5.2 NATĘŻENIE RUCHU

Generalny Pomiar Ruchu 2021 (GPR 2021) przeprowadzony przez Generalną Dyрекcyję Dróg Krajowych i Autostrad jest podstawowym źródłem informacji na temat ruchu drogowego w Polsce. Na terenie Powiatu Obornickiego pomiary zostały przeprowadzone na łącznie 10 odcinkach.

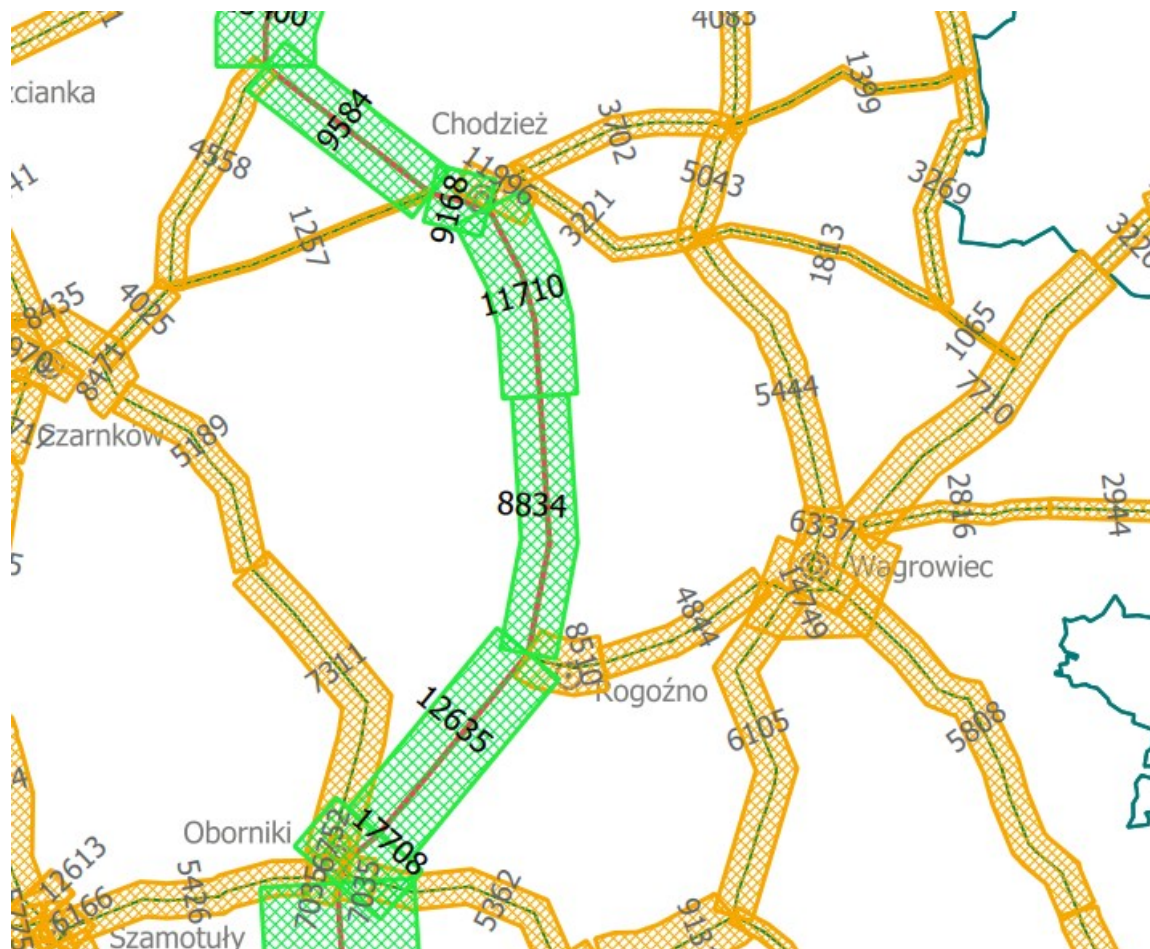
Tabela 19 Średniodobowe natężenie ruchu na drogach krajowych i wojewódzkich w Powiecie

Nr drogi	Odcinek	Motocykle	Osobowe	Dostawcze	Ciężarowe	Autobusy	Ciągniki	łącznie
11	BUDZYŃ /UL. DWORCOWA/ - ROGOŹNO /AL. PIŁSUDSKIEGO (DW241)/	22	5.940	1.015	1.817	24	16	8.834
11	ROGOŹNO /AL. PIŁSUDSKIEGO (DW241)/ - OBORNIKI	41	8.981	1.267	2.278	59	9	12.635
11	OBORNIKI /PRZEJŚCIE/	61	12.889	1.985	2.663	89	21	17.708
11	OBORNIKI /UL. SZAMOTULSKA (DW187)/ - W. POZNAŃ PŁN.	63	19.101	2.181	2.678	142	0	24.165
178	POŁAJEWO - OBORNIKI	71	5.967	650	570	16	14	7.288
178	OBORNIKI /OBWODNICA: RONDO MAĆKOWIAKA - DK11/	43	5.480	662	537	11	9	6.742
187	OBORNIKI /OBWODNICA: RONDO MAĆKOWIAKA - DK11/	61	5.203	683	1.032	34	22	7.035
187	OBORNIKI /OBWODNICA: RONDO MAĆKOWIAKA - DK11/	63	3.910	688	669	9	23	5.362
241	OBORNIKI /OBWODNICA: RONDO MAĆKOWIAKA - DK11/	33	3.660	452	639	34	26	4.844
241	ROGOŹNO /PRZEJŚCIE/	88	6.609	689	1.078	20	26	8.510

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Generalnego Pomiaru Ruchu 2020-2021

Zgodnie z wynikami pomiarów natężenia ruchu, głównym jego źródłem są pojazdy osobowe, co wynika głównie z potrzeb ludności dojeżdżającej do pracy, szkół lub w celach rekreacyjnych. Udziały pojazdów ciężarowych i dostawczych to około 24%. Głównym źródłem ruchu pojazdów

w regionie są Oborniki. Wynika to z faktu, że jest to jedno z głównych miejsc pracy w regionie, są tu zlokalizowane m.in. sklepy i szkoły.

Rys. 3 Graficzne zobrazowanie potoków pojazdów w Powiecie Obornickim
 źródło: Generalny Pomiar Ruchu 2015

2.5.3 ANALIZA SWOT

Tabela 20 Analiza SWOT

Infrastruktura drogowa	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • dobra dostępność Powiatu w sieci dróg wojewódzkich i krajowych; • rozbudowana sieć dróg powiatowych; 	<ul style="list-style-type: none"> • niski stan techniczny wielu odcinków dróg powiatowych; • niski stan techniczny obiektów mostowych; • duże natężenie ruchu na niektórych odcinkach dróg powiatowych (szczególnie na obszarze miast) a także dróg krajowych; • brak obwodnic miejscowości, przez które prowadzi obecnie ruch o dużym natężeniu; • wzrost negatywnych skutków mobilności (w tym uciążliwości wynikających ze wzrostu hałasu komunikacyjnego);
Szanse	Zagrożenia

<ul style="list-style-type: none"> • możliwość wykorzystania funduszy unijnych na poprawę stanu technicznego sieci drogowej; • wzrost finansowania zadań związanych z rozbudową i modernizacją sieci drogowej; • rozwój transportu publicznego (odciążenie układu drogowego); • budowa obwodnicy Obornik w ciągu drogi krajowej 11 i wojewódzkiej 178; • możliwość wykorzystania środków rządowych i innych funduszy zewnętrznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • zjawisko rozlewania się zabudowy; • utrzymanie dotychczasowych preferencji komunikacyjnych przejawiających się wzrostem liczby samochodów; • spadek jakości życia mieszkańców oraz obniżenie poziomu bezpieczeństwa na szlakach komunikacyjnych; • duża kapitałochłonność inwestycji drogowych; • brak wystarczających środków finansowych na realizację inwestycji drogowych; • niska aktywność pozostałych jednostek samorządowych przy realizacji wspólnych projektów.
---	--

Źródło: opracowanie własne

2.5.4 GŁÓWNE WYZWANIA

Podstawowym problemem układu drogowego w Powiecie jest pogarszający stan techniczny ciągów dróg. Słabymi stronami układu drogowego w Powiecie są także: niedostosowanie istniejącej sieci do potrzeb mieszkańców, funkcjonowanie wielu odcinków szutrowych oraz brak obwodnic miejscowości, przez które prowadzi obecnie ruch o dużym natężeniu. Podstawowym wyzwaniem dla rozwoju układu drogowego jest potrzeba zapewnienia wysokiej klasy technicznej i funkcjonalnej głównego szkieletu drogowego, którego celem będzie usprawnienie ruchu lokalnego. Wskazuje się, że główne inwestycje w drogi powiatowe powinny mieć na celu dostosowanie ich sieci do przebiegów dróg wojewódzkich i drogi krajowej oraz inwestycje w obiekty mostowe i okołodrogowe. Należy zaznaczyć, że istotnym wyzwaniem jest potrzeba podniesienia i poprawy spójności parametrów technicznych dróg powiatowych, co pozwoli znacząco poprawić bezpieczeństwo ruchu. Realizacja powyższych zadań wiąże się z koniecznością poniesienia dużych wydatków finansowych. Zdobywanie finansowania w celu realizacji projektów oraz poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego będą podstawowym wyzwaniem dla rozwoju sieci dróg powiatowych.

2.6 ORGANIZACJA TRANSPORTU PUBLICZNEGO

Sposób, w jaki zorganizowany jest transport zbiorowy znacznie wpływa na funkcjonowanie obszaru Powiatu jako całości. Poprawnie działająca sieć transportu zbiorowego jest dużą zachętą dla mieszkańców do codziennego przemieszczania się na większe odległości oraz ma pozytywny wpływ na dostępność miejsc pracy oraz placówek oświatowych i usługowych. Jest to szczególnie istotne dla osób, które nie mają możliwości korzystania z samochodu. Sprawna komunikacja wpływa bezpośrednio na funkcjonowanie całego zespołu miejskiego (a także powiatowego), m.in. poprzez zmniejszenie zjawiska zatorów drogowych czy redukcję emisji CO₂.

2.6.1 KOMUNIKACJA PUBLICZNA

Powiat Obornicki realizuje zadania w zakresie publicznego transportu zbiorowego za pośrednictwem Związku Powiatowo-Gminnego „Wielkopolski Transport Regionalny”. Na podstawie porozumienia w sprawie rozwoju i utrzymania komunikacyjnej linii kolejowej Poznań Główny – Piła na odcinku Poznań Główny – Rogoźno Wielkopolskie, zawartego pomiędzy Stowarzyszeniem Metropolia Poznań, Powiatem Poznańskim oraz gminami Suchy Las, Rogoźno i Oborniki utrzymywane są przewozy Poznańskiej Kolei Metropolitarnej (PKM) stanowiące ofertę przewozową w ramach wojewódzkich kolejowych przewozów pasażerskich.

2.6.2 TRANSPORT LOTNICZY

W odległości ok 20 km od południowej granicy Powiatu znajduje się międzynarodowy port lotniczy Poznań – Ławica im. Henryka Wieniawskiego. Nad terenem Powiatu przebiegają 2 korytarze powietrzne przeznaczone dla lotnictwa cywilnego oraz liczne korytarze powietrzne przeznaczone dla lotnictwa wojskowego. Ponadto w odległości niespełna 2 km od granic Obornik znajduje się lądowisko Obornickiego Stowarzyszenia Lotniczego (OSL), którego członkowie wykonują loty (głównie na motolotniach oraz konstrukcjach ultralekkich) na małych wysokościach, w tym również nad terenem zabudowanym.

2.6.3 ANALIZA SWOT

Tabela 21 Analiza SWOT

Transport publiczny	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • znaczny zasięg obsługiwanego obszaru; • relatywnie dobra dostępność ekonomiczna głównych celów podróży w Powiecie Obornickim, • PKM, • bliska odległość do lotniska. 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonowanie niewielu operatorów transportu publicznego, • niski stopień dostępności i konkurencyjności czasowej transportu autobusowego, szczególnie na obszarach oddalonych od sieci dróg krajowych i wojewódzkich; • brak własnego taboru transportu publicznego; • mała ilość nowoczesnej infrastruktury drogowej, dedykowanej bezpośrednio obsłudze transportu zbiorowego; • niewystarczająco rozwinięta sieć komunikacji zbiorowej.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • rozbudowa i modernizacja infrastruktury; • możliwość wykorzystania funduszy unijnych na poprawę funkcjonowania transportu publicznego; • wzrost finansowania zadań związanych z rozwojem sieci transportu publicznego; • zwiększenie atrakcyjności publicznego transportu zbiorowego, • możliwość wykorzystania środków rządowych i innych funduszy zewnętrznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • utrzymanie dotychczasowych preferencji komunikacyjnych przejawiających się wzrostem liczby samochodów; • spadek jakości życia mieszkańców oraz obniżenie poziomu bezpieczeństwa na szlakach komunikacyjnych; • duża kapitałochłonność inwestycji infrastrukturalnych; • brak środków finansowych na realizację inwestycji; • brak współpracy jednostek samorządu terytorialnego na rzecz rozbudowy sieci transportu publicznego.

Źródło: opracowanie własne

2.6.4 GŁÓWNE WYZWANIA

Można stwierdzić, że transport publiczny (zbiorowy) w Powiecie Obornickim jest zorganizowany optymalnie. Mieszkańcy nie mają większych problemów aby przemieszczać się pomiędzy głównymi miejscowościami Powiatu oraz miejscowościami z powiatów sąsiednich. Ewentualne problemy mogą pojawiać się w mniejszych miejscowościach związane np. z częstotliwością kursowania autobusów czy liczbą przystanków.

2.7 GOSPODARKA I RYNEK PRACY

2.7.1 PODMIOTY GOSPODARCZE

Liczba działających na terenie Powiatu Obornickiego podmiotów gospodarczych na przestrzeni ostatnich 6 lat wzrosła o 14,5% z 6.414 w 2017 r. do 7.346 podmiotów w 2022 r.

Tabela 22 Podmioty gospodarcze w Powiecie w latach 2017-2022

Rok	Liczba podmiotów gospodarczych		
	Ogółem	W sektorze publicznym	W sektorze prywatnym
2022	7 346	175	7 066
2021	7 226	173	6 953
2020	7 029	172	6 778
2019	6 892	171	6 646
2018	6 612	175	6 358
2017	6 414	175	6 166

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Aktualnie (według danych na 31.12.2022 r.) liczba działających podmiotów gospodarczych w Powiecie stanowi 1,49% wszystkich zarejestrowanych w województwie wielkopolskim.

Tabela 23 Liczba podmiotów gospodarczych w gminach Powiatu Obornickiego

Jednostka	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Powiat Obornicki	6 414	6 612	6 892	7 029	7 226	7 346
Oborniki	4 179	4 304	4 475	4 577	4 701	4 763
Rogoźno	1 705	1 751	1 827	1 845	1 889	1 946
Ryczywół	530	557	590	607	636	637

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w Powiecie Obornickim jest zróżnicowana. Ośrodkiem szczególnej koncentracji działalności gospodarczej są Oborniki, a następnie Rogoźno. Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców jest tam najwyższy i wynosi odpowiednio 1.540 i 1.150.

Tabela 24 Podmioty gospodarcze w Powiecie Obornickim według wielkości w latach 2017-2022

Podmioty wg liczby zatrudnionych	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ogółem	6 414	6 612	6 892	7 029	7 226	7 346
0-9	6 081	6 292	6 578	6 720	6 922	7 048
10-49	294	283	278	271	265	260
50-249	35	33	32	34	35	34
250-999	4	4	3	3	3	3
1000 i więcej	0	0	1	1	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W strukturze wielkościowej podmiotów działających w Powiecie Obornickim dominują mikro i małe przedsiębiorstwa. 96% wszystkich podmiotów gospodarczych w Powiecie zatrudnia do 9 osób. Ta grupa wielkościowa przedsiębiorstw w latach 2017-2022 charakteryzowała się

największym przyrostem nowych podmiotów, wynoszącym 967 firm. Filarem przedsiębiorczości w Powiecie Obornickim jest dobrze rozwijający się sektor prywatny. Prawie 79% firm sektora prywatnego w Powiecie prowadzonych jest przez osoby fizyczne.

Na terenie powiatu znajdują się nowoczesne zakłady z takich branż przemysłu jak: przemysł drzewny, spożywczy, meblowy oraz metalowy. Dobrze działa i rozwija się przetwórstwo produktów rolnych oraz przetwórstwo mięsno-wędliniarskie. Powiat posiada również rozwinięte usługi w zakresie rolnictwa, budownictwa, transportu, handlu hurtowego i detalicznego oraz usług w zakresie infrastruktury społecznej

W latach 2017-2022 zaobserwowany został spadek liczby podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego z 66 w 2017 r. do 53 w 2022 r. Pozytywne trendy dotyczą wzrostu liczby rodzimych, nowo zarejestrowanych firm w Powiecie. Jak wskazują dane zawarte w Tabeli 25 w ostatnim czasie spadła liczba nowo rejestrowanych firm, rośnie z kolei liczba firm wykreślanych z rejestru REGON. Niestety sytuacja związana z pandemią COVID-19 nie sprzyjała rozwojowi przedsiębiorczości. Na chwilę obecną trudno jest jeszcze wskazać jakie będą długotrwałe skutki dla obornickich przedsiębiorców. Wiele wskazuje jednak na to, że ich sytuacja może się pogorszyć – można spodziewać się upadłości i zamykania firm (szczególnie dotyczy to branży hotelarskiej i gastronomicznej).

Tabela 25 Firmy nowo zarejestrowane i wykreślone z rejestru REGON w Powiecie Obornickim w latach 2017-2022

Podmioty	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Nowo zarejestrowane	531	659	610	451	520	483
Wykreślone	399	431	336	276	308	363

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W Powiecie Obornickim 2,1% podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 35,6% podmiotów, a 62,3% podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność.

Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Powiecie Obornickim najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Budownictwo (27.4%) oraz Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (21.4%).

2.7.2 ROLNICTWO

Według danych pochodzących z Powszechnego Spisu Rolnego 2020 użytki rolne ogółem zajmują w Powiecie ponad 35 tys. ha. Szczegóły przedstawia poniższa tabela.

Tabela 26 Powierzchnia użytkowanych gruntów

	Powierzchnia użytkowanych gruntów [ha]
Użytki rolne ogółem	35 411,21
użytki rolne w dobrej kulturze	35 167,61
Pod zasiewami	31 482,88
Grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	136,50
Uprawy trwałe	246,63
Łąki trwałe	3 194,35
Pastwiska trwałe	95,66
Pozostałe użytki rolne	243,60

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

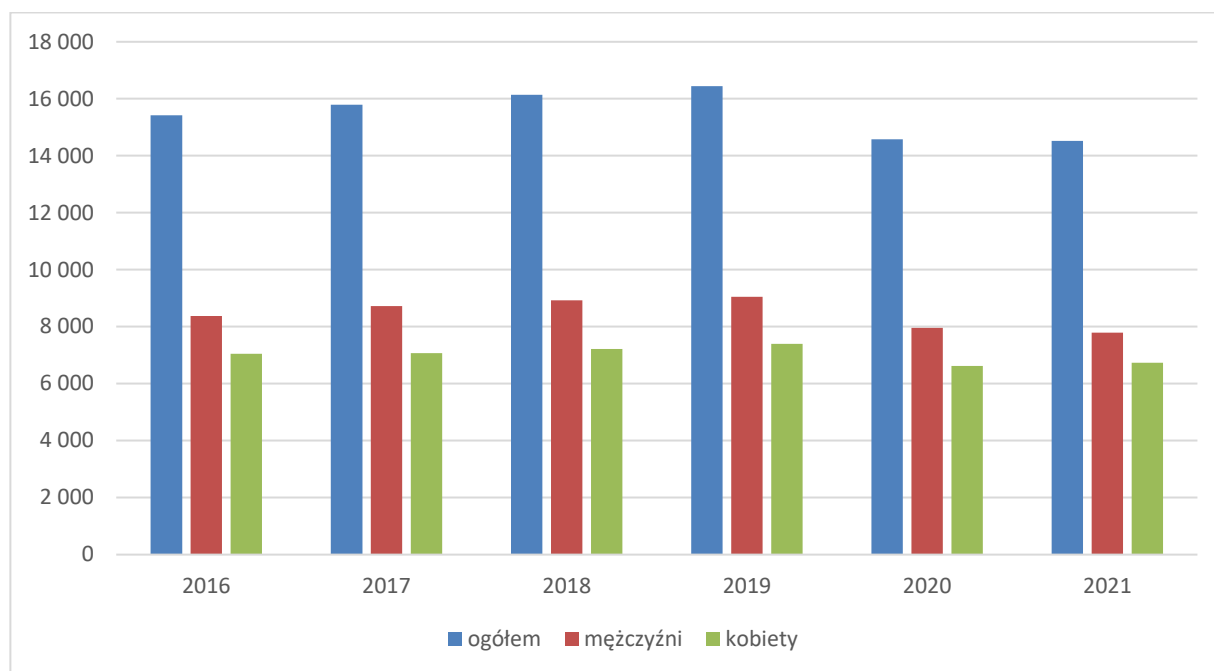
W Powiecie dobrze rozwinięta jest hodowla trzody chlewnej jak również drobiu i bydła. Na terenie powiatu znajduje się około 40 ferm i gospodarstw rolnych zajmujących się produkcją trzody chlewnej. Pogłowie w poszczególnych gospodarstwach wynosi od 400 szt. do 7.200 szt. W gospodarstwach hodujących drób rzeźny, wielkość poszczególnych stad waha się od 4.500 do 43.500.

W ostatnich latach zanotowano znaczne zainteresowanie rolników udostępnianiem gospodarstw dla potrzeb agroturystyki. W Powiecie Obornickim istnieją warunki do uruchamiania tego typu działalności gospodarczej, wspomagającej tradycyjną produkcję rolniczą.

Należy zauważyć, że walory przyrodnicze obszarów wiejskich tworzą doskonałe warunki dla rozwoju rolnictwa ekologicznego w związku z coraz większym zainteresowaniem i zapotrzebowaniem na żywność ekologiczną (głównie dla zaopatrzenia chłonnego rynku zbytu). Rolnictwo ekologiczne jest ważnym czynnikiem zwiększającym zatrudnienie na wsi, dostarcza nowych miejsc pracy oraz daje rolnikom dodatkowe źródło dochodu.

2.7.3 RYNEK PRACY

Liczba osób pracujących w Powiecie Obornickim spadła w 2021 roku do 14.523 osób i w porównaniu z 2016 rokiem była niższa o 902 osoby (jest to wynik świadczący o pogorszeniu na rynku pracy, chociaż należy wziąć także pod uwagę fakt zmniejszającej się populacji Powiatu oraz skutki pandemii COVID-19).

Wykres 3 Liczba osób pracujących w Powiecie Obornickim w latach 2016-2021
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wśród gmin Powiatu Obornickiego najwyższy wskaźnik liczby osób pracujących na 1000 mieszkańców odnotowany został w gminie Oborniki i wyniósł on 245 osób (2021 rok).

Najwięcej osób zatrudnionych jest w przemyśle. Prawie 50% wszystkich osób aktywnych zawodowo w Powiecie pracuje w tej branży. Największa dynamika zmiany liczby osób pracujących w Powiecie w latach 2016-2021 dotyczyła działu: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, w którym odnotowano 43% spadek liczby pracujących.

Tabela 27 Pracujący w Powiecie Obornickim wg sektorów gospodarki w latach 2016-2021

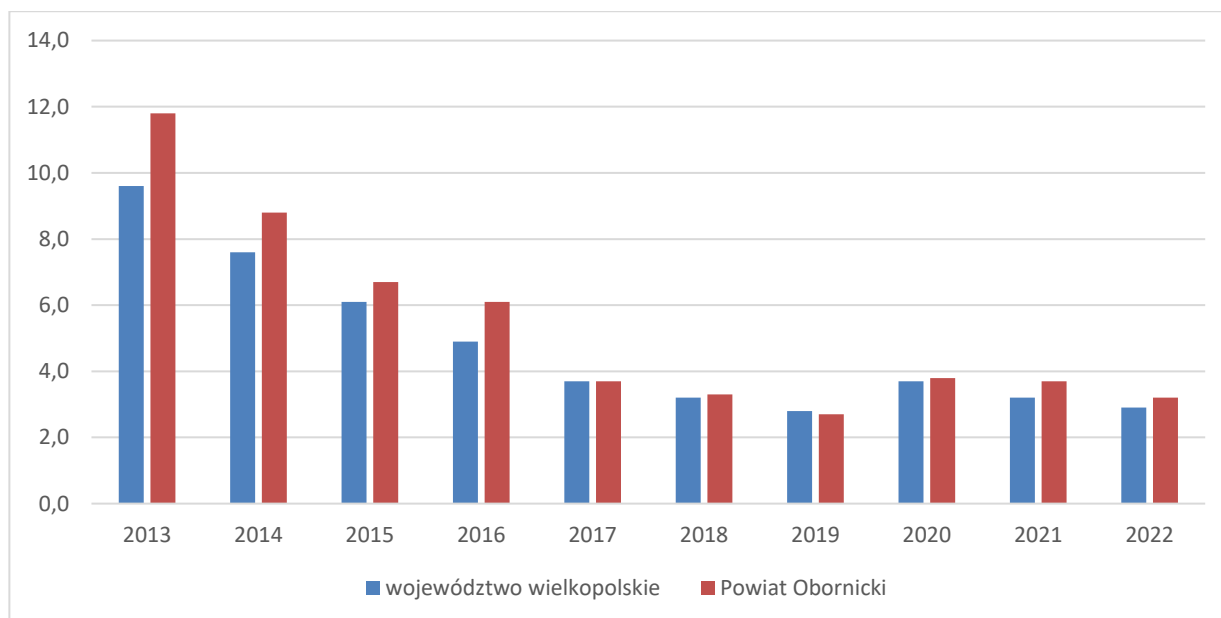
Sektory gospodarki	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3 128	3 097	3 063	3 034	1 749	1 778
Przemysł i budownictwo	7 059	7 008	7 161	7 435	7 017	7 240
Handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	2 187	2 674	2 859	2 713	2 590	2 226
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	178	182	174	173	169	159
Pozostałe usługi	2 873	2 835	2 885	3 089	3 051	3 120

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

2.7.4 POZIOM I STRUKTURA BEZROBOCIA

W Powiecie Obornickim występuje mniejsze bezrobocie w porównaniu z tym rejestrowanym w kraju i porównywalne z występującym województwie wielkopolskim. Na koniec 2022 r. stopa bezrobocia wynosiła 3,2%. Do 2019 roku utrzymywała się tendencja spadkowa poziomu bezrobocia. Był to zapewne wynik rozwoju społeczno-gospodarczego Powiatu jak

i poprawiającej się sytuacji w kraju. Rok 2019 przyniósł dalszą poprawę sytuacji zarówno na krajowym, wojewódzkim, jak i lokalnym rynku pracy. Z analizy danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że zapoczątkowany jesienią 2008 roku trend wzrostowy bezrobocia rejestrowanego zakończył się w roku 2013. Od tego czasu widoczny był już trend malejący. Stopa bezrobocia w kraju spadła z 13,4% (2013) do 5,2% (XII 2019), w województwie wielkopolskim z 9,6% (2013) do 2,8% (XII 2019), a w Powiecie Obornickim 11,8% (2013) do 2,7% (XII 2019). Powyższa tendencja była potwierdzeniem ogólnej poprawy koniunktury w Polsce, tj. wzrostu liczby pracujących, wzrostu PKB, a także efektem wprowadzonych zmian w zakresie aktywnej polityki rynku pracy. Ożywienie gospodarcze sprzyjało wzrostowi konsumpcji, a dobra pogoda jesienią – pracom budowlanym oraz drogowym. Przyczyną spadku bezrobocia były również czynniki demograficzne. Na rynek pracy weszły roczniki niżu demograficznego. Znalazło to odzwierciedlenie między innymi w rejestrowanym bezrobociu osób do 30 roku życia. Niestety dane za 2020 wskazują na odwrócenie pozytywnej tendencji. Stopa bezrobocia wzrosła zarówno w Powiecie Obornickim (3,8%), województwie wielkopolskim (3,7%) i kraju (6,3%). Było to z pewnością spowodowane pandemią COVID-19 i wprowadzanymi obostrzeniami (kolejne lockdowny, zamykanie poszczególnych branż, niewystarczająca pomoc państwa). Od roku 2021 widać już jednak odwrócenie trendu i powrót w roku 2022 do wartości poziomu bezrobocia sprzed pandemii.

Wykres 4 Stopa bezrobocia w Powiecie Obornickim na tle województwa wielkopolskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Jak wynika ze sprawozdania Powiatowego Urzędu Pracy w Obornikach (2022), aktualną sytuację na rynku pracy w Powiecie należy uznać za pozytywną, a przede wszystkim w miarę stabilną. Na

koniec 2022 roku w Powiecie Obornickim pozostawało zarejestrowanych 709 bezrobotnych. Wśród bezrobotnych większą liczebnie grupą były kobiety (395) – 55% ogółu zarejestrowanych osób. W porównaniu do danych z końca 2017 r., liczba osób bezrobotnych uległa wyraźnemu zmniejszeniu. Spadek liczby bezrobotnych w liczbach bezwzględnych wyniósł 144 co stanowi spadek na poziomie 17%.

Tabela 28 Ewidencja osób bezrobotnych w Powiecie Obornickim

Bezrobotni zarejestrowani w Powiecie Obornickim	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba osób bezrobotnych ogółem	853	766	623	892	805	709
W tym kobiety	561	514	393	527	447	395
Z prawem do zasiłku	255	179	160	120	173	114
Zamieszkali na wsi	449	372	314	456	425	352
Do 30 roku życia	243	228	180	235	216	207
Długotrwale bezrobotni	374	268	199	301	335	208
Powyżej 50 roku życia	222	190	167	236	218	162
Niepełnosprawni	108	74	70	71	68	67

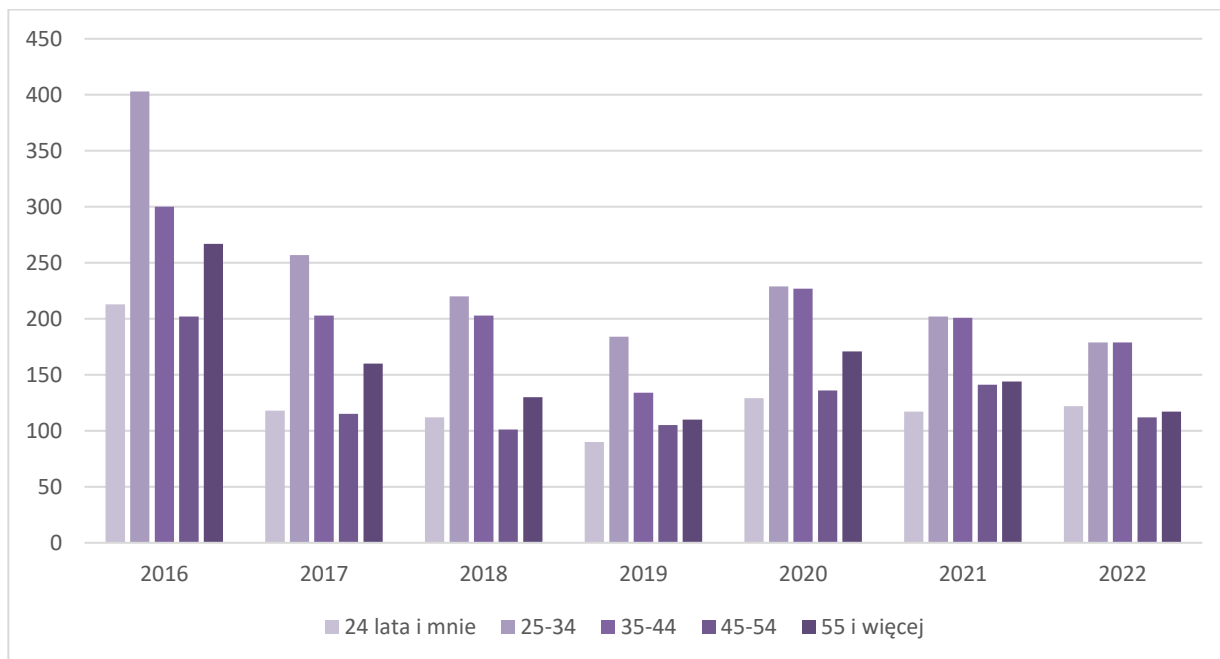
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Obornikach

Mimo poprawiającej się, na przestrzeni lat, sytuacji na rynku pracy w Powiecie Obornickim, szczegółowe dane dotyczące bezrobocia wykazują, iż od kilku lat najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby długotrwale bezrobotne. W grudniu 2022 roku stanowili oni prawie 30% ogółu osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiecie.

Problem bezrobocia najbardziej dotyka mieszkańców gminy Oborniki. W grudniu 2022 roku wskaźnik bezrobocia (liczba bezrobotnych do liczby ludności w wieku produkcyjnym) dla poszczególnych gmin wynosił:

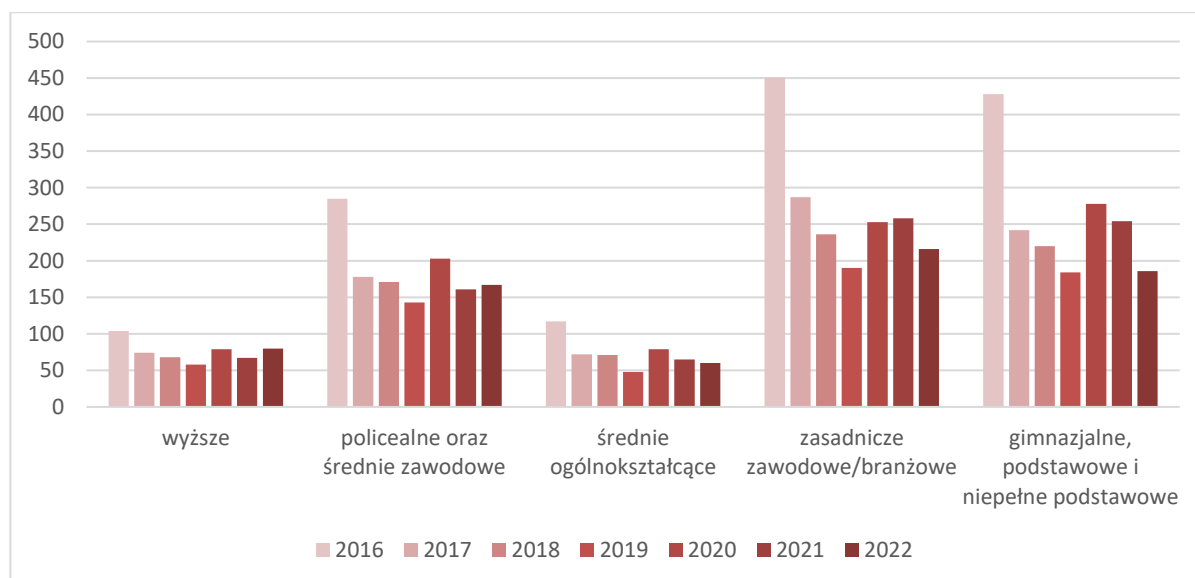
- gmina Oborniki – 2,1%,
- gmina Rogoźno – 2,0%,
- gmina Ryczywół – 1,9%,

Wykres 5 Udział osób bezrobotnych według grup wieku w latach 2016-2022 w Powiecie Obornickim
 Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Od kilku lat najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią ludzie młodzi, w przedziale wiekowym od 25 do 34 lat oraz osoby w wieku 35-44 . Każda z grup stanowi około 25% ogółu osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiecie.

Wykres 6 Osoby bezrobotne według wykształcenia w latach 2016-2022
 Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W 2022 r. w strukturze bezrobotnych w Powiecie według wykształcenia, dominowały osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (30%), gimnazjalnym, podstawowym oraz niepełnym podstawowym (26%) oraz policealnym, średnim zawodowym (24%). Osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym stanowiły 11%, a wyższym 8% wszystkich

bezrobotnych w Powiecie Obornickim. W ostatnich latach można zauważyć wzrost udziału bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym.

Ocenę stanu i struktury rynku pracy w Powiecie Obornickim umożliwi analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych, dokonywana rokrocznie przez Powiatowy Urząd Pracy w Obornikach. Celem monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na powiatowym rynku pracy, a przede wszystkim:

- stworzenie bazy informacyjnej dla przewidywania struktur zawodowo-kwalifikacyjnych;
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych dla zapewnienia spójności z potrzebami rynku pracy;
- korekta poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym;
- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów oraz kwalifikacji deficytowych i nadwyżkowych na lokalnych rynkach pracy;
- ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Wg prognoz zapotrzebowania na pracowników⁸, w 2023 r. dla Powiatu Obornickiego istnieje szeroka grupa zawodów, które z punktu widzenia pracodawców są szczególnie pożądane, a w których występują wyraźne deficyty. Zawody deficytowe charakteryzują się większą liczbą dostępnych ofert pracy, niż wynosi średni stan bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym. Dodatkowo wskazane jest, aby w takim zawodzie odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekraczał mediany, a odpływ bezrobotnych powinien przewyższać ich napływ (bądź był równy) w danym okresie sprawozdawczym. Zawody maksymalnie deficytowe wyróżniają się brakiem bezrobotnych tj. wskaźnik dostępności oferty pracy wynosi zero

Tabela 29 Zawody deficytowe w Powiecie Obornickim w 2023 roku (prognoza)

Zawody deficytowe	
Zawody maksymalnie deficytowe	Zawody deficytowe
<ul style="list-style-type: none"> • brak 	<ul style="list-style-type: none"> • Elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy, • Kierowcy autobusów, • Kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych, • Krawcy i pracownicy produkcji odzieży, • Lekarze, • Magazynierzy,

⁸ Źródło: <https://barometrzwodow.pl/modul/prognozy-na-plakatach?publication=county&province=7&county=160&year=2020&form-group%5B%5D=low&form-group%5B%5D=high>

	<ul style="list-style-type: none"> • Pielęgniarki i położne, • Robotnicy budowlani, • Robotnicy obróbki drewna i stolarze, • Spawacze, • Tapicerzy.
--	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych <https://barometrzwodow.pl/modul/prognozy-na-plakatach?publication=county&province=15&county=341&year=2023&form-group%5B%5D=all>

Drugą grupę analizowanych zawodów stanowią zawody nadwyżkowe, czyli takie, gdzie istnieje przewaga osób bezrobotnych nad dostępnymi ofertami pracy. Zawody maksymalnie nadwyżkowe charakteryzują się całkowitym brakiem ofert pracy dostępnych w Powiatowym Urzędzie Pracy. W Powiecie Obornickim nie określono zawodów nadwyżkowych.

Tempo przemian ekonomicznych i technologicznych w Polsce i na świecie sprawia, iż często kwalifikacje zawodowe zdobyte w procesie kształcenia nie odpowiadają zapotrzebowaniu zgłaszanym przez pracodawców. Kluczowym problemem jest określenie najbardziej pożądanych kierunków kształcenia i przygotowanie właściwej oferty edukacyjnej, co wymaga prognozowania, monitorowania rynku pracy, a następnie właściwego wykorzystania zdobytych w ten sposób informacji statystycznych. W przypadku dużej liczby uczniów kształcących się w zawodach nadwyżkowych należałoby sformułować zalecenia ograniczenia naboru na te specjalności, zaś w przypadku zawodów deficytowych jest to sygnał, w jakich zawodach należałoby kształcić.

Całościowe wyniki badania pozwalają wnioskować, że w najbliższych latach nadal będzie spadać znaczenie formalnego wykształcenia. Pracodawcy znacznie większą wagę przywiązywać będą do doświadczenia zawodowego i kompetencji miękkich jako najbardziej istotnych w procesie rekrutacji. W kolejnych latach dużą rolę ogrywać będzie mobilność zawodowa kandydatów do pracy, staranny dobór szkoleń dla osób bezrobotnych oraz nauka w szkołach, uzupełniona o kursy pozwalające zdobyć w trakcie nauki dodatkowe kwalifikacje i umiejętności poparte certyfikatami.

Kluczową instytucją rynku pracy na terenie Powiatu Obornickiego jest Powiatowy Urząd Pracy w Obornikach. Jest to jednostka Powiatu odpowiedzialna za realizację zadań, określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Powiatowy Urząd Pracy w Obornikach odpowiedzialny jest za realizację działań z zakresu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku. Działania Urzędu koncentrują się, zarówno na bezpośrednim wsparciu bezrobotnych poszukujących pracy jak i na udzielaniu pomocy pracodawcom w pozyskiwaniu pracowników. Do podstawowych form wsparcia, realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Obornikach zaliczyć należy: pośrednictwo pracy,

poradnictwo zawodowe oraz świadczenia pieniężne. Poza tym, istotną grupę działań pomocowych stanowi podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych poprzez szeroki katalog działań, tj. staże i bony stażowe, szkolenia i bony szkoleniowe, trójstronne umowy szkoleniowe, przygotowanie zawodowe dorosłych, stypendia z tytułu podjęcia dalszej nauki, dofinansowania studiów podyplomowych, finansowanie kosztów egzaminów i licencji a także pożyczki szkoleniowe.

2.7.5 ANALIZA SWOT

Tabela 30 Analiza SWOT

Gospodarka i rynek pracy	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • rosnący poziom rozwoju gospodarczego Powiatu; • sprzyjające warunki dla rozwoju gospodarczego; • systematyczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych; • struktura gospodarki oparta na małej i średniej przedsiębiorczości; • tereny inwestycyjnych w gminach Powiatu; • proinwestycyjne działania samorządów lokalnych i samorządu powiatowego; • sprawne funkcjonowanie instytucji wspierających rynek pracy (m.in. PUP). 	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczające zasoby pracy; • relatywnie duża liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • pozyskanie nowych inwestorów w wyniku intensywnych działań w zakresie promocji gospodarczej Powiatu; • tworzenie warunków do rozwoju gospodarki opartej na wiedzy, m.in. poprzez tworzenie odpowiednich instytucji otoczenia biznesu. 	<ul style="list-style-type: none"> • spowolnienie tempa rozwoju gospodarczego w wyniku niewystarczającej podaży zasobów rynku pracy; • niedostosowanie profilu kształcenia na różnych poziomach edukacji do bieżących potrzeb rynku pracy; • deficyty zasobów pracy, w szczególności pracowników o niższych kwalifikacjach zawodowych; • Pandemia COVID-19.

Źródło: opracowanie własne

2.7.6 GŁÓWNE WYZWANIA

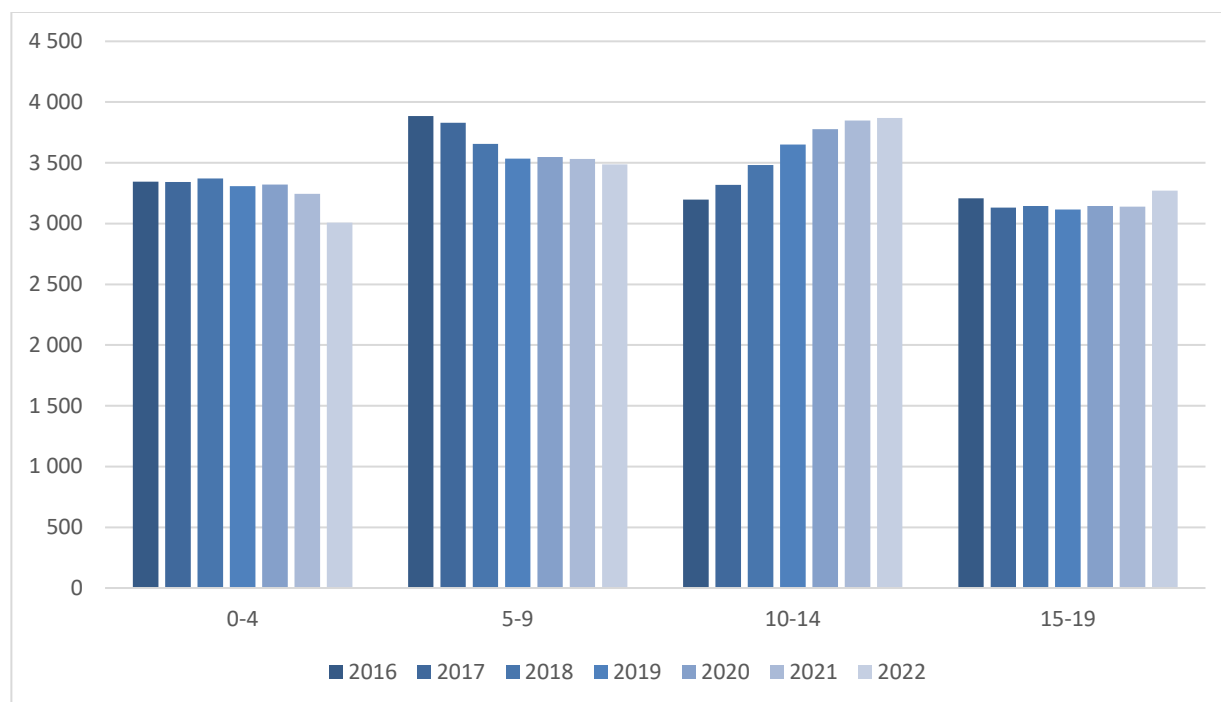
- Intensyfikowanie działań z zakresu promocji gospodarczej Powiatu Obornickiego, zarówno na arenie krajowej, jak i międzynarodowej.
- Tworzenie warunków dla rozwoju gospodarki innowacyjnej, poprzez tworzenie (współtworzenie) proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu, takich jak inkubatory przedsiębiorczości i parki technologiczne.
- Promowanie i upowszechnianie idei lokalnej przedsiębiorczości, w szczególności na obszarach wiejskich.

- Dostosowywanie profilu kształcenia młodzieży i dorosłych do aktualnych potrzeb rynku pracy.
- Przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia, w szczególności wśród grup społecznych wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem.

2.8 EDUKACJA

Jednym z najważniejszych zadań Powiatu jest zakładanie i prowadzenie publicznych szkół podstawowych specjalnych, szkół ponadpodstawowych, w tym z oddziałami integracyjnymi a także placówek oświatowo-wychowawczych i poradni psychologiczno-pedagogicznych. Rada Powiatu, zgodnie z ustawą prawo oświatowe, ustala plan sieci publicznych szkół ponadpodstawowych oraz szkół specjalnych, z uwzględnieniem szkół ponadpodstawowych i specjalnych mających siedzibę na obszarze Powiatu prowadzonych przez inne organy prowadzące, tak aby umożliwić dzieciom i młodzieży zamieszkującym na obszarze Powiatu lub przebywającym w zakładach i jednostkach, o których mowa w art. 3 pkt. 1a lit. b, realizację odpowiednio obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki (art. 17 ustawy).

Przemiany demograficzne były w ostatnich latach główną determinantą dla rozwoju i planowania usług edukacyjnych na obszarze Powiatu Obornickiego, w szczególności – utrzymujące się ujemne saldo migracji i ujemny przyrost naturalny oraz związany z nimi potencjalny spadek liczby dzieci i młodzieży w wieku szkolnym.

Wykres 7 Zmiany liczby dzieci i młodzieży według funkcjonalnych grup wieku w Powiecie Obornickim w latach 2017-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Na obszarze Powiatu Obornickiego liczba dzieci i młodzieży w wieku szkolnym utrzymuje się na podobnym poziomie. W latach 2016-2022 liczba dzieci i młodzieży w Powiecie Obornickim w wieku 0-19 lat praktycznie się nie zmieniła. Jednak na to zagadnienie należy spojrzeć szerzej. W ostatnich latach spadła liczba dzieci w wieku 0-4 i 5-9 lat odpowiednio o 10,1% i 10,3%. Może

to w przyszłości powodować spadek liczby dzieci w wieku szkolnym. Taka sytuacja może spowodować poważne problemy dla szkół między innymi ponadpodstawowych w przyszłości. Pozytywem jest wzrost liczby dzieci w wieku 10-14 lat (o 20,9%).

Szkoły i placówki oświatowe prowadzone przez Powiat Obornicki:

- Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Wyspiańskiego w Obornikach,
- Liceum Ogólnokształcące im. Przemysława II w Rogoźnie,
- Zespół Szkół Specjalnych w Kowanówku:
  - Szkoła Podstawowa Specjalna,
  - Szkoła Przystosowująca do Pracy,
- Zespół Szkół im. Tadeusza Kutrzeby w Obornikach:
  - Branżowa Szkoła I Stopnia,
  - Technikum,
  - Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych,
- Zespół Szkół im. Hipolita Cegielskiego w Rogoźnie:
  - Branżowa Szkoła I Stopnia,
  - Technikum,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Obornikach,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rogoźnie.

Na terenie Powiatu Obornickiego funkcjonują także szkoły niepubliczne prowadzone przez inne podmioty, takie jak:

- Szkoła Policealna w Obornikach (o uprawnieniach szkoły publicznej),
- Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Obornikach (o uprawnieniach szkoły publicznej),
- Niepubliczna roczna szkoła Policealna dla Dorosłych w Obornikach (bez uprawnień szkoły publicznej),
- Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Rogoźnie (o uprawnieniach szkoły publicznej).

W szkołach ponadpodstawowych, dla których organem prowadzącym jest Powiat Obornicki, w roku szkolnym 20201/2022, uczęszczało 2.142 uczniów. Szczegóły przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Nazwa szkoły/placówki	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli
1.	Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Wyspiańskiego w Obornikach	536	39
2.	Liceum Ogólnokształcące im. Przemysława II w Rogoźnie	192	25
3.	Zespół Szkół Specjalnych w Kowanówku: - Szkoła Podstawowa Specjalna, - Szkoła Przystosowująca do Pracy,	149 128 21	63
4.	Zespół Szkół im. Tadeusza Kutrzeby w Obornikach: - Branżowa Szkoła I Stopnia, - Technikum, - Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych	658 242 395 21	56
5.	Zespół Szkół im. Hipolita Cegielskiego w Rogoźnie: - Branżowa Szkoła I Stopnia, - Technikum	607 197 410	51

Źródło: Raport o Stanie Powiatu Obornickiego za rok 2022

Cechą charakterystyczną szkół ponadpodstawowych, dla których organem prowadzącym jest Powiat Obornicki jest szeroki wachlarz oferowanych kierunków kształcenia.

Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w Obornikach i Rogoźnie obejmują swoim zasięgiem działania teren Powiatu Obornickiego udzielają pomocy dzieciom, uczniom, ich rodzicom i nauczycielom przedszkoli, szkół i placówek mających siedzibę na terenie działania Poradni, a także wspomagają placówki oświatowe w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych. Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne realizują między innymi następujące zadania:

- diagnozowanie dzieci i młodzieży,
- udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- realizowanie zadań profilaktycznych oraz wspierających wychowawczą i edukacyjną funkcję przedszkola, szkoły i placówki, w tym wspierających nauczycieli i pedagogów szkolnych w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych,
- prowadzenie wspomagania przedszkoli, szkół i placówek w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.

Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 roku 16,3% ludności posiada wykształcenie wyższe, 3,0% wykształcenie policealne, 9,7% średnie ogólnokształcące, a 20,2% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 30,9% mieszkańców powiatu obornickiego, gimnazjalnym 3,6%, natomiast 12,7% podstawowym ukończonym. 3,6% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

2.8.1 ANALIZA SWOT

Tabela 32 Analiza SWOT

Edukacja	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • szeroka oferta kształcenia; • dobra baza dydaktyczna i infrastrukturalna; • wysoka zdawalność matur w szkołach ogólnokształcących; • wspieranie szkół przez organ prowadzący; • małe i bezpieczne szkoły; • system wsparcia i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • brak nauczycieli specjalistów. • wypalenie zawodowe nauczycieli. • praca nauczycieli w kilku placówkach oświatowych. • obniżający się poziom wymagań. • brak współpracy na linii pracodawca-szkoła.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • pozyskiwanie środków zewnętrznych i udział w projektach unijnych; • rozbudowa i modernizacja bazy szkolnej; • wspomaganie szkół i placówek w celu podnoszenia kompetencji kluczowych uczniów; • współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami i uczelniami wyższymi; • prowadzenie skoordynowanego doradztwa zawodowego i metodycznego. 	<ul style="list-style-type: none"> • niż demograficzny i starzejące się społeczeństwo, • brak miejsc pracy dla absolwentów, • emigracja młodych i wykształconych ludzi, • zmiany przepisów oświatowych i konieczność szybkiego dostosowania, • zwiększenie wydatków w szkołach na wynagrodzenia i koszty utrzymania budynków, • nie realizowanie zajęć w szkołach z powodu nieprzewidzianych zdarzeń.

Źródło: opracowanie własne

2.8.2 GŁÓWNE WYZWANIA

- Podstawowym zagrożeniem stabilnego funkcjonowania oświaty jest wciąż zmniejszający się poziom finansów przy rosnących wydatkach osobowych oraz związanych z bieżącym utrzymaniem infrastruktury. Słaby nabór do szkół zawodowych może być wynikiem preferencji uczniów (wybór liceum, większych miast, prestiżowych szkół), niewystarczającej infrastruktury komunikacyjnej, brakiem stabilizacji polityczno-społecznej.
- System kształcenia zawodowego powinien odpowiadać wymaganiom rynku pracy, nadążać za zmianami technologicznymi zachodzącymi w gospodarce i zapewniać należytą jakość oferty edukacyjnej.
- Kształcenie zawodowe wymaga znacznych nakładów inwestycyjnych, zwłaszcza dotyczących tworzenia i unowocześnienia bazy techniczno-dydaktycznej.
- Motywowanie nauczycieli do podnoszenia kompetencji zawodowych i stosowania nowych metod nauczania.

2.9 POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna to według ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej instytucja polityki społecznej, mająca na celu pomoc osobom i rodzinom w przewyższaniu trudnych sytuacji życiowych i doprowadzenie do usamodzielnienia. Pomoc społeczną w Polsce organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując na zasadzie partnerstwa z organizacjami pozarządowymi, kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Zadania dotyczące pomocy społecznej w Powiecie Obornickim realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Obornikach oraz Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Obornikach.

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez PCPR określa ustawa o pomocy społecznej, a szczegółowo Regulamin Organizacyjny.

Pomoc społeczna polega w szczególności na: przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń, pracy socjalnej, prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej, analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych oraz rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy. Na poziomie Powiatu zadania własne i zadania z zakresu administracji rządowej zapisane w ustawach m.in. o pomocy społecznej, o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i zadania Powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej realizuje PCPR. Środki finansowe na realizację tych zadań pochodzą przede wszystkim ze środków własnych Powiatu, z dochodów własnych gmin, z dotacji wojewódzkiej oraz z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Skuteczność wykonywania zadań przez te jednostki zależy w dużym stopniu od współpracy z różnymi jednostkami pomocy społecznej oraz partnerami społecznymi, a także od wielkości środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań i od ilości zatrudnionej i wykwalifikowanej kadry.

Tabela 33 Wykaz gospodarstw domowych i osób korzystających z pomocy społecznej

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej	1 521	1 431	1 378	1 324	1 235	1 110
Osoby w gospodarstwach domowych korzystające z pomocy społecznej	4 164	3 515	3 358	3 091	2 807	2 392

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W Powiecie liczba osób korzystających z pomocy społecznej systematycznie maleje. Jednak wciąż jest to bardzo duża grupa potrzebujących. Sytuację w poszczególnych gminach prezentuje poniższa tabela.

Tabela 34 Osoby w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej w poszczególnych gminach Powiatu

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina Oborniki	1 915	1 443	1 365	1 343	1 303	1 152
Gmina Rogoźno	1 750	1 642	1 531	1 339	1 204	938
Gmina Ryczywół	499	430	462	409	300	302

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Najwięcej osób korzysta z pomocy w gminie Oborniki, a najmniej w gminie Ryczywół.

Tabela 35 Powody przyznania pomocy rodzinie w Powiecie Obornickim w latach 2016-2021

Powód przyznania pomocy	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ubóstwo	1 366	851	789	722	662	587
Sieroctwo	4	2	2	2	0	0
Bezdomność	187	102	118	103	101	80
Potrzeba ochrony macierzyństwa	114	401	221	204	184	153
Bezrobocie	863	520	333	270	278	228
Niepełnosprawność	750	757	621	622	520	481
Długotrwała lub ciężka choroba	1 279	1 220	1 019	1 012	902	815
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	355	520	346	340	328	270
Przemoc w rodzinie	8	42	11	18	16	20
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	1	0	0
Alkoholizm	304	113	103	101	107	113
Narkomania	32	6	3	4	10	11
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	65	26	24	23	32	26
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	0	2	1	1	0	0
Zdarzenie losowe	8	7	7	5	7	6
Sytuacja kryzysowa	12	2	1	2	2	3
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	5	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Podstawowym powodem przyznawania pomocy społecznej w Polsce jest ubóstwo. W Powiecie Obornickim najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej jest długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo oraz niepełnosprawność. Od wielu lat są to trzy dominujące powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej.

2.9.1 POMOC I WSPRACIE OSOBOM STARSZYM I NIEPEŁNOSPRAWNYM

Pomoc osobom starszym określona jest jako jedno z zadań w ustawie z 2004 r. o pomocy społecznej, gdzie Powiat zobligowany jest m.in. do prowadzenia i rozwoju infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczania w nich skierowanych osób.

Starzenie się społeczeństwa jest zjawiskiem charakterystycznym dla przemian demograficznych w Polsce. W roku 2022 Powiat Obornicki zamieszkiwało 11.989 osób w wieku poprodukcyjnym, co stanowi 20% ogółu ludności. Ta wysoka wartość wskaźnika mówi o niekorzystnej sytuacji Powiatu pod względem demograficznym. Z uwagi na wysoką dynamikę wzrostu grupy osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do roku 2017, można spodziewać się w przyszłości zwiększonego zapotrzebowania na usługi opiekuńcze nad osobami starszymi.

Na terenie Powiatu Obornickiego nie funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej, zatem mieszkańcy umieszczani są w DPS w następujących gminach: Chodzież, Mościszki, Łęczeczki, Rzadkowo, Piłka Zamyślin, Chwałkowo, Chumiętki, Mielżyn, Nowa Wieś, Pleszew.

Zapisy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych determinują podejmowanie przez Powiat Obornicki działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Na podstawie zapisów ustawy, Powiat zobowiązany jest m.in. do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności, współpracy z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej (sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych), dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, dofinansowania uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz ponoszenia kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.

Miejszem reintegracji społecznej i zawodowej dla uczestników i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w Powiecie Obornickim jest Centrum Integracji Społecznej mające swoją siedzibę w Rogoźnie. W ramach CIS utworzone zostały warsztaty: remontowo-budowlany, porządkowo-ogrodniczy, szwaczek oraz usług opiekuńczych. Innym podmiotem funkcjonującym na terenie Powiatu Obornickiego, którego celem jest powrót do uregulowanego życia społecznego i aktywności pracy jej członków, jest Spółdzielnia Socjalna Opus, której siedziba również mieści się w Rogoźnie. Aktywizacją zawodową osób z zaburzeniami psychicznymi zajmuje się Środowiskowy Dom Samopomocy w Rogoźnie. Celem jego działalności jest między innymi zwiększenie zaradności i samodzielności życiowej osób niepełnosprawnych. Osoby posiadające orzeczenia o stopniu niepełnosprawności umiarkowanym lub znacznym, ze wskazaniem do terapii zajęciowej, mogą ubiegać się o rehabilitację w ramach warsztatu terapii zajęciowej w celu zdobycia samodzielności,

umiejętności i kwalifikacji umożliwiających w efekcie podjęcie pracy. Warsztat Terapii Zajęciowej dla mieszkańców powiatu obornickiego znajduje się na terenie gminy Ryczywół w Wiardunkach. WTZ jest placówką należącą do Wielkopolskiego Stowarzyszenia Na Rzecz Chorych, Niepełnosprawnych i Ich Rodzin im. K. Marcinkowskiego "REHABILITACJA" z siedzibą w Wągrowcu. Uczestnikami warsztatu są osoby z upośledzeniem umysłowym, chorobami psychicznymi, neurologicznymi oraz niepełnosprawnością sprzężoną.

Powiatowy Zespół Do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności zajmuje się orzekaniem dla celów pozarentowych o niepełnosprawności osób do 16 roku życia oraz o stopniu niepełnosprawności osób powyżej 16 roku życia.

Ponadto przy Staroście Obornickim działa Powiatowa Społeczna Rada Do Spraw Osób Niepełnosprawnych, której celem działalności jest inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, realizacji praw osób niepełnosprawnych, opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych, ocena realizacji programów, opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez Radę Powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych

2.9.2 POMOC DZIECKU I RODZINIE

Na rozwijanie i propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego nastawiona jest pomoc dziecku i rodzinie. Wynika to wprost z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W związku z tym rozwijanie rodzinnych form pieczy zastępczej (Rodzinne Domy Dziecka, rodziny zastępcze: spokrewnione, niezawodowe oraz zawodowe), rozszerzenie działań wspierających istniejące rodziny zastępcze (np. pomoc prawna, socjalna, poradnictwo psychologiczne), jak i propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego są zadaniami Powiatu.

Jedną z najbardziej istotnych ról w opiece nad dziećmi pełnią rodziny zastępcze. Powiat Obornicki aktywnie wspiera funkcjonowanie tych rodzin, głównie poprzez organizowanie grup wsparcia i poradnictwa specjalistycznego.

W 2022 roku w Powiecie Obornickim funkcjonowało 78 rodzin zastępczych, w których na mocy postanowień Sądu, umieszczonych zostało 105 dzieci.

Rodzaj pieczy zastępczej	Liczba rodzin		Liczba dzieci w rodzinach	
	2021	2022	2021	2022
Rodziny zastępcze spokrewnione	53	46	65	55
Rodziny zastępcze niezawodowe	27	26	42	39
Rodziny zastępcze zawodowe	3	4	6	8
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	0	0	0	0
Razem	86	78	118	105

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Poza wsparciem finansowym i specjalistycznym rodzin zastępczych, PCPR w Obornikach organizuje wspólne imprezy okolicznościowe, wyjazdy, zajęcia terapeutyczne oraz wycieczki letni.

Na terenie Powiatu Obornickiego, a dokładnie w gminie Ryczywół schronisko dla bezdomnych prowadzi Stowarzyszenie MONAR. Dom dla Osób Bezdomnych i Najuboższych Markot zapewnia osobom potrzebującym ciepły posiłek, zmianę odzieży, zabiegi higieniczne, nocleg, pomoc socjalną oraz wsparcie psychologiczne/pedagogiczne.

Istotnym zasobem w zakresie pomocy osobom uzależnionym na terenie Powiatu Obornickiego jest funkcjonujący w gminie Rogoźno Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień prowadzony przez Stowarzyszenie Monar. Osoby uzależnione pomoc otrzymają również w Poradni Leczenia Uzależnień i Współuzależnień w Obornikach prowadzone przez Stowarzyszenie Centrum Zdrowia i Edukacji „Primum vivere” Oborniki. Poradnia oferuje kompleksowe świadczenia z zakresu pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym takie jak: diagnoza i porady, psychoterapia indywidualna, psychoterapia grupowa, psychoterapia rodzinna, sesje psychoedukacyjne. Wizyty w ramach NFZ są bezpłatne.

Pracownik socjalny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Obornikach jest członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego przy OPS w Obornikach. Pracownicy PCPR udzielają ponadto poradnictwa osobom, które zgłaszają się po wsparcie w przypadku doświadczania problemu przemocy w rodzinie.

Rodziny z terenu Powiatu Obornickiego mogą uzyskać specjalistyczną pomoc psychologiczną w dwóch poradniach psychologiczno-pedagogicznych – jedna znajduje się na terenie gminy Oborniki, a druga w gminie Rogoźno.

PCPR w ramach poradnictwa specjalistycznego świadczy pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie w formie porad: psychologa, prawnika i pedagoga. PCPR podejmuje działania w zakresie udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą i zapewnienia im ochrony, poprzez

podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników. Współpracuje również z innymi jednostkami świadczącymi pomoc osobom dotkniętym przemocą na terenie Powiatu Obornickiego, w tym z ośrodkami pomocy społecznej, Policją, Sądem Rejonowym.

2.9.3 ANALIZA SWOT

Tabela 37 Analiza SWOT

Pomoc społeczna	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • duża aktywność w organizacji akcji skierowanych na pomoc osobom niepełnosprawnym i starszym; • wspieranie pieczy zastępczej, duża liczba rodzin zastępczych; • dostępność poradnictwa prawnego i psychologicznego dla mieszkańców Powiatu; • realizacja programów w obszarze pomocy/polityki społecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • dość wysoki poziom ubóstwa w Powiecie; • duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby; • niewystarczająca dostępność pracy socjalnej (liczba asystentów rodziny w gminach); • duży odsetek osób korzystających z pomocy społecznej • wyuczona bezradność i roszczeniowość postaw klientów pomocy społecznej; • zjawisko starzejącego się społeczeństwa, ujemne wskaźniki demograficzne; • brak mieszkań socjalnych dla usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych; • brak mieszkań chronionych, • brak Domu Pomocy Społecznej.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • możliwości finansowania programów lokalnych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego; • dobre praktyki współpracy PCPR z organizacjami pozarządowymi, rozwój wolontariatu; • powszechny rządowy program wsparcia rodziny (Program 500+). 	<ul style="list-style-type: none"> • duży stopień uzależnienia pomocy społecznej od sytuacji gospodarczej; • małe kwoty na realizację zadań zleconych Powiatowi (np. niewystarczające zasoby finansowe PFRON).

Źródło: opracowanie własne

2.9.4 GŁÓWNE WYZWANIA

Najważniejsze wyzwania w tym obszarze to:

- Wobec wysokiej dynamiki wzrostu grupy osób starszych, istnieje potrzeba rozszerzenia oferty pomocy społecznej osobom starszym i chorym;
- Utworzenie powiatowego Domu Pomocy Społecznej ,
- Realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz programu psychologiczno-terapeutycznego;
- Promocja idei rodzicielstwa zastępczego;
- Organizowanie sieci rodzinnej pieczy zastępczej;

- Pozyskiwanie środków na rozwój działań profilaktycznych mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie;
- Tworzenie warunków sprzyjających uczestnictwu w życiu społecznym osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- Rozwijanie współpracy z gminami celem tworzenie różnorodnych form wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz osób starszych;
- Szkolenie i doskonalenie kadr;
- Promowanie i tworzenie nowych podmiotów ekonomii społecznej.

2.10 BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Wartościami, które gwarantuje Konstytucja są porządek publiczny i bezpieczeństwo. Państwo jest zobowiązane do ochrony tych wartości poprzez swoje instytucje i formacje (w tym uzbrojone, np. policja, straż pożarna i cywilne, np. inspekcje weterynaryjne, sanitarne). Realizuje w ten sposób swoje zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Wykonanie tych działań obejmuje zapobieganie występowania zagrożeń oraz przeciwdziałanie skutkom zdarzeń już zaistniałych. Do zadań własnych Powiatu należą między innymi zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, a także ochrony przeciwpowodziowej, przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska. Zakres tych działań nie jest rozłączny. Starosta jako zwierzchnik powiatowych służb, inspekcji i straży realizuje swe kompetencje przy pomocy komisji bezpieczeństwa i porządku. Jest też organem właściwym dla zarządzania kryzysowego w Powiecie. Rada Powiatu uchwała powiatowy program zapobiegania przestępczości, ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego oraz dokonuje oceny stanu bezpieczeństwa na terenie Powiatu.

Zadania publiczne dotyczące tego rodzaju działalności na szczeblu Powiatu Obornickiego realizowane są przez Starostwo Powiatowe w Obornikach, Komendę Powiatową Policji, Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej, Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Obornikach, Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Obornikach oraz Powiatowego Lekarza Weterynarii w Obornikach.

2.10.1 ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE I BEZPIECZEŃSTWO

Organem właściwym w sprawach zarządzania kryzysowego na obszarze Powiatu jest Starosta, jako przewodniczący Zarządu Powiatu. Zadania z zakresu zarządzania kryzysowego Starosta wykonuje przy pomocy powiatowej administracji i jednostek organizacyjnych Powiatu. Spoczywa na nim szereg zadań z tego zakresu. Należy jednak pamiętać, że ustawowy obowiązek podjęcia działań w zakresie zarządzania kryzysowego spoczywa na tym organie, który pierwszy otrzymał informację o wystąpieniu zagrożenia. Organ ten powinien niezwłocznie poinformować o zaistniałym zdarzeniu organy odpowiednio wyższego i niższego szczebla.

2.10.2 POLICJA

Jednym z głównych celów istnienia i funkcjonowania Policji jest zapewnienie bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego. Realizuje ona te cele w ramach służby społeczeństwu. Przez bezpieczeństwo publiczne rozumie się taki stan faktyczny, w którym wszyscy obywatele są wolni od jakiegokolwiek niebezpieczeństwa, które wynika z nieprzestrzegania przepisów prawa. Zagrożenie bezpieczeństwa publicznego to narażenie na uszczerbek jakichkolwiek dóbr chronionych prawnie. Porządek publiczny obejmuje natomiast możliwość normalnego rozwoju życia społecznego, przestrzeganie określonych zasad współżycia społecznego, norm moralnych, zachowania się w miejscach publicznych, przestrzeganie przepisów dotyczących użyteczności publicznej itd. Zagwarantowanie porządku publicznego przez Policję sprowadza się w głównej mierze do przeciwdziałania i zwalczania wszelkich działań o charakterze przestępczym.

W ramach Komendy Powiatowej Policji w Obornikach funkcjonują między innymi:

- Wydział Prewencji;
- Wydział Ruchu Drogowego;
- Wydział Kryminalny;
- Komisariat Policji w Rogoźnie;
- Rewir Dzielnicowych w Ryczywole.

W Powiecie Obornickim zauważyć można wzrost ogólnej liczby przestępstw w porównaniu z 2017 r. Obszar Powiatu z uwagi na porównywalny poziom przestępczości gospodarczej i drogowej jak średnio w województwie może być postrzegany, jako w miarę bezpieczny. Poziom przestępczości kryminalnej w ogólnej liczbie wszczętych postępowań policyjnych jest dominujący, z tendencją wzrostową.

Tabela 38 Struktura przestępczości w Powiecie Obornickim na tle województwa wielkopolskiego w latach 2017 i 2022

Obszar	Liczba przestępstw		Poziom przestępczości na 1000 ludności		Struktura przestępstw					
					Kryminalne		Gospodarcze		Drogowe	
	2017	2022	2017	2022	2017	2022	2017	2022	2017	2022
Powiat Obornicki	984	1 220	16,49	20,64	708	839	98	188	115	120
Województwo wielkopolskie	57 487	66 103	16,50	18,91	34 616	40 473	14 223	16 960	5 919	5 831

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W 2021 roku na terenie Powiatu Obornickiego zanotowano 27 wypadków (26 w 2016 roku) drogowych, w których śmierć poniosło 5 osób (13 w 2016 roku) a 34 zostały ranne (24 w 2014 roku). Liczba wypadków na przestrzeni ostatnich lat utrzymuje się na podobnym poziomie.

Policja w ramach prewencji organizuje spotkania profilaktyczne z dziećmi, z młodzieżą i z seniorami. Ponadto Dzielnicowi Komendy Powiatowej Policji w Obornikach współpracują z placówkami oświatowo-wychowawczymi, jak również z poszczególnymi organami administracji samorządowej jak np. Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ośrodki pomocy społecznej w poszczególnych gminach Powiatu Obornickiego. Podejmowane są działania w celu ograniczenia liczby przestępstw i wykroczeń w szkołach oraz w bezpośrednim otoczeniu szkół. Zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli polegają głównie na prewencji. Głównymi odbiorcami są dzieci i młodzież.

2.10.3 STRAŻ POŻARNA

Obszar Powiatu zabezpiecza również działalność Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Obornikach. Jako jednostka Państwowej Straży Pożarnej realizuje szeroko pojęte zagadnienia ratownictwa, m.in. zwalczanie pożarów i miejscowych zagrożeń, ratownictwo techniczne, chemiczno-ekologiczne, medyczne, przeciwpowodziowe. W 2021 roku na terenie Powiatu wystąpiły 1.132 zdarzenia:

- Pożary: 165;
- Miejscowe zagrożenia: 903;
- Alarmy fałszywe: 64.

Tradycyjnie już, najwięcej wyjazdów straży pożarnej dotyczy zagrożeń miejscowych, związanych m.in. z wypadkami drogowymi, silnymi wiatrami itp. Stanowiły one na terenie Powiatu w 2020 r. ponad 79% wszystkich interwencji.

Szczególne miejsce w systemie ochrony przeciwpożarowej przeznaczone jest dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. Na terenie Powiatu funkcjonuje 26 jednostek OSP:

- 13 OSP działa w gminie Oborniki;
- 7 OSP działa w gminie Rogoźno;
- 6 OSP działa w gminie Ryczywół.

2.10.4 POWIATOWY RZECZNIK KONSUMENTÓW

W Powiecie Obornickim od początku jego funkcjonowania działa Powiatowy Rzecznik Konsumentów. Jego działalność regulują art. 37 - 44 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów. Zgodnie z powyższymi przepisami Powiatowy Rzecznik Konsumentów zapewnia konsumentom na terenie Powiatu bezpłatne poradnictwo i informację prawną w zakresie ochrony ich interesów, a także:

- prowadzenie mediacji pomiędzy przedsiębiorcami a konsumentami,
- wskazywanie rzeczoznawców właściwych dla oceny wady rzeczy,
- pomoc w redagowaniu pism procesowych,
- kierowanie spraw do instytucji państwowych (np. Państwowej Inspekcji Handlowej) lub organizacji pozarządowych,
- udzielanie porad z zakresu umowy najmu lokali mieszkalnych, umów kredytu, poręczeń, rachunków bankowych,
- informowanie o kosztach ewentualnego procesu, postępowania przed sądem oraz zasad wypełniania formularzy pozwów i wniosków w postępowaniu uproszczonym.

2.10.5 POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA W OBORNIKACH

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w całości służy utrzymaniu oraz wzmocnieniu stanu zdrowia oraz chorób, zarówno zakaźnych, jak i zawodowych. Zapisy ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z 14 marca 1985 r. pozwalają na rozwiązywanie problemów zdrowia publicznego w sposób kompleksowy, polegający nie tylko na przeprowadzaniu w ramach nadzoru bieżącego i zapobiegawczego kontroli stanowiących podstawę wydawanych decyzji, ale również na powszechnej edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia realizowanej we współpracy z innymi jednostkami organizacyjnymi Państwa, organizacjami pozarządowymi oraz społecznością lokalną. Organem Państwowej Inspekcji Sanitarnej na szczeblu powiatowym jest Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Obornikach, który jest jednocześnie dyrektorem Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej, finansowanej z budżetu państwa. Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, stacja prowadzi gospodarkę pozabudżetową w ramach dochodów własnych, a za wykonane usługi pobiera opłaty. Uprawnienia podmiotu tworzącego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r.

o działalności leczniczej posiada Wojewoda Wielkopolski. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Obornikach swoim obszarem działania obejmuje Powiat Obornicki.

2.10.6 POWIATOWY INSPEKTORAT WETERYNARII W OBORNIKACH

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Obornikach wypełnia zadania w zakresie zapewniania bezpieczeństwa zdrowia publicznego poprzez prawidłowe działania w zakresie zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, badanie zwierząt rzeźnych i mięsa oraz stosowanie wymagań weterynaryjnych dotyczących produkcji towarów, w tym środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego, materiału biologicznego, pasz, niejadalnych produktów zwierzęcych i obrotu nimi, także w zakresie ochrony zwierząt.

W skład Inspektoratu wchodzi następujące komórki organizacyjne:

- zespół do spraw zdrowia i ochrony zwierząt,
- zespół do spraw bezpieczeństwa żywności, pasz i utylizacji,
- zespół do spraw administracyjno-finansowych.

Dla bezpieczeństwa mieszkańców Powiatu równie ważna jest współpraca wszystkich zainteresowanych instytucji w sytuacjach kryzysowych.

2.10.7 ANALIZA SWOT

Tabela 39 Analiza SWOT

Bezpieczeństwo publiczne	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • niski udział pożarów w ogólnej liczbie interwencji straży pożarnej; • wysoka dostępność JRG; • funkcjonowanie powiatowych instytucji i obiektów gwarantujących sprawność działań w przypadku sytuacji kryzysowych; • wsparcie merytoryczne i prawne konsumentów na terenie Powiatu; • funkcjonowanie powiatowych instytucji i obiektów gwarantujących sprawność działań w przypadku sytuacji kryzysowych; • bogate powiatowe wsparcie finansowe działań i programów prewencyjnych służb policyjnych i straży pożarnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • braki finansowe; • rosnąca liczba przestępstw kryminalnych; • wzrastający poziom przestępczości ogółem.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • spadek bezrobocia i wysoka przedsiębiorczość w Powiecie; • większa świadomość społeczna i wrażliwość na obserwowane zjawiska patologiczne oraz dostępność Internetu umożliwia zgłoszenie służbom niebezpieczeństwa i skuteczną interwencję; 	<ul style="list-style-type: none"> • niedobory w podstawowym finansowaniu przez państwo służb mundurowych (głównie policji i straży pożarnej); • sytuacja międzynarodowa, działania wojenne w Europie, problemy uchodźstwa i zagrożenia terroryzmem;

- kampanie i programy społeczne dotyczące rodzajów zagrożeń, ich skutków oraz przeciwdziałania wzmacniające bezpieczeństwo indywidualne mieszkańców;
- możliwości korzystania z programów UE.

- niepewność dotycząca funkcjonowania programów wsparcia UE w przyszłości;
- zwiększająca się cyberprzestępczość.

Źródło: opracowanie własne

2.10.8 GŁÓWNE WYZWANIA

Istnienie różnego rodzaju zagrożeń społecznych i ekologicznych wymaga integracji działań służb odpowiedzialnych za porządek publiczny oraz usprawnienia systemu bezpieczeństwa w Powiecie dla mieszkańców i turystów.

2.11 OPIEKA ZDROWOTNA

W projekcie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025, dobry stan zdrowia społeczeństwa jest istotną determinantą wzrostu gospodarczego, stąd zdrowie publiczne jest przedmiotem aktywnej polityki społecznej państwa. Światowa Organizacja Zdrowia definiuje podstawowe funkcje zdrowia publicznego (ang. Essential public health functions) jako funkcje władz zdrowia w zakresie (1) monitoringu, ewaluacji i analizy stanu zdrowia, (2) nadzoru epidemiologicznego, badania i zwalczania zagrożeń dla zdrowia publicznego, (3) promocji zdrowia, (4) udziału społeczeństwa w rozwiązywaniu zagadnień zdrowia, (5) rozwoju polityki zdrowotnej i bazy instytucjonalnej dla planowania i zarządzania zdrowiem publicznym, (6) umacniania prawodawstwa zdrowotnego i możliwości jego wdrażania, (7) ewaluacji i promocji równego dostępu do świadczeń zdrowotnych, (8) rozwoju kadr i szkolenia w dziedzinie zdrowia publicznego, (9) zapewnienia jakości świadczeń zdrowotnych indywidualnych i w środowisku, (10) badań naukowych w zakresie zdrowia publicznego, (11) zmniejszenia niekorzystnego wpływu na zdrowie sytuacji nagłych i katastrof. Zadania te stanowią kompetencje działań władz państwowych i jednostek samorządu terytorialnego. Ustawowe zadania Powiatu dotyczące ochrony zdrowia i jego promocji (art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o samorządzie powiatowym) obejmują: profilaktykę zdrowia – zapobieganie chorobom, urazom i zatruciom, promocję zdrowia – edukacja zdrowotna i realizacja prozdrowotnej polityki społecznej oraz leczenie chorób i rehabilitację.

Tabela 40 Najważniejsze przyczyny zgonów w Powiecie Obornickim w latach 2017 i 2021 na tle województwa wielkopolskiego

Przyczyny zgonów	Powiat Obornicki		Województwo Wielkopolskie	
	2017	2021	2017	2021
Choroby układu krążenia ogółem	33,9%	29,3%	35,5%	27,5%
Nowotwory ogółem	31,2%	21,4%	28,6%	21,2%
Choroby układu oddechowego ogółem	8,4%	6,9%	6,7%	5,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Jak wynika z danych GUS, główną przyczyną zgonów w Polsce są choroby układu krążenia. Podobnie w Powiecie Obornickim, gdzie w 2021 r. najwięcej, bo aż 29,3% zgonów było spowodowanych właśnie chorobami sercowo-naczyniowymi. Udział tych chorób w statystkach przyczyn zgonów w Powiecie jest wyższy niż przeciętnie w województwie ale systematycznie maleje. Śmiertelność z powodu chorób nowotworowych, których udział w Powiecie wynosi 21,4%, ma tendencje malejącą.

Tabela 41 Zgony w latach 2014 i 2019 w Powiecie Obornickim ze względu na najczęstsze jednostki chorobowe

Jednostka chorobowa	2017	2021
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze ogółem	0	5
Nowotwory ogółem	186	154
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych	0	0
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej ogółem	22	12
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów ogółem	6	8
Choroby układu krążenia ogółem	202	211
Choroby układu oddechowego ogółem	50	50
Choroby układu trawiennego ogółem	22	19
Choroby układu kostnowęzowego, mięśniowego i tkanki łącznej	0	3
Choroby układu moczowo-płciowego	12	10
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	3	0
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe	0	6
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych, laboratoryjnych gdzie indziej niesklasyfikowane	54	59
Zewnętrzne przyczyny zachorowania i zgonu - ogółem	36	33
Pozostałe przyczyny	3	5
COVID-19	0	146

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W 2021 roku w Powiecie Obornickim głównymi przyczynami zgonów były choroby określane jako cywilizacyjne, czyli choroby układu krążenia, nowotwory, choroby układu oddechowego i układu trawiennego. Najbardziej aktualne dane dostępne w GUS na moment tworzenia niniejszego dokumentu dotyczyły 2021 r. Wybuch pandemii sprawił, że trzecią przyczyną zgonów w Powiecie był wirus COVID-19.

Dostępność usług zdrowotnych w Powiecie Obornickim nie jest wysoka na tle województwa wielkopolskiego. W 2021 r. liczba kadry medycznej przypadająca na 10 tys. mieszkańców wynosiła 11,8 lekarzy i 48,8 pielęgniarek. W województwie te liczby są znacznie wyższe i wynoszą: 34,3 lekarzy i 77,8 pielęgniarek na 10 tys. osób.

Lepiej sytuacja wygląda jeśli chodzi o dostępność łóżek w szpitalach. W województwie wielkopolskim w przeliczeniu na liczbę ludności liczba łóżek na 10 tys. mieszkańców wynosiła 37,63 a w Powiecie Obornickim jest to 58,65.

Podstawowym podmiotem leczniczym, świadczącym usługi zdrowotne z zakresu leczenia ambulatoryjnego podstawowego i specjalistycznego oraz leczenia szpitalnego jest, utworzony przez samorząd powiatowy Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Obornikach. W ramach, którego funkcjonuje 10 poradni specjalistycznych, 5 pracowni diagnostycznych oraz dział pomocy doraźnej. W gminie Rogoźno nie ma publicznych podmiotów leczniczych, są natomiast niepubliczne przychodnie podstawowej opieki

zdrowotnej oraz gabinety ambulatoryjnej opieki specjalistycznej. W gminie Ryczywół znajdują się dwie placówki ochrony zdrowia świadczące podstawową opiekę zdrowotną.

W strukturze SPZOZ funkcjonuje również sieć poradni specjalistycznych. Zaplecze diagnostyczne szpitala stanowią działy i pracownie wyposażone w nowoczesny sprzęt i aparaturę medyczną. W przypadkach ratowania życia istnieje dostępność do pracowni diagnostycznych przez całą dobę, w celu szybkiego i trafnego zdiagnozowania pacjenta, co stwarza możliwość zastosowania szybkiego leczenia.

Podstawową opiekę zdrowotną zapewniają mieszkańcom przychodnie zlokalizowane na terenie poszczególnych gmin. Na terenie Powiatu znajduje się 20 aptek (14 w gminie Oborniki, 4 w gminie Rogoźno, 2 w gminie Ryczywół) oraz jeden punkt apteczny (gmina Rogoźno). Funkcjonujące apteki w pełni zabezpieczają potrzeby mieszkańców, w dostępności do zakupu leków i innych artykułów farmaceutycznych, również w porze nocnej.

Stan infrastruktury w ochronie zdrowia w Powiecie nie jest w pełni zadowalający, jednakże na bieżąco monitorowany, czego efektem są podejmowane działania mające na celu jego ciągłą poprawę. Poniesione zostały duże nakłady finansowe przeznaczone na rozwój infrastruktury w ochronie zdrowia: remonty, modernizację, zakupy aparatury i sprzętu medycznego. W efekcie usprawnione zostały stosowne procedury medyczne.

Zarówno samorzady gmin znajdujących się na terenie Powiatu, jak i samorząd Powiatu czynią starania w zakresie promocji zdrowia oraz realizacji projektów i profilaktycznych programów zdrowotnych, mających na celu m.in. poprawę dostępności i jakości usług medycznych w zakresie profilaktyki chorób (poprzez m.in. wykonywanie bezpłatnych badań) czy edukacji prozdrowotnej (np. dla najmłodszych mieszkańców gminy). Profilaktyka w obszarze zdrowia wsparta przez Powiat przyczynia się do kształtowania prozdrowotnego stylu życia oraz zmiany jakości życia mieszkańców. Duże znaczenie ma również działalność organizacji pozarządowych w obszarze ochrony zdrowia, mające na celu profilaktykę i promocję zdrowia.

2.11.1 ANALIZA SWOT

Tabela 42 Analiza SWOT

Opieka zdrowotna	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> niskie wskaźniki zapadalności na choroby układu trawiennego i zakaźne oraz psychiczne i uzależnienia; aktywne programy edukacji zdrowotnej i promocji zdrowego trybu życia;	<ul style="list-style-type: none"> starzejące się społeczeństwo Powiatu; niskie wskaźniki liczby kadry medycznej przypadającej na 10 tys. mieszkańców; wysokie zagrożenie zachorowaniem na nowotwór;

<ul style="list-style-type: none"> • inwestycje w sprzęt dla szpitala; • potencjał szpitala. 	<ul style="list-style-type: none"> • dotychczasowa słaba dostępność mieszkańców Powiatu do świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych; • deficyt kadry medycznej.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • społeczny trend skierowany na zdrowy aktywny tryb życia, coraz bardziej popularny wśród mieszkańców Powiatu; • rozwój e-zdrowia i telemedycyny; • zakup nowoczesnego sprzętu dla SPZOZ. 	<ul style="list-style-type: none"> • słabo funkcjonujący państwowy system opieki zdrowotnej generujący system kolejkowy do lekarzy POZ i wręcz wieloletnie oczekiwanie na wizyty u specjalistów medycznych; • COVID-19; • niestabilność przepisów w ochronie zdrowia • odpływ wykwalifikowanego personelu medycznego; • wycena świadczeń zdrowotnych rozliczanych przez NFZ.

Źródło: opracowanie własne

2.11.2 GŁÓWNE WYZWANIA

- Z uwagi na tendencje wzrostu chorobowości (szczególnie nowotworowej) i demograficznego starzenia się społeczeństwa, istnieje konieczność zwiększenia dostępności do świadczeń zdrowotnych, w tym dostosowanie ich do potrzeb osób starszych. W celu poprawy dostępności do świadczeń zdrowotnych wskazana jest realizacja programów polityki zdrowotnej obejmująca jak największą liczbę osób. Jednocześnie należy rozwijać infrastrukturę i wyposażenie powiatowego szpitala w celu zapewnienia pełnej realizacji potrzeb leczniczych mieszkańców Powiatu;
- Profilaktyka zdrowotna;
- Opieka nad osobami starszymi.

2.12 KULTURA

Powiat realizuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie kultury zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym. Wspomaganie działalności kulturalnej jest bardzo ważne dla rozwoju człowieka jako jednostki, a także dla rozwoju całego społeczeństwa. Dobra dostępność do instytucji kultury oraz wydarzeń kulturalnych pozwala mieszkańcom Powiatu Obornickiego na poznawanie tradycji i historii swojej małej ojczyzny, przez co wzrasta ich poczucie przynależności do lokalnej społeczności oraz umacniają się więzi między mieszkańcami.

Materialny potencjał kulturalny Powiatu Obornickiego stanowią w szczególności: instytucje kultury (domy kultury i biblioteki), izby muzealne, świetlice wiejskie oraz bogactwo zabytków architektury. Ogromnym bogactwem kulturalnym Powiatu są lokalni twórcy, artyści, animatorzy i propagatorzy kultury.

Na terenie Powiatu Obornickiego usytuowanych jest łącznie 10 bibliotek. Na koniec 2022 roku księgozbiór wszystkich bibliotek wynosił 130.276 woluminów. W 2022 w roku zarejestrowano 7.205 użytkowników aktywnie wypożyczających.

Tabela 43 Biblioteki publiczne w Powiecie Obornickim

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Biblioteki i filie	11	11	11	10	10	10
Pracownicy	26	25	25	22	22	21
Księgozbiór	141 634	138 742	140 549	126 604	129 097	130 276
Czytelnicy w ciągu roku	9 787	9 534	9 072	7 468	7 494	7 205

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Powiat Obornicki efektywnie wspiera szeroko pojętą kulturę na swoim terenie, co znacząco wpływa na jakość i skalę działalności kulturalnej. Wsparciem objęte są różne podmioty - instytucje, szkoły i placówki oświatowe, czy też indywidualni twórcy kultury, prowadzące lub wspomagające ten rodzaj działalności. Niewątpliwie wpływa to na rozwój ruchu artystycznego w lokalnym środowisku i skalę podejmowanych przedsięwzięć społeczno-kulturalnych. Samorząd powiatowy podejmuje także działania mające na celu ochronę i pielęgnowanie dziedzictwa narodowego, włączając w to opiekę nad miejscami o szczególnym znaczeniu historycznym. W 2022 roku Powiat Obornicki był współorganizatorem wielu wydarzeń kulturalnych.

Na terenach wiejskich rolę swoistych ośrodków kultury pełnią świetlice wiejskie, które od wielu lat zmieniają swoje oblicze, stając się nie tylko nowoczesnymi miejscami spotkań, ale także centrami kultury, przy których podejmowane są różnorodne formy aktywności kulturalnej

mieszkańców Powiatu. Odbywają się tam takie formy aktywności, jak: zajęcia muzyczne, gry na instrumentach, zajęcia ruchowe, zajęcia plastyczne i kreatywne (fotograficzne, rękodzieło), wydarzenia kulturalne, ogniska muzyczne, zespoły artystyczne, Koła Gospodyń Wiejskich, Kluby Seniora, zajęcia teatralne dla dzieci i młodzieży, nauka języka angielskiego dla dzieci i młodzieży oraz dla dorosłych, zajęcia kulinarne, zajęcia ceramiczne, szkoła tańca, zajęcia wokalne, zajęcia komputerowe i wiele innych. Gminy wraz z partnerami organizują czas wolny dzieciom i młodzieży, jak i pomagają rozwijać indywidualne zainteresowania przez prowadzenie różnorodnych zajęć. Dodatkowo kształtują otwartość i szczerą w nawiązywaniu nowych przyjaźni, współpracy i współdziałaniu.

Na obszarze Powiatu Obornickiego działają liczne instytucje kultury, zarówno prywatne jak i publiczne, grupy artystyczne oraz koła (kluby).

Tabela 44 Instytucje kultury, grupy artystyczne i koła (kluby) w Powiecie Obornickim w 2022 r.

Jednostka terytorialna	Instytucje kultury	Grupy artystyczne	Koła (kluby)
Powiat Obornicki	4	22	23

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Poprzez uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych organizowanych przez instytucje kultury oraz udział w grupach artystycznych i kołach, mieszkańcy mają możliwość rozwijania swoich uzdolnień muzycznych, plastycznych, tanecznych itd.

Należy również podkreślić, że Powiat Obornicki wspiera działalność kulturalną prowadzoną przez organizacje pozarządowe w ramach realizacji Rocznego Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

2.12.1 ANALIZA SWOT

Tabela 45 Analiza SWOT

Kultura	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • stałe wspieranie działalności kulturalnej organizacji przez władze Powiatu; • cykliczne wydarzenia kulturalne o zasięgu krajowym, regionalnym i lokalnym; • aktywność mieszkańców oraz organizacji pozarządowych w zakresie upowszechniania kultury; • rozwinięta sieć bibliotek.	<ul style="list-style-type: none"> • niedofinansowanie kultury; • mała liczba świetlic wiejskich.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • umacnianie i promowanie działalności kulturalnej oraz historii i kultury lokalnej na szczeblu krajowym jako kierunkowskaz dla działań lokalnych; • współpraca z gminami Powiatu w ramach tworzenia spójnej oferty kulturalnej.	<ul style="list-style-type: none"> • zagrożenie dla tradycyjnych instytucji kultury, zwłaszcza bibliotek, związane z szybkim rozwojem masowych środków komunikacji.

Źródło: opracowanie własne

2.12.2 GŁÓWNE WYZWANIA

- Wyzwaniem dla władz Powiatu w sferze kultury w przyszłości może być zapewnienie równego dostępu do wydarzeń i obiektów kulturalnych dla wszystkich mieszkańców i turystów;
- Poszerzenie oferty kulturalnej;
- Zmiany organizacyjne jednostek kultury.

2.13 SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

Powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym między innymi w zakresie kultury fizycznej zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym. Celem samorządu powiatowego jest tworzenie możliwości, w tym organizacyjnych, wspierających rozwój sportu. Powiat Obornicki wspiera działalność sportową poprzez: udzielanie dotacji, pakiety promocyjne, wsparcie rzeczowe i organizacyjne, nagrody sportowe oraz działalność medialną. Powiat Obornicki czynnie wspiera aktywność sportową swoich mieszkańców, poprzez różnorodne działania, m. in. polepszanie dostępu do infrastruktury sportowej, organizację wydarzeń czy dotowanie działalności klubów sportowych. Celem tych działań jest promocja zdrowego stylu życia oraz utrzymywanie dobrego stanu zdrowia mieszkańców Powiatu, a także aktywizacja mieszkańców.

Sport stanowi jeden z kluczowych elementów życia społecznego. Promuje odpowiednie zachowania, kształtuje charakter i tożsamość, poprawia ogólną kondycję ciała oraz uczy szacunku dla innych, przestrzegania określonych zasad, pielęgnuje poczucie solidarności i umiejętność współpracy. Wartości edukacyjne sportu przejawiają się w niewymuszony, naturalny sposób, przybierając postać zabawy. Regularne uprawianie sportu jest sposobem zapobiegania anomalii społecznym takim jak przemoc, przestępczość i narkomania. Poprzez wyraźne oddziaływanie sportu na stosunki międzyludzkie uznaje się, że jego wpływ na życie człowieka wykracza daleko ponad zajęcia czysto sportowe. Wszelkie obiekty sportowe służą jako miejsca spotkań, które integrują ludzi przez co zarazem wzmacniają więzi społeczne. Wychowanie fizyczne oraz promowanie sportu powinno podlegać nieustannemu rozwojowi na wszystkich etapach edukacji, w formach atrakcyjnych dla wszystkich grup wiekowych lokalnego społeczeństwa.

Działalność sportowo-rekreacyjną Powiat Obornicki prowadzi w oparciu o bazę sportowo-rekreacyjną. Liczba obiektów sportowych w poszczególnych gminach Powiatu Obornickiego jest bardzo zróżnicowana. Stale rozwijana, szeroka baza sportowo-rekreacyjna pozwala zarówno mieszkańcom, jak i turystom aktywnie spędzać czas wolny. Zaplecze sportowo-rekreacyjne stanowią aktualnie kompleksy rekreacyjno-sportowe, boiska sportowe, sale gimnastyczne, a także trasy rowerowe. Większość obiektów zlokalizowana jest wokół szkół – bazę stanowią sale gimnastyczne, boiska do koszykówki, siatkówki i piłki nożnej, kąpielisko i siłownie.

Tabela 46 Kluby sportowe, ich członkowie oraz ćwiczący w Powiecie Obornickim w 2022

Jednostka terytorialna	Kluby	Członkowie	Ćwiczący
------------------------	-------	------------	----------

Gmina Oborniki	18	1 336	1 307
Gmina Rogoźno	3	237	213
Gmina Ryczywół	0	0	0
Powiat Obornicki	21	1 573	1 520

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Liczba klubów sportowych zmniejszyła się o 1 w porównaniu z rokiem 2018. Jednakże wzrosła liczba członków (z 1.204) oraz liczba osób ćwiczących w klubach (z 1.292). Silną stroną Powiatu jest aktywność fizyczna jego mieszkańców oraz przeprowadzane w ostatnich latach inwestycje mające na celu poprawę stanu infrastruktury sportowej na tym obszarze. Ponadto, władze Powiatu wspierają działalność sportową mieszkańców poprzez organizację wielu imprez o charakterze sportowym.

W ramach realizacji „Rocznego Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie” Powiat Obornicki udziela dotacji na realizację zadań publicznych z zakresu kultury fizycznej i turystyki. Dzięki realizacji programu możliwe jest wspieranie działalności organizacji pozarządowych, co przyczynia się do zaspokajania potrzeb mieszkańców oraz wzmocnienia społeczeństwa obywatelskiego. Działania sportowe mają znaczenie również dla integracji społeczeństwa lokalnego, wspierają promocję Powiatu, współkreują rozwój turystyki w duchu zdrowia fizycznego i w zgodzie ze środowiskiem naturalnym. Powiat Obornicki podejmował działania wspierające wydarzenia o charakterze sportowym oraz imprezy turystyczne i plenerowe połączone z rekreacją i sportem.

Szczególne atrakcyjność turystyczna regionu wynika z dużej ilości zabytków historycznych i nieskażonego środowiska naturalnego. Opracowane zostały szlaki turystyczne o charakterze rekreacyjnym i poznawczym. Mieszkańcy Powiatu oraz turyści w ramach rekreacji korzystają mogą ze szlaków pieszych, wodnych, rowerowych oraz tras wycieczkowych m. in.:

- Ścieżka przyrodniczo-leśna „REZERWATY” – Pierścieniem Wokół Miasta i Gminy Oborniki,
- Szlak rowerowy Oborniki – Jaracz – Oborniki,
- Jaracz Młyn – Bagna Chlebowo,
- Nadwarciański Szlak Rowerowy,
- Szlak Stu Jezior,
- Ścieżka dydaktyczna przyrodniczo-leśna „DOLINA WEŁNY” w Rożnowie,
- Ścieżka dydaktyczna przyrodniczo-leśna „DOLINA KOŃCZAKA” – Stobnica,

- Szlak kajakowy przepływający przez:
  - Kowanówko,
  - Rudki,
  - Oborniki,
  - Rezerwat Przyrody „Słonawy”,
  - Ujście Wełny do Warty,
- Ścieżka historyczno-edukacyjna,
- Skoki - Jezioro Budziszewskie - Jezioro Rogozińskie - Rogoźno - szlak czerwony pieszy,
- Rogoźno - Cieśle - Pruśce - Jez. Wiatrowskie - Jezioro Łęgowo - Wągrowiec - szlak czerwony pieszy,
- Parkowo - Wełna - Jaracz Młyn - Rożnowo Młyn - Rudki - Oborniki - szlak zielony pieszy,
- Rogoźno PKP – Owczegłowy – szlak czarny pieszy,
- Szlaki kajakowe rzeką Wełną:
  - Wągrowiec - Rogoźno (17 km),
  - Rogoźno - Oborniki (32 km),
- Szlaki kajakowe rzeką Małą Wełną:
  - Skoki - Rogoźno (14 km),
- Rogoźno - Jezioro Rogozińskie (zach. brzeg) - Owczegłowy Młyn - Sierniki - Marlewo - Rogoźno (trasa wycieczkowa),
- Parkowo - Jaracz Młyn - Wełna - Rezerwat "Promenada" - Nowy Młyn - Ruda - Rogoźno (trasa wycieczkowa),
- Ścieżki rowerowe:
  - Rogoźno - Studzieniec - Nienawiszcz - Rezerwat "Buczyna" - Słomowo - Boguniewo - Rogoźno (24 km),
  - Rogoźno - Cieśle - Potulice - Tarnowo - Karolewo - Owieczki - Rogoźno (27 km).

Na terenie Powiatu rozwija się także agroturystyka.

Na szlakach oprócz malowniczych pejzaży, znajdują się liczne atrakcje turystyczne, miejsca z unikalną historią, punkty widokowe oraz przystanki postojowe dla rowerzystów.

W zakresie wspierania rozwoju infrastruktury turystycznej niezbędne wydaje się przededefiniowanie roli Powiatu w kolejnym okresie programowania strategicznego. Z uwagi na strukturę własności nieruchomości istotnych z punktu widzenia rozwoju turystyki (dominacja własności gminnej oraz Skarbu Państwa), Powiat nie może spełniać roli głównego inwestora

w dziedzinie infrastruktury turystycznej. Działania związane z utrzymaniem, konserwacją i modernizacją własnej infrastruktury drogowej, własnych obiektów, w dużym stopniu wyczerpują zasoby finansowe, które można przeznaczyć na ten cel. Stąd też rekomenduje się przyjęcie przez Powiat roli integracyjno-koordynacyjnej w dziedzinie rozwoju infrastruktury turystycznej („jednoczyć przez informację”), przy zachowaniu dominującej roli w zakresie inwestycji i utrzymania infrastruktury przez samorządy gminne.

2.13.1 OBIEKTY SPORTOWE NA TERENIE POWIATU

Na terenie Powiatu Obornickiego działa wiele instytucji zapewniających mieszkańcom możliwość uprawiania sportu i rekreacji. Organizacją zajęć sportowych, imprez oraz utrzymaniem bazy sportowo-rekreacyjnej zajmują się prowadzone przez samorządy gminne ośrodki sportu, a także kluby i stowarzyszenia sportowe. Baza sportowo-rekreacyjna dostępna dla mieszkańców Powiatu to m.in.: stadiony, kąpielisko, hale sportowe, boiska, sale gimnastyczne, korty tenisowe, centra sportowo-rekreacyjne, wielofunkcyjne boiska, siłownie czy place zabaw.

Dobrym prognostykiem w rozwoju sportu są coraz częściej powstające nowe obiekty sportowe. Na uwagę zasługuje coraz częstsze przeznaczanie środków finansowych na remonty już istniejących boisk piłkarskich oraz posiadanych na swoim terenie hal gimnastycznych, które w większości zlokalizowane są przy obiektach szkolnych, które coraz częściej udostępniane są dla chętnych spoza sfery uczniowskiej. To, że zainteresowanie sportem w Powiecie Obornickim jest duże, świadczą liczby mówiące o ilości stowarzyszeń sportowych uprawiających różne dyscypliny sportowe.

2.13.2 BAZA NOCLEGOWA

Dane o strukturze i dynamice rozwoju bazy noclegowej Powiatu Obornickiego pochodzą przede wszystkim z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego.

Według danych z 2022 r., na terenie Powiatu Obornickiego znajdowało się łącznie 5 obiektów noclegowych, dysponujących 266 całorocznymi miejscami noclegowymi. Należy zauważyć, że nie jest to z pewnością pełna liczba obiektów i miejsc noclegowych. W statystyce GUS nie są uwzględniane obiekty dysponujące mniej niż 10 miejscami, stąd też duża liczba kwater agroturystycznych i pokoi gościnnych nie jest umieszczona w zestawieniu. Obiekty hotelowe skupiają około 35% wszystkich całorocznych miejsc noclegowych. Rozmieszczenie obiektów

noclegowych w Powiecie zależy od wielu czynników, m.in. atrakcji turystycznych w okolicy, miejsc wypoczynku, rekreacji i sportu, głównych tras komunikacyjnych (tranzyt).

Tabela 47 Struktura obiektów noclegowych w Powiecie Obornickim w 2022 r.

Typ obiektu	Liczba obiektów	Liczba całorocznych miejsc noclegowych
Ogółem	5	266
Hotele	2	94
Motele	0	0
Pensjonaty	0	0
Inne obiekty hotelowe	0	0
Domy wycieczkowe	0	0
Szkolne schroniska młodzieżowe	0	0
Ośrodki wczasowe	0	0
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	0	0
Domy pracy twórczej	0	0
Zespoły domków turystycznych	0	0
Kempingi	0	0
Pola biwakowe	0	0
Pokoje gościnne	1	40
Kwatery agroturystyczne	1	28
Pozostałe obiekty niesklasyfikowane	1	104

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W latach 2017-2022 liczba obiektów noclegowych w Powiecie zmalała o 28%, a w całym województwie liczba obiektów spadła o około 12,5%. Spadła także liczba miejsc noclegowych (odpowiednio o 26% i 4%). Wskaźnik nasycenia obiektami noclegowymi w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców jest w Powiecie niższy (0,8) od średniej wojewódzkiej (1,7).

Tabela 48 Liczba turystów w obiektach noclegowych w latach 2017-2022

Jednostka	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Dynamika 2022/2017 (2017=100)
Powiat Obornicki	8 787	7 976	5 456	3 921	4 064	6 206	70,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W zakresie liczby turystów przenocowanych w obiektach noclegowych, a także liczby udzielonych im noclegów, dynamika jest dodatnia (od 2020 roku). W związku z prowadzonym programem szczepień i systematycznym luzowaniu obostrzeń istnieje szansa, że w niedługim czasie te statystyki ulegną dalszej poprawie.

Tabela 49 Liczba udzielonych noclegów w latach 2017-2022

Jednostka	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Dynamika 2022/2017 (2017=100)
Powiat Obornicki	28 902	18 782	16 386	11 359	12 643	17 272	59,76

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Jeżeli w zakresie liczby turystów oraz udzielonych im noclegów weźmie się pod uwagę wyłącznie gości zagranicznych, to pozycja Powiatu Obornickiego zaczyna się poprawiać po pandemii COVID-19 i związanymi z nią konsekwencjami.

Tabela 50 Liczba turystów zagranicznych w obiektach noclegowych w latach 2017-2022

Jednostka	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Dynamika 2022/2017 (2017=100)
Powiat Obornicki	512	406	200	79	64	187	36,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Tabela 51 Liczba noclegów udzielonych turystom zagranicznym w latach 2017-2022

Jednostka	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Dynamika 2022/2017 (2017=100)
Powiat Obornicki	4,126	842	408	207	111	498	12,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Zauważone wyżej trendy w zakresie liczby turystów i udzielanych im noclegów przekładają się także na inny parametr obliczany w ramach statystyki GUS tj. wskaźnik wykorzystania miejsc noclegowych. W Powiecie Obornickim, w ostatnim badanym roku wynosił on 17,9% i był niższy niż w przypadku wskaźnika dla województwa wielkopolskiego.

Tabela 52 Wskaźnik wykorzystania miejsc noclegowych (w %) w latach 2017-2022

Jednostka	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Powiat Obornicki	22,2	22,5	22,0	16,2	16,6	17,9
Woj. wielkopolskie	29,6	30,7	31,0	20,4	25,3	31,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Podsumowując „turystyczną” część diagnozy należy podkreślić, iż w okresie 2017-2022 baza noclegowa w Powiecie Obornickim pozostaje na podobnym poziomie. Wskaźniki dotyczące bazy noclegowej, liczby turystów i udzielonych noclegów prezentują się w przypadku Powiatu coraz bardziej optymistycznie.

2.13.3 ANALIZA SWOT

Tabela 53 Analiza SWOT

Sport, rekreacja i turystyka	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> stałe wspieranie działalności sportowej przez Powiat Obornicki; aktywizowanie dzieci i młodzieży oraz seniorów; systematyczna poprawa stanu infrastruktury sportowej; duża różnorodność odbywających się imprez sportowych na obszarze Powiatu; szlaki turystyczne; bogactwo i różnorodność krajobrazu naturalnego i kulturowego na terenie Powiatu; duża liczba obiektów zabytkowych, niejednokrotnie o ponadregionalnym znaczeniu; rosnąca aktywność sportowa mieszkańców Powiatu Obornickiego. 	<ul style="list-style-type: none"> trudności z zapewnieniem równomiernego dostępu mieszkańców Powiatu Obornickiego do organizowanych lokalnie imprez i wydarzeń sportowych; stosunkowo niski stopień wykorzystania bazy noclegowej; mała liczba turystów.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> rosnąca świadomość zdrowotna mieszkańców; współpraca z gminami w zakresie sportu i rekreacji; powiązanie oferty turystycznej gmin Powiatu w synergiczne produkty turystyczne; tworzenie zintegrowanej sieci dróg rowerowych; 	<ul style="list-style-type: none"> szybkie tempo życia mogące wpłynąć na obniżenie aktywności sportowej mieszkańców Powiatu; niszczenie bazy sportowej;

<ul style="list-style-type: none"> • rozwój inicjatyw lokalnych i inicjatyw organizacji pozarządowych działających na polu ochrony zabytków; • rozwój mediów i nowych systemów informacji; • wzrost świadomości krajobrazu kulturowego i obiektów zabytkowych jako produktu turystycznego. 	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczenie turystyki międzynarodowej w związku z sytuacją polityczną i zagrożeniami bezpieczeństwa; • niekontrolowana urbanizacja i chaos przestrzenny; • trudności z pozyskaniem funduszy europejskich; • niestabilność przepisów finansowych; • pandemie.
---	---

Źródło: opracowanie własne

2.13.4 GŁÓWNE WYZWANIA

Wyzwaniem na kolejne lata będzie zatem dalsze polepszanie dostępności i stanu infrastruktury sportowej, a także promocja zdrowego stylu życia, w kontekście starzenia się społeczeństwa. Istotną rolę odgrywać będzie także dalsze aktywizowanie organizacji pozarządowych w działania na rzecz promocji kultury fizycznej.

2.14 WIZERUNEK I PROMOCJA

Zjawisko konkurencji coraz częściej dotyczy sektora publicznego. Konkurencja we współczesnym świecie nie ogranicza się już tylko do środowiska biznesowego, będącego tradycyjnym obszarem rywalizacji podmiotów gospodarczych (głównie przedsiębiorstw). Jednostki samorządu terytorialnego poświęcają coraz więcej uwagi zagadnieniom związanym z marketingiem terytorialnym, który polega głównie na tworzeniu strategii komunikowania się jednostki administracji terytorialnej ze swym otoczeniem (wewnętrznym i zewnętrznym) oraz przyciąganiem potencjalnych inwestorów lub klientów. Jednym z najważniejszych celów marketingu terytorialnego jest kształtowanie pozytywnego wizerunku. Należy zauważyć, iż właściwy wizerunek nie kształtuje się samoistnie, istotne jest podjęcie zaplanowanych, ukierunkowanych i kompleksowych działań. Stworzony we właściwy sposób wizerunek stanowi obecnie jeden z najistotniejszych instrumentów planowania strategicznego i zarządzania jednostką terytorialną. Przemyślane, zaplanowane i systematycznie realizowane działania wizerunkowe samorządów terytorialnych mogą być ponadto traktowane jako miernik skuteczności zarządzania jednostką terytorialną, świadczącym jednocześnie o kulturze jej zarządzania.

Działania Powiatu Obornickiego wpisują się w powyższe założenia poprzez realizowanie spójnego i jednolitego systemu kreowania wizerunku Powiatu i utrwalania jego marki w otoczeniu społeczno-gospodarczym.

Podstawowym narzędziem budowania wizerunku Powiatu Obornickiego jest portal internetowy www.powiatobornicki.pl zawierający wszystkie najważniejsze i aktualne informacje o Powiecie oraz stanowiące bazę wiedzy na temat działalności. W portalu odnaleźć można informacje na temat działalności organizacji pozarządowych, aktywności społecznej Powiatu, wydarzeń objętych patronatem Starosty Obornickiego, nagród i podziękowań, współpracy, projektów finansowanych z zewnętrznych źródeł oraz szeroki dział obejmujący walory turystyczne Powiatu. Powiat Obornicki komunikuje się z mieszkańcami także za pośrednictwem profilu na portalu społecznościowym Facebook: www.facebook.com/powiat.oborniki/ oraz www.facebook.com/StarostwoOborniki/. Publikowane są tu najważniejsze informacje z portalu internetowego oraz audycje realizowane przez Powiat. Dzięki wykorzystywaniu tych nowoczesnych kanałów informacyjnych w bieżących działaniach promocyjnych rozpoznawalność Powiatu wzrasta

Obsługa i działania medialne związane są mocno z niemal wszystkimi aspektami promocji i budowy dobrego wizerunku. Oprócz bezpośredniej komunikacji z otoczeniem, w Internecie za pomocą portalu internetowego oraz portalu społecznościowego Facebook Powiat prowadzi ścisłą współpracę z lokalnymi mediami (lokalne rozgłośnie radiowe i portale internetowe). Współpraca ta jest gwarancją realizacji głównego celu promocji, jakim jest szerokie informowanie o działaniach samorządu Powiatu.

Ważną formą budowy wizerunku Powiatu Obornickiego jest dotychczasowa współpraca z podmiotami prowadzącymi inicjatywy z zakresu aktywności społecznej. Organizatorzy imprez, o ile jest to przewidziane, zobowiązani są do prowadzenia działań informacyjnych na rzecz Powiatu, informowania o uzyskanym wsparciu oraz do dokumentowania swoich działań poprzez pisemne i fotograficzne relacje z wydarzeń. Zapowiedzi oraz opisy zrealizowanych już wydarzeń publikowane są na portalu internetowym Starostwa Powiatowego w Obornikach, wpisując się tym samym w kalendarium aktywności społecznej.

Działania wizerunkowe to także obsługa imprez, odbywających się na terenie Powiatu. Do najważniejszych działań w tym zakresie należą zarówno kwestie formalno-prawne, przygotowanie niezbędnej dokumentacji, przygotowanie materiałów i wyposażenia promocyjnego oraz zabezpieczenie właściwej prezentacji form identyfikacji wizualnej.

Na terenie Powiatu odbywa się wiele wydarzeń (także cyklicznie) pod patronatem Starostwa Powiatowego w Obornikach.

Wizerunek Powiatu Obornickiego kształtowany jest poprzez szeroką aktywność we wszystkich obszarach swojej działalności.

Miejsce Powiatu Obornickiego w ogólnopolskich rankingach przedstawia poniższa tabela.

Tabela 54 Miejsce Powiatu Obornickiego w poszczególnych rankingach

Ranking	Miejsce
Ranking wydatków inwestycyjnych samorządów 2019-2021	249
Ranking wykorzystanie środków z funduszy Unii Europejskiej w latach 2014-2019	261

Źródło: opracowanie własne

2.14.1 ANALIZA SWOT

Tabela 55 Analiza SWOT

Wizerunek i promocja	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywanie różnorodnych narzędzi komunikacji społecznej, w tym także mediów społecznościowych. 	<ul style="list-style-type: none"> relatywnie niska rozpoznawalność struktur powiatowych, w tym Starostwa Powiatowego w gminach Powiatu; niskie miejsce Powiatu w ogólnopolskich rankingach

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie rozpoznawalności marki „Powiatu Obornickiego”, zarówno wśród jego mieszkańców jak i mieszkańców regionu i kraju; • tworzenie pozytywnego wizerunku Powiatu, zarówno wewnątrz jego struktur, jak i na arenie krajowej; • podnoszenie pozycji konkurencyjnej powiatu poprzez promocję swojej działalności, w tym także promocję osiągniętych sukcesów; • zwiększenie liczby odbiorców działań promocyjnych i marketingowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • niska efektywność działań promocyjnych w stosunku do poniesionych nakładów; • nieznaczny wzrost poziomu wiedzy na temat Powiatu Obornickiego wśród jego mieszkańców.

Źródło: opracowanie własne

2.14.2 GŁÓWNE WYZWANIA

- Zwiększenie rozpoznawalności marki „Powiatu Obornickiego” w skali lokalnej, regionalnej i krajowej.
- Działania promocyjne jako nośnik wiedzy i informacji o działaniach Powiatu.
- Poszerzenie grona odbiorców przekazów medialnych i działań promocyjnych Powiatu.
- Budowa trwałych relacji z gminami z Powiatu poprzez realizację wspólnych inicjatyw na rzecz społeczeństwa.
- Bieżące reagowanie na kwestie zmieniających się uwarunkowań rozwojowych i umiejętne dostosowywanie działań wizerunkowych.

2.15 USŁUGI ADMINISTRACYJNE

Powiatowe usługi administracyjne realizowane są przez Starostwo Powiatowe w Obornikach.

W jego skład wchodzi:

- Wydział Komunikacji, Transportu i Dróg,
- Wydział Geodezji i Nieruchomości,
- Wydział Organizacyjno-Prawny,
- Wydział Edukacji, Sportu i Spraw Obywatelskich,
- Wydział Budownictwa i Środowiska,
- Wydział Finansów,
- Zespół do spraw Informatyzacji,
- Powiatowy Rzecznik Konsumentów.

Lista kart usług administracyjnych świadczonych przez Starostwo Powiatowe w Obornikach, zamieszczona jest w Biuletynie Informacji Publicznej. Usługi administracyjne dla mieszkańców świadczą także takie jednostki jak m.in. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

W okresie realizacji dotychczasowej strategii wykonano wiele zadań mających na celu unowocześnienie funkcjonowania administracji powiatowej, przede wszystkim poprzez rozwój technologii teleinformatycznych (m.in. tradycyjny system obiegu dokumentów wspomagany elektronicznie, Elektroniczna Skrzynka Podawcza, część usług dostępna na ePUAP, elektroniczny systemy kolejkowy, geoportal).

Podnoszenie poziomu usług administracyjnych, zarówno w zakresie bezpośredniej obsługi klientów, jak i organizacji pracy jednostek Powiatu, jest w obecnych czasach nierozzerwalnie związane z pojęciem e-administracji.

Do najważniejszych silnych stron e-administracji w Powiecie Obornickim należy wysoki poziom informatyzacji urzędu, przejawiający się m.in. zastosowaniem wielu rozwiązań opartych na technologii informacyjno-komunikacyjnej (m.in. Geoportal Powiatu Obornickiego, ePUAP itp.), dostępnością wielu e-usług publicznych oraz szerokim wachlarzem informacji, także informacji przestrzennej. Dodatkowym atutem jest wysoka świadomość władz uchwałodawczych i wykonawczych Powiatu w zakresie konieczności intensyfikacji informatyzacji i rozwijania systemu e-administracji. Pozytywnym elementem sprzyjającym rozwojowi e-administracji jest wysoki poziom wiedzy i umiejętności informatycznych urzędników, którzy dostrzegają korzyści

płynące z informatyzacji i w coraz mniejszym stopniu negują ten proces. Wszystko to skutkuje poprawą jakości obsługi klientów i poprawą efektywności funkcjonowania.

2.15.1 ANALIZA SWOT

Tabela 56 Analiza SWOT

Usługi administracyjne	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> wysoki stopień informatyzacji urzędu; czytelne i funkcjonalne strony internetowe Powiatu: BIP i oficjalna; szeroki zasób udostępnianych informacji; dostępność wybranych e-usług publicznych; wysoki poziom umiejętności informatycznych urzędników. 	<ul style="list-style-type: none"> brak badań satysfakcji klientów i ich potrzeb w zakresie e-usług publicznych; ograniczony zasób usług publicznych dostępnych na platformie ePUAP.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> świadomość władz i wola polityczna do rozwoju e-administracji; rosnący stopień informatyzacji jednostek sektora publicznego oraz przedsiębiorców i obywateli dostępność funduszy europejskich ukierunkowanych na rozwój e-administracji; działalność instytucji i organizacji pozarządowych oraz naukowo-badawczych wspierających proces budowy e-administracji. 	<ul style="list-style-type: none"> niski poziom zaufania mieszkańców do e-usług publicznych; nieuporządkowane i niejednoznaczne prawo; zbyt skomplikowane procedury administracyjne utrudniające informatyzację; ograniczone rozwiązania horyzontalne w publicznych systemach e-administracji.

Źródło: opracowanie własne

2.15.2 GŁÓWNE WYZWANIA

Najważniejszym wyzwaniem będzie bardziej intensywna promocja e-usług oraz zachęcanie obywateli i przedsiębiorców do kontaktów ze Starostwem Powiatowym w Obornikach drogą elektroniczną. Oczywiście należy pamiętać, że nawet najlepsza promocja nie zastąpi opinii wielu zadowolonych klientów z dobrze i sprawnie działających e-usług. Stąd też należy tworzyć takie e-usługi i w takiej formie, aby były dopasowane do potrzeb i oczekiwań klientów sektora publicznego.

2.16 WSPÓŁPRACA SAMORZĄDOWA

Powiat Obornicki uczestniczy w różnych formach współpracy samorządowej na szczeblu międzynarodowym, krajowym czy regionalnym.

Współpraca samorządowa Powiatu Obornickiego w zakresie realizacji zadań publicznych odbywa się przede wszystkim w formie porozumień. Współpraca z gminami powiatu odbywa się przede wszystkim w sprawach związanych z utrzymaniem i modernizacją infrastruktury drogowej, w zakresie usuwania azbestu. Należy zaznaczyć także, że gminy w bardzo dużym stopniu współfinansują rozwój szpitala powiatowego (wspólne zakupy sprzętu, rozbudowa szpitala itp.). Powiat Obornicki współpracuje także w formie porozumień z instytucjami administracji rządowej (Komenda Wojewódzka Policji, Komenda Powiatowa Policji) oraz samorządem województwa wielkopolskiego. Duże znaczenie mają porozumienia w takich dziedzinach jak rynek pracy i wspieranie przedsiębiorczości, ochrona przeciwpożarowa i ratownictwo medyczne. Współpraca, którą regulują umowy polega przede wszystkim na wymianie doświadczeń oraz wzajemnym wspieraniu i promocji powiatów. Dziedziny, w jakich występuje współdziałanie to: ochrona środowiska, rozwój przedsiębiorczości, opieki społecznej, edukacji, kultury, sportu i turystyki, rolnictwa oraz bezpieczeństwa publicznego.

W czerwcu 2001 roku w Pałacu w Objezierzu podpisana została umowa partnerska pomiędzy Powiat Obornickim, a Powiatem Lüchow-Dannenberg w Niemczech. Od tego momentu oba Powiaty utrzymują trwałą współpracę i rozwijają stosunki przyjacielskie. Umowa obejmuje m.in. wymianę młodzieży szkolnej, współpracę rolników i wymianę kulturalną.

2.16.1 ANALIZA SWOT

Tabela 57 Analiza SWOT

Współpraca samorządowa	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> porozumienia z innymi JST;	<ul style="list-style-type: none"> ograniczone środki finansowe na realizację niektórych projektów w ramach współpracy;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> rozwój i pogłębienie współpracy międzynarodowej, zarówno w formie bilateralnych kontaktów jaki i nawiązanie współpracy sieciowej.	<ul style="list-style-type: none"> niedostateczne prawne i finansowe wsparcie form współpracy samorządowej ze strony kraju i UE; wzrost nastrojów nacjonalistycznych w Europie utrudniające nawiązywanie kontaktów zagranicznych.

Źródło: opracowanie własne

2.16.2 GŁÓWNE WYZWANIA

W zakresie współpracy ważnym będzie podtrzymywanie dobrych kontaktów z obecnymi partnerami, jak i poszukiwanie nowych obszarów i dziedzin współpracy.

2.17 ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Realizacja zadań publicznych poprzez organizacje pozarządowe jest jednym z efektów decentralizacji państwa oraz ważnym narzędziem wspierania aktywności społecznej mieszkańców. Podstawą prawną dla działań Powiatu Obornickiego w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi są zapisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Władze samorządowe corocznie opracowują Roczny Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 tej ustawy. Głównym celem programu jest zaspokajanie potrzeb społecznych mieszkańców Powiatu Obornickiego oraz wzmocnienie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego poprzez budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy Powiatem a organizacjami społecznymi.

W Powiecie Obornickim funkcjonuje wiele organizacji pozarządowych. Są to m. in. fundacje, stowarzyszenia w tym stowarzyszenia zwykłe i po nowelizacji ustawy, klubów sportowych, w tym Uczniowskie Kluby Sportowe, Stowarzyszenia Kultury Fizycznej Nieprowadzące Działalności Gospodarczej, Koła Gospodyń Wiejskich czy Ochotnicze Straże Pożarne.

Tabela 58 Organizacje społeczne w Powiecie Obornickim

Sfera działalności	Liczba organizacji
Gmina Oborniki	40
Gmina Rogoźno	41
Gmina Ryczywół	10

Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Obornickiego na lata 2020-2029

Współpracę samorządów terytorialnych z organizacjami pozarządowymi należy uznać za jeden z nieodzownych komponentów budowania silnego społeczeństwa obywatelskiego. Powiat Obornicki sukcesywnie wzmacnia aktywność organizacji pozarządowych poprzez zlecenie im zadań publicznych w różnych obszarach współpracy. Tego typu działanie przyczynia się do wzmocnienia postaw obywatelskich mieszkańców oraz angażowania ich w sprawy lokalne.

Współpraca Powiatu Obornickiego z organizacjami pozarządowymi mającymi swoją siedzibę na terenie Powiatu, odbywa się w szczególności poprzez: zlecenie realizacji zadań publicznych, wymianę informacji, konsultacje społeczne aktów prawa miejscowego, wytyczanie wzajemnych kierunków działań, promocję działań i inicjatyw, udostępnianie miejsca na stronie internetowej starostwa, a także współorganizację przedsięwzięć o charakterze powiatowym.

2.17.1 ANALIZA SWOT

Tabela 59 Analiza SWOT

Organizacje pozarządowe	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • duża liczba organizacji pozarządowych na terenie Powiatu; • stała liczba zleczanych przez Powiat Obornicki zadań publicznych oraz środków wydatkowanych na ten cel; • zwiększająca się liczba obszarów współpracy Powiatu Obornickiego z organizacjami pozarządowymi; • aktywna społeczność lokalna (np. Koła Gospodyń Wiejskich).	<ul style="list-style-type: none"> • słaby stopień integracji i znajomości siebie nawzajem w środowisku organizacji pozarządowych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • aktywizacja społeczności lokalnych; • angażowanie w działalność społeczną dzieci i młodzieży oraz środowisk senioralnych.	<ul style="list-style-type: none"> • często zmieniające się przepisy prawne w zakresie wymagań stawianych organizacjom pozarządowym ubiegającym się o realizację zadań publicznych; • brak czasu mieszkańców na działalność społeczną, związany z szybkim tempem życia.

Źródło: opracowanie własne

2.17.2 GŁÓWNE WYZWANIA

Wyzwaniem dla Powiatu Obornickiego na najbliższe lata będzie dalsza aktywizacja organizacji pozarządowych w realizację licznych zadań publicznych, w tym dzieci i młodzieży oraz seniorów, a także utrzymywanie przeznaczanych na ten cel co najmniej takich samych środków rocznie.

2.18 SYTUACJA FINANSOWA POWIATU

Możliwości realizacji działań przewidzianych w strategii rozwoju są w przypadku każdej jednostki terytorialnej bezpośrednio związane z jej aktualną i przyszłą sytuacją finansową.

Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego podstawowymi dochodami Powiatu są:

- udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa w wysokości 10,25% podatku PIT i 1,40% podatku CIT;
- subwencje z budżetu państwa na zadania realizowane przez Powiat;
- dotacje celowe z budżetu państwa na zadania realizowane przez powiatowe służby, inspekcje i straże;
- dochody powiatowych jednostek budżetowych oraz wpłaty innych powiatowych jednostek organizacyjnych;
- dochody z majątku Powiatu;
- odsetki za nieterminowe przekazywanie udziałów, dotacji i subwencji.

Dochodami Powiatu mogą również być:

- subwencja wyrównawcza z budżetu państwa;
- dotacje celowe z budżetu państwa przekazywane na wykonanie czynności;
- dotacje z państwowych funduszy celowych;
- dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej wykonywane przez Powiat na mocy porozumień zawartych z organami administracji rządowej;
- dotacje celowe z budżetu województwa na zadania z zakresu samorządu województwa wykonywane przez Powiat na mocy porozumień zawartych z województwem;
- spadki, zapisy i darowizny;
- odsetki od środków finansowych Powiatu gromadzonych na rachunkach bankowych;
- odsetki i dywidendy od wniesionego kapitału;
- inne wpływy uzyskiwane na podstawie odrębnych przepisów.

Powiaty nie uzyskują dochodów z podatków i opłat lokalnych, które zasilają budżety gmin.

2.18.1 DYNAMIKA DOCHODÓW I WYDATKÓW W LATACH 2018-2022

Dochody ogółem Powiatu Obornickiego w 2021 r. wyniosły 63.358.260,61 zł i były o 23% wyższe niż w 2017 r. Jest to niższa dynamika jak w przypadku uśrednionych wartości dla powiatów województwa wielkopolskiego.

Tabela 60 Dochody ogółem Powiatu Obornickiego w latach 2017 i 2021

Jednostka	2017	2021	Dochody w 2021 r. (2017=100)
Powiat Obornicki	51 519 763,52	63 358 260,61	122,9
Powiaty (wielkopolskie)	2 579 191 941,43	3 645 570 764,65	141,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Surowe dane dotyczące globalnej wielkości dochodów nie są jednak najbardziej odpowiednim narzędziem analizy sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego. W szczególności dotyczy to powiatów ziemskich, uzyskujących dużą część swoich dochodów z transferów z budżetu państwa (subwencje i dotacje), których wysokość i przeznaczenie jest w przeważającej mierze uwarunkowane regulacjami centralnymi. Stąd też znacznie lepszym miernikiem zamożności powiatów, także w ujęciu czasowym, są dane przeliczone na jednego mieszkańca i dotyczące przede wszystkim dochodów własnych, spośród których kluczową rolę odgrywają udziały w podatkach PIT i CIT.

Tabela 61 Dochody ogółem i dochody własne Powiatu Obornickiego na 1 mieszkańca w latach 2017 i 2021 na tle porównywanych jednostek

Jednostka	Dochody ogółem			Dochody własne		
	2017	2021	2021 r. (2017=100)	2017	2021	2021 r. (2017=100)
Powiat Obornicki	863,43	1 072,34	124,2	278,03	390,33	140,4
Powiaty (wielkopolskie)	953,72	1 335,63	140,0	382,14	573,81	150,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W zakresie dochodów ogółem na 1 mieszkańca, w Powiecie Obornickim są one niższe znacznie od wskaźników średnich wartości dla powiatów w województwie wielkopolskim. Jeżeli pod uwagę brane są wyłącznie dochody własne powiatów sytuacja wygląda podobnie. Cieszyć może dynamika wzrostu dochodów ogółem i własnych na przestrzeni ostatnich lat. Może to jednak oznaczać, iż demografia (jej spadek) Powiatu Obornickiego w ten sposób odzwierciedlana jest we wskaźnikach przeliczanych na 1 mieszkańca.

Tabela 62 Dochody Powiatu Obornickiego z tytułu udziałów w podatkach PIT i CIT na 1 mieszkańca w latach 2017 i 2021 na tle porównywanych jednostek

Jednostka	Dochody z PIT			Dochody z CIT		
	2017	2021	2021 r. (2017=100)	2017	2021	2021 r. (2017=100)
Powiat Obornicki	183,96	274,91	149,4	8,97	19,23	214,4
Powiaty (wielkopolskie)	210,90	301,75	143,1	10,54	19,69	186,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Analizując najważniejsze źródło dochodów własnych powiatów, tj. udział w podatku PIT, w przeliczeniu na 1 mieszkańca, zauważyć można podobną pozycję Powiatu Obornickiego do sytuacji w województwie. Dynamika dochodów z tytułu udziału w PIT jest zbliżona do średniej wojewódzkiej. W zakresie podatku CIT dynamika Powiatu Obornickiego jest dużo wyższa niż średniej wojewódzkiej. Rola tego źródła dochodów jest jednak bardzo ograniczona w porównaniu z PIT.

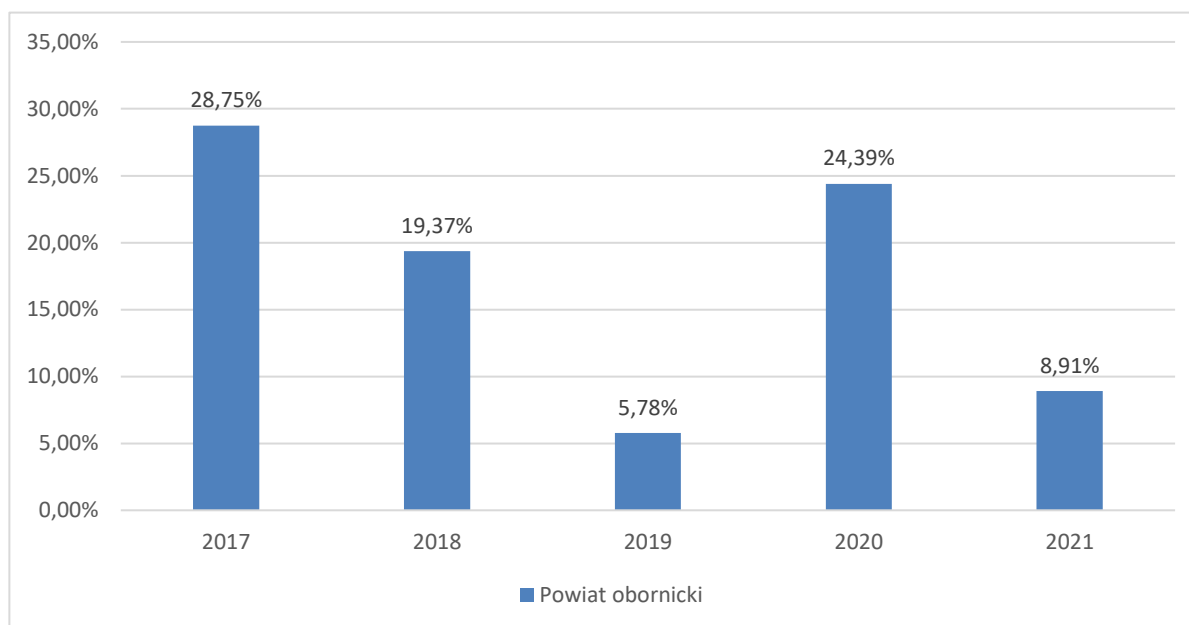
Globalna kwota wydatków w budżetach powiatów, podobnie jak jej przeliczenie na 1 mieszkańca jest w zasadniczym stopniu uwarunkowana wysokością uzyskiwanych dochodów. Istotnym wskaźnikiem, który daje wyobrażenie o polityce danego samorządu, jest natomiast udział wydatków majątkowych (przede wszystkim inwestycyjnych) w wydatkach ogółem. W latach 2017-2021 Powiat Obornicki przeznaczył na cele inwestycyjne oraz inne wydatki majątkowe łącznie 17,4% swoich wydatków ogółem. Jest to wskaźnik nieznacznie niższy od średniej wojewódzkiej (19,0%).

Tabela 63 Udział wydatków majątkowych w globalnych wydatkach ogółem Powiatu Obornickiego w latach 2017-2021 na tle porównywanych jednostek

Jednostka	Udział wydatków majątkowych w % (globalnie za lata 2017-2021)
Powiat Obornicki	17,44
Powiaty (wielkopolskie)	19,03

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Należy zauważyć, że w latach 2017 i 2020 przypadł szczyt aktywności inwestycyjnej. Powiat Obornicki poniósł ogromny wysiłek inwestycyjny, kiedy to we wspomnianych latach 25%-29% wydatków stanowiły wydatki majątkowe.

Wykres 8 Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem Powiatu Obornickiego w latach 2017-2021 w %

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W zakresie struktury dochodów budżetowych Powiat Obornicki nie wyróżnia się na tle przeciętnych wartości dla powiatów w skali regionalnej. Najniższy udział w dochodach Powiatu odgrywają źródła o charakterze dotacyjnym.

Tabela 64 Struktura dochodów Powiatu Obornickiego w 2021 r. na tle porównywanych jednostek [%]

Jednostka	Dochody własne	Udział w PIT	Udział w CIT	Dochody z majątku	Dotacje ogółem	Dotacje z budżetu państwa	Subwencja ogółem	Część oświatowa	Część wyrównawcza
Powiat Obornicki	43,0	22,6	1,5	1,4	17,8	11,2	39,2	29,5	4,2
Powiaty (wielkopolskie)	36,4	25,6	1,8	0,4	18,6	13,9	45,0	33,2	5,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W zakresie dochodów własnych należy zauważyć niewielkie znaczenie dochodów z majątku Powiatu. Powiaty ziemskie w zasadzie nie dysponują majątkiem, w tym przede wszystkim nieruchomościami, które mogłyby być znaczącymi źródłami środków na inne zadania. Ich własnością są, w większości przypadków, nieruchomości zajęte na potrzeby świadczenia usług z zakresu użyteczności publicznej (np. pod drogami, budynki placówek oświatowych, urzędów administracji), które same często wymagają znacznych nakładów finansowych.

Wśród wydatków Powiatu Obornickiego największe kwoty przeznaczane są na dziedziny takie jak: oświata i wychowanie (42,0%), administracja publiczna (13,6%) i transport i łączność (11,0%). Większość wartości jest zbliżona do średnich wartości w województwie wielkopolskim. Warto zwrócić uwagę, na zdecydowanie wyższy niż średnia w województwie, udział wydatków w pozycji „Oświata i wychowanie”.

Tabela 65 Struktura wydatków Powiatu Obornickiego w 2021 r. na tle porównywanych jednostek [%]

Jednostka	Transport i łączność	Administracja publiczna	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	Oświata i wychowanie	Ochrona zdrowia	Pomoc społeczna	Rodzina	Edukacyjna opieka wychowawcza
Powiat Obornicki	11,0	13,6	8,7	42,0	2,8	1,0	7,9	2,9
Powiaty (wielkopolskie)	15,4	11,2	5,2	32,4	4,2	9,5	4,9	5,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

2.18.2 PROGNOZA FINANSOWA

Na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Obornickiego na lata 2023-2034 ustalić można podstawowe wielkości określające możliwości budżetowe Powiatu w najbliższych

latach. W zakresie dochodów bieżących zakłada się ich systematyczny wzrost. Na globalną kwotę dochodów i jej przewidywane wahania w analizowanym okresie istotny wpływ mają także dochody majątkowe, w tym przede wszystkim dotacje inwestycyjne z funduszy unijnych. Pozyskanie kolejnych środków z tej puli w istotnym stopniu powinno zwiększyć zasób dochodów Powiatu.

Tabela 66 Prognozowane dochody Powiatu Obornickiego w latach 2023-2030 w mln zł

Rok	Dochody ogółem	Dochody bieżące	Udziały z PIT	Udziały z CIT	Z subwencji ogólnej	Z dotacji środków przeznaczonych na cele bieżące	Pozostałe dochody bieżące	Dochody majątkowe	Z dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje
2023	85,7	63,8	13,4	1,4	33,0	11,8	3,9	22,0	21,8
2024	81,7	71,2	13,8	1,4	39,8	12,0	4,0	10,5	10,5
2025	72,3	72,3	14,2	1,4	39,9	12,3	4,1	0,00	0,00
2026	73,2	73,2	14,6	1,5	40,1	12,9	4,0	0,00	0,00
2027	74,2	74,2	0,00	0,00	0,00	0,00	74,2	0,00	0,00
2028	76,2	76,2	0,00	0,00	0,00	0,00	76,2	0,00	0,00
2029	77,6	77,6	0,00	0,00	0,00	0,00	77,6	0,00	0,00
2030	79,0	79,0	0,00	0,00	0,00	0,00	79,0	0,00	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Obornickiego na lata 2023-2034 (stan na 30 marca 2023 r.)

Wydatki bieżące Powiatu do 2030 r. powinny utrzymać się na aktualnym stabilnym poziomie, co wydaje się niezbędnym założeniem dla realizacji ambitnego programu inwestycyjnego w tym okresie i jednoczesnego osiągnięcia dodatniego wyniku budżetowego w latach 2025-2030.

Tabela 67 Prognozowane wydatki oraz wynik budżetu Powiatu Obornickiego w latach 2023-2030 w mln zł

Rok	Wydatki ogółem	Wydatki bieżące	Wydatki majątkowe	Wynik budżetu
2023	102,0	70,4	31,6	-16,3
2024	83,9	67,5	16,4	-2,2
2025	71,2	67,5	3,7	1,1
2026	72,3	68,8	3,5	0,9
2027	73,3	70,2	3,1	0,9
2028	75,0	71,6	3,3	1,2
2029	76,3	73,0	3,2	1,3
2030	77,7	74,5	3,2	1,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Obornickiego na lata 2023-2034 (stan na 30 marca 2023 r.)

Nadwyżka budżetowa na koniec 2021 roku wyniosła 4.323.516,27 zł.

Generalnie, sytuację finansową Powiatu Obornickiego ocenić należy jako stabilną. W perspektywie roku 2030 umożliwiała realizację wyznaczonych zadań strategicznych, przy utrzymaniu wszystkich podstawowych funkcji Powiatu związanych z zaspokajaniem potrzeb mieszkańców.

2.18.3 ANALIZA SWOT

Tabela 68 Analiza SWOT

Sytuacja finansowa Powiatu	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • pozyskiwanie środków z funduszy zewnętrznych,	<ul style="list-style-type: none"> • skromny zasób majątku własnego, mogącego generować dodatkowe dochody; • brak bezpośredniego przełożenia aktywności inwestycyjnej w zakresie produkcyjno-usługowym na dochody budżetu (brak udziału w podatku od nieruchomości, niewielki udział w podatku CIT).
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • pozyskanie dodatkowych funduszy zewnętrznych, w tym przede wszystkim z funduszy unijnych oraz w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego; • przekazanie samorządom dodatkowych dochodów z tytułu udziału w podatku VAT.	<ul style="list-style-type: none"> • zmiany prawne w zakresie konstrukcji podatku PIT; • pojawienie się nowych wydatków w wyniku przekazania samorządom kolejnych zadań przez administrację rządową; • COVID-19.

Źródło: opracowanie własne

2.18.4 GŁÓWNE WYZWANIA

Przy stosunkowo stabilnej sytuacji finansowej Powiatu Obornickiego kluczowe wyzwania w tym zakresie w perspektywie strategicznej można sformułować następująco:

- Utrzymanie systematycznego wzrostu dochodów podatkowych.
- Skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych na finansowanie zadań, w tym przede wszystkim z funduszy unijnych oraz w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.
- Limitowanie wzrostu wydatków bieżących w granicach pozwalających na równoległą wysoką aktywność inwestycyjną.
- Umiejętne zarządzanie zadłużeniem w celu optymalizacji kosztów jego obsługi.

3. ROZWÓJ STRATEGICZNY W LATACH 2023-2030

3.1 MISJA I WIZJA ROZWOJU

MISJA

Misja samorządu w zwięzły sposób precyzuje istotę jego działań i podstawowe funkcje do spełnienia na rzecz zaspokojenia potrzeb mieszkańców Powiatu.

Powiat Obornicki to miejsce, w którym żyje się bezpiecznie, zdrowo, szczęśliwie i długo dzięki edukacji, rozwiniętej przedsiębiorczości, sprawnej służbie zdrowia. Dzięki aktywności mieszkańców i inwestorów wykorzystuje się unikalne potencjały historyczny, kulturowy, przyrodniczo-przestrzenny i gospodarczy oferując w szczególności atrakcyjną ofertę turystyczną i rekreacyjną z poszanowaniem środowiska naturalnego

WIZJA

Tak określona misja pozwala na wyznaczenie wizji Powiatu, rozumianej jako projekcja stanu, do jakiego dąży społeczność lokalna i reprezentująca ją władza samorządowa w perspektywie 2030 r. Ze względu na nadrzędny cel rozwoju Powiatu realizowana będzie następująca wizja rozwoju Powiatu Obornickiego:

Powiat Obornicki w 2030 roku jest Powiatem:

- *atrakcyjnym do zamieszkania, pracy oraz nauki*
- *przyjaznym, oferującym mieszkańcom wysoką jakość życia z dobrze zorganizowaną ofertą publiczną i terenami zieleni,*
- *spójnym społecznie, ekonomicznie i przestrzennie, troszczącym się o zachowanie dziedzictwa kulturowego i cennych przyrodniczo obszarów,*
- *silnym, posiadającym mocną pozycję w regionie i wykorzystującym swój potencjał,*
- *konkurencyjnym, przyjaznym przedsiębiorcom, atrakcyjnym do lokowania i prowadzenia innowacyjnego biznesu opartego na gospodarce niskoemisyjnej,*
- *sprawnie zarządzanym poprzez skuteczne zintegrowane działania oddziałujące na cały jego obszar i aktywną współpracę z gminami oraz mieszkańcami,*
- *bezpiecznym oraz dobrze zarządzanym, ze sprawną i otwartą na współpracę administracją publiczną*

Realizacji wizji rozwoju towarzyszy ścisła współpraca władz Powiatu i jednostek organizacyjnych z instytucjami i organizacjami działającymi na terenie Powiatu, wsparcie i zaangażowanie mieszkańców oraz podmiotów gospodarczych, wreszcie współpraca z samorządami gmin. Tylko efektywne wykorzystanie potencjałów i aktywności wszystkich interesariuszy daje szansę na pomyślny i trwały rozwój Powiatu Obornickiego.

3.2 CELE STRATEGII

Głównym celem rozwoju Powiatu jest zapewnienie wysokiej jakości życia jego mieszkańcom oraz budowanie silnej pozycji konkurencyjnej w skali kraju. Odpowiedzią na zdefiniowaną misję i wizję jego obszaru są cele strategiczne. Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030 wyznacza cztery cele strategiczne obejmujące najistotniejsze potrzeby i oczekiwania interesariuszy z terenu Powiatu:

- **Cel strategiczny 1. Nowoczesna gospodarka oraz lokalny rynek pracy**
- **Cel strategiczny 2. Aktywne społeczeństwo oraz wysoka jakość życia mieszkańców Powiatu**
- **Cel strategiczny 3. Czyste środowisko naturalne oraz uporządkowana przestrzeń do życia**
- **Cel strategiczny 4. Nowoczesna administracja publiczna**

Za wyborem powyższych celów strategicznych przemawiają m.in. wyniki przeprowadzonej diagnozy Powiatu Obornickiego, wyniki badań z mieszkańcami oraz wyniki poszczególnych analiz SWOT. Każdy z wymienionych celów w sposób logiczny nawiązuje do przyjętej wizji i misji. Ponadto cele strategiczne odnoszą się do potencjałów rozwojowych Powiatu oraz do wyzwań rozwojowych, przed którymi stanie Powiat w nadchodzących latach.

3.2.1 CEL STRATEGICZNY 1

Cel strategiczny 1. Nowoczesna gospodarka oraz lokalny rynek pracy

W planowaniu rozwoju Powiatu Obornickiego jednym z podstawowych aspektów jest wspieranie tworzenia odpowiednich warunków dla rozwoju gospodarczego. Przeprowadzona analiza lokalnej gospodarki wykazała pewne problemy związane z jej funkcjonowaniem. Problemy dotyczą przede wszystkim dość niskiej atrakcyjności inwestycyjnej Powiatu czy problemu długotrwałego bezrobocia i braku kwalifikacji zawodowych potencjalnych pracowników. Niemniej jednak, do głównych mocnych stron, które należy wykorzystać

w ramach planowanych działań, należy zaliczyć w miarę dogodnie położenie komunikacyjne (w tym liczne inwestycje infrastruktury komunikacyjnej poprawiające jej stan i dostępność), a także bardzo atrakcyjne walory przyrodniczo-kulturowe stwarzające możliwość rozwoju turystyki.

Obszar związany z gospodarką musi być elastyczny w kwestii podejmowanych działań. W momencie przygotowywania niniejszego dokumentu Polska zmaga się z wysoką inflacją i kryzysem wywołanym pandemią COVID-19 oraz skutkami wojny na Ukrainie, których konsekwencje są trudne do przewidzenia. Dość prawdopodobny jest jednak kryzys gospodarczy, który dotknie również Polskę i lokalne samorzady. Z jednej strony niezwykle ważne będzie podejmowanie działań mających na celu wsparcie lokalnych przedsiębiorców w zakresie utrzymania się na rynku, a z drugiej wzmocnienie działań wspierających osoby, które mogą utracić zatrudnienie.

Kluczem do poprawy funkcjonowania lokalnej gospodarki będzie ukierunkowanie działań w zakresie zwiększania jej konkurencyjności i efektywności, o charakterze kompleksowym i długofalowym. Powinno to się odbywać m.in. poprzez dalszy rozwój infrastruktury technicznej (drogowej, kolejowej, telekomunikacyjnej, energetycznej, wodno-ściekowej), a także poprawę efektywności wykorzystania istniejących zasobów i potencjałów Powiatu. Ważnym elementem zapewnienia zrównoważonego rozwoju Powiatu Obornickiego będzie wzmocnienie istniejących przedsiębiorstw, m.in. poprzez zapewnienie im lepszego dostępu do usług informacyjno-szkoleniowych, a także kapitału zewnętrznego w formie dotacji bezzwrotnych i zwrotnych oraz tworzenie warunków dla rozwijania turystyki. Ponadto, ważne będzie wsparcie osób bezrobotnych, w szczególności z grup wykluczonych (osoby z niepełnosprawnościami) oraz z grupy osób długotrwale bezrobotnych. Nie należy zapominać o podniesieniu jakości dróg i infrastruktury okołodrogowej.

3.2.2 CEL STRATEGICZNY 2

Cel strategiczny 2. Aktywne społeczeństwo oraz wyższa jakość życia mieszkańców Powiatu

Zapewnienie lokalnej społeczności warunków życia na najwyższym poziomie, zaspokajając ich potrzeby zarówno niższego jak i wyższego rzędu, stanowi ogromne wyzwanie dla samorządów lokalnych. Przeprowadzona analiza i diagnoza strategiczna potwierdziła występowanie w obszarze Powiatu ogólnopolskich trendów związanych z niekorzystnymi trendami demograficznymi, wpływającymi na potencjał kapitału społecznego (m.in. starzenie się

społeczeństwa, ujemne wartości salda migracji i przyrostu naturalnego). Ponadto zidentyfikowano problemy w zakresie niskich naborów w szkołach ponadpodstawowych czy niskiej dostępności usług specjalistycznych.

Planowane działania strategiczne powinny opierać się na dostosowaniu oferty usług społecznych do trendów demograficznych i potrzeb mieszkańców Powiatu Obornickiego oraz ich oczekiwań. Doinwestowania wymaga wszelkiego rodzaju infrastruktura (edukacyjna, ochrony zdrowia, pomocy społecznej oraz zwiększenie jej dostępności dla osób z niepełnosprawnościami), a także ważne jest wzbogacenie działań aktywizacyjno-integracyjnych społeczności lokalnej. Ponadto kluczem do poprawy sytuacji powinien być rozwój różnych form aktywizacji społecznej i zawodowej osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym (w tym osób niepełnosprawnych). Szczególna rola w tym zakresie powinna przypaść Powiatowemu Urzędowi Pracy, zajmującemu się na co dzień aktywizacją zawodową osób bezrobotnych, a także organizacjom pozarządowym zajmującymi się ekonomią i przedsiębiorczością społeczną. Niezwykle istotnym elementem budowania kapitału społecznego w Powiecie jest również zapewnienie odpowiedniego bezpieczeństwa mieszkańców oraz podejmowanie wszelkich działań prewencyjnych wspierających powyższe działania. Wszystkie działania mają na celu stworzenie przyjaznego miejsca do życia, różnym grupom społecznym, o różnym statusie z dostępem do różnego rodzaju usług. Większa dostępność i funkcjonalność infrastruktury, może wspomóc także osiedlanie się nowych mieszkańców i podejmowanie decyzji o pozostaniu przez osoby w wieku 25-34 lata.

3.2.3 CEL STRATEGICZNY 3

Cel strategiczny 3. Czyste środowisko naturalne oraz uporządkowana przestrzeń do życia

Podejmowanie różnego rodzaju interwencji w zakresie podnoszenia jakości życia lokalnej społeczności w różnych aspektach powinno odbywać się zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Dużym potencjałem rozwojowym są walory przyrodniczo-kulturowe wynikające z położenia geograficznego oraz spuścizny historycznej tego obszaru.

Kierunki interwencji powinny obejmować przede wszystkim zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz przeciwdziałanie zmianom klimatu i dostosowywanie się do tych zmian. Niezwykle ważne jest wykorzystanie unikalnych zasobów naturalnych i dziedzictwa przyrodniczego oraz kulturowego stanowiącego szansę na rozwój turystyki, jak również dogodne warunki środowiskowo-klimatyczne do rozwoju odnawialnych źródeł energii. Poza

tradycyjnymi działaniami polegającymi na ograniczaniu niskiej emisji, wdrażaniu OZE oraz polepszeniu metod i jakości ogrzewania domów, ważne jest także podejście adaptacyjne do aktualnego stanu środowiska. Zmiany klimatyczne są faktem i będą postępowały dalej, w związku z czym zagrożenia związane są z suszą, gwałtownymi zjawiskami pogodowymi oraz powodziami po gwałtownych ulewach będą również tyczyć się obszaru Powiatu. W związku z czym należy podjąć działania mające na celu przygotowanie Powiatu oraz gmin w tym zakresie.

3.2.4 CEL STRATEGICZNY 4

Cel strategiczny 4. Nowoczesna administracja publiczna

Kluczem do sukcesu wdrażania Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego jest otwartość administracji publicznej na innowacje i nowe modele współpracy zarówno ze społecznością lokalną, przedsiębiorcami, innymi samorządami i podmiotami publicznymi czy organizacjami pozarządowymi. Idea otwartej i sprawnej administracji powinna być rozwijana w trzech wymiarach prowadzących do większej efektywności, przejrzystości i zaangażowania władz oraz obywateli w realizację wspólnych zadań.

Działania powinny koncentrować się na usprawnieniu procesów planowania i zarządzania strategicznego w Powiecie, w oparciu o sukcesywny monitoring i ewaluację wdrażanych strategii i programów/planów rozwoju. Ważnym obszarem jest również zarządzanie operacyjne wraz z podnoszeniem kompetencji pracowników administracji publicznej, które pozwolą na zwiększenie efektywności pracy zarówno w samym Starostwie Powiatowym jak i w jednostkach organizacyjnych Powiatu. Podnoszenie kompetencji przełoży się na zwiększone zaufanie społeczności lokalnej do instytucji publicznych. Ponadto niezwykle istotnym elementem jest kontynuacja działań związanych z cyfryzacją administracji publicznej i rozwoju e-usług dla społeczeństwa.

Miarą sprawności administracji publicznej będzie również jej zdolność do stworzenia efektywnego systemu informacji i promocji gospodarczej Powiatu, przyczyniającego się w dłuższej perspektywie do napływu większej liczby inwestorów i turystów do Powiatu. Przy czym nie chodzi tylko o system udostępniający określone informacje na temat gospodarki, kultury czy turystyki powiatu, ale o cały zestaw działań i przedsięwzięć marketingowych podporządkowanych osiągnięciu zakładanych celów promocyjnych Powiatu. Działania te powinny być realizowane w bliskiej współpracy z samorządami gminnymi i wojewódzkim,

a także powinny wykorzystywać kanały promocji dostępne w ramach prowadzonej przez Powiat współpracy w wymiarze krajowym i międzynarodowym.

3.2.5 CELE OPERACYJNE

Powyższe cele strategiczne zostały rozwinięte w osiemnaście celów operacyjnych, które mogą wychodzić poza ustawowy zakres kompetencji Powiatu, gdyż ich realizacja opierać się będzie na współpracy z innymi szczeblami samorządu terytorialnego lub partnerami społeczno-gospodarczymi. Realizacja celów następuje na poziomie konkretnych działań, które opisano uwzględniając ich uzasadnienie, zakres, realizatorów, partnerów, źródła finansowania oraz oczekiwane efekty.

W ramach pierwszego celu strategicznego wyznaczono 5 celów operacyjnych wraz ze wskazaniem przykładowych kierunków działań (interwencji), których realizacja wpłynie na rozwój gospodarczy Powiatu Obornickiego.

Tabela 69 Cel strategiczny 1

Cel strategiczny 1. Nowoczesna gospodarka oraz lokalny rynek pracy	
Cel operacyjny	Kierunki działań (interwencji)
<p>Cel operacyjny 1.1. Rozbudowa oraz modernizacja infrastruktury poprawiającej atrakcyjność inwestycyjną Powiatu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa wewnętrznej spójności komunikacyjnej i przejezdności na terenie powiatu poprzez modernizację/rozbudowę-przebudowę sieci dróg powiatowych, • współpraca z innymi jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie inwestycji drogowych (drogi gminne, wojewódzkie), • współpraca powiatu w zakresie rozwoju infrastruktury poprawiającej zewnętrzną dostępność komunikacyjną Powiatu, • wspieranie procesów wydzielania, uzbrojenia i zagospodarowania terenów inwestycyjnych na potrzeby rozwoju działalności gospodarczej na terenie Powiatu, • wspieranie procesów rewitalizacji terenów i obiektów przeznaczonych na cele gospodarcze i społeczne (np. przemysłowych i poprzemysłowych, zdegradowanej przestrzeni publicznej, zmiana funkcji budynków), • wspieranie rozwoju sieci szybkiego Internetu oraz wdrażania technologii informacyjno-komunikacyjnych na terenie Powiatu; • wspieranie działań dotyczących poprawy bezpieczeństwa ruchu pieszych i rowerzystów w ciągach dróg powiatowych, • wspieranie rewitalizacji/modernizacji linii kolejowych wraz z poprawą dostępności transportu kolejowego, • modernizację obiektów mostowych, • inne działania / przedsięwzięcia.
<p>Cel operacyjny 1.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i nowych inwestycji w ważnych dla Powiatu sektorach gospodarki</p>	<ul style="list-style-type: none"> • współpraca z gminami w zakresie stworzenia wspólnego systemu informacji gospodarczej dla przedsiębiorców z terenu Powiatu, • współdziałanie z instytucjami otoczenia biznesu oraz organizacjami przedsiębiorców w zakresie szkoleń, doradztwa oraz pozyskiwania dotacji na rozwój przedsiębiorstw na terenie Powiatu, • współpraca w zakresie organizacji misji gospodarczych i poszukiwania rynków zbytu poza Powiatem, • działania inkubacyjne i aktywizacyjne w zakresie przedsiębiorczości

	<ul style="list-style-type: none"> • współpraca z gminami w zakresie stworzenia przyjaznego systemu ułatwień inwestycyjnych oraz zachęt podatkowych dla przedsiębiorców, • inne działania / przedsięwzięcia
<p><i>Cel operacyjny 1.3.</i> Rozwój usług turystycznych w oparciu o zintegrowaną ofertę turystyczną Powiatu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wydawanie albumów i map turystycznych prezentujących potencjał przyrodniczy i kulturalny Powiatu Obornickiego, • przygotowanie zintegrowanego (sieciowego) produktu turystycznego Powiatu optymalnie wykorzystującego potencjał kulturowy i przyrodniczy Powiatu, • rozbudowa małej infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej poprawiającej dostęp turystów do oferowanych usług, • promocja zintegrowanej oferty turystycznej Powiatu w kraju i za granicą, • rozwój systemu szkoleniowego dla podmiotów oferujących usługi w ramach zintegrowanego produktu sieciowego Powiatu, • inne działania / przedsięwzięcia.
<p><i>Cel operacyjny 1.4.</i> Wspieranie procesów w zakresie modernizacji i rozwoju sektora rolno-spożywczego w Powiecie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa zagospodarowania przestrzeni rolnej i leśnej poprzez scalanie gruntów i system zalesień w powiecie, • inne działania / przedsięwzięcia.
<p><i>Cel operacyjny 1.5.</i> Przeciwdziałanie bezrobociu oraz aktywizacja lokalnego rynku pracy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • efektywne wykorzystanie instrumentów i usług rynku pracy w celu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, • wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, • wspieranie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych, • budowanie partnerstw międzysektorowych na rzecz ożywienia lokalnego rynku pracy, • inne działania / przedsięwzięcia

Źródło: opracowanie własne

W ramach drugiego celu strategicznego wyznaczono 5 celów operacyjnych wraz ze wskazaniem przykładowych kierunków działań (interwencji), których realizacja wpłynie na rozwój gospodarczy Powiatu Obornickiego.

Tabela 70 Cel strategiczny 2

Cel strategiczny 2. Aktywne społeczeństwo oraz wyższa jakość życia mieszkańców Powiatu	
Cel operacyjny	Kierunki działań (interwencji)
<p><i>Cel operacyjny 2.1.</i> Rozwój nowoczesnych form edukacji i kształcenia w powiecie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • modernizacja infrastruktury edukacyjnej oraz wyposażenia placówek edukacyjnych w powiecie, • wsparcie pracowników oświaty w procesie podnoszenia ich kwalifikacji i wiedzy, • wspieranie inicjatyw ukierunkowanych na wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów na różnych poziomach kształcenia, • rozwój systemu doradztwa zawodowego oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla młodzieży szkolnej, • współpraca z samorządami gminnymi w zakresie rozwoju edukacji przedszkolnej i opieki nad małym dzieckiem, • inne działania / przedsięwzięcia
<p><i>Cel operacyjny 2.2.</i> Poprawa dostępności mieszkańców do usług ochrony zdrowia i profilaktyki zdrowotnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja programów polityki zdrowotnej, • stałe doposażenie w nowoczesny sprzęt SPZOZ, • wspieranie inicjatyw ukierunkowanych na promowanie zdrowego stylu życia oraz przeciwdziałania uzależnieniom cywilizacyjnym, • inne działania / przedsięwzięcia
<p><i>Cel operacyjny 2.3.</i> Poprawa dostępu mieszkańców do usług kultury, sportu i rekreacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • inicjatywy zwiększające dostępność dóbr kultury oraz obiektów sportowo-rekreacyjnych dla osób wykluczonych społecznie, w tym osób z niepełnosprawnościami, • większa aktywność Powiatu w zakresie upowszechniania usług kultury, sportu i rekreacji, m.in. poprzez organizację różnego rodzaju imprez i wydarzeń, • współpraca z samorządami gminnymi w zakresie opracowania i wdrożenia spójnego systemu informacji i promocji wydarzeń kulturalno-rekreacyjnych na terenie Powiatu, • inne działania / przedsięwzięcia
<p><i>Cel operacyjny 2.4.</i> Zapewnienie odpowiedniego bezpieczeństwa publicznego w Powiecie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa infrastruktury i wyposażenia służb publicznych, w tym jednostek państwowej straży pożarnej, policji, • zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego, m.in. poprzez poprawę stanu infrastruktury drogowej (chodniki, przejścia, pobocza, ścieżki rowerowe itp.), • rozwój systemów komunikacji i powiadamiania pomiędzy służbami mundurowymi działającymi na terenie powiatów, • realizacja akcji informacyjno-promocyjnych dotyczących bezpieczeństwa publicznego w powiecie, • inne działania / przedsięwzięcia
<p><i>Cel operacyjny 2.5.</i> Rozwój sfery usług społecznych oraz integracja osób wykluczonych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa stanu infrastruktury i wyposażenia placówek świadczących usługi społeczne dla mieszkańców Powiatu, • rozwój systemu usług opieki nad dzieckiem i rodziną, w tym usług rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, • rozwijanie aktywnych form integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, • zwiększenie oferty usług społecznych dla osób starszych, niepełnosprawnych oraz z zaburzeniami psychicznymi, • wspieranie i promowanie idei wsparcia społecznego i samopomocy, • realizacja i wspieranie inicjatyw służących integracji społecznej mieszkańców Powiatu, • inne działania / przedsięwzięcia

Źródło: opracowanie własne

W ramach trzeciego celu strategicznego wyznaczono 4 cele operacyjne wraz ze wskazaniem przykładowych kierunków działań (interwencji), których realizacja wpłynie na rozwój gospodarczy Powiatu Obornickiego.

Tabela 71 Cel strategiczny 3

Cel strategiczny 3. Czyste środowisko naturalne oraz uporządkowana przestrzeń do życia	
Cel operacyjny	Kierunki działań (interwencji)
<i>Cel operacyjny 3.1.</i> Rozwój infrastruktury i inicjatyw w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i odpadowej	<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie prawidłowej gospodarki odpadami poprzez wydawanie stosownych zezwoleń i pozwoleń będących w kompetencjach Starosty, • inne działania / przedsięwzięcia
<i>Cel operacyjny 3.2.</i> Ochrona oraz zrównoważone korzystanie z zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego w Powiecie	<ul style="list-style-type: none"> • wspieranie ochrony zabytków, • organizacja akcji ekologicznych mających na celu podnoszenie świadomości mieszkańców z racjonalnego korzystania ze środowiska, • rozwój inicjatyw w zakresie ochrony i propagowania dziedzictwa kulturowego Powiatu, • wspieranie i promocja proekologicznych rozwiązań i programów edukacyjnych, • inne działania / przedsięwzięcia
<i>Cel operacyjny 3.3.</i> Zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń powietrza na terenie Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa efektywności energetycznej w obiektach zarządzanych przez Starostę, • zmniejszenie emisji spalin do atmosfery poprzez rozbudowę infrastruktury pieszej i rowerowej, prowadzącej do zmniejszenia ruchu pojazdów mechanicznych, • zminimalizowanie emisji spalin do atmosfery przez pojazdy mechaniczne poprzez przebudowy/remonty dróg powiatowych usprawniając ruch komunikacyjny, • inne działania / przedsięwzięcia
<i>Cel operacyjny 3.4.</i> Wspieranie działań w zakresie przeciwdziałania zmianom klimatycznym w Powiecie	<ul style="list-style-type: none"> • działania inwestycyjne o charakterze adaptacyjnym w obiektach zarządzanych przez Starostę, • kampanie informacyjno-edukacyjne, • inne działania / przedsięwzięcia

Źródło: opracowanie własne

W ramach czwartego celu strategicznego wyznaczono 4 cele operacyjne wraz ze wskazaniem przykładowych kierunków działań (interwencji), których realizacja wpłynie na rozwój gospodarczy Powiatu Obornickiego.

Tabela 72 Cel strategiczny 4

Cel strategiczny 4. Nowoczesna administracja publiczna	
Cel operacyjny	Kierunki działań (interwencji)
<p><i>Cel operacyjny 4.1.</i> Poprawa efektywności administracji oraz jakości oferowanych przez nią usług</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podniesienie jakości obsługi interesantów w Starostwie Powiatowym i w jednostkach organizacyjnych Powiatu, • podniesienie poziomu wiedzy i kwalifikacji kadr w zakresie zarządzania strategicznego i operacyjnego w Powiecie, • stworzenie systemu monitorowania jakości oferowanych usług, • audyty w zakresie oceny funkcjonowania Starostwa Powiatowego i jednostek organizacyjnych, • studia podyplomowe dla pracowników i kadry zarządzającej • przeprowadzenie Samooceny JST, • inne działania / przedsięwzięcia
<p><i>Cel operacyjny 4.2.</i> Cyfryzacja jednostek organizacyjnych powiatu i ich zasobów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój zintegrowanych systemów do zarządzania operacyjnego w Powiecie, • cyfryzacja i tworzenie zbiorów danych, w tym geodezyjnych i archiwalnych, • rozwój kompetencji cyfrowych pracowników jednostek organizacyjnych powiatu, • wdrożenie rozwiązań wpierających jakość świadczenia usług publicznych, • działanie związane z cyberbezpieczeństwem, • inne działania / przedsięwzięcia
<p><i>Cel operacyjny 4.3.</i> Poprawa skuteczności działań promocyjnych Powiatu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • marketing Powiatu Obornickiego poprzez działania informacyjno-promocyjne, • poprawa kontaktu z mieszkańcami Powiatu Obornickiego poprzez aplikację mobilną, • inicjowanie i prowadzenie partnerskiej współpracy na rzecz rozwoju Powiatu Obornickiego, • opracowanie skutecznych metod i narzędzi promocji Powiatu w kraju i za granicą, • inne działania / przedsięwzięcia
<p><i>Cel operacyjny 4.4.</i> Rozwój współpracy instytucjonalnej powiatu w wymiarze lokalnym, krajowym i międzynarodowym</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój współpracy Powiatu z samorządami gminnymi w zakresie realizacji wspólnych usług i zadań inwestycyjnych, • rozwój współpracy Powiatu z innymi jednostkami samorządowymi w kraju i za granicą w zakresie wymiany dobrych praktyk i wiedzy, • inne działania / przedsięwzięcia

Źródło: opracowanie własne

Warto dodać, że wymienione powyżej zadania nie są wartościowane ze względu na skutki dla jak największej części mieszkańców. Takie hierarchizowanie należy zrealizować każdorazowo decydując o przyznaniu środków na realizację w ramach kolejnego budżetu i kolejnego WPF-u. Niemniej w praktyce należy się spodziewać, że podstawowym czynnikiem priorytetyzującym zadania będzie możliwość pozyskania dofinansowania bezzwrotnego. To bowiem pozwoli na swoiste lewarowanie możliwości budżetowych i maksymalizacji wartościowej zrealizowanych na rzecz mieszkańców działań.

W obecnej chwili nie ma możliwości podania dokładnych kwot poszczególnych projektów/inwestycji. Przede wszystkim nie jest znana ich dokładna skala, lokalizacja, wciąż opracowywane są programy operacyjne w perspektywie unijnej 2021-2027 itp. Istotnym jest aby wysokość wydatków inwestycyjnych była elastycznie dopasowana do możliwości finansowych Powiatu. Część celów i działań wyznaczonych w Strategii ze względu na obszar realizacji czy zakres kompetencyjny musi być finansowana bądź współfinansowana przez instytucje pozarządowe, prywatne przedsiębiorstwa, jednostki samorządowe niższego szczebla. Dotyczy to przede wszystkim zakładów komunalnych, związków międzygminnych czy samorządów gminnych będących członkami Powiatu Obornickiego, zarządców dróg i kolei, instytucji kultury, czy innych jednostek dysponujących własnym budżetem. W związku z tym przygotowano fiszkę na przyszłe działania/przedsięwzięcia (załącznik nr 3). Dotyczy ona poszczególnych działań/przedsięwzięć, które Powiat będzie chciał realizować i będzie uzupełniana na bieżąco. Pozwoli to uniknąć dezaktualizacji założeń dokumentu. Takie podejście zapewnia możliwość ewolucji i rozwoju dokumentu wraz z jej otoczeniem w czasie jego realizacji.

4. SYSTEM WDRAŻANIA I FINANSOWANIA STRATEGII

4.1 WDRAŻANIE STRATEGII

Instytucją kluczową w procesie realizacji celów Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030 będzie Starosta wraz ze Starostwem Powiatowym. Zadaniem Starosty jest nadzór i ogólna koordynacja procesu realizacji i monitorowania Strategii. Zadaniem Starostwa Powiatowego jest bezpośrednia koordynacja i realizacja zadań wynikających ze Strategii, a także monitorowanie i ewaluacja wyników.

Instytucjami wspomagającymi w procesie wdrażania Strategii będą:

- Rada Powiatu, która powinna zadbać o promocję i właściwe zrozumienie zapisów Strategii wśród społeczności lokalnej oraz czuwać nad realizacją zapisów dokumentu zgodnie z ustalonym harmonogramem i priorytetami,
- jednostki organizacyjne Powiatu Obornickiego,
- gminy wchodzące w skład Powiatu Obornickiego,
- jednostki organizacyjne Gmin wchodzących w skład Powiatu Obornickiego,
- inne podmioty publiczne,
- organizacje pozarządowe działające na terenie Powiatu Obornickiego,
- przedsiębiorcy lokalni,
- inne.

Instytucjami partnerskimi – zarządzającymi określonymi instrumentami i programami, w ramach których będą finansowane niektóre działania wynikające ze Strategii, będą:

- Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego,
- Wielkopolski Urząd Wojewódzki,
- Powiatowy Urząd Pracy (PUP),
- Wojewódzki Urząd Pracy (WUP),
- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej,
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR),
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON),
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW).
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA),
- Zarząd Dróg Wojewódzkich,

- Państwowa Straż Pożarna,
- inne.

Dzięki tak szerokiemu spektrum podmiotów zaangażowanych bezpośrednio i pośrednio w realizację Strategii jej cele są realne do osiągnięcia w założonej perspektywie czasowej.

Przy opracowywaniu Strategii uwzględniono przesłanki wynikające z aktualnego stanu prawnego, istniejącego i perspektywicznego poziomu zaawansowania organizacyjnego i technologicznego oraz identyfikacji oczekiwań mieszkańców w zakresie poprawy warunków życia.

W aspekcie organizacyjnym za wdrażanie Strategii odpowiedzialne są władze samorządu powiatowego a za ich sprawną realizację jednostki organizacyjne Powiatu. Pełnią one także rolę koordynującą lub wspierającą wobec organizacji pozarządowych oraz służb działających na terenie Powiatu. Sprawne zarządzanie programami strategicznymi wymagać będzie współdziałania z samorządami lokalnych gmin położonych na terenie Powiatu.

Poziom społeczny wdrażania Strategii obejmuje działania mające na celu upowszechnianie zapisów Strategii wśród mieszkańców Powiatu oraz cykliczne informowanie ich o realizowanych działaniach. W tym zakresie ważne jest:

- opublikowanie informacji o Strategii, jej celach i działaniach w lokalnych i regionalnych mediach;
- przekazanie pełnego dokumentu Strategii do gmin, jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, organizacji gospodarczych itp.;
- wykorzystywanie istniejących wydarzeń do promocji działań strategicznych; Wykorzystanie wszelkich form medialnego komunikowania się takich jak telewizja regionalna, portale społecznościowe oraz lokalna prasa;
- wydawanie broszury dla wszystkich mieszkańców Powiatu Obornickiego, informującej o działaniach strategicznych, ich celach, osiągniętych korzyściach, ale też kosztach i problemach związanych z realizacją Strategii.

Skuteczna realizacja Strategii zależy od wielu czynników merytorycznych, organizacyjnych i politycznych. Do najważniejszych należą:

- współpraca władz Powiatu i Starostwa Powiatowego z podmiotami zewnętrznymi w zakresie realizacji działań strategicznych, jego stymulowania a także promowania. Szczególnie istotne są częste kontakty z gminami Powiatu Obornickiego;

- pozyskiwanie partnerów działań strategicznych wśród różnych instytucji i organizacji na terenie Powiatu Obornickiego: administracji samorządowej różnych szczebli, administracji rządowej i specjalnej, organizacji społecznych, podmiotów gospodarczych, przedsiębiorców itd.;
- sprawne działanie podmiotu koordynującego wdrażanie Strategii, jego inicjatywa, kreatywność i determinacja w pozyskiwaniu środków finansowych, zdolność do kooperacji z różnymi podmiotami, ścisła współpraca z partnerami w realizacji Programu;
- informowanie opinii publicznej o postępach w zakresie wdrażania Strategii, którego celem jest z jednej strony promowanie dokumentu strategicznego, jego programów i działań strategicznych, a z drugiej budowanie poczucia spójności wśród mieszkańców Powiatu;
- zdobywanie doświadczeń i promowanie Strategii na zewnątrz Powiatu Obornickiego, w postaci udziału w konferencjach i debatach samorządowych i naukowych;
- elastyczność i reagowanie na bieżące wydarzenia społeczne, gospodarcze i polityczne w Powiecie oraz zmieniającą się sytuację np. prawną w kraju;
- stałe wsparcie organizacyjne i finansowe wdrażania Strategii, które zapewnia ciągłość działania i realizację całościowego procesu strategicznego.

4.2 GŁÓWNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII

Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030 realizowana będzie przy udziale różnych źródeł finansowania, do których należą:

- środki własne Powiatu Obornickiego – budżet powiatu,
- środki własne innych jednostek samorządu terytorialnego, w tym samorządu wojewódzkiego czy samorządów gminnych oraz ich jednostek i spółek w odniesieniu do wspólnych zadań strategicznych,
- środki finansowe pochodzące z budżetu państwa i państwowych funduszy celowych,
- środki finansowe pochodzące z Unii Europejskiej w ramach końcowej fazy programowania okresu 2014-2020 jak i w kolejnej planowanej perspektywie finansowej – 2021-2027,
- środki finansowe międzynarodowych funduszy pomocowych indywidualnych krajów lub organizacji międzynarodowych innych niż Unia Europejska,

- środki finansowe ze źródeł organizacji pozarządowych i partnerów publicznych,
- środki finansowe partnerów prywatnych np. w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego,
- środki pochodzące ze składek członków oraz dotacje, granty i inne formy niestąłego zasilania finansowego z funduszy Unii Europejskiej i krajowych, pozyskane przez lokalne organizacje pozarządowe – w ramach wspólnej realizacji wybranych zadań strategicznych z samorządem powiatowym,
- pożyczki i kredyty bankowe,
- inne źródła.

Możliwość wykorzystania tak licznych różnych źródeł finansowania, stwarza realną szansę na efektywniejszą realizację zakładanych zadań/projektów zidentyfikowanych w ramach niniejszej strategii, a przez to osiągnięcie celów operacyjnych i strategicznych, co najmniej w sferach wyznaczonych przez przyjęte priorytety rozwoju.

5. MONITORING I EWALUACJA

5.1 MONITOROWANIE EFEKTÓW

Zapewnienie właściwego poziomu monitorowania procesu wdrażania Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030 wymaga określenia założeń, zasad i uruchomienia systemu monitoringu. System monitoringu polegający na systematycznej obserwacji zmian zachodzących w ramach realizacji określonych celów strategicznych, umożliwi kontrolę postępu tych celów i weryfikację osiągniętych produktów i rezultatów. Monitoring stanowi narzędzie zarządzania umożliwiające efektywne planowanie i wydatkowanie środków finansowych, okresową ocenę i dostosowanie podejmowanych działań zgodnie ze zmieniającymi się warunkami społeczno-gospodarczymi i zdiagnozowanymi potrzebami.

Zgodnie z przyjętą definicją: monitoring to stała obserwacja ilościowych oraz jakościowych zmian pewnych wielkości, mająca na celu pozyskanie informacji na temat stopnia realizacji zamierzonych zadań i celów oraz ich ewentualną modyfikację. Służy on badaniu i ocenie sposobu dochodzenia do wyznaczonych celów, a także poziomu ich osiągnięcia.

Proces monitorowania opierać się będzie na systematycznym gromadzeniu i analizie informacji dotyczących właściwego przebiegu realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030 w sposób ciągły, zarówno w aspekcie finansowym, jak i rzeczowym. Jest to istotne

narzędzie w procesie realizowania polityki rozwoju Powiatu, umożliwia stałe obserwowanie zmian i szybkie reagowanie na zjawiska niezgodne z założonymi celami. Ponadto pozwala na ocenę realizacji postępów w stosunku do pierwotnych planów. Monitoringiem objęto dwa kluczowe obszary realizacji Strategii:

- wdrażanie Strategii, w tym badanie wskaźników realizacji celów,
- funkcjonowanie systemów instytucjonalnych Powiatu Obornickiego i jego jednostek organizacyjnych.

Nadzór nad wdrażaniem i monitoringiem realizacji Strategii sprawować będzie Starosta, który realizować będzie swoje zadanie poprzez jednostki/stanowiska/zespoły Starostwa Powiatowego oraz jednostki podległe. Jednostką odpowiedzialną za koordynację monitoringu będzie Wydział Organizacyjno-Prawny. Odpowiedzialnym za raportowanie czyni się wszystkie podmioty zaangażowane w realizację Strategii.

Efektywnej sprawozdawczości służyć będą raporty monitoringowe, przygotowywane corocznie przez Wydział Organizacyjno-Prawny oraz przedstawiane do zaopiniowania Staroście Obornickiemu.

Sporządzany corocznie Raport monitoringowy będzie zawierać pełne sprawozdanie z realizacji Strategii w oparciu o wskaźniki monitoringowe, których wartość będzie wskazywać na stan realizacji dokumentu i stanowić podstawę do podejmowania ewentualnych działań korygujących. Raport stanowić będą również podstawę do wszelkich prac związanych z aktualizacją Strategii, w tym także przedłużających okres jej obowiązywania na kolejne lata.

Tabela 73 Wskaźniki monitoringu

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	Oczekiwana zmiana w 2030	Źródło danych
Cel strategiczny 1. Sprawne funkcjonowanie gospodarki oraz lokalnego rynku pracy	Wskaźnik przedsiębiorczości (liczba podmiotów gospodarczych na 10000 mieszkańców)	Wzrost	GUS BDL
	Liczba podmiotów gospodarczych	Wzrost	GUS BDL
	Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (podmioty)	Wzrost	GUS BDL
	Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności (podmioty)	Spadek	GUS BDL
	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności (osoby)	Wzrost	GUS BDL
	Udział podmiotów wyrejestrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON (podmioty)	Spadek	GUS BDL
	Stopień wykorzystania miejsc noclegowych (%)	Wzrost	GUS BDL
	Stopa bezrobocia rejestrowanego	Spadek	GUS BDL
	Pracujący na 1000 ludności (osoby)	Wzrost	GUS BDL

Cel strategiczny 2. Aktywne społeczeństwo oraz wyższa jakość życia mieszkańców powiatu	Nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców (podmioty)	Wzrost	GUS BDL
	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców (podmioty)	Wzrost	GUS BDL
	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (osoby)	Spadek	GUS BDL
	Gęstość zaludnienia (ludność na 1 km ²)	Wzrost	GUS BDL
	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców (osoby)	Wzrost	GUS BDL
	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Wzrost	GUS BDL
	Porady lekarskie ogółem (szt.)	Wzrost	GUS BDL
	Przychodnie na 10 tys. ludności (szt.)	Wzrost	GUS BDL
	Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności (osoby)	Spadek	GUS BDL
Cel strategiczny 3. Czyste środowisko naturalne oraz uporządkowana przestrzeń do życia	Odpady zebrane w ciągu roku (t)	Wzrost	GUS BDL
	Ścieki komunalne oczyszczane na 100 km (dam ³)	Wzrost	GUS BDL
	Korzystający z instalacji w % ogółu ludności – wodociąg (%)	Wzrost	GUS BDL
	Korzystający z instalacji w % ogółu ludności – kanalizacja (%)	Wzrost	GUS BDL
	Korzystający z instalacji w % ogółu ludności – gaz (%)	Wzrost	GUS BDL
	Powierzchnia gruntów leśnych (ha)	Wzrost	GUS BDL
	Wydatki majątkowe inwestycyjne powiatu w ramach Działu 600 – Transport i łączność (mln zł)	Wzrost	GUS BDL
Cel strategiczny 4. Sprawna i otwarta na współpracę administracja publiczna	Środki gmin i powiatów z UE na finansowanie programów i projektów w przeliczeniu na 1 mieszkańca (zł)	Wzrost	GUS BDL
	Udział wydatków inwestycyjnych Powiatu w wydatkach ogółem (%)	Wzrost	GUS BDL
	Udział wydatków na drogi publiczne w wydatkach ogółem (%)	Wzrost	GUS BDL
	Powierzchnia gruntów powiatowych wg prawnych form użytkowania GUGiK (ha)	Wzrost	GUS BDL
	Dochody na 1 mieszkańca (zł)	Wzrost	GUS BDL
	Wydatki na 1 mieszkańca (zł)	Wzrost	GUS BDL

Źródło: opracowanie własne

5.2 EWALUACJA STRATEGII

Ewaluacja Strategii czyli ocena stopnia realizacji jej celów i efektów powinna być dokonana według metodologii Unii Europejskiej. Według Komisji Europejskiej ewaluacja to „ocena interwencji publicznej pod kątem jej rezultatów, oddziaływania oraz potrzeb, które ma spełniać/miała zaspokoić” (European Commission, Focus on Results: Strengthening Evaluation of Commission Activities, European Commission, 2000). Zgodnie z wytycznymi i praktyką europejską w badaniu ewaluacyjnym stosować należy pięć kryteriów ewaluacyjnych:

- **Trafność** - oznacza odwołanie do zadań Powiatu, ustawy, przepisów, określenie czy działanie odpowiada potrzebom, uzasadnienie merytorycznego działania;
- **Efektywność** - oznacza zestawienie nakładów np. ilość środków, wysiłków do efektów, określenie czy realizowano możliwie racjonalnymi kosztami nakładami, czy inne metody byłyby skuteczniejsze;
- **Skuteczność** - określenie na ile osiągnięto zamierzone cele, stopień realizacji (częściowo, w pełni).
- **Użyteczność (przydatność)** - określenie dla jakich konkretnie grup działanie jest użyteczne - beneficjenci realizacji Strategii.
- **Trwałość** - określenie czy działanie jest trwałe, czy zachowana jest ciągłość działań, jego długookresowość.

Każda ewaluacja polityk publicznych jest nie tylko oceną działań w określonym czasie, ale także działaniem pozwalającym na stałe ich doskonalenie oraz tworzenie nowych działań, stosownych do zmieniających się warunków i potrzeb. Jedną z funkcji ewaluacji jest więc wzmocnienie procesu programowania strategicznego rozwoju Powiatu Obornickiego.

W 2025 r. przewiduje się dokonanie okresowej ewaluacji stopnia realizacji Strategii oraz, w razie konieczności, jego aktualizacji, szczególnie w przypadku zaistnienia zmian prawnych, organizacyjnych, finansowych, istotnych dla funkcjonowania i rozwoju Powiatu Obornickiego. Ewaluacja powinna być związana z nową perspektywą finansową Unii Europejskiej (2021-2027). Zmiany w zapisach Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030 mogą wynikać także z powstania nowych dokumentów strategicznych na poziomie kraju i Unii Europejskiej lub pojawienia się nowych, znaczących dla rozwoju Powiatu instrumentów prawnych, finansowych itp.

6. BADANIE ANKIETOWE I KONSULTACJE SPOŁECZNE

Prace nad Strategią realizowane były metodą partycypacyjno-ekspercką. Analizy SWOT dla poszczególnych obszarów zostały przeprowadzone na podstawie następujących źródeł:

- Dokumentów strategicznych Powiatu i poszczególnych gmin Powiatu;
- Ankiety;
- Konsultacji społecznych.

Ankiety (wzór ankiety znajduje się w załączniku nr 1) zbierano w maju 2023 roku. Odpowiedzi, wskazały na wiele wartościowych informacji i wniosków. Informacje układały się w pewien wyraźny obraz potrzeb mieszkańców i zostały wykorzystane w przygotowanych Celach Strategicznych, Operacyjnych i Działaniach. Należy zauważyć, że Strategia ze swej istoty jest dokumentem o dużej skali ogólności, dlatego prezentuje złożone wnioski bez bardzo szczegółowego umiejscowienia. Ponadto należy zaznaczyć, że część wniosków wybiegała poza ustawowy zakres odpowiedzialności samorządu powiatowego. Są natomiast cenną informacją dla władz Powiatu pozwalającą prowadzić działania wspierające potrzeby mieszkańców.

Co interesujące, wydaje się, że dla Powiatu Obornickiego bardzo duże znaczenia mają działania dotyczące partnerstwa lokalnego, integracji społeczeństwa itp. Te działania, nie zawsze wymagają wielkich środków. Na skutki trzeba poczekać, jednak tylko w ten sposób można pobudzić tkwiący w lokalnej społeczności potencjał. Dopiero potencjał społeczny może wykorzystać istniejące możliwości o charakterze materialnym.

Dużym wyzwaniem są też potrzeby dotyczące obszarów objętych jurysdykcją innych podmiotów samorządowych (drogi i inwestycje w pasie drogowym dróg wojewódzkich, krajowych). Tu też możliwości działania Powiatu są ograniczone, a partycypacja w kosztach oznacza wydatek bez podniesienia majątku Powiatu.

Szczegółowe wyniki ankiet można znaleźć w załączniku nr 2.

Konsultacje społeczne to proces, w którym przedstawiciele władz prezentują obywatelom projekty przedsięwzięć, które będą miały wpływ na życie codzienne obywateli. Konsultacje nie ograniczają się jednak tylko do przedstawienia tych planów, ale także do wysłuchania opinii na ich temat, modyfikowania projektów i informowania o ostatecznej decyzji. Konsultacje społeczne są istotnym elementem demokratycznego państwa prawa.

Przedmiotem konsultacji społecznych był projekt Programu Rozwoju Powiatu pn. „Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030” oraz projekt Prognozy Oddziaływania na Środowisko Projektu Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030.

Konsultacje społeczne prowadzone były od 28 września 2023 r. do 3 listopada 2023 r. Celem konsultacji było umożliwienie mieszkańcom Powiatu Obornickiego złożenia uwag dotyczących projektów dokumentów.

W trakcie konsultacji nie wpłynęły żadne wnioski i uwagi.

„Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030” została sporządzona jako dokument wieloletni, planistyczny zawierający zespół działań których celem jest zrównoważony rozwój pozwalający zarówno rozwiązywać problemy jak i tworzyć podstawy rozwoju w obszarach społecznym, gospodarczym, ekologicznym i przestrzennym. Strategia jest dokumentem zrealizowanym w celu osiągnięcia harmonijnego, wielostronnego rozwoju Powiatu. Strategia jest dokumentem nakreślającym główne cele i kierunki przyszłego rozwoju Powiatu, uwzględniającym potrzeby społeczności lokalnej. Strategia powinna być realizowana poprzez przygotowanie nowych i modyfikowanie już prowadzonych działań na terenie Powiatu Obornickiego. Działania te porządkuje się w cele operacyjne odpowiadające celom strategicznym. Cele te łącznie składają się na uzupełniający się program rozwoju Powiatu. Realizacja Strategii sprawi, że Powiat stanie się lepszym środowiskiem dla jej mieszkańców.

7. STRATEGIA ROZWOJU POWIATU OBORNICKIEGO NA LATA 2023-2030 A INNE DOKUMENTY STRATEGICZNE

7.1 DŁUGOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU „POLSKA 2030. TRZECIA FALA NOWOCZESNOŚCI”

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „**Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności**” – jest to dokument rządu RP o charakterze analitycznym i rekomendacyjnym. Określa on główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego Polski, a także kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju. Stanowi opis nowego projektu cywilizacyjnego, zorientowanego na przyszłość, w perspektywie do 2030 roku. Celem Strategii jest przezwycięzenie kryzysu finansowego w jak najkrótszym czasie i próba uniknięcia tzw. „straconej dekady” – wolniejszego rozwoju gospodarczego niż w poprzednich latach, który powodowałby negatywny wpływ na jakość życia ludzi. Strategia zakłada więc zbudowanie przewag konkurencyjnych do 2030 roku, tak, aby po wykorzystaniu obecnych sił rozwojowych Polska posiadała nowe potencjały wzrostu w obszarach, które dotychczas nie były eksploatowane, np. w obszarze edukacji.

Głównym celem dokumentu **Polska 2030** jest poprawa jakości życia Polaków mierzona wskaźnikami jakościowymi, a także wartością oraz tempem wzrostu polskiego PKB. Projekt kładzie nacisk na jednoczesny rozwój w trzech strategicznych obszarach: **konkurencyjności i innowacyjności gospodarki, równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski oraz efektywności i sprawności państwa.**

Cele Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030, programy z tym związane, a także przedstawione kierunki działań wpisują się w cele przedstawione w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności”.

7.2 STRATEGIA NA RZECZ ODPOWIEDZIALNEGO ROZWOJU DO ROKU 2020 (Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.)

Zarysowana w Strategii diagnoza uwarunkowań rozwoju społeczno-gospodarczego Polski opiera się w znacznym stopniu na wnioskach z Raportu o rozwoju społeczno-gospodarczym, regionalnym oraz przestrzennym, przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 6 czerwca 2016 r. i obejmującego ocenę procesów społeczno-gospodarczych w różnych obszarach problemowych

oraz w wymiarze terytorialnym, z uwzględnieniem zarówno uwarunkowań zewnętrznych, jak i wewnętrznych. Strategia określa nowy model rozwoju – suwerenną wizję strategiczną, zasady, cele i priorytety rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym do 2020 r. oraz w perspektywie do 2030 r. Ze względu na swoją rolę i przypisane jej zadania Strategia stanowi instrument elastycznego zarządzania głównymi procesami rozwojowymi w kraju. Łączy w sobie wymiar strategiczny z wymiarem operacyjnym: wskazuje niezbędne działania oraz instrumenty realizacyjne - projekty flagowe i strategiczne, zapewniające jej wdrożenie. Ustala również system koordynacji i realizacji, wyznaczając role poszczególnym podmiotom publicznym oraz sposoby współpracy ze światem biznesu, nauki oraz społeczeństwem. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020. Ujęte w Strategii projekty strategiczne stanowią strategiczne zadania państwa. W części odnoszącej się do rozwoju zrównoważonego terytorialnie wskazane są również obszary strategicznej interwencji państwa.

Celem głównym projektowanych działań rozwojowych jest stworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Odbywać się to będzie poprzez skoncentrowanie działań o charakterze prawnym, instytucjonalnym i inwestycyjnym na trzech celach: (I) trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną; (II) rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony; (III) skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu. Jednocześnie podejmowane będą interwencje w ramach tzw. obszarów horyzontalnych, wpływających na osiągnięcie celów Strategii: Kapitał Ludzki i Społeczny, Cyfryzacja, Transport, Energia, Środowisko, Bezpieczeństwo Narodowe.

Realizacja celów określonych w Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030 przyczyni się do realizacji Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

7.3 RAPORT POLSKA 2030. WYZWANIA ROZWOJOWE

Raport Polska 2030 przedstawia wyzwania jakie powinniśmy podjąć w perspektywie roku 2030 tj.:

- wzrost i konkurencyjność;
- sytuacja demograficzna;
- wysoka aktywność zawodowa oraz adaptacyjność zasobów pracy;

- odpowiedni potencjał infrastruktury;
- bezpieczeństwo energetyczno-klimatyczne;
- gospodarka oparta na wiedzy i rozwój kapitału intelektualnego;
- solidarność i spójność regionalna;
- poprawa spójności społecznej;
- sprawne państwo;
- wzrost kapitału społecznego Polski.

Realizacja celów strategicznych określonych w Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030 przyczyni się do urzeczywistniania tych wyzwań w skali pojedynczego powiatu.

7.4 KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030

W KPZK 2030 rozwój kraju traktowany jest w sposób kompleksowy. Oznacza to, że zadaniem zagospodarowania przestrzennego jest godzenie interesów różnych użytkowników przestrzeni (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, państwa). Powinno być spójne z decyzjami podejmowanymi w innych obszarach dotyczących np. inwestycji infrastrukturalnych, potrzeby rozwoju miast, ochrony terenów zielonych.

KPZK wskazuje najpilniejsze problemy zagospodarowania polskiej przestrzeni i konkretne działania naprawcze w sześciu obszarach tematycznych dla:

- poprawy konkurencyjności największych miast i powiązań między nimi;
- tworzenia warunków równomiernego rozwoju poza dużymi miastami;
- rozwoju infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej (np. sieci szerokopasmowe);
- poszanowania środowiska naturalnego i walorów krajobrazowych, a także kulturowych;
- wzmacniania odporności Polski na zagrożenia związane z bezpieczeństwem energetycznym (np. poprzez budowanie połączeń energetycznych z sąsiednimi państwami) czy ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi (np. powodziami);
- systematycznej budowy i utrzymania skutecznego systemu planowania przestrzennego (np. eliminowania chaotycznego sposobu zabudowy przedmieść).

Koncepcje zawarte w Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030 zawierają założenia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

7.5 KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2030

KSRR 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Strategia ta jest zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Odegra on w nadchodzących latach ważną rolę w procesie programowania środków publicznych, w tym funduszy UE.

- KSSR 2030 r. kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich.
- w strategii przewidziano skuteczniejszą identyfikację potrzeb rozwojowych wszystkich obszarów kraju, a także efektywniejsze rozpoznanie zasobów jakimi dysponują, wskazanie wyzwań i barier rozwojowych. Takie podejście przełoży się na lepsze dopasowanie narzędzi interwencji (np. programów) do możliwości i potencjałów rozwojowych poszczególnych obszarów kraju.
- jednym z celów KSRR jest zapewnienie większej spójności rozwojowej Polski przez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo. Dlatego w dokumencie wskazano obszary strategicznej interwencji (OSI), które otrzymają szczególne wsparcie (będą to obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, Śląsk i tereny Polski wschodniej).
- strategia wspiera konkurencyjność regionów i zakłada kontynuację działań zmierzających do podniesienia jakości kapitału ludzkiego i społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności. W związku z tym wspierane będą lokalne przedsiębiorstwa.
- w strategii istotny nacisk położono na rozwijanie kompetencji administracji publicznej. Chodzi o umiejętności niezbędne do prowadzenia skutecznej polityki rozwoju, w szczególności na terenach o niskim potencjale rozwojowym, a zwłaszcza wspieranie powiązań między lokalnym i regionalnym sektorem publicznym a światem biznesu i nauki.
- w dokumencie przewidziano zwiększenie roli i odpowiedzialności samorządów lokalnych jako podmiotów decydujących o polityce rozwoju w skali lokalnej. Strategia tworzy

warunki do większego angażowania się samorządów gminnych i powiatowych w realizację wspólnych projektów i we współpracę ponad granicami administracyjnymi.

Ponadto KSRR 2030 prezentuje:

- jak dostosować się do zmian, które dzieją się wokół nas, by Polska była świadomym, odnoszącym korzyści uczestnikiem procesu globalizacji;
- jak wykorzystać atuty regionu – w tym zasoby ludzkie i naturalne, zalety lokalizacyjne i instytucjonalne - do jego rozwoju;
- mechanizmy współpracy pomiędzy: rządem, samorządem regionalnym, lokalnym, które umożliwiają ukierunkowanie krajowych i regionalnych strumieni finansowych na realizację powstających oddolnie wizji i planów rozwoju.

Koncepcje zawarte w Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030 są zbieżne z wyzwaniami określonymi w KSRR 2030.

7.6 STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO DO 2030 ROKU

Strategia jest odpowiedzią na stojące przed Wielkopolską wyzwania. Globalizacja i rewolucja gospodarczo-technologiczna – rozwój technologii przemysłowych i cyfrowych – zmieniają sposób funkcjonowania gospodarek i społeczeństw. Dzięki nowoczesnym technologiom wzrasta wydajność i produktywność gospodarek, ale pojawiają się nowe formy wykluczenia lub marginalizacji jak wykluczenie cyfrowe, „bezrobocie technologiczne”. Wyzwaniem jest podnoszenie jakości i efektywne wykorzystanie kapitału ludzkiego. Kluczowe staje się także przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych i dezintegracji społecznej, konieczność wzmocnienia tożsamości regionalnej i dążenie do większej spójności społecznej. Starzenie się społeczeństwa wpływa na stabilność systemów zabezpieczenia społecznego, poziom popytu i wydatków na świadczenia zdrowotne, których niezaspokojenie nasila napięcia i osłabia spójność społeczną. Niedobór ludności aktywnej zawodowo skłania do podjęcia przemyślanej polityki migracyjnej. Wyzwaniem jest także poprawa warunków życia i warunków dla rozwoju gospodarki, w szczególności zagwarantowanie bezpieczeństwa energetycznego. Działania te muszą przebiegać z poszanowaniem środowiska przyrodniczego. Przeciwdziałanie i adaptacja do zmian klimatu ma uchronić przed niedoborami wody i żywności. W Strategii przyjęto następującą wizję i cele strategiczne.

Wizja:

Wielkopolska w 2030 roku to region przodujący w kraju, liczący się w Europie i szanujący jej uniwersalne wartości, świadomy swojego dziedzictwa przyrodniczego i cywilizacyjnego, spójny, zrównoważony i dostępny terytorialnie, otwarty na nowe idee i ludzi, silny nowoczesną gospodarką, aspiracjami i wiedzą swoich mieszkańców, zapewniający im bardzo dobre warunki życia, pracy i wypoczynku na całym obszarze województwa.

Cele strategiczne:

- WZROST GOSPODARCZY WIELKOPOLSKI BAZUJĄCY NA WIEDZY SWOICH MIESZKAŃCÓW
- ROZWÓJ SPOŁECZNY WIELKOPOLSKI OPARTY NA ZASOBACH MATERIALNYCH I NIEMATERIALNYCH REGIONU
- ROZWÓJ INFRASTRUKTURY Z POSZANOWANIEM ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO WIELKOPOLSKI
- WZROST SKUTECZNOŚCI WIELKOPOLSKICH INSTYTUCJI I SPRAWNOŚCI ZARZĄDZANIA REGIONEM

Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030 poprzez wykonanie zaplanowanych programów rozwojowych, realizować będzie cele strategiczne wyznaczone w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku.

8. ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK NR 1 – WZÓR ANKIETY

ANKIETA na potrzeby sporządzenia programu rozwoju pn. „Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2027”

Szanowni Państwo, w związku z rozpoczęciem działań zmierzających do opracowania dla Powiatu Obornickiego programu rozwoju pn. „Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030”, zachęcamy do wypełnienia poniższej ankiety, dzięki czemu będziecie mieli Państwo wpływ na działania rozwojowe naszego Powiatu. Dziękujemy!

1. Jak ocenia Pani/Pan poziom usług publicznych realizowanych na terenie Powiatu?

	bardzo dobre	raczej dobre	raczej złe	bardzo złe	trudno powiedzieć
Funkcjonowanie edukacji i poziom kształcenia					
Ochrona zdrowia i dostęp do opieki lekarskiej					
Bezpieczeństwo publiczne					
Dostępność komunikacyjna i infrastruktura drogowa					
Warunki dla rozwoju przedsiębiorczości					
Przeciwdziałanie bezrobociu					
Dostęp do Internetu					
Dostęp do różnorodnych form rekreacji i aktywnego spędzania wolnego czasu					
Pomoc społeczna i polityka prorodzinna					
Współpraca z organizacjami pozarządowymi					
Wsparcie osób niepełnosprawnych					
Promocja Powiatu (turystyczna, gospodarcza)					
Dostęp do informacji o działaniach władz Powiatu					

2. Jakie Pani/Pana zdaniem są główne obszary problemowe dla Powiatu Obornickiego? (proszę wybrać maksymalnie 3 odpowiedzi)

- Bezrobocie
- Sfera przedsiębiorczości

- Ubóstwo i wykluczenie społeczne
- Wykluczenie cyfrowe
- Jakość oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży
- Jakość oferty sportowej
- Oferta kulturalna
- Komunikacja w obrębie Powiatu i poza Powiatem
- Oferta turystyczna
- Oferta spędzania wolnego czasu
- Poziom bezpieczeństwa publicznego
- Ochrona środowiska naturalnego
- Aktywność organizacji pozarządowych
- Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego
- Promocja Powiatu
- Inne: .....

3. Proszę wymienić kluczowe wg Pani/Pana mocne strony (atuty) Powiatu

- .....
- .....
- .....

4. Jakie są Pani/Pana oczekiwania wobec działań władz lokalnych na terenie Powiatu?
(proszę wybrać maksymalnie 3 odpowiedzi)

- Stworzenie lepszych warunków do osiedlania na terenie Powiatu
- Realizacja inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej (np. remonty i budowa dróg, chodników, oświetlenia)
- Realizacja inwestycji z zakresu infrastruktury rekreacyjnej i małej architektury (ścieżki rowerowe, boiska, tereny rekreacyjne, place zabaw)
- Realizacja inwestycji z zakresu infrastruktury społecznej (remonty placówek oświatowych i kulturalnych)
- Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości (strefy ekonomiczne, tereny inwestycyjne, inkubator przedsiębiorczości)
- Stwarzanie warunków dla rozwoju organizacji pozarządowych i inicjatyw społecznych
- Urozmaicenie oferty edukacyjnej i dostosowanie jej do wymagań rynku pracy
- Zwiększenie oferty i udziału mieszkańców w kulturze, sporcie i rekreacji
- Inne:.....

5. Na zakończenie prosimy o wskazanie Pani/Pana refleksji, uwag, spostrzeżeń, rekomendacji, pomysłów, propozycji projektów, które uważa Pan/ Pani za ważne w kontekście opracowywanej „Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030”

.....

.....

.....

.....

6. Metryczka

- a) W jakim przedziale wiekowym się Pani/Pan znajduje?

- do 24 lat
- 25-35 lat
- 36-50 lat
- 51-70 lat
- powyżej 70 lat

- b) Płeć:

- kobieta
- mężczyzna

- c) Gmina:

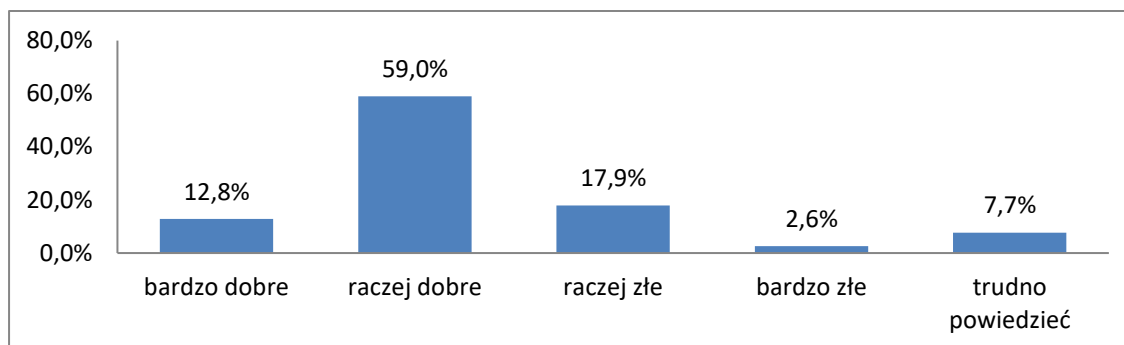
- Oborniki
- Rogoźno
- Ryczywół

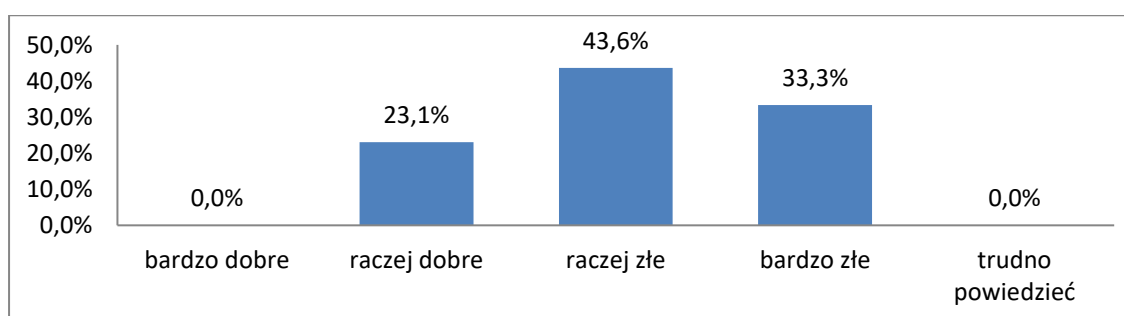
ZAŁĄCZNIK NR 2 - RAPORT Z BADANIA ANKIETOWEGO

1. Jak ocenia Pani/Pan poziom usług publicznych realizowanych na terenie Powiatu?

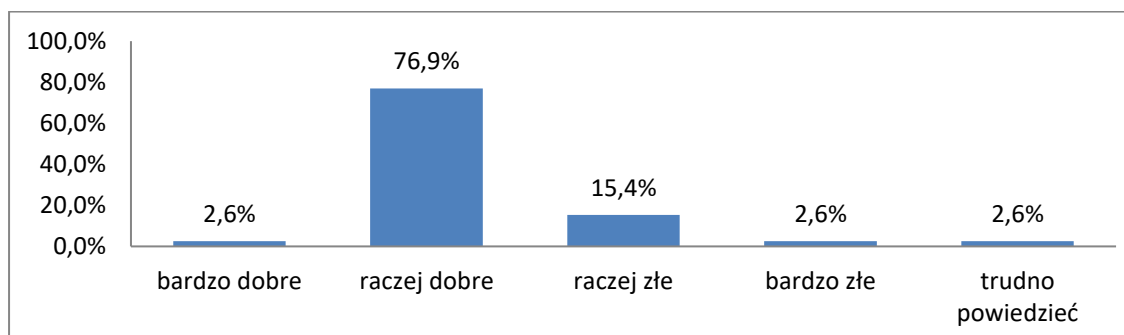
Funkcjonowanie edukacji i poziom kształcenia

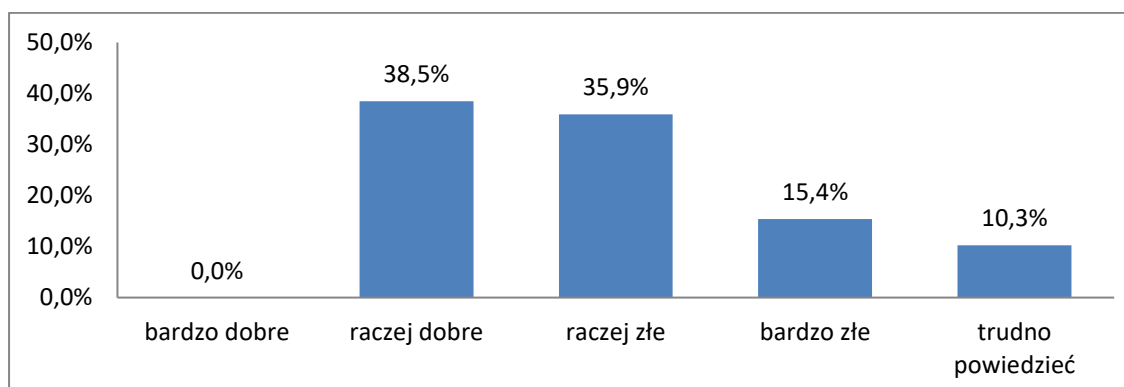
Ochrona zdrowia i dostęp do opieki lekarskiej

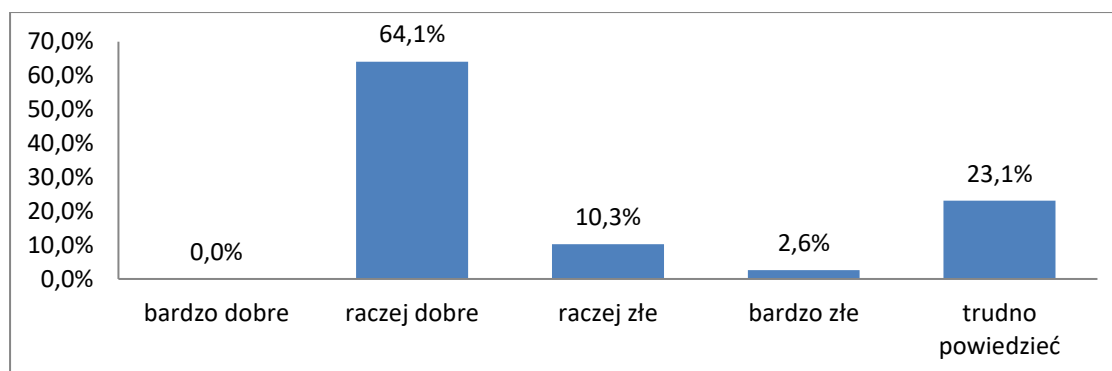
Bezpieczeństwo publiczne

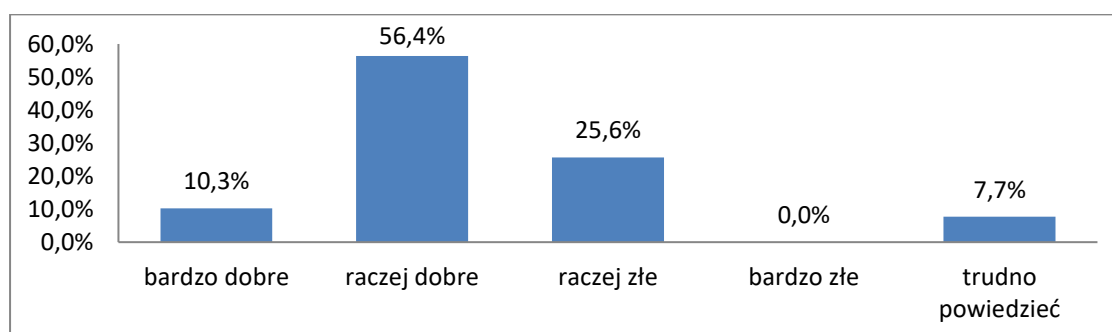
Dostępność komunikacyjna i infrastruktura drogowa

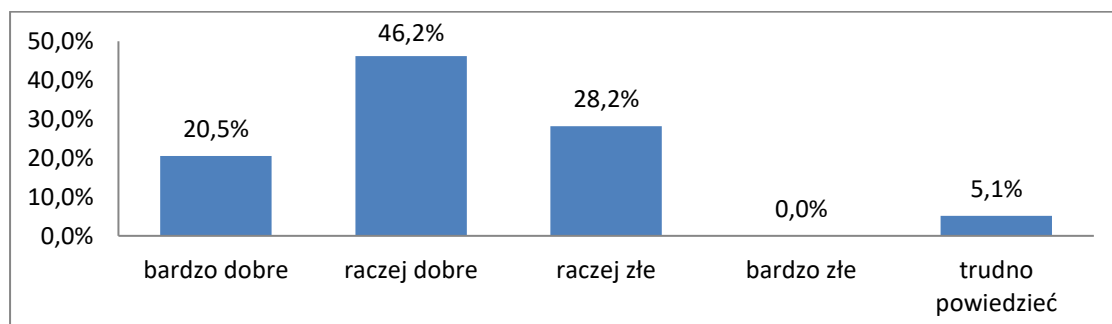
Warunki dla rozwoju przedsiębiorczości

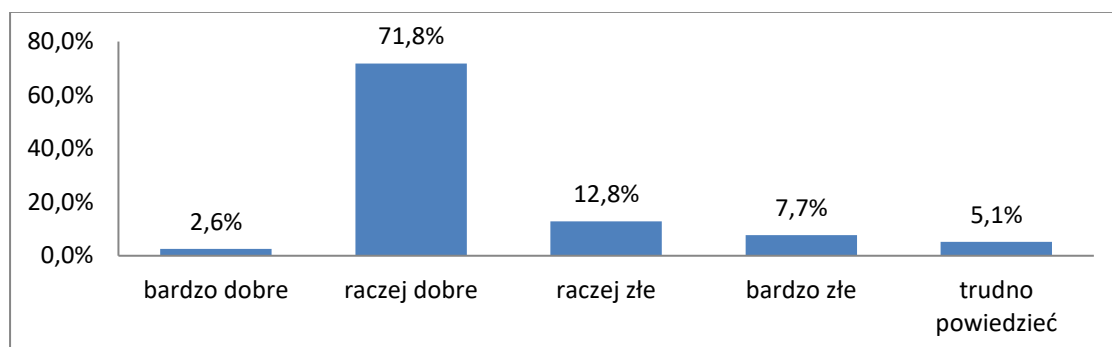
Przeciwdziałanie bezrobociu

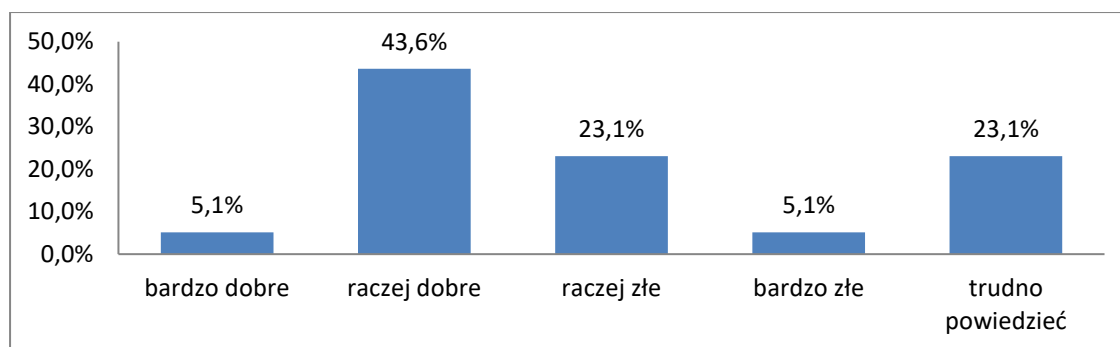
Dostęp do Internetu

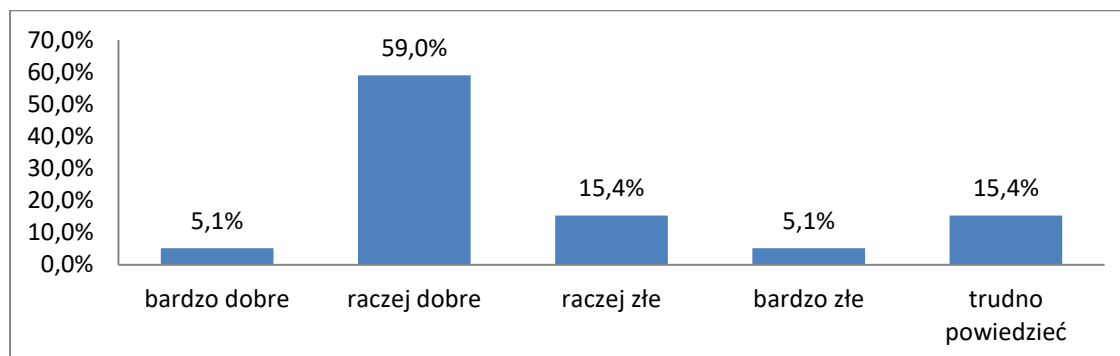
Dostęp do różnorodnych form rekreacji i aktywnego spędzania wolnego czasu

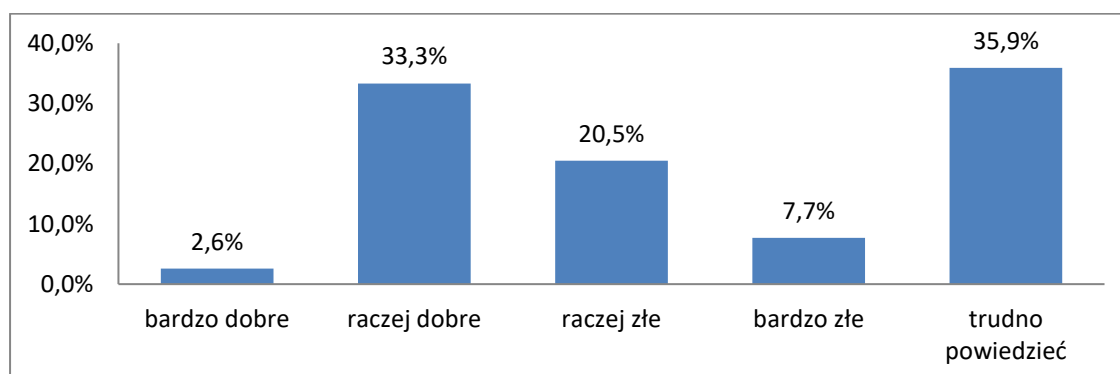
Pomoc społeczna i polityka prorodzinna

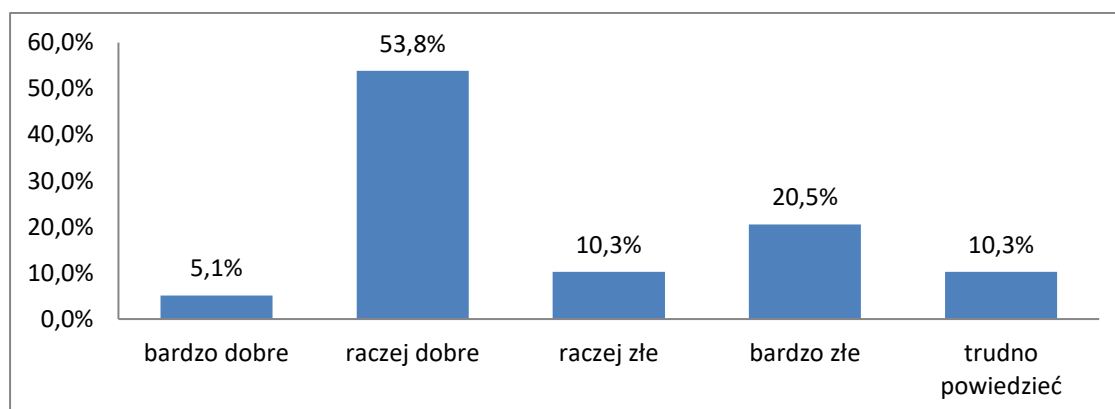
Współpraca z organizacjami pozarządowymi

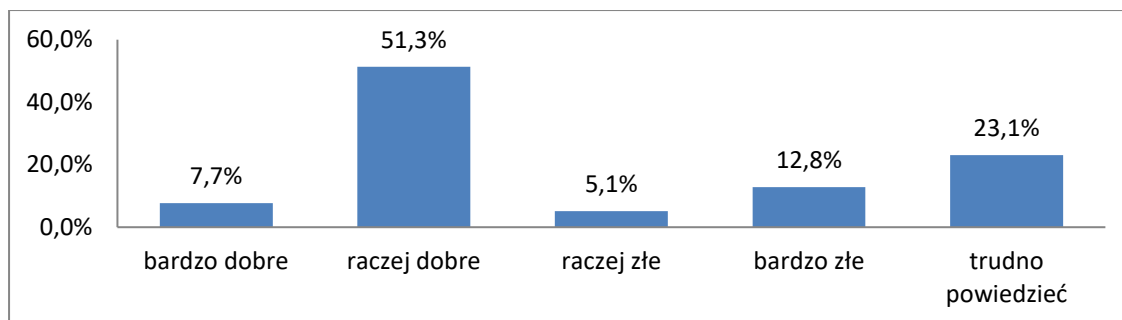
Wsparcie osób niepełnosprawnych

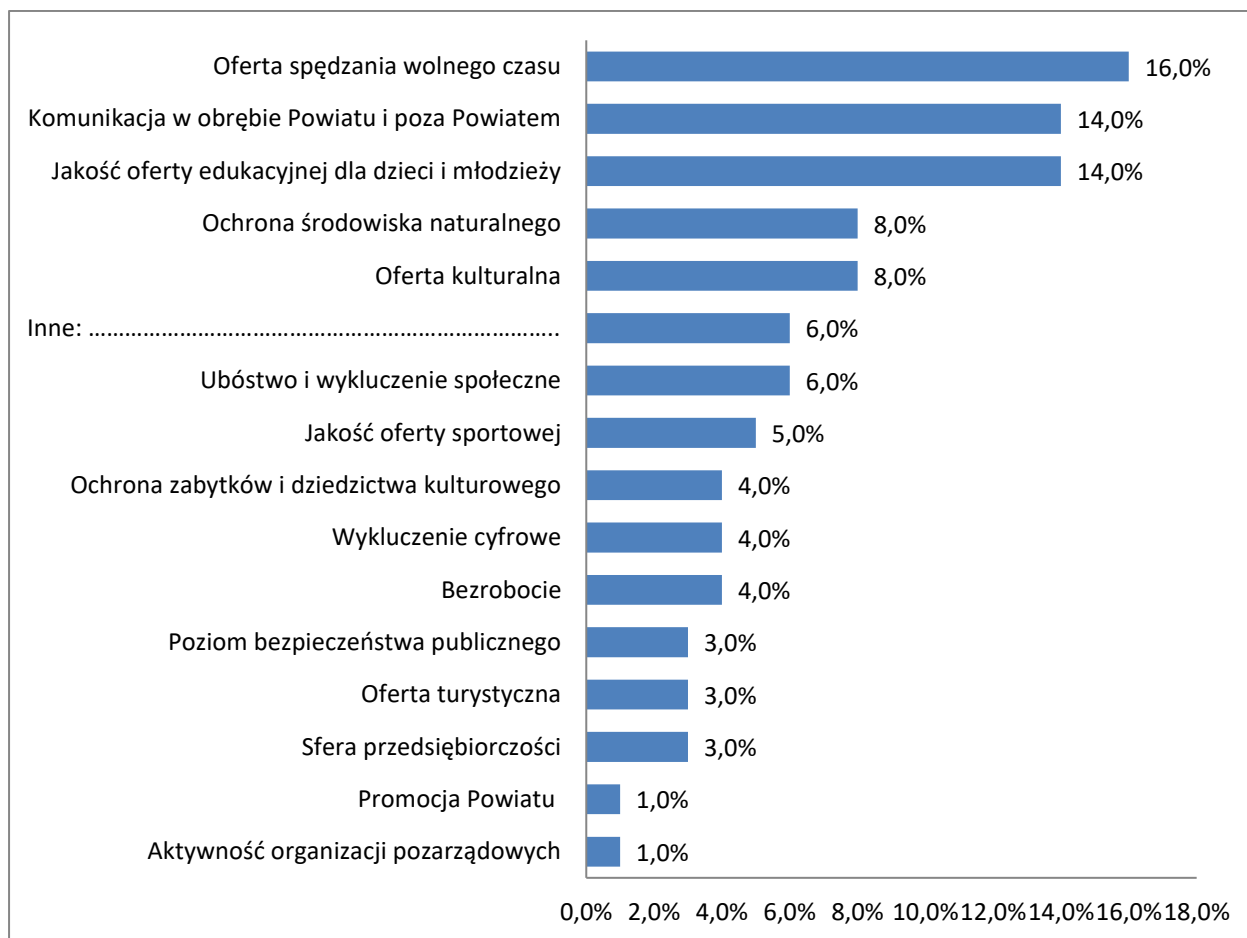
Promocja Powiatu (turystyczna, gospodarcza)

Dostęp do informacji o działaniach władz Powiatu

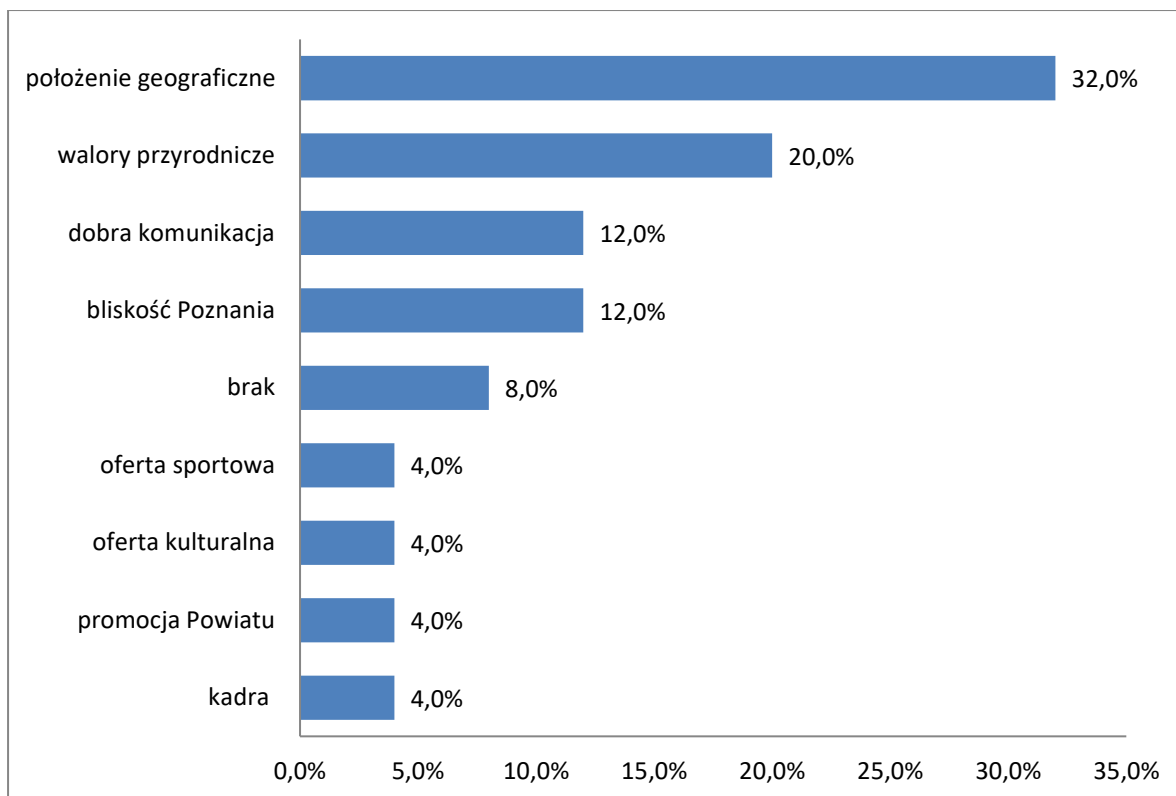

2. Jakie Pani/Pana zdaniem są główne obszary problemowe dla Powiatu Obornickiego? (proszę wybrać maksymalnie 3 odpowiedzi)

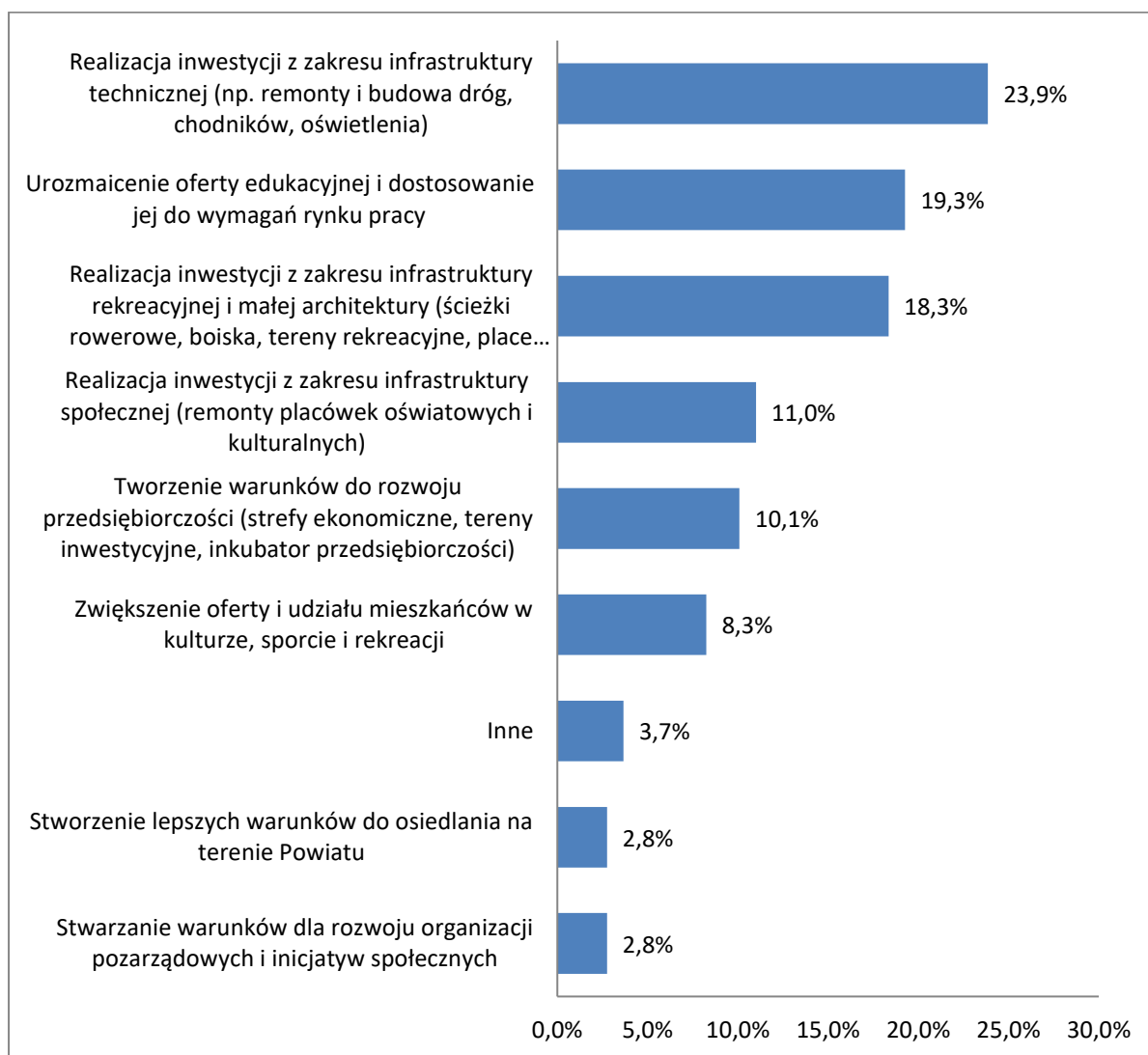
Inne: brak środków na inwestycje, infrastruktura drogowa na terenie wsi, brak ścieżek rowerowych, dostęp do opieki zdrowotnej

3. Proszę wymienić kluczowe wg Pani/Pana mocne strony (atuty) Powiatu

4. Jakie są Pani/Pana oczekiwania wobec działań władz lokalnych na terenie Powiatu?

(proszę wybrać maksymalnie 3 odpowiedzi)

Inne: poprawienie infrastruktury drogowej, równy dostęp do inwestycji, lepszy dostęp do usług społecznych, ochrona środowiska

5. Na zakończenie prosimy o wskazanie Pani/Pana refleksji, uwag, spostrzeżeń, rekomendacji, pomysłów, propozycji projektów, które uważa Pan/ Pani za ważne w kontekście opracowywanej „Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030”

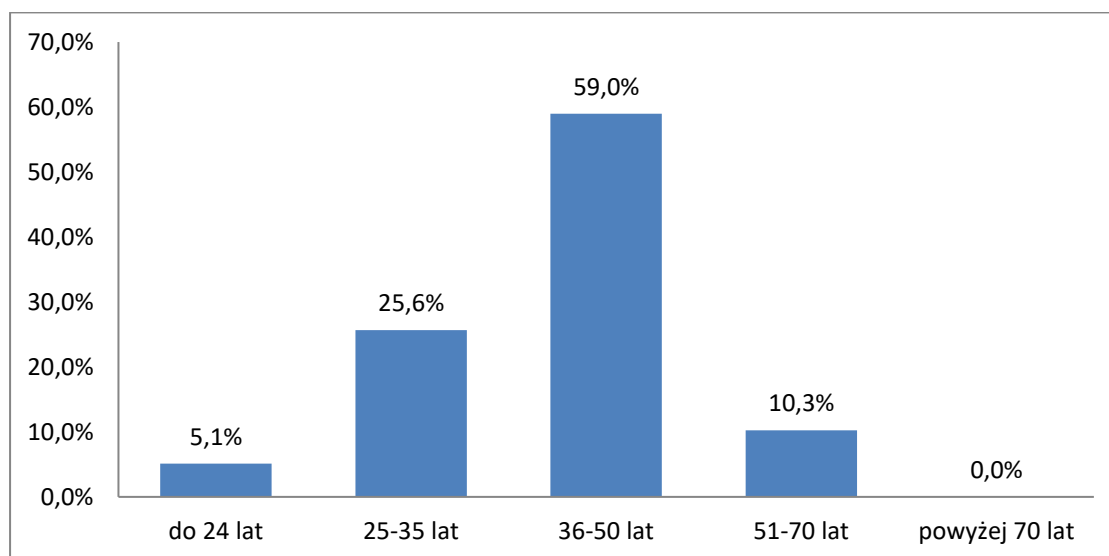
- zwiększenie nakładów na politykę społeczną w naszym powiecie, stworzenie domu dziecka, DPSu,
- stworzenie bardziej kreatywnych placów zabaw oraz większej ilości boisk z dobrym podłożem,
- budowanie dróg na nowych obornickich osiedlach,
- przemyślane inwestycje,

- utwardzenie drogi powiatowej od Piotrkówek do Jaryszewa przechodzącej przez Sycyn,
- wyremontowanie drogi asfaltowej od figury w Popówku do szkoły w Sycynie,
- inwestycje z zakresu infrastruktury drogowej oraz oświatowej,
- budowa większej ilości ścieżek rowerowych i wymiana nawierzchni dróg,
- rozwój szkół, stworzenie dodatkowej szkoły specjalnej,
- obwodnica Rogoźna i Obornik,
- obrona Liceum Ogólnokształcącego im. Przemysława II w Rogoźnie,
- racjonalizacja ilości dróg powiatowych,
- rozwój Zespołu Szkół im. Hipolita Cegielskiego,
- delegatura Starostwa Powiatowego w Rogoźnie,
- Większe zaangażowanie władz powiatu w rozwiązywanie problemów społecznych mieszkańców, rodzin, dzieci,
- promocja Powiatu,
- więcej mieszkań, placów zabaw, siłowni zewnętrznych. Poprawa drewnianego mostu i jakości dróg,
- organizowanie bezpłatnych zajęć sportowych w różnych dyscyplinach sportowych dla dzieci z przedszkola i podstawówki.

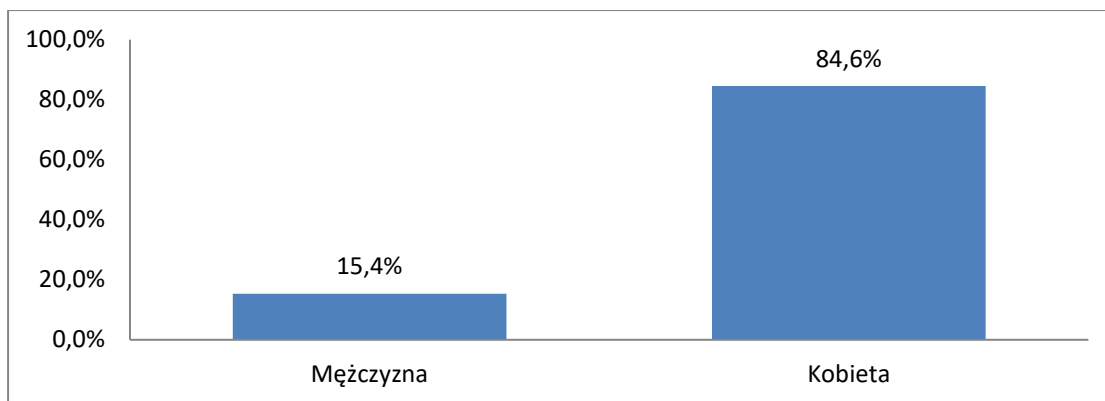
-

6. Metryczka

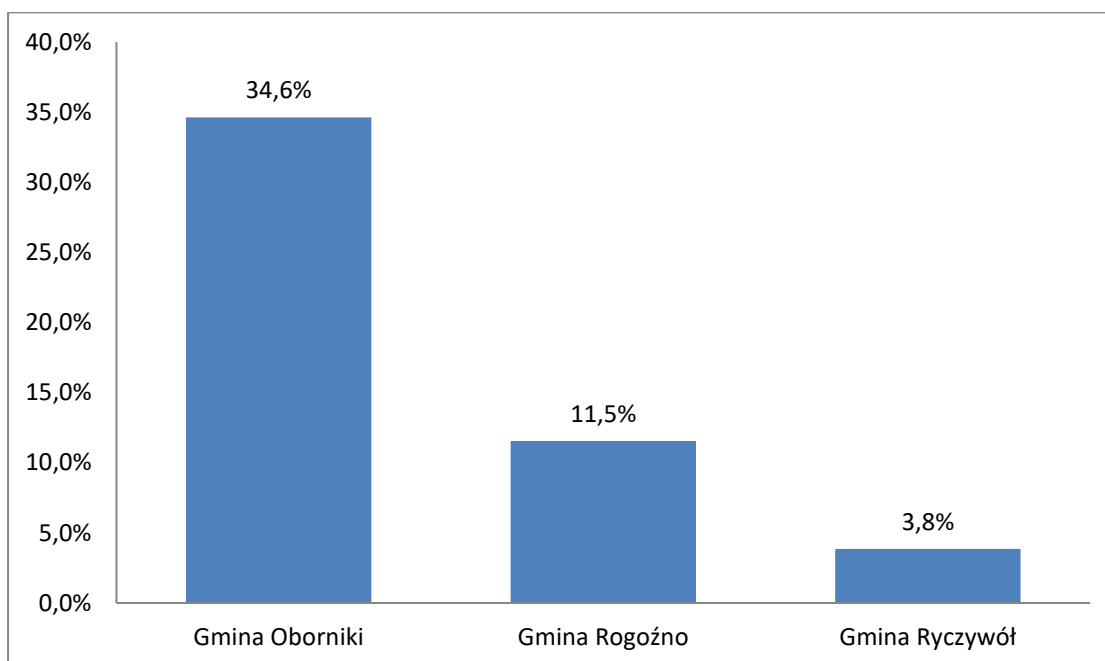
a) W jakim przedziale wiekowym się Pani/Pan znajduje?

b) Płeć:

c) Gmina:

ZAŁĄCZNIK NR 3 - Wzór fiszki projektowej dla nowo zgłaszanego projektu/inwestycji

Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030	
Tytuł projektu/inwestycji	
Cel strategiczny	
Cel operacyjny	
Działanie	
Opis projektu/inwestycji	
Wskaźniki monitoringu	
Efekt projektu/inwestycji	
Termin realizacji	
Koordynator	
Partnerzy	
Beneficjenci	
Budżet projektu/inwestycji	
Wkład własny Powiatu Obornickiego	

9. SPIS TABEL, RYSUNKÓW I WYKRESÓW

Tabela 1 Powierzchnia i ludność gmin Powiatu Obornickiego w 2021 roku.....	13
Tabela 2 Sieć osadnicza w Powiecie Obornickim (miasta i sołectwa)	13
Tabela 3 Podstawowe dane dla Powiatu Obornickiego (2022 r.)	15
Tabela 4 Liczba ludności i gęstość zaludnienia w Powiecie Obornickim w latach 2017-2022 ...	16
Tabela 5 Dynamika zmian zaludnienia w Powiecie Obornickim w latach 2017-2022	16
Tabela 6 Urodzenia, zgony i przyrost naturalny w Powiecie Obornickim w latach 2016-2021 .	17
Tabela 7 Migracje w Powiecie Obornickim w latach 2016-2021.....	17
Tabela 8 Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Powiecie Obornickim w latach 2017-2022	20
Tabela 9 Liczba ludności ogółem oraz w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Powiecie Obornickim w 2022 r. i 2030 r. (prognoza)	20
Tabela 10 Wykaz złóż na terenie Powiatu Obornickiego	23
Tabela 11 Powierzchnia geodezyjna gruntów w Powiecie Obornickim	26
Tabela 12 Jednolite części wód powierzchniowych w Powiecie Obornickim	27
Tabela 13 Wykaz jezior z terenu Powiatu Obornickiego	28
Tabela 14 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi – 2020 rok.....	35
Tabela 15 Analiza SWOT	37
Tabela 16 Zabytki wpisane do rejestru zabytków WUOZ w Poznaniu w podziale na gminy Powiatu	42
Tabela 17 Analiza SWOT	46
Tabela 18 Przebieg dróg powiatowych przez Powiat Obornicki	49
Tabela 19 Średniodobowe natężenie ruchu na drogach krajowych i wojewódzkich w Powiecie	52
Tabela 20 Analiza SWOT	53
Tabela 21 Analiza SWOT	56
Tabela 22 Podmioty gospodarcze w Powiecie w latach 2017-2022	57
Tabela 23 Liczba podmiotów gospodarczych w gminach Powiatu Obornickiego.....	57
Tabela 24 Podmioty gospodarcze w Powiecie Obornickim według wielkości w latach 2017-2022	57

Tabela 25 Firmy nowo zarejestrowane i wykreślone z rejestru REGON w Powiecie Obornickim w latach 2017-2022	58
Tabela 26 Powierzchnia użytkowanych gruntów	59
Tabela 27 Pracujący w Powiecie Obornickim wg sektorów gospodarki w latach 2016-2021....	60
Tabela 28 Ewidencja osób bezrobotnych w Powiecie Obornickim	62
Tabela 29 Zawody deficytowe w Powiecie Obornickim w 2023 roku (prognoza)	64
Tabela 30 Analiza SWOT	66
Tabela 31 Liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych (2021/2022).....	69
Tabela 32 Analiza SWOT	71
Tabela 33 Wykaz gospodarstw domowych i osób korzystających z pomocy społecznej.....	72
Tabela 34 Osoby w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej w poszczególnych gminach Powiatu	73
Tabela 35 Powody przyznania pomocy rodzinie w Powiecie Obornickim w latach 2016-2021	73
Tabela 36 Piecza zastępcza w Powiecie Obornickim w latach 2021-2022.....	75
Tabela 37 Analiza SWOT	77
Tabela 38 Struktura przestępczości w Powiecie Obornickim na tle województwa wielkopolskiego w latach 2017 i 2022.....	80
Tabela 39 Analiza SWOT	83
Tabela 40 Najważniejsze przyczyny zgonów w Powiecie Obornickim w latach 2017 i 2021 na tle województwa wielkopolskiego.....	85
Tabela 41 Zgony w latach 2014 i 2019 w Powiecie Obornickim ze względu na najczęstsze jednostki chorobowe	86
Tabela 42 Analiza SWOT	87
Tabela 43 Biblioteki publiczne w Powiecie Obornickim	89
Tabela 44 Instytucje kultury, grupy artystyczne i koła (kluby) w Powiecie Obornickim w 2022 r.	90
Tabela 45 Analiza SWOT	91
Tabela 46 Kluby sportowe, ich członkowie oraz ćwiczący w Powiecie Obornickim w 2022.....	92
Tabela 47 Struktura obiektów noclegowych w Powiecie Obornickim w 2022 r.....	96
Tabela 48 Liczba turystów w obiektach noclegowych w latach 2017-2022.....	96
Tabela 49 Liczba udzielonych noclegów w latach 2017-2022	96
Tabela 50 Liczba turystów zagranicznych w obiektach noclegowych w latach 2017-2022.....	96
Tabela 51 Liczba noclegów udzielonych turystom zagranicznym w latach 2017-2022	97

Tabela 52 Wskaźnik wykorzystania miejsc noclegowych (w %) w latach 2017-2022	97
Tabela 53 Analiza SWOT	97
Tabela 54 Miejsce Powiatu Obornickiego w poszczególnych rankingach.....	100
Tabela 55 Analiza SWOT	100
Tabela 56 Analiza SWOT	103
Tabela 57 Analiza SWOT	104
Tabela 58 Organizacje społeczne w Powiecie Obornickim.....	106
Tabela 59 Analiza SWOT	107
Tabela 60 Dochody ogółem Powiatu Obornickiego w latach 2017 i 2021.....	109
Tabela 61 Dochody ogółem i dochody własne Powiatu Obornickiego na 1 mieszkańca w latach 2017 i 2021 na tle porównywanych jednostek	109
Tabela 62 Dochody Powiatu Obornickiego z tytułu udziałów w podatkach PIT i CIT na 1 mieszkańca w latach 2017 i 2021 na tle porównywanych jednostek	109
Tabela 63 Udział wydatków majątkowych w globalnych wydatkach ogółem Powiatu Obornickiego w latach 2017-2021 na tle porównywanych jednostek.....	110
Tabela 64 Struktura dochodów Powiatu Obornickiego w 2021 r. na tle porównywanych jednostek [%]	111
Tabela 65 Struktura wydatków Powiatu Obornickiego w 2021 r. na tle porównywanych jednostek [%]	111
Tabela 66 Prognozowane dochody Powiatu Obornickiego w latach 2023-2030 w mln zł	112
Tabela 67 Prognozowane wydatki oraz wynik budżetu Powiatu Obornickiego w latach 2023-2030 w mln zł.....	112
Tabela 68 Analiza SWOT	113
Tabela 69 Cel strategiczny 1	119
Tabela 70 Cel strategiczny 2	121
Tabela 71 Cel strategiczny 3	122
Tabela 72 Cel strategiczny 4	123
Tabela 73 Wskaźniki monitoringu	129
Wykres 1 Struktura ludności wg płci i wieku w Powiecie Obornickim w 2022 r.	19
Wykres 2 Struktury wieku ludności według ekonomicznych grup wieku w Powiecie Obornickim w 2017 r. i 2022 r.	20

Wykres 3 Liczba osób pracujących w Powiecie Obornickim w latach 2016-2021	60
Wykres 4 Stopa bezrobocia w Powiecie Obornickim na tle województwa wielkopolskiego.....	61
Wykres 5 Udział osób bezrobotnych według grup wieku w latach 2016-2022 w Powiecie Obornickim	63
Wykres 6 Osoby bezrobotne według wykształcenia w latach 2016-2022	63
Wykres 7 Zmiany liczby dzieci i młodzieży według funkcjonalnych grup wieku w Powiecie Obornickim w latach 2017-2022	68
Wykres 8 Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem Powiatu Obornickiego w latach 2017-2021 w %	110
Rys. 1 Powiat Obornicki na mapie województwa wielkopolskiego.....	12
Rys. 2 Powiat Oborniki w podziale na Gminy	14
Rys. 3 Graficzne zobrazowanie potoków pojazdów w Powiecie Obornickim	53

**Prognoza Oddziaływania na Środowisko
Projektu Programu Rozwoju Powiatu pn.
Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego
na lata 2023-2030**

27 września 2023 r.

przygotowana przez

---

ul. Petera Mansfelda 4
60-855 Poznań
tel. +48 515 258 403
remedis@remedis.eu

NIP: 781-179-27-48
REGON: 300464078
KRS: 0000270485
Kapitał zakładowy: 6.330.010,20 zł

1.	WSTĘP.....	6
2.	CEL I ZAKRES PROGNOZY.....	7
3.	METODYKA SPORZĄDZENIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	8
4.	INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU PROGRAMU ROZWOJU PN. „STRATEGIA ROZWOJU POWIATU OBORNICKIEGO NA LATA 2023- 2030” I O POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI O CHARAKTERZE STRATEGICZNYM.....	11
4.1	GŁÓWNE CELE PROJEKTU	11
4.2	POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DOKUMENTAMI, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU.....	17
4.3	INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY 25	
4.4	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	26
5.	STAN ŚRODOWISKA.....	28
5.1	OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ PROBLEMÓW W TYM ZAKRESIE	28
5.1.1	POŁOŻENIE FIZYCZNOGEOGRAFICZNE, GEOMORFOLOGIA	28
5.1.2	WARUNKI KLIMATYCZNE	32
5.1.3	ZASOBY SUROWCÓW MINERALNYCH	32
5.1.4	SZATA ROŚLINNA	34
5.1.5	GLEBY.....	34
5.1.6	WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	35
5.1.7	POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	47
5.1.8	KLIMAT AKUSTYCZNY	49
5.1.9	PROMIENIOWANIE ELEKTORMAGNETYCZNE	52

5.1.10	OBSZAROWA OCHRONA PRZYRODY	53
5.1.11	DZIEDZICTWO KULTUROWE	55
6.	POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	60
7.	STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	66
7.1	OBSZARY O SZCZEGÓLNYCH WŁAŚCIWOŚCIACH NATURALNYCH LUB POSIADAJĄCE ZNACZENIE DLA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, WRAŻLIWE NA ODDZIAŁYWANIE, ISTNIEJĄCE PRZEKROCZENIA STANDARDÓW JAKOŚCI ŚRODOWISKA LUB INTENSYWNE WYKORZYSTYWANIE TERENU	66
7.2	FORMY OCHRONY PRZYRODY W ROZUMIENIU USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY ORAZ OBSZARY PODLEGAJĄCE OCHRONIE ZGODNIE Z PRAWEM MIĘDZYNARODOWYM	67
8.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY.....	68
8.1	PRZYDATNOŚĆ W UWZGLĘDNIENIU ASPEKTÓW ŚRODOWISKOWYCH, W SZCZEGÓLNOŚCI W CELU WSPIERANIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU ORAZ WE WDRAŻANIU PRAWA WSPÓLNOTOWEGO W DZIEDZINIE OCHRONY ŚRODOWISKA	68
9.	CHARAKTERYSTYKA PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ	70
9.1	STOPIEŃ, W JAKIM DOKUMENT USTALA RAMY DLA PÓŹNIEJSZEJ REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ, W ODNIESIENIU DO USYTUOWANIA, RODZAJU I SKALI TYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ. PRZYDATNOŚĆ W UWZGLĘDNIENIU ASPEKTÓW ŚRODOWISKOWYCH, W SZCZEGÓLNOŚCI W CELU WSPIERANIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJ ORAZ WE WDRAŻANIU PRAWA WSPÓLNOTOWEGO W DZIEDZINIE OCHRONY ŚRODOWISKA. POWIĄZANIA Z PROBLEMAMI DOTYCZĄCYMI OCHRONY ŚRODOWISKA	70

10.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	83
11.	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIO-TERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ NTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO.....	88
12.	PODSUMOWANIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	99
13.	ANALIZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO REALIZACJI STRATEGII.....	101
13.1	CZY PROJEKTOWANY DOKUMENT WYZNACZA RAMY DLA PÓŹNIEJSZYCH REALIZACJI MOGĄCYCH ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO ORAZ CZY REALIZACJA POSTANOWIEŃ TEGO DOKUMENTU MOŻE SPOWODOWAĆ ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	101
13.2	WPŁYW REALIZACJI ZADAŃ MOGĄCYCH POTENCJALNIE ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO NA JEGO WYBRANE KOMPONENTY ORAZ PROPONOWANE DZIAŁANIA KOMPENSACYJNE.....	103
14.	INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	110
15.	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO.....	110
16.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE	113
17.	STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	115
18.	SPIS TABEL I RYSUNKÓW	119

1. WSTĘP

Podstawą wykonania niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko projektu programu rozwoju pn.: „Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030” (zwanej w dalszej części opracowania Prognozą...) są przepisy Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 z późn. zm.). Artykuł ten nakłada na organy administracji opracowujące projekty polityk, strategii, planów lub programów obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych dokumentów. Związane jest to z przeniesieniem do prawodawstwa polskiego postanowień Dyrektywy 2001/42/WE z 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

2. CEL I ZAKRES PROGNOZY

Podstawowym celem Prognozy jest ocena skutków oddziaływania na środowisko proponowanych celów i kierunków działań zawartych w programie rozwoju pn.: „Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030”, a także ustalenie czy przyjęte cele i kierunki działań gwarantują bezpieczeństwo środowiska przyrodniczego oraz sprzyjają jego ochronie i zrównoważonemu rozwojowi. Prognoza ma również ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją w przyszłości postanowień ocenianego dokumentu oraz określić czy istnieje prawdopodobieństwo powstania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Każde zaproponowane działanie powinno zostać przeanalizowane pod kątem jego wpływu na środowisko traktowanego jako system połączonych ze sobą elementów. Należy przeprowadzić dokładną analizę skutków realizacji proponowanych działań tak, aby wykluczyć potencjalne negatywne skutki oddziaływania inwestycji i zmian w środowisku oraz wskazać, jakie postępowanie doprowadzi w efekcie końcowym do osiągnięcia poprawy stanu środowiska powiatu wyszkowskiego i pozwoli dążyć do zrównoważonego rozwoju. Prognoza oddziaływania na środowisko skutków realizacji projektu Strategii jest de facto analizą skutków realizacji działań, jakie zostały zaproponowane dla powiatu w zakresie polityki rozwoju.

Niniejszy dokument wskazuje na możliwe negatywne skutki oraz formułuje zalecenia dotyczące przeciwdziałania i/lub ich minimalizacji. Ponadto stanowi element wspierający proces decyzyjny uchwalenia Strategii.

Przedmiotowa Prognoza zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza określa, analizuje i ocenia:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne w szczególności na zdrowie ludzi, wodę i powietrze z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Ponadto przedmiotowa Prognoza przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu;
- rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zakres Prognozy został uzgodniony z Wielkopolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Poznaniu pismem nr DN-DS.9011.931.2023 z 28 sierpnia 2023 roku oraz Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem nr WOO-III.410.644.2023.AM.1 z 11 września 2023 r.

3. METODYKA SPORZĄDZENIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Metodyka opracowania jak również treść Prognozy oddziaływania na środowisko projektu programu rozwoju pn.: „Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030” zostały bezpośrednio podporządkowane zapisom wynikającym z Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 51 ust. 2 przywołanego aktu prawnego, prognoza oddziaływania na środowisko (...) powinna:

- zawierać informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- określać, analizować i oceniać istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- określać, analizować i oceniać stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych,
- określać, analizować i oceniać cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- określać, analizować i oceniać przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko oraz zabytki, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe,
- przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu,
- przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy,
- zawierać informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- zawierać informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- zawierać informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- zawierać streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Celem przeprowadzonej analizy jest ocena czy i w jaki sposób działania ujęte w Strategii mogą oddziaływać na środowisko. W pierwszej części przeprowadzona została analiza czy i w jakim

zakresie zapisy ujęte w Strategii będą wspierały realizację celów umieszczonych w dokumentach strategicznych powiązanych z niniejszą Strategią, sporządzonych na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym. Następnie, na podstawie dokonanej oceny stanu środowiska, zdefiniowano główne problemy w zakresie ochrony środowiska. Określono też wnioski w kontekście braku realizacji Strategii. W dalszej części dokonano identyfikacji potencjalnych oddziaływań poszczególnych działań. Kolejnym etapem sporządzenia Strategii było przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji Strategii. Następnie przedstawiono metody monitoringu realizacji Strategii oraz sporządzono streszczenie w języku niespecjalistycznym.

4. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU PROGRAMU ROZWOJU PN. „STRATEGIA ROZWOJU POWIATU OBORNICKIEGO NA LATA 2023-2030” I O POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI O CHARAKTERZE STRATEGICZNYM

4.1 GŁÓWNE CELE PROJEKTU

„Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030” jest wyrażeniem woli społeczeństwa lokalnego w celu realizacji wspólnych zamierzeń prowadzących do trwałego rozwoju oraz wzrostu gospodarczego przy jednoczesnych działaniach chroniących środowisko.

Istnieje przekonanie, że „Strategia...” stworzy trwałe podstawy dla wspierania rozwoju lokalnego, a poprzez społeczny system wdrażania, monitoringu i ewaluacji zapisów Strategii będzie podstawą do zbudowania struktury współpracy różnych podmiotów życia społecznego i gospodarczego, które pozwolą na zrównoważony rozwój Powiatu.

W związku z powyższym „Strategia...” ma za zadanie tworzyć trwałe podstawy pod rozwój lokalny, w którym społeczny rozwój idzie w parze z rozwojem gospodarczym i z ochroną środowiska.

Ustalenia zawarte w Strategii stanowią podstawę do prowadzenia przez władze Powiatu długookresowej polityki rozwoju społeczno-gospodarczego. Struktura postulatywna dokumentu opiera się na wizji, misji, celach. Rozwinięciem celów są kierunki działań, w których faktycznie przedstawiono zakres realizacji zamierzeń rozwojowych Powiatu w perspektywie 2030 roku. Oznacza to, że analiza ram, jakie przenoszą za sobą ustalenia Strategii opierać się będzie na analizie treści zapisów odnoszących się do kierunków działań. Warto przy tym dodać, iż Strategia integruje szereg działań o różnych charakterze. Są to zarówno nowe działania, jak też takie, które są kontynuacją już realizowanych działań, tj. takich, które wynikają z kompetencji i zakresu działań ustanowionych w przeszłości.

Analiza zapisów treści kierunków działań pozwala stwierdzić, iż nie dojdzie do ingerencji w układ przestrzenny i system przyrodniczy Powiatu Obornickiego. Realizacja zapisów przyczyni się do ochrony środowiska, a jedną z nadrzędnych zasad przyjętych w realizacji Strategii, jest zasada zrównoważonego rozwoju.

Należy dodać, iż realizacja Strategii wnosi wkład w ogólny rozwój przestrzeni powiatu, choć jej realizacja następować będzie w oparciu o siły i środki oraz kompetencje instytucji powiatowych. Rola Powiatu ogranicza się do wybranych specjalizacji i kompetencji, np. związanych z edukacją zawodową, administracją, opieką zdrowotną, pomocą społeczną, utrzymaniem dróg powiatowych.

W toku opracowywania projektu „Strategii...” wypracowano wizję przyszłości dla Powiatu Obornickiego – jest to:

Powiat Obornicki w 2030 roku jest Powiatem:

- ***atrakcyjnym do zamieszkania, pracy oraz nauki***
- ***przyjaznym, oferującym mieszkańcom wysoką jakość życia z dobrze zorganizowaną ofertą publiczną i terenami zieleni,***
- ***spójnym społecznie, ekonomicznie i przestrzennie, troszczącym się o zachowanie dziedzictwa kulturowego i cennych przyrodniczo obszarów,***
- ***silnym, posiadającym mocną pozycję w regionie i wykorzystującym swój potencjał,***
- ***konkurencyjnym, przyjaznym przedsiębiorcom, atrakcyjnym do lokowania i prowadzenia innowacyjnego biznesu opartego na gospodarce niskoemisyjnej,***
- ***sprawnie zarządzanym poprzez skuteczne zintegrowane działania oddziałujące na cały jego obszar i aktywną współpracę z gminami oraz mieszkańcami,***
- ***bezpiecznym oraz dobrze zarządzanym, ze sprawną i otwartą na współpracę administracją publiczną.***

Projekt „Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego 2023-2030” obejmuje:

- Diagnozę strategiczną Powiatu Obornickiego sporządzoną w oparciu o analizę silnych i słabych stron Powiatu oraz szans i zagrożeń jego rozwoju.
- Zapis planu działania zawierający cele strategiczne i operacyjne określające główne kierunki rozwoju Powiatu oraz działania, na których przede wszystkim powinny koncentrować się wszystkie podmioty życia społecznego realizujące zamierzenia Strategii.

W ramach projektu „Strategii...” wyznaczono cztery cele strategiczne. Dla każdego celu określono cele operacyjne (w sumie 18). W ramach każdego programu wyspecyfikowano działania do realizacji. Zawierają one schemat zamierzeń planowanych do realizacji na terenie Powiatu Obornickiego.

Wyszczególnienie celów strategicznych, celów operacyjnych i działań zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 1 Cele strategiczne, programy operacyjne i działania Strategii Rozwoju Obornickiego na lata 2023-2030

Cele Strategiczne	Cele operacyjne	Działania
<p style="text-align: center;">CEL STRATEGICZNY 1 Cel strategiczny 1. Nowoczesna gospodarka oraz lakoalny rynek pracy</p>	<p style="text-align: center;">CEL OPERACYJNY 1.1 Rozbudowa oraz modernizacja infrastruktury poprawiającej atrakcyjność inwestycyjną Powiatu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa wewnętrznej spójności komunikacyjnej i przejezdności na terenie powiatu poprzez modernizację/rozbudowę-przebudowę sieci dróg powiatowych, • współpraca z innymi jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie inwestycji drogowych (drogi gminne, wojewódzkie), • współpraca powiatu w zakresie rozwoju infrastruktury poprawiającej zewnętrzną dostępność komunikacyjną Powiatu, • wspieranie procesów wydzielania, uzbrojenia i zagospodarowania terenów inwestycyjnych na potrzeby rozwoju działalności gospodarczej na terenie Powiatu, • wspieranie procesów rewitalizacji terenów i obiektów przeznaczonych na cele gospodarcze i społeczne (np. przemysłowych i poprzemysłowych, zdegradowanej przestrzeni publicznej, zmiana funkcji budynków), • wspieranie rozwoju sieci szybkiego Internetu oraz wdrażania technologii informacyjno-komunikacyjnych na terenie Powiatu; • wspieranie działań dotyczących poprawy bezpieczeństwa ruchu pieszych i rowerzystów w ciągach dróg powiatowych, • wspieranie rewitalizacji/modernizacji linii kolejowych wraz z poprawą dostępności transportu kolejowego, • modernizacje obiektów mostowych, • inne działania / przedsięwzięcia.
	<p style="text-align: center;">CEL OPERACYJNY 1.2 Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i nowych inwestycji w ważnych dla Powiatu sektorach gospodarki</p>	<ul style="list-style-type: none"> • współpraca z gminami w zakresie stworzenia wspólnego systemu informacji gospodarczej dla przedsiębiorców z terenu Powiatu, • współdziałanie z instytucjami otoczenia biznesu oraz organizacjami przedsiębiorców w zakresie szkoleń, doradztwa oraz pozyskiwania dotacji na rozwój przedsiębiorstw na terenie Powiatu, • współpraca w zakresie organizacji misji gospodarczych i poszukiwania rynków zbytu poza Powiatem, • działania inkubacyjne i aktywizacyjne w zakresie przedsiębiorczości • współpraca z gminami w zakresie stworzenia przyjaznego systemu ułatwień inwestycyjnych oraz zachęt podatkowych dla przedsiębiorców, • inne działania / przedsięwzięcia
	<p style="text-align: center;">CEL OPERACYJNY 1.3 Rozwój usług</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wydawanie albumów i map turystycznych prezentujących potencjał przyrodniczy i

	turystycznych w oparciu o zintegrowaną ofertę turystyczną Powiatu	<p>kulturalny Powiatu Obornickiego,</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie zintegrowanego (sieciowego) produktu turystycznego Powiatu optymalnie wykorzystującego potencjał kulturowy i przyrodniczy Powiatu, • rozbudowa małej infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej poprawiającej dostęp turystów do oferowanych usług, • promocja zintegrowanej oferty turystycznej Powiatu w kraju i za granicą, • rozwój systemu szkoleniowego dla podmiotów oferujących usługi w ramach zintegrowanego produktu sieciowego Powiatu, • inne działania / przedsięwzięcia.
	CEL OPERACYJNY 1.4 Wspieranie procesów w zakresie modernizacji i rozwoju sektora rolno-spożywczego w Powiecie	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa zagospodarowania przestrzeni rolnej i leśnej poprzez scalanie gruntów i system zalesień w powiecie, • inne działania / przedsięwzięcia.
	CEL OPERACYJNY 1.5 Przeciwdziałanie bezrobociu oraz aktywizacja lokalnego rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> • efektywne wykorzystanie instrumentów i usług rynku pracy w celu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, • wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, • wspieranie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych, • budowanie partnerstw międzysektorowych na rzecz ożywienia lokalnego rynku pracy, • inne działania / przedsięwzięcia
CEL STRATEGICZNY 2 Aktywne społeczeństwo oraz wyższa jakość życia mieszkańców Powiatu	CEL OPERACYJNY 2.1 Rozwój nowoczesnych form edukacji i kształcenia w powiecie	<ul style="list-style-type: none"> • modernizacja infrastruktury edukacyjnej oraz wyposażenia placówek edukacyjnych w powiecie, • wsparcie pracowników oświaty w procesie podnoszenia ich kwalifikacji i wiedzy, • wspieranie inicjatyw ukierunkowanych na wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów na różnych poziomach kształcenia, • rozwój systemu doradztwa zawodowego oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla młodzieży szkolnej, • współpraca z samorządami gminnymi w zakresie rozwoju edukacji przedszkolnej i opieki nad małym dzieckiem, • inne działania / przedsięwzięcia
	CEL OPERACYJNY 2.2 Poprawa dostępności mieszkańców do usług ochrony zdrowia i profilaktyki zdrowotnej	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja programów polityki zdrowotnej, • stałe doposażenie w nowoczesny sprzęt SPZOZ, • wspieranie inicjatyw ukierunkowanych na promowanie zdrowego stylu życia oraz przeciwdziałania uzależnieniom cywilizacyjnym, • inne działania / przedsięwzięcia
	CEL OPERACYJNY 2.3 Poprawa dostępu mieszkańców do usług	<ul style="list-style-type: none"> • inicjatywy zwiększające dostępność dóbr kultury oraz obiektów sportowo-rekreacyjnych dla osób wykluczonych

	kultury, sportu i rekreacji	społecznie, w tym osób z niepełnosprawnościami, <ul style="list-style-type: none"> • większa aktywność Powiatu w zakresie upowszechniania usług kultury, sportu i rekreacji, m.in. poprzez organizację różnego rodzaju imprez i wydarzeń, • współpraca z samorządami gminnymi w zakresie opracowania i wdrożenia spójnego systemu informacji i promocji wydarzeń kulturalno-rekreacyjnych na terenie Powiatu, • inne działania / przedsięwzięcia
	CEL OPERACYJNY 2.4 Zapewnienie odpowiedniego bezpieczeństwa publicznego w Powiecie	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa infrastruktury i wyposażenia służb publicznych, w tym jednostek państwowej straży pożarnej, policji, • zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego, m.in. poprzez poprawę stanu infrastruktury drogowej (chodniki, przejścia, pobocza, ścieżki rowerowe itp.), • rozwój systemów komunikacji i powiadamiania pomiędzy służbami mundurowymi działającymi na terenie powiatów, • realizacja akcji informacyjno-promocyjnych dotyczących bezpieczeństwa publicznego w powiecie, • inne działania / przedsięwzięcia
	CEL OPERACYJNY 2.5 Rozwój sfery usług społecznych oraz integracja osób wykluczonych	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa stanu infrastruktury i wyposażenia placówek świadczących usługi społeczne dla mieszkańców Powiatu, • rozwój systemu usług opieki nad dzieckiem i rodziną, w tym usług rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, • rozwijanie aktywnych form integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, • zwiększenie oferty usług społecznych dla osób starszych, niepełnosprawnych oraz z zaburzeniami psychicznymi, • wspieranie i promowanie idei wsparcia społecznego i samopomocy, • realizacja i wspieranie inicjatyw służących integracji społecznej mieszkańców Powiatu, • inne działania / przedsięwzięcia
CEL STRATEGICZNY 3 Czyste środowisko naturalne oraz uporządkowana przestrzeń do życia	CEL OPERACYJNY 3.1 Rozwój infrastruktury i inicjatyw w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i odpadowej	<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie prawidłowej gospodarki odpadami poprzez wydawanie stosownych zezwoleń i pozwoleń będących w kompetencjach Starosty • inne działania / przedsięwzięcia
	CEL OPERACYJNY 3.2 Ochrona oraz zrównoważone korzystanie z zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego w powiecie	<ul style="list-style-type: none"> • wspieranie ochrony zabytków, • organizacja akcji ekologicznych mających na celu podnoszenie świadomości mieszkańców z racjonalnego korzystania ze środowiska, • rozwój inicjatyw w zakresie ochrony i propagowania dziedzictwa kulturowego Powiatu, • wspieranie i promocja proekologicznych rozwiązań i programów edukacyjnych,

		<ul style="list-style-type: none"> inne działania / przedsięwzięcia
	<p>CEL OPERACYJNY 3.3 Zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń powietrza na terenie Powiatu</p>	<ul style="list-style-type: none"> poprawa efektywności energetycznej w obiektach zarządzanych przez Starostę, zmniejszenie emisji spalin do atmosfery poprzez rozbudowę infrastruktury pieszej i rowerowej, prowadzącej do zmniejszenia ruchu pojazdów mechanicznych, zminimalizowanie emisji spalin do atmosfery przez pojazdy mechaniczne poprzez przebudowy/remonty dróg powiatowych usprawniając ruch komunikacyjny, inne działania / przedsięwzięcia
	<p>CEL OPERACYJNY 3.4 Wspieranie działań w zakresie przeciwdziałania zmianom klimatycznym w powiecie</p>	<ul style="list-style-type: none"> działania inwestycyjne o charakterze adaptacyjnym w obiektach zarządzanych przez Starostę, kampanie informacyjno-edukacyjne, inne działania / przedsięwzięcia
<p>CEL STRATEGICZNY 4 Nowoczesna administracja publiczna</p>	<p>CEL OPERACYJNY 4.1 Poprawa efektywności administracji oraz jakości oferowanych przez nią usług</p>	<ul style="list-style-type: none"> podniesienie jakości obsługi interesantów w Starostwie Powiatowym i w jednostkach organizacyjnych Powiatu, podniesienie poziomu wiedzy i kwalifikacji kadr w zakresie zarządzania strategicznego i operacyjnego w Powiecie, stworzenie systemu monitorowania jakości oferowanych usług, audyty w zakresie oceny funkcjonowania Starostwa Powiatowego i jednostek organizacyjnych, studia podyplomowe dla pracowników i kadry zarządzającej przeprowadzenie Samooceny JST, inne działania / przedsięwzięcia
	<p>CEL OPERACYJNY 4.2 Cyfryzacja jednostek organizacyjnych powiatu i ich zasobów</p>	<ul style="list-style-type: none"> rozwój zintegrowanych systemów do zarządzania operacyjnego w Powiecie, cyfryzacja i tworzenie zbiorów danych, w tym geodezyjnych i archiwalnych, rozwój kompetencji cyfrowych pracowników jednostek organizacyjnych powiatu, wdrożenie rozwiązań wpierających jakość świadczenia usług publicznych, działanie związane z cyberbezpieczeństwem, inne działania / przedsięwzięcia
	<p>CEL OPERACYJNY 4.3 Poprawa skuteczności działań promocyjnych Powiatu</p>	<ul style="list-style-type: none"> marketing Powiatu Obornickiego poprzez działania informacyjno-promocyjne, poprawa kontaktu z mieszkańcami Powiatu Obornickiego poprzez aplikację mobilną, inicjowanie i prowadzenie partnerskiej współpracy na rzecz rozwoju Powiatu Obornickiego, opracowanie skutecznych metod i narzędzi promocji Powiatu w kraju i za granicą, inne działania / przedsięwzięcia
	<p>CEL OPERACYJNY 4.4 Rozwój współpracy instytucjonalnej powiatu w wymiarze</p>	<ul style="list-style-type: none"> rozwój współpracy Powiatu z samorządami gminnymi w zakresie realizacji wspólnych usług i zadań inwestycyjnych, rozwój współpracy Powiatu z innymi

	lokalnym, krajowym i międzynarodowym	jednostkami samorządowymi w kraju i za granicą w zakresie wymiany dobrych praktyk i wiedzy, • inne działania / przedsięwzięcia
--	--------------------------------------	---

Źródło: projekt Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030

Działania wymienione w powyższych tabelach będą realizowane przez Powiat Obornicki oraz podmioty działające na obszarze Powiatu, a także w niektórych przypadkach przez samorządy gminne, przedsiębiorstwa lub mieszkańców.

Całość planowanych strategicznych działań, do zrealizowania do 2030 roku, zamykają rekomendacje do wdrożenia „Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030”. Rekomendacje wdrożeniowe zawierają ogólny zapis działań, jakie należy podjąć w celu realizacji zapisów Strategii, a następnie ich monitoringu i ewaluacji. W procesie wdrażania będzie kładziony nacisk na wzajemne korzyści i równouprawnienie wszystkich partnerów, przy założeniu, że dzięki realizacji konkretnych działań, co do których istnieje konsensus społeczny wzrasta atrakcyjność i konkurencyjność regionu. Przyjęto, że planowane inwestycje nie będą kolidować z przyrodniczymi walorami Powiatu, a ich oddziaływanie na środowisko zostanie ograniczone poprzez dobór odpowiedniej lokalizacji zgodnej z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, stosowanie odpowiedniej technologii oraz terminów prac.

4.2 POWIAZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DOKUMENTAMI, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Analizując cele sformułowane w projekcie „Strategii...”, oprócz analizy ich wpływu na środowisko, należy dokonać odniesienia tych celów do kierunków działań określonych w dokumentach nadrzędnych oraz określonych na szczeblu regionu. Od komplementarności i zharmonizowania tych celów w znacznym stopniu zależy możliwość osiągnięcia sukcesu polityki ekologicznej powiatu.

Cele i działania zamieszczone w projekcie „Strategii...”, w odniesieniu do poszczególnych domen strategicznych zostały tak sformułowane, by w sposób bezpośredni nawiązywać także do wymogów i wytycznych zawartych w szeregu dokumentów strategicznych opracowanych na szczeblu krajowym oraz wojewódzkim, obejmujących swoją tematyką szeroko rozumiane kwestie ochrony środowiska m.in. w kontekście planowania gospodarczego, przestrzennego i społecznego.

Wspólną cechą wszystkich scharakteryzowanych poniżej dokumentów, która to w sposób bezpośredni została przeniesiona do projektu „Strategii...”, jest dążenie do stworzenia warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska oraz wdrażanie zasady zrównoważonego rozwoju.

Zapisy projektu „Strategii...” zostały skorelowane z zapisami dokumentów szczebli wyższych i równoległych, które powstały we wcześniejszym czasie, są to między innymi:

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności”;
- Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do Roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.);
- Raport Polska 2030. Wyzwania Rozwojowe;
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030;
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;
- Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku.

Cele zapisane w dokumentach i wykorzystane kierunki działań w analizowanym projekcie „Strategii... zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2 Zestawienie dokumentów strategicznych i przedstawienie spójności z celami zapisanymi w projekcie „Strategii...”

Nazwa dokumentu	Cele wskazane w dokumencie strategicznym	Wykorzystane kierunki działań w projekcie „Strategii...”	Powiązane Cele Strategiczne Strategii Powiatu Obornickiego
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności”	Cel 3 - Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki	Wzmacnianie wykorzystania potencjału kreatywnego poprzez rozwój sektora kreatywnego i przedsiębiorstw kreatywnych	Cel Strategiczny 1 Cel Strategiczny 2 Cel Strategiczny 3 Cel Strategiczny 4
	Cel 4 - Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki	Podnoszenie jakości edukacji poprzez zorientowanie na efekty uczenia się, w szczególności w zakresie kluczowych kompetencji, a także personalizację nauczania oraz ewaluację pracy szkół i placówek	
	Cel 5 – Stworzenie Polski Cyfrowej	Poprawa jakości i efektywności kształcenia i szkolenia zawodowego na wszystkich poziomach, połączona ze zwiększeniem jego atrakcyjności poprzez silniejsze powiązanie z rynkiem pracy	
	Cel 6 - Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”		
	Cel 7 –	Zwiększenie dostępności	

	<p>Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska</p> <p>Cel 8 - Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych</p> <p>Cel 9 - Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego</p> <p>Cel 11 – Wzrost społecznego kapitału rozwoju</p>	<p> powszechnych programów kształtowania postaw przedsiębiorczych i wspierania przedsiębiorczości, opartej o postawy proinnowacyjne, kreatywne, umiejętność współpracy</p> <p>Poprawa świadomości roli innowacji i strategii rozwojowych firm wśród przedsiębiorców</p> <p>Budowanie kompetencji cyfrowych osób nauczających (m.in. nauczycieli, pracowników innych instytucji edukacyjnych i kultury, pracowników organizacji pozarządowych) i wdrożenie powszechnej edukacji cyfrowej oraz stworzenie nowoczesnej sieciowej infrastruktury i zasobów edukacyjnych</p> <p>Stworzenie warunków dla wzrostu liczby osób niepełnosprawnych zatrudnionych na otwartym rynku pracy.</p> <p>Stworzenie kompleksowego systemu wspierania usamodzielniania się młodej generacji, tak aby ograniczyć okres niepewności i w pełni wykorzystywać ich potencjał zawodowy i społeczny (np. kreatywność, otwartość, elastyczność).</p> <p>Zapewnienie realnego wsparcia rodzin wielodzietnych zabezpieczającego je przed ryzykiem wykluczenia społecznego</p> <p>Wdrożenie instrumentów podnoszących jakość świadczonych usług zdrowotnych i efektywność systemu ochrony zdrowia</p> <p>Stworzenie modelu aktywności intelektualnej, społecznej i zawodowej osób starszych opartego na wykorzystywaniu ich potencjałów i zapobieganiu wykluczeniu społecznemu</p>	
--	---	--	--

		<p>Wzrost poziomu aktywności fizycznej społeczeństwa poprzez poprawę warunków umożliwiających jej uprawianie na każdym etapie życia</p> <p>Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki</p> <p>Zwiększenie poziomu ochrony środowiska</p> <p>Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach.</p> <p>Stworzenie warunków sprzyjających tworzeniu pozarolniczych miejsc pracy na wsi i zwiększaniu mobilności zawodowej na linii obszary wiejskie – miasta</p> <p>Zrównoważony wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego zapewniający bezpieczeństwo żywnościowe oraz stymulujący wzrost pozarolniczego zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich</p> <p>Zwiększenie stopnia dyfuzji połączeń wieś-miasto w celu dynamizowania rozwoju zarówno terenów miejskich, jak też obszarów wiejskich</p> <p>Sprawną modernizacja, rozbudowa i budowa zintegrowanego systemu transportowego</p> <p>Udrożnienie obszarów miejskich i metropolitalnych</p> <p>Promowanie działań szkół i innych podmiotów w zakresie realizacji projektów społecznych</p> <p>Promocja partycypacji społecznej i obywatelskiej (poprzez docenianie ludzi zaangażowanych w działalność społeczną, kampanie społeczne, wykorzystywanie</p>	
--	--	--	--

		<p>nowoczesnych technologii, wprowadzanie nowych technik głosowań i komunikowania się administracji z obywatelami)</p> <p>Zwiększenie obecności kultury w życiu codziennym ludzi poprzez stałe zwiększanie dostępności zasobów kultury i kształcenie nawyków kulturowych.</p>	
Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do Roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	<p>Cel główny - Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym</p>	<p>Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną</p> <p>Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony</p> <p>Cel szczegółowy III - Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu</p>	<p>Cel Strategiczny 1 Cel Strategiczny 2 Cel Strategiczny 3 Cel Strategiczny 4</p>
Raport Polska 2030. Wyzwania Rozwojowe		<p>Wzrost i konkurencyjność</p> <p>Sytuacja demograficzna,</p> <p>Wysoka aktywność zawodowa oraz adaptacyjność zasobów pracy,</p> <p>Odpowiedni potencjał infrastruktury,</p> <p>Bezpieczeństwo energetyczno-klimatyczne,</p> <p>Gospodarka oparta na wiedzy i rozwój kapitału intelektualnego,</p> <p>Solidarność i spójność regionalna,</p> <p>Poprawa spójności społecznej,</p> <p>Wzrost kapitału społecznego Polski</p>	<p>Cel Strategiczny 1 Cel Strategiczny 2 Cel Strategiczny 3 Cel Strategiczny 4</p>

<p>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030;</p>	<p>Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie</p>	<p>Poprawa spójności wewnętrznej kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.</p> <p>Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.</p> <p>Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.</p> <p>Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.</p>	<p>Cel Strategiczny 1 Cel Strategiczny 2 Cel Strategiczny 3</p>
<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030</p>	<p>Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowymi przestrzennym</p> <p>Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych</p> <p>Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie</p>	<p>Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo</p> <p>Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze</p> <p>Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych</p> <p>Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów</p> <p>Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego</p> <p>Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym</p> <p>Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem</p> <p>Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do</p>	<p>Cel Strategiczny 1 Cel Strategiczny 2 Cel Strategiczny 3 Cel Strategiczny 4</p>

		<p>rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym</p> <p>Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych</p>	
<p>Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku</p>	<p>WZROST GOSPODARCZY WIELKOPOLSKI BAZUJĄCY NA WIEDZY SWOICH MIESZKAŃCÓW</p> <p>ROZWÓJ SPOŁECZNY WIELKOPOLSKI OPARTY NA ZASOBACH MATERIALNYCH I NIEMATERIALNYCH REGIONU</p> <p>ROZWÓJ INFRASTRUKTURY Z POSZANOWANIEM ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO WIELKOPOLSKI</p> <p>WZROST SKUTECZNOŚCI WIELKOPOLSKICH INSTYTUCJI I SPRAWNOŚCI ZARZĄDZANIA REGIONEM</p>	<p>Rozwój inicjatyw opartych o współpracę nauki i biznesu</p> <p>Rozwój sektora rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego</p> <p>Zwiększanie innowacyjności i umiędzynarodowienia MŚP</p> <p>Tworzenie miejsc pracy wysokiej jakości</p> <p>Aktywizacja niewykorzystanych zasobów pracy Poprawa jakości edukacji i kształcenia, w tym dopasowanie do potrzeb rynku Pracy</p> <p>Wzrost kompetencji osób dorosłych i ich udziału w kształceniu ustawicznym</p> <p>Nowoczesna infrastruktura dla edukacji, w tym TIK</p> <p>Wzmacnianie potencjału demograficznego i funkcji rodziny</p> <p>Rozwój srebrnej gospodarki</p> <p>Wzrost atrakcyjności osiedleńczej regionu</p> <p>Promocja zdrowego stylu życia, rozwój opieki i infrastruktury zdrowotnej</p> <p>Poprawa dostępu i standardów usług oraz funkcjonowania infrastruktury społecznej</p> <p>Wyrównywanie szans edukacyjnych</p> <p>Rozwijanie sektora ekonomii społecznej i Solidarnej</p> <p>Kształtowanie i wzmacnianie</p>	<p>Cel Strategiczny 1</p> <p>Cel Strategiczny 2</p> <p>Cel Strategiczny 3</p> <p>Cel Strategiczny 4</p>

		<p>postaw prospołecznych, równościowych, innowacyjnych, w tym rozwój innowacji społecznych</p> <p>Wzmacnianie potencjału kulturowego i infrastruktury kultury</p> <p>Rozwój przemysłu czasu wolnego</p> <p>Rozwój transportu drogowego i ekomobilności</p> <p>Rozwój zintegrowanego transportu zbiorowego, w tym kolejowego</p> <p>Zagospodarowanie dróg wodnych dla celów turystycznych</p> <p>Zwiększanie i ochrona zasobów wód oraz poprawa ich jakości</p> <p>Poprawa jakości powietrza</p> <p>Poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami</p> <p>Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu, w tym zasobów leśnych oraz zapewnienie trwałości i ciągłości systemu przyrodniczego</p> <p>Poprawa przyrodniczych warunków dla rolnictwa</p> <p>Kształtowanie świadomości i postaw ekologicznych społeczeństwa, wzmacnianie bezpieczeństwa ekologicznego i środowiskowego</p> <p>Zwiększenie wykorzystania alternatywnych źródeł energii, w tym OZE i wodoru</p> <p>Optymalizacja gospodarowania energią</p> <p>Wzrost wykorzystania nowoczesnych technologii w usługach</p> <p>Wzrost kompetencji kadr</p>	
--	--	---	--

		instytucji publicznych	
		Rozwój współzarządzania, z wykorzystaniem metod partycypacji społecznej	
		Budowanie pozytywnego wizerunku oraz umacnianie rangi i rozwijanie współpracy regionu na arenie międzynarodowej	

Źródło: opracowanie własne

4.3 INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Zgodnie z artykułem 52 ust. 1 ustawy OOS informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030 obejmuje zestaw celów strategicznych i podporządkowanych im kierunków działań. Analizując oddziaływania na środowisko dokonano szczegółowego przeglądu kierunków działań, czyli najbardziej szczegółowych zapisów. Należy przy tym podkreślić, że przedmiotowa Strategia co do zasady jest dokumentem ogólnym, analizującym uwarunkowania i szanse rozwoju w odniesieniu do przestrzeni Powiatu Obornickiego, wytyczającym główne ramy i kluczowe kierunki działań o pewnym stopniu ogólności oraz odnoszące się do mocy sprawczej instytucji powiatowych.

Ocenę oddziaływania przeprowadzono zgodnie z artykułem 51 ust. 2 ustawy OOS. W prognozie zawarto wszystkie elementy, jakie powinna zawierać wg Ustawodawcy. Kluczowy elementem Prognozy jest odpowiedź na pytanie: czy projektowany dokument wyznacza ramy dla późniejszych realizacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz czy realizacja postanowień tego dokumentu może spowodować znaczące oddziaływania na środowisko?

Poszczególne kierunki działań Strategii przeanalizowano w szczególny sposób pod kątem wpływu i oddziaływania na poszczególne „ustawowe” elementy środowiska: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat,

zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Dokonano analizy prawdopodobieństwa występowania oddziaływań na środowisko, czasu trwania, zasięgu, częstotliwości, odwracalności, a także prawdopodobieństwa występowania oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych i prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska.

Oceniono stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć, a także powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach. Dokonano analizy przydatności w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska. Oceniono powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska.

Każde z zadań oceniane było pod kątem występowania oddziaływań bezpośrednich, np. wynikających z charakteru prac inwestycyjnych, jak również oddziaływań pośrednich – długoterminowych, wynikających z charakteru danego przedsięwzięcia.

4.4 PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Proces monitorowania polegał będzie na systematycznym obserwowaniu zmian zachodzących w ramach poszczególnych celów wytyczonych w Strategii. Monitoring powinien być prowadzony jednocześnie na kilku płaszczyznach. Powinien dostarczać informacji na temat postępów w osiągnięciu przyjętych celów oraz umożliwić kwantyfikację efektów zrealizowanych projektów (zarówno efektów ekonomicznych jak i społecznych). System monitoringu Strategii stworzony został z myślą o obserwacji zmian zachodzących w przestrzeni Powiatu Obornickiego, które można powiązać z zakresem prowadzonej interwencji publicznej.

Proponuje się więc, aby monitoring skutków realizacji postanowień Strategii na środowisko polegał na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska oraz w przypadku zadań, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko w ramach

indywidualnych zamówień. Wyniki pomiarów muszą odnosić się do obszaru objętego Strategią. Proponuje się, aby monitoring skutków realizacji postanowień Programu na środowisko prowadzony był w cyklu rocznym.

5. STAN ŚRODOWISKA

5.1 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ PROBLEMÓW W TYM ZAKRESIE

Analiza stanu środowiska Powiatu Obornickiego dokonana została w szeregu obowiązujących dokumentów dotyczących rozwoju gospodarczego, społecznego i przestrzennego Powiatu, m.in. w dokumencie pn.: „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Obornickiego na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026”.

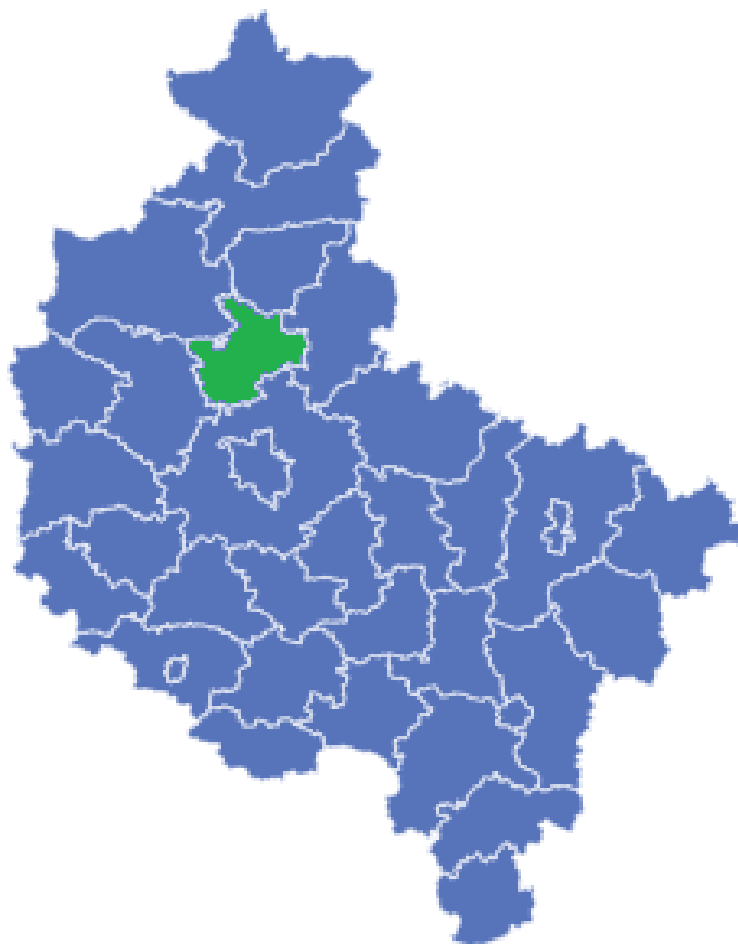
W związku z tym niniejsza Prognoza omawia jedynie wybrane zagadnienia dotyczące środowiska przyrodniczego mające ewidentny wpływ na cele i zadania zapisane w projekcie „Strategii...”.

Duży nacisk położono w szczególności na problemy i zagrożenia środowiska przyrodniczego, kulturowego i zdrowia ludzi. Do przeprowadzenia analizy zostały wykorzystane dane przekazane przez Starostwo Powiatowe w Obornikach oraz zgromadzone przez GIOŚ i WIOŚ, w tym również przygotowane w ostatnich latach opracowania.

5.1.1 POŁOŻENIE FIZYCZNOGEOGRAFICZNE, GEOMORFOLOGIA

Powiat Obornicki położony jest w centralnej części Polski, w północno-zachodniej części województwa wielkopolskiego, w bliskim sąsiedztwie aglomeracji poznańskiej. Powiat graniczy z:

- Powiatem Wągrowieckim od strony wschodniej;
- Powiatem Chodzieskim od strony północnej;
- Powiatem Czarnkowsko-Trzcianeckim od strony północno-zachodniej;
- Powiatem Szamotulskim od strony zachodniej;
- Powiatem Poznańskim od strony południowej.

Rysunek 1 Powiat Obornicki na mapie województwa wielkopolskiego
źródło: pkw.gov.pl

Powiat Obornicki zajmuje powierzchnię 711 km² (71.104 ha) co stanowi 2,38% powierzchni województwa i 0,23% powierzchni kraju. W 2022 roku zamieszkały był przez 58.988 osób¹ (1,69% ludności województwa i 0,16% ludności kraju). Powiat tworzą 3 gminy. Dwie gminy miejsko-wiejskie – Oborniki i Rogoźno oraz jedna gmina wiejska - Ryczywół. Pod względem powierzchni i liczby ludności największą gminą Powiatu jest gmina Oborniki.

Tabela 3 Powierzchnia i ludność gmin Powiatu Obornickiego w 2021 roku

Jednostka	Status jednostki	Powierzchnia [km ²]	Ludność	Gęstość zaludnienia [os/km ²]
Powiat Obornicki	Powiat ziemski	711	58 988	83,0
Oborniki	miejsko-wiejska	340	34 153	100,4
Rogoźno	miejsko-wiejska	216	18 000	83,2
Ryczywół	wiejska	155	6 835	44,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Sieć osadniczą Powiatu Obornickiego tworzy 78 sołectw i 2 miasta. Siedzibą władz Powiatu jest miasto Oborniki. Powiat położony jest w stosunkowo niewielkiej odległości od dużych aglomeracji miejskich: Poznań (37 km), Piła (67 km) Bydgoszcz (107 km).

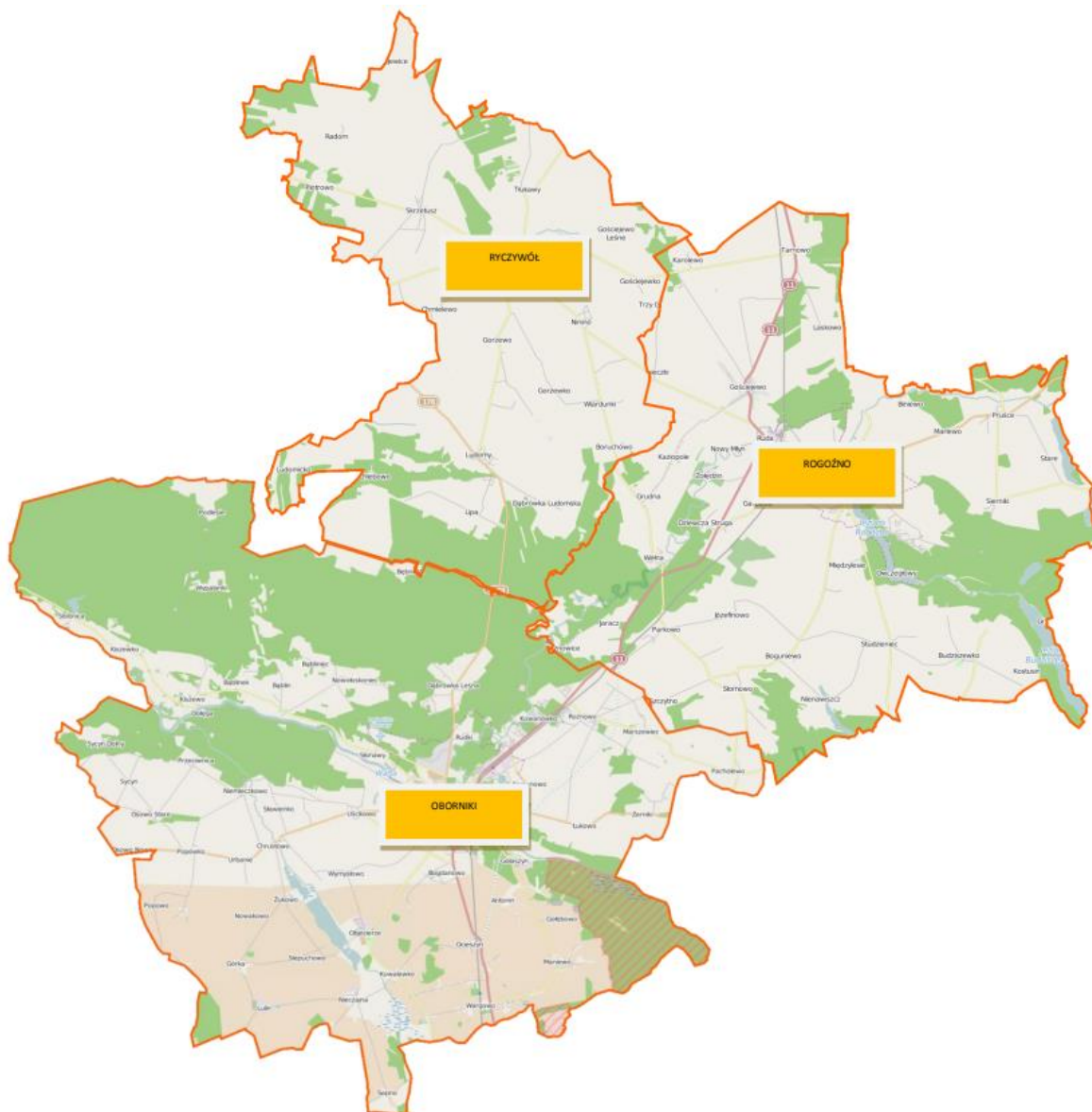
¹ Źródło: GUS

Tabela 4 Sieć osadnicza w Powiecie Obornickim (miasta i sołectwa)

Gmina	Miasta	Sołectwa
Oborniki	Oborniki	Bąblin, Bąblinek, Bąbliniec, Bogdanowo, Chrustowo, Dąbrówka Leśna, Gołaszyn, Gołębowo, Górka, Kiszewko, Kiszewo, Kowalewko, Kowanowo, Kowanówko, Lulin, Łukowo, Maniewo, Marszewiec, Nieczajna, Niemieczkowo, Nowołoskoniec, Objezierze, Ocieszyn, Osowo, Pacholewo, Podlesie, Popowo, Popówko, Przeciwnica, Rożnowo, Sławienko, Słonawy, Stobnica, Sycyn, Ślepuchowo, Świerkówki, Urbanie, Uścikowo, Uścikówiec, Waargowo, Wychowaniec, Wymysłowo, Wypalanki, Żerniki, Żukowo ²
Rogoźno	Rogoźno	Boguniewko, Budziszewko, Cieśle, Garbatka, Gościejewo, Jaracz, Józefino, Kaziopole, Karolewo, Laskowo, Nienawiszcz, Owczęgowy, Owieczki, Parkowo, Pruśce, Ruda, Słomowo, Studzieniec, Tarnowo ³
Ryczywół		Dąbrówka Ludomska, Gorzewo, Gościjewko, Lipa, Ludomy, Łopiszewo, Ninino, Piotrowo, Radom, Ryczywół, Skrzetusz, Tłukawy, Wiardunki, Zawady

Źródło: opracowanie własne

² Źródło: <https://www.oborniki.pl/solectwa-informacje/>³ Źródło: https://bip.rogozno.pl/content.php?cms_id=7||m=3

Rysunek 2 Powiat Obornicki w podziale na Gminy

źródło: https://pczk.powiatobornicki.pl/wp-content/uploads/2020/10/CHARAKTERYSTYKA-POWIATU_WYBRANE-ZAGROZENIA_2020.pdf

Powierzchnia 711 km² – stawia Powiat Obornicki na 22 miejscu w gronie powiatów ziemskich województwa wielkopolskiego. Ze względu na liczbę mieszkańców – prawie 59 tys. – Powiat Obornicki jest 24 najbardziej zaludnionym powiatem województwa..

Według podziału fizyczno-geograficznego, opracowanego przez Jerzego Kondrackiego, Powiat Obornicki leży w obrębie megaregionu *Pozaałpejska Europa Środkowa*, prowincji *Niż Środkowoeuropejski*, podprowincji *Niziny Środkowopolskie*, makroregionu *Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka* oraz w granicach mezoregionów: *Pojezierze Poznańskie*, *Poznański Przełom Warty* i *Pojezierze Gnieźnieńskie*.

5.1.2 WARUNKI KLIMATYCZNE

Według regionalizacji klimatycznej R. Gumińskiego Powiat Obornicki położony jest w obrębie Dzielnic Środkowej. Kraina ta charakteryzuje się stosunkowo korzystnymi warunkami klimatycznymi. Amplitudy temperatury są tutaj mniejsze niż przeciętne w Polsce, wiosny i lata są wczesne i długie, zimy łagodne i krótkie z nietrwałą pokrywą śnieżną, zalegającą około 38 do 60 dni. Długość okresu wegetacyjnego wynosi 210-220 dni. Charakterystyczna dla tej strefy jest także dość duża liczba dni pochmurnych około 120-140 dni w roku. Przeważającymi wiatrami na terenie powiatu są wiatry zachodnie (ich udział wynosi blisko 45%) i północno-zachodnie w lecie, a w zimie zachodnie i południowo-zachodnie. Na terenie Powiatu najlepiej przewietrzane są obszary wysoczyznowe, natomiast dłuższe stagnowanie chłodnych mas powietrza dotyczy obniżen z torfowiskami oraz doliny rzeczne. Wraz ze wzrostem prędkości wiatrów nasila się wiele procesów atmosferycznych, które wpływają na warunki bioklimatyczne, czyli między innymi procesy wentylacyjne, zwiększenie ochłodzenia, usuwanie zanieczyszczeń atmosferycznych oraz pary wodnej. Samoczynne oczyszczenie atmosfery powodują ruchy powietrza o prędkości co najmniej 3 m/s. Na omawianym obszarze najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią temperaturą 18°C-19°C, najchłodniejszym styczeń -1,6°C do +3,8°C. Charakterystyczne dla tego obszaru są jedne z najniższych w Polsce opady, sumy roczne wahają się w przedziale od 500-550 mm. Najwyższe opady w ciągu roku, odnotowywane są w miesiącach letnich, najniższe w miesiącach zimowych od stycznia do marca. Średnia roczna wilgotność powietrza przekracza 80%.

5.1.3 ZASOBY SUROWCÓW MINERALNYCH

Zasoby złóż kopalin na terenie Powiatu Obornickiego są pochodną budowy geologicznej tego obszaru. Wieloletnie prace geologiczne pozwoliły na udokumentowanie, a następnie na gospodarcze wykorzystanie udokumentowanych złóż kopalin.

Tabela 5 Wykaz złóż na terenie Powiatu Obornickiego

Lp.	Nazwa złoża	Kopalina	Stan zag. złoża ⁴	Zasoby geologiczne bilansowe	Zasoby przemysłowe	Wydobycie
1	Szamotuły	Węgla brunatne	R	746 326 tys. t	-	-
2	Objezierze	Kreda	Z	1 329 tys. t	-	-
3	Boguniewo	Piaski i żwiry	R	63 tys. t	-	-
4	Cieśle AD	Piaski i żwiry	T	147 tys. t	147 tys. t	-
5	Cieśle I	Piaski i żwiry	R	267 tys. t	-	-

⁴ E – eksploatowane, T - złoża zagospodarowane, eksploatowane okresowo, R – rozpoznane szczegółowo, Z – złoża, z którego wydobycie zostało zaniechane, P - złoża o zasobach rozpoznanych wstępnie, M – złoża skreślone z bilansu zasobów w roku sprawozdawczym

6	Cieśle II	Piaski i żwiry	Z	257 tys. t	-	-
7	Cieśle ZKKN	Piaski i żwiry	R	1 200 tys. t	-	-
8	Cieśle ZO	Piaski i żwiry	T	167 tys. t	-	-
9	Dąbrówka Leśna	Piaski i żwiry	Z	904 tys. t	-	-
10	Gołębowo AD	Piaski i żwiry	R	900 tys. t	-	-
11	Gołębowo MD	Piaski i żwiry	E	13 059 tys. t	10 065 tys. t	428 tys. t
12	Gorzewo MN	Piaski i żwiry	R	316 tys. t	-	-
13	Igrzyna	Piaski i żwiry	R	7 953 tys. t	-	-
14	Jaracz	Piaski i żwiry	Z	228 tys. t	-	-
15	Jaracz II	Piaski i żwiry	Z	156 tys. t	-	-
16	Jaracz MD	Piaski i żwiry	R	3 266 tys. t	-	-
17	Kowanówko	Piaski i żwiry	Z	23 722 tys. t	-	-
18	Lipa AK	Piaski i żwiry	R	1 559 tys. t	-	-
19	Lipa Tł	Piaski i żwiry	R	106 tys. t	-	-
20	Ludomy	Piaski i żwiry	Z	103 tys. t	-	-
21	Niemieczkowo RG	Piaski i żwiry	M	-	-	-
22	Oborniki MD	Piaski i żwiry	R	543 tys. t	-	-
23	Oborniki Wlkp. II	Piaski i żwiry	Z	299 tys. t	-	-
24	Potuły-Cieśle	Piaski i żwiry	Z	687 tys. t	-	-
25	Pruśce	Piaski i żwiry	T	82 tys. t	-	-
26	Pruśce II	Piaski i żwiry	Z	23 tys. t	-	-
27	Sławienko	Piaski i żwiry	Z	159 tys. t	-	-
28	Sławienko PS II	Piaski i żwiry	E	79 tys. t	-	4 tys. t
29	Uścikowo BW	Piaski i żwiry	R	96 tys. t	-	-
30	Uścikowo BW-2	Piaski i żwiry	R	50 tys. t	-	-
31	Uścikowo Mł	Piaski i żwiry	T	280 tys. t	120 tys. t	-
32	Uścikówiec	Piaski i żwiry	Z	662 tys. t	-	-
33	Uścikówiec II	Piaski i żwiry	Z	17 tys. t	-	-
34	Uścikówiec KR	Piaski i żwiry	T	487 tys. t	99 tys. t	-
35	Oborniki	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	Z	262 tys. m ³	-	-
36	Chlebowo	Torfy	Z	6,69 tys. m ³	-	-
	Studzieniec- Boguniewo	Torfy	Z	83,13 tys. m ³	-	-

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2021 r.

Na terenie Powiatu Obornickiego, eksploatacja złóż odbywa się metodą odkrywkową, która wpływa na przekształcenie rzeźby terenu, zmianę w krajobrazie, stan wód podziemnych i powierzchniowych oraz na różnorodność biologiczną. Należy pamiętać, że jakakolwiek eksploatacja złóż powoduje duże zmiany w przypowierzchniowej warstwie skorupy ziemskiej, między innymi w postaci znacznych obszarów wyłączonych z użytkowania (grunty zdewastowane i zdegradowane). Prowadzone prace rekultywacyjne po zakończonej eksploatacji z jednej strony, w niewielkim stopniu łagodzą przeobrażenia spowodowane wydobywaniem kopalin, jednak przy dobrze przeprowadzonych pracach mogą wzbogacać krajobraz w nowe elementy, których zaistnienie nie byłoby możliwe bez eksploatacji. Największym zagrożeniem dla środowiska ze strony zasobów naturalnych jest nielegalne pozyskiwanie kopalin.

5.1.4 SZATA ROŚLINNA

Lesistość w Powiecie w 2021 roku wynosiła 31,3%. Jest ona wyższa od lesistości województwa wielkopolskiego (25,8%) i kraju (29,6%). Sytuacja w poszczególnych gminach przedstawia się następująco:

- Gmina Oborniki – 38,7%,
- gmina Rogoźno – 26,6%,
- gmina Ryczywół – 21,8%,

Obszar Powiatu leży w granicach Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Pile – Nadleśnictwa: Durowo, Krucz i Sarbia oraz Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu – Nadleśnictwa Oborniki i Łopuchówko. W lasach dominują siedliska borów mieszanych świeżych ok. 35% i borów świeżych ok. 45%. W występującym naturalnym drzewostanie przeważa zdecydowanie sosna zwyczajna – 85 % z dodatkiem brzozy, dębu i olszy. Na terenie Powiatu Obornickiego ok. 7,5 tys. ha lasów pełni rolę lasów ochronnych, co stanowi ok. 34% powierzchni leśnej Powiatu.

Część lasów Powiatu Obornickiego położona jest w obrębie Leśnego Kompleksu Promocyjnego, którego celem jest wielogatunkowa hodowla różnowiekowych drzewostanów i dostosowanie ich do istniejących siedlisk leśnych, z zachowaniem istniejącej bioróżnorodności. Ważną kwestią jest podejmowanie działań zmierzających do odtwarzania naturalnych biocenoz leśnych i nieleśnych. Działania te określono szczegółowo w „Programie gospodarczo-ochronnym dla Leśnego Kompleksu Promocyjnego Puszcza Notecka”. Swym zasięgiem LKP obejmuje obszar Puszczy Noteckiej o powierzchni 137 273 ha. W jego skład wchodzi m.in. lasy nadleśnictw: Oborniki i Krucz. Przy LKP „Puszcza Notecka” działa Rada Naukowo-Społeczna, złożona z przedstawicieli środowisk naukowych, samorządów, instytucji i organizacji społecznych i ekologicznych. Jako organ doradczy Dyrektorów RDLP w Szczecinie, Poznaniu i w Pile służy pomocą w planowaniu i podejmowaniu działań mających istotne znaczenie dla funkcjonowania LKP.

5.1.5 GLEBY

Pokrywą glebową powiatu tworzą przede wszystkim gleby brunatne właściwe i bielcowe wytworzone z piasków gliniastych lekkich lub nawet słabogliniastych na glinie. Lokalnie spotyka się czarne ziemie wytworzone z glin i piasków gliniastych mocnych na glinie. W dolinach rzek i cieków oraz dnach rynien jeziornych występują zróżnicowane gleby

pochodzenia organicznego: murszowo-mineralne i murszowate, torfowe i mułowo-torfowe, mady.

Gleba jest podstawowym zasobem produkcyjnym rolnictwa, stąd dobry stan gleb zapewnia potencjał dla produkcji żywności wysokiej jakości. Jednak gruntów rolnych o wysokiej przydatności dla produkcji rolniczej na terenie powiatu jest stosunkowo niewiele: grunty klas II-III stanowią ok. 32%, natomiast klasa I w ogóle nie występuje. Przeważają gleby średnio dobre, średniej i słabej jakości. Gleby klasy IV stanowią 36%, klasy V i VI zajmują 31%. Największe obszary gleb należących do wyższych klas bonitacyjnych (III a i III b) znajdują się w gminach Oborniki i Ryczywół. Dodatkowo, na terenie tychże gmin występują niewielkie obszary gleb w II klasie bonitacyjnej, które należą do obszarów prawnie chronionych.

5.1.6 WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Wody powierzchniowe występujące na terenie Powiatu należą do systemu wodnego środkowej Odry, w zlewni rzeki Warty. Sieć rzeczna na terenie Powiatu Obornickiego tworzy przede wszystkim rzeka Warta oraz Wełna wraz z dopływami między innymi Flintą, Strugą Sokołowską, Małą Wełną. Tworzą one gęstą sieć cieków o dendrologicznym układzie, które charakteryzuje śnieżno-deszczowy ustrój zasilania z jednym maksimum i jednym minimum w ciągu roku. Kulminacje stanów i przepływów występują najczęściej w okresie od lutego do końca kwietnia, aby potem osiągnąć minimum we wrześniu i październiku. Wpływ opadów letnich zaznacza się głównie w lipcu wyższymi wartościami przyptywów. Wykaz cieków przepływających przez Powiat Obornicki przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6 Jednolite części wód powierzchniowych w Powiecie Obornickim

Nazwa ciek	Długość ogólna [km]	Długość uregulowana [km]
Rzeka Wełna	41,000	12,90
Rzeka Mała Wełna	4,365	0,00
Rzeka Samica	17,542	9,20
Rzeka Flinta	26,300	26,30
Rzeka Sama	0,800	0,80
Rzeka Ciemnica	1,500	0,00
Kanał Przecławski	8,150	8,1
Kanał Zaganka	7,350	5,40
Kanał Kończak	12,745	1,00
Kanał Orłowski	9,000	9,00
Kanał Ludomicki	6,950	6,70
Kanał Baborowski	4,200	4,20
Kanał Kiszewski	2,900	2,90
Kanał Parkowski	11,650	10,70
Struga Sokołowska	7,250	brak danych
Kanał Marunowski	4,800	brak danych

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Obornickiego na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026

Na obszarze Powiatu znajdują się jeziora o łącznej powierzchni ponad 440 ha. Stanowią około 0,6 % ogólnej powierzchni Powiatu. Wykaz jezior rozmieszczonych na obszarze powiatu przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7 Wykaz jezior z terenu Powiatu Obornickiego

Nazwa jeziora	Powierzchnia [ha]	Głębokość [m]		Długość linii brzegowej [m]
		Średnia	Maksymalna	
Budziszewskie	163,0	4,8	14,0	10 025
Rogoźno (Rogosińskie)	125,8	3,0	5,8	10 925
Prusieckie (Straskie)	67,5	5,6	14,0	5 800
Nienawiskie Duże	25,8	3,9	8,8	3 750
Czarne	24,8	7,1	b.d.	2 300
Małe (Wydarte)	16,5	2,3	4,3	1 600
Boguniewskie	9,6	2,0	2,1	1 000
Nienawiskie Małe	6,2	2,8	b.d.	1 150

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Obornickiego na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026

Jeziora Rogoźno, Budziszewskie i Czarne zlokalizowane są w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Wełny i Rynna Gołaniecko-Wągrowiecka. Wszystkie jeziora na terenie gminy Rogoźno są zbiornikami przepływowymi, wykazującymi tendencje do zmniejszania powierzchni. Jednak szczególnie szybkiemu zanikowi (zatorfienie i zamulenie) ulegają małe zbiorniki wodne, do czego przyczyniły się zapewne wykonane rowy melioracyjne, których gęsta sieć widoczna jest szczególnie w dolinie Wełny i Flinty.

W województwie wielkopolskim antropopresja oddziałująca na wody powierzchniowe przejawia się przede wszystkim jako:

- punktowe zrzuty ścieków do wód lub do ziemi (tabela 3.1);
- obszarowe źródła zanieczyszczeń pochodzących z rolnictwa;
- zmiany hydromorfologiczne;
- pobór wody;
- depozycja atmosferyczna.

Znaczna część Wielkopolski jest uboga w wodę, co według Diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej w województwie wielkopolskim opracowanej przez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego, w większości kwalifikuje obszar regionu do I i II kategorii największych potrzeb w zakresie małej retencji. Najmniejsze zasoby wód występują w centralnej i południowo-wschodniej części województwa.

Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE (RDW) określa zasady gospodarowania wodą w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Na jej podstawie wszystkie kraje członkowskie

zobowiązane są do osiągnięcia i utrzymania dobrego stanu ekologicznego i chemicznego wód powierzchniowych. W Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW) wyznaczono następujące cele środowiskowe dla wód powierzchniowych:

- zapobieganie pogorszeniu się stanu wszystkich części wód powierzchniowych,
- ochrona i poprawa wszystkich sztucznych i silnie zmienionych części wód w celu osiągnięcia
- dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych najpóźniej w ciągu 15 lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy,
- wdrażanie koniecznych środków w celu stopniowego redukcji zanieczyszczenia substancjami priorytetowymi i zaprzestanie lub stopniowe eliminowanie emisji, zrzutów i strat niebezpiecznych substancji priorytetowych.

Transpozycji przepisów RDW do prawodawstwa polskiego dokonano przede wszystkim poprzez ustawę Prawo wodne oraz rozporządzenia wykonawcze. Ustawa ta stanowi podstawę prawną i merytoryczną do realizacji Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie badania wód powierzchniowych.

Podstawowymi dokumentami planistycznymi według RDW są plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy i programy działań. Aktualizacja Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (aPGW) stanowią podstawę podejmowania decyzji kształtujących stan zasobów wodnych, usprawniającym proces osiągania lub utrzymania dobrego stanu wód oraz związanych z nimi ekosystemów, a także wskazującym na konieczność wprowadzenia racjonalnych zasad gospodarowania wodami w przyszłości. W aPGW szczegółowo opisano zagadnienia związane z osiąganiem celów środowiskowych dla poszczególnych typów wód powierzchniowych, wód podziemnych oraz obszarów chronionych. Cele środowiskowe ustalone zostały dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), podziemnych (JCWPd) i obszarów chronionych.

Wody płynące

Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP) to oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak: jezioro, lub inny naturalny zbiornik wodny, sztuczny zbiornik wodny, struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części, morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne. Stanowią one podstawowy element podziału

hydrograficznego obszaru dorzecza i tym samym procesu planowania w gospodarowaniu wodami. JCWP zostały zidentyfikowane m.in. w celu umożliwienia dokładnego opisu ich charakterystyki oraz określenia ich obecnego stanu, określenia dla ich typów warunków referencyjnych (tzw. wzorca dobrego stanu), określenia celów środowiskowych oraz wyznaczenia działań służących osiągnięciu zakładanych celów środowiskowych.

Na terenie Powiatu Obornickiego wyznaczonych zostało 16 jednolitych części wód płynących (JCWP).

Tabela 8 Wykaz JCWP na terenie Powiatu Obornickiego

Lp.	Nr JCWP	Nazwa JCWP	Typ JCWP ⁵	Status JCWP	Stan ogólny JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Cel środowiskowy
1	RW60001618672	Dopływ z Sokołowa Budzyńskiego	17	NAT	Zły stan wód	Zagrożona	Dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny, zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny
2	RW60001718689	Flinta	17	NAT	Zły stan wód	Zagrożona	
3	RW60001618692	Dopływ z Nienawiszcza	16	NAT	Zły stan wód	Zagrożona	
4	RW600023186589	Rudka	17	NAT	Zły stan wód	Zagrożona	
5	RW600016186949	Zaganka	16	NAT	Zły stan wód	Zagrożona	
6	RW600017187132	Dopływ z Bąblińca	17	NAT	Brak danych	Zagrożona	
7	RW600025186699	Mała Wełna od Dopł. z Rejowca do ujścia	25	SZCW	Zły stan wód	Zagrożona	Dobry potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny
8	RW600017187149	Kończak	17	SZCW	Zły stan wód	Zagrożona	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO, MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Kończak od ujścia do ujścia Kanału Ludomickiego (dla fososia); stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
9	RW6000231871299	Samica Kierska	23	SZCW	Zły stan wód	Zagrożona	Dobry potencjał ekologiczny; stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(g,h,i)perylene(w), związki tributyllocyny(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
10	RW60002118719	Warta od Wełny do Samy	21	SZCW	Zły stan wód	Zagrożona	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IFPL, MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Warta w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności

⁵ 16 – potok nizinny lessowo-gliniasty, 17 – potok nizinny piaszczysty, 21 – wielka rzeka nizinna, 23 – potoki i strumienie na obszarach będących pod wpływem procesów torfotwórczych, 24 – małe i średnie rzeki na obszarach będących pod wpływem procesów torfotwórczych, 25 – cieki łączące jeziora, NAT – naturalna część wód, SZCW – silnie zmieniona część wód

							cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Warta w obrębie JCWP (dla troci wędrownej oraz węgorza europejskiego), dobry stan chemiczny
11	RW600012185999	Warta od Kopli do Wełny	21	SZCW	Zły stan wód	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Warta w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Warta w obrębie JCWP (dla troci wędrownej oraz węgorza europejskiego), dobry stan chemiczny
12	RW600010185969	Trojanka	17	SZCW	Zły stan wód	zagrożona	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny, dobry stan chemiczny
13	RW60009187279	Sama od Kanału Lubosińskiego do Kanału Przybrodzkiego	16	SZCW	Zły stan wód	zagrożona	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny, dobry stan chemiczny
14	RW60001118729	Sama od Kan. Przybrodzkiego do ujścia	21	SZCW	Zły stan wód	zagrożona	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, MIR, MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny, dobry stan chemiczny
15	RW60001618699	Wełna od Nielby do Ujścia	24	NAT	Zły stan wód	zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Wełna od ujścia do ujścia Flinty (dla łososia); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Wełna od ujścia do ujścia Flinty (dla troci wędrownej) oraz Wełna w obrębie JCWP (dla węgorza europejskiego); stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
16	RW600010186563	Dopływ z jez. Sarbi	17	NAT	Zły stan wód	zagrożona	Dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny, zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny

źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>

Zgodnie z Aktualizacją Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry żadna z wydzielonych JCWP nie wykazywała wykazały dobry stan wód. Stwierdzono również, że 15 JCWP jest zagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych. Celem środowiskowym dla 6 JCWP możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieku istotnego wydzielonych na

terenie powiatu JCWP rzecznych jest osiągnięcie dobrego stanu/potencjału ekologicznego i osiągnięcie dobrego stanu chemicznego. Zgodnie z definicją, dobry stan ekologiczny występuje wtedy, gdy wszystkie wskaźniki jakości wód należące do elementów biologicznych osiągają stan dobry, natomiast elementy fizykochemiczne i hydromorfologiczne muszą umożliwiać osiągnięcie dobrego stanu przez elementy biologiczne. Dobry potencjał ekologiczny oznacza stan silnie zmienionej lub sztucznej części wód, sklasyfikowanej zgodnie z odpowiednimi przepisami załącznika V RDW. Przy ocenie potencjału ekologicznego wód uwzględnia się biologiczne, hydromorfologiczne oraz fizykochemiczne elementy jakości wód. W odniesieniu do elementów biologicznych, zostaje określony dobry potencjał, gdy obecne są niewielkie zmiany w wartościach biologicznych elementów jakości w porównaniu do wartości przyjętych dla maksymalnego potencjału ekologicznego. Natomiast elementy fizykochemiczne i hydromorfologiczne muszą umożliwiać osiągnięcie dobrego potencjału przez elementy biologiczne. Dobry stan chemiczny natomiast oznacza stan jednolitej części wód, w której żadna z wartości stężeń zanieczyszczeń chemicznych, w tym tzw. substancji priorytetowych, nie przekracza dopuszczalnych stężeń maksymalnych i średniorocznych. Określenie „stan chemiczny” odnosi się do naturalnych, silnie zmienionych i sztucznych części wód. Cele środowiskowe dla JCWP zostały zdefiniowane poprzez przypisanie parametrów charakteryzujących dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny, czyli wartości poszczególnych wskaźników biologicznych, fizykochemicznych, hydromorfologicznych oraz chemicznych.

Dla wszystkich zagrożonych JCWP wskazano derogacje (uchylenie od wyznaczonych celów) ze względu na brak możliwości technicznych i zbyt wysokie koszty ekonomiczne. Wśród przyczyn nieosiągnięcia celu środowiskowego w postaci dobrego stanu wód rzecznych największe zagrożenie stanowi: gospodarka komunalna, głównie ścieki komunalne oraz rolnictwo. Niezbędne jest zatem podjęcie działań ograniczających wprowadzanie ścieków do środowiska.

Stan wód płynących

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych wykonywany jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Obowiązek badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów fizykochemicznych, chemicznych i biologicznych należy do kompetencji wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska. Celem wykonywania badań jest stworzenie podstaw do podejmowania działań na rzecz poprawy stanu wód oraz ich ochrony przed zanieczyszczeniem, w tym ochrony przed eutrofizacją powodowaną wpływem sektora

bytowo-komunalnego i rolnictwa oraz ochrony przed zanieczyszczeniami przemysłowymi, w tym zasoleniem i substancjami szczególnie szkodliwymi dla środowiska wodnego zgodnie z cyklem gospodarowania wodami, wynikającym z przepisów prawa krajowego, transponujących wymagania Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE.

Do głównych czynników, które negatywnie wpływają na środowisko wodne, zaliczamy:

- źródła punktowe – ścieki odprowadzane w zorganizowany sposób systemami kanalizacyjnymi, pochodzące głównie z zakładów przemysłowych i z aglomeracji miejskich;
- zanieczyszczenia obszarowe – zanieczyszczenia spłukiwane opadami atmosferycznymi z terenów zurbanizowanych, nieposiadających systemów kanalizacyjnych oraz z obszarów rolnych i leśnych;
- zanieczyszczenia liniowe – zanieczyszczenia pochodzenia komunikacyjnego, wytwarzane przez środki transportu i spłukiwane z powierzchni dróg lub torfowisk oraz pochodzące z rurociągów, gazociągów, kanałów ściekowych, osadowych.

Ścieki z terenu powiatu obornickiego ujmowane są system kanalizacyjny i trafiają do komunalnych oczyszczalni ścieków. Istotnym źródłem presji na środowisko wodne jest niezorganizowana lub źle funkcjonująca gospodarka ściekowa na obszarach wiejskich. W ostatnich latach prowadzone są działania związane z sanitacją tych terenów. W porównaniu z rokiem 2013 liczba mieszkańców, podłączonych do kanalizacji zwiększyła się o ponad 4,6%. Można stwierdzić, że tym samym zmniejszyła się ilość ścieków, która trafiała bezpośrednio do wód i gruntu oraz z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych. Zagrozeniem dla wód są również spływy powierzchniowe zanieczyszczeń, obciążone głównie związkami biogennymi (azotem i fosforem) pochodzenia rolniczego. WIOŚ w Poznaniu wykonał klasyfikacji wskaźników jakości wód płynących w województwie wielkopolskim. Na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 1187), klasyfikację dokonano dla poszczególnych elementów fizykochemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych. Klasyfikację tę poszerzono o klasyfikację elementów chemicznych. Na terenie powiatu obornickiego zlokalizowano 9 punktów kontrolnych. Wyniki przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 9 Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych na terenie Powiatu Obornickiego (badania z lat 2016-2021)

Nr JCWP	Nazwa JCWP	Kod punktu kontrolnego	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan JCWP
RW60001618672	Dopływ z Sokołowa Budzyńskiego	PL02S0501_3415	umiarkowany	brak danych	zły
RW60001718689	Flinta	PL02S0501_3264	umiarkowany	brak danych	zły
RW60001618692	Dopływ z Nienawiszcza	PL02S0501_3163	umiarkowany	brak danych	zły
RW600023186589	Rudka	PL02S0501_0867	umiarkowany	brak danych	zły
RW600016186949	Zaganka	PL02S0501_3426 PL02S0501_0629	umiarkowany	poniżej dobrego	zły
RW600017187132	Dopływ z Bąblińca	PL02S0501_0585	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	brak danych	brak danych
RW600025186699	Mała Wełna od Dopł. z Rejowca do ujścia	PL02S0501_0802	umiarkowany	dobry	zły
RW600017187149	Kończak	PL02S0501_1802	słaby	poniżej dobrego	zły
RW6000231871299	Samica Kierska	PL02S0501_0873	umiarkowany	poniżej dobrego	zły
RW60002118719	Warta od Wełny do Samy	PL02S0501_3283	umiarkowany	poniżej dobrego	zły
RW600012185999	Warta od Kopli do Wełny	PL02S0501_0906 PL02S0501_0640	słaby	brak danych	zły
RW600010185969	Trojanka	PL02S0501_0891	umiarkowany	poniżej dobrego	zły
RW60009187279	Sama od Kanału Lubosińskiego do Kanału Przybrodzkiego	PL02S0501_0870	słaby	poniżej dobrego	zły
RW60001118729	Sama od Kan. Przybrodzkiego do ujścia	PL02S0501_3392	słaby	poniżej dobrego	zły
RW60001618699	Wełna od Nielby do Ujścia	PL02S0501_0630	słaby	poniżej dobrego	zły
RW600010186563	Dopływ z jez. Sarbi	PL02S0501_1745	umiarkowany	brak danych	zły

źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>

W żadnym z badanych punktów nie stwierdzono dobrego stanu/potencjału ekologicznego, we wszystkich odnotowano stan/potencjał poniżej dobrego.

Dla 15 przebadanych jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych, w 1 stwierdzono stan chemiczny dobry, w pozostałych poniżej dobrego. W ogólnej ocenie końcowej wszystkie monitorowane JCWP charakteryzowały się stanem złym.

Wody stojące

Na terenie Powiatu Obornickiego wyznaczone zostały 3 jednolite części wód jeziornych. Wykaz znajduje się w poniższej tabeli.

Tabela 10 Wykaz jednolitych części wód jeziornych na terenie Powiatu Obornickiego

Lp.	Nr JCWP	Nazwa JCWP	Typ JCWP ⁶	Status JCWP	Aktualny stan JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Cel środowiskowy
1	LW10249	Jeziro Budziszewskie	3b	NAT	Zły stan wód	Zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [PMPL, ESMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości), dobry stan chemiczny
2	LW10221	Jeziro Starskie (Prusieckie)	3b	NAT	Zły stan wód	Zagrożona	Dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny
3	LW10251	Jeziro Rogoźno (Rogozińskie)	3b	SZCW	Zły stan wód	Zagrożona	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [PMPL, ESMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości), dobry stan chemiczny

źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>

Zgodnie z APGW na obszarze dorzecza Odry, wyznaczone jcwp jeziornych na terenie Powiatu wykazują zły stan ekologiczny, oraz zagrożone są nieosiągnięciem celów środowiskowych.

⁶ 3a – Jezioro o wysokiej zawartości wapnia, o dużym wypływie zlewni, stratyfikowane, 3b – Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, stratyfikowane, NAT – naturalne części wód

Stan wód stojących

W ramach realizacji programu monitoringu wód powierzchniowych województwa wielkopolskiego zostały zrealizowane badania wód jezior, w zakresie elementów biologicznych, obserwacji hydromorfologicznych, fizykochemicznych oraz chemicznych. Punkty pomiarowo-kontrolne zostały zlokalizowane na podstawie dostępnych dokumentów referencyjnych przekazanych przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej oraz wytycznych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Na terenie powiatu obornickiego monitoringiem objęto 3 JCWP jeziornych, w ramach programu monitoringu operacyjnego i diagnostycznego. Wyniki monitoringu wód jeziornych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11 Wyniki monitoringu jezior na terenie Powiatu Obornickiego

Nazwa ocenianej JCWP	Kod punktu pomiarowo-kontrolnego	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan JCWP
Jeziro Budziszewskie	PL02S0502_2177	zły	dobry	Zły
Jeziro Starskie (Prusieckie)	PL02S0502_2226	zły	dobry	Zły
Jeziro Rogoźno (Rogozińskie)	PL02S0502_0154	zły	dobry	Zły

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Obornickiego na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026

Przebadane jeziora na terenie powiatu obornickiego charakteryzują się ogólnym złym stanem wód, na który składają się wyniki: pomiaru elementów biologicznych zaliczonych do 4-5 klasy, elementów fizykochemicznych - poniżej stanu dobrego oraz stan/potencjał ekologiczny określony na słaby-zły. Na złą ocenę ogólną wpływ miały takie parametry jak: przezroczystość wody, nasycenie wody tlenem, azot ogólny i fosfor ogólny. W dalszym ciągu największym zagrożeniem dla jezior są wprowadzane do nich nadmierne ładunki zanieczyszczeń antropogenicznych. Najczęściej zanieczyszczenia przedostają się do nich z wodami dopływów. Dużym zagrożeniem dla stanu czystości jezior jest nieprawidłowo prowadzona, na rolniczo użytkowanych terenach, gospodarka nawozami, szczególnie naturalnymi, zwłaszcza jeśli nad jeziorami znajdują się fermy hodowli zwierząt. Od kilku lat dodatkowym źródłem biogenów mogących przedostawać się do wód powierzchniowych są również rolniczo zagospodarowywane ustabilizowane osady komunalne. Kolejnym zagrożeniem jest intensywne rekreacyjne użytkowanie jezior z ośrodkami wypoczynkowymi nieprawidłowo prowadzącymi gospodarkę ściekową lub odpadową. nasilenie fitoplanktonu (w tym sinic) powoduje ograniczenie światła słonecznego docierającego do dna jeziora, co skutkuje brakiem roślinności zanurzonej, niezbędnej dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemu. Rekultywacja jezior oparta jest na technologii inaktywacji biogenów w toni wodnej i na

dopływach. Do wody wprowadzane są koagulanty z tlenem, które wpływają na dezaktywowanie głównych pierwiastków szkodzących, hamujących rozwój roślinności, czyli azot i fosfor. Aby efekty były zauważalne i trwałe niezbędne jest ograniczenie dopływu zanieczyszczeń komunalnych z instalacji sanitarnych znajdujących się w pobliżu jezior oraz ograniczenie spływu z obszarów rolniczych. Zagrożeniem dla skuteczności przeprowadzanej rekultywacji może być również nielegalnie wypływające łodzie silnikowe i skutery wodne, które przez wywoływane falowanie mogą powodować podrywanie się szkodliwych osadów dennych z dna jeziora i doprowadzić do katastrofy ekologicznej. Ze względu na przepływowy charakter jezior Powiatu Obornickiego jest to szczególnie niebezpieczne dla rzek, które wypływają z jezior, zwłaszcza dla rzeki Wełny a następnie dla Warty.

Wody podziemne

Na obszarze województwa wielkopolskiego zbiorniki wód podziemnych o znaczeniu użytkowym występują w utworach czwartorzędowych i trzeciorzędowych, które rozdzielone są warstwami iłów poznańskich i glin zwałowych. Na terenie powiatu obornickiego w północnej części gminy Ryczywół zlokalizowany jest fragment Głównego Zbiornika Wód Podziemnych czwartorzędowa Dolina kopalna Smogulec-Margonin (GZWP nr 139) o powierzchni 304,5 km². Szacunkowe zasoby dyspozycyjne wód wynoszą 40 800 m³/dobę. Występowanie wód określone jest na głębokości 50 m. Zdecydowana większa część zbiornika charakteryzuje się średnią i małą podatnością na zanieczyszczenia. Niewielkie powierzchnie samego GZWP nr 139 oraz jego najbliższych okolic wykazują się dużą podatnością na zanieczyszczenia. Właśnie dla tych obszarów o dużej podatności na zanieczyszczenia stwierdzono konieczność wyznaczenia obszarów ochronnych. Powierzchnia proponowanego obszaru ochronnego GZWP nr 139 wynosi ok. 5,1 km², niewielkim fragmentem przekracza teren zbiornika. Biorąc pod uwagę zagospodarowanie przestrzenne: zakazy, nakazy i ograniczenia w korzystaniu z gruntów, ochronę ukierunkowano na zabezpieczenie wód poziomu zbiornikowego przed zagrożeniami związanymi z rolniczą formą użytkowania terenu. Pod wschodnią częścią gminy Rogoźno występuje trzeciorzędowy GZWP nr 143 Subzbiornik Inowrocław – Gniezno o powierzchni 4 995 km² i zasobach dyspozycyjnych 92 552 m³/d. Dla subzbiornika Inowrocław – Gniezno nie wyznaczono obszaru ochronnego ze względu na niską podatność na zanieczyszczenie z powierzchni terenu warunkowaną wgłębnym usytuowaniem i dobrą izolacją utworami słabo przepuszczalnymi. Zagrożenia antropogeniczne, jakie mogą oddziaływać na GZWP nr 143, są związane ze zubożeniem zasobów w wyniku intensywnej

eksploatacji oraz pogorszeniem jakości wód zbiornika (wzbudzenie ascenzyjnego dopływu wód gorszej jakości). Zagrożenie jakości wód GZWP nr 143 może wynikać z nieodpowiednich warunków funkcjonowania ujęć wód podziemnych (nieprzestrzegania ograniczeń hydrogeologicznych – nadmierna eksploatacja) mogą przyczyniać się do intensyfikowania dopływu wód o gorszej jakości ze strefy wód zasolonych i o podwyższonej barwie oraz dopływu wód zasolonych od struktur solnych. Na terenie Powiatu gospodarczo wykorzystywane są wody pitne w utworach czwartorzędowych i trzeciorzędowych. Stwierdzono też obecność wód podziemnych w utworach jurajskich i kredy. Zasoby wodne poziomu czwartorzędowego w zdecydowanej większości zlokalizowane są w piaskach, żwirach rzecznych i wodnolodowcowych. Wody te mają układ piętrowy, występują generalnie w 2÷3 poziomach. Wody gruntowe I poziomu na obszarach równinnych występują na ogół na głębokościach poniżej 1,5 m p.p.t. (pod poziomem terenu). Na znacznym obszarze powiatu poziom wód gruntowych występuje w utworach piaszczysto-żwirowych tarasów współczesnych dolin rzecznych i pradolin na głębokości ok. 1 – 20 m. Jego miąższość jest zmienna i wynosi od kilku do 7 m, sporadycznie do 18 m. Charakteryzują się swobodnym zwierciadłem występującym na zmiennej głębokości 1 – 9 m p.p.t. i podlegającym wahaniom sezonowym wynikającym z opadów i stanów wód w ciekach. W utworach trzeciorzędowych występują generalnie dwa poziomy wodonośne: oligoceński i mioceneński. W kompleksie nadkładów iłów poznańskich spotyka się soczewy piaszczyste o zróżnicowanych rozmiarach, nie tworzące ciągłych poziomów. Tworzą je ilaste utwory oligocenu oraz mioceneńskie piaski drobno, średnioziarniste i mułkowate.

Zgodnie z podziałem hydrogeologicznym (Paczyński, 1995) Powiat Obornicki należy do Regionu Wielkopolskiego i Subregionu lubusko-poznańskiego. Od 2016 r. zgodnie z zatwierdzoną przez Radę Ministrów aktualizacją Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Odry (aPGW) obowiązuje nowa wersja podziału obszaru Polski na 172 jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Zgodnie z tym podziałem powiat obornicki położony jest w obrębie JCWPd nr 60, 41 i 42 regionu Warty. Wydzielone na terenie Powiatu Obornickiego jednolite części wód podziemnych charakteryzują się dobrym stanem ilościowym, chemicznym oraz ogólnym stanem JCWPd. Nie są zagrożone niespełnieniem celów środowiskowych. Celem środowiskowym dla JCWPd jest dobry stan ilościowy i chemiczny, charakteryzowany wartościami wskaźników zgodnie z rozporządzeniem o ocenie wód podziemnych. Stan ilościowy obrazuje wpływ poboru wody na części wód podziemnych.

Natomiast stan chemiczny odnosi się do parametrów fizykochemicznych wód podziemnych (zarówno traktowanych jako zanieczyszczenia, jak i skażenie).

Stan wód podziemnych

Celem monitoringu jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych związanych z osiągnięciem dobrego stanu ekologicznego, określonego przez Ramową Dyrektywę Wodną (RDW).

Badania jakości wód podziemnych przeprowadzono na terenie gminy Oborniki w m. Nieczajna. Ze względu na podwyższoną wartość żelaza i wodorowęglanów (HCO₃) klasę jakości wskaźników fizyko-chemicznych oceniono jako umiarkowaną (III klasa), natomiast w ocenie końcowej wody podziemne uzyskały dobrą (klasa II). Wyniki końcowe przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12 Monitoring wód podziemnych

Miejscowość	Gmina	JCWpd	Stratygrafia	Głębokość do stropu warstwy wodonośnej [m]	Klasa jakości – wskaźniki fiz-chem.	Końcowa klasa jakości
Nieczajna	Oborniki	60	Q	51,0	III	II

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Obornickiego na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026

5.1.7 POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Źródła zanieczyszczeń powietrza możemy podzielić ze względu na pochodzenie na dwie grupy:

- pochodzenia naturalnego (pożary lasów, erupcje wulkaniczne),
- pochodzenia antropogenicznego (związanego z działalnością człowieka).

Antropogeniczne źródła emisji zanieczyszczeń to:

- emisja punktowa - emisja z sektora przemysłowego,
- emisja liniowa - emisja ze środków transportu i komunikacji,
- emisja powierzchniowa – emisja z sektora komunalno-bytowego,
- emisja napływowa.

Do emisji punktowej zaliczamy emisję zanieczyszczeń gazowo-pyłowych z zakładów przemysłowych. Największy udział w całkowitej emisji zanieczyszczeń pyłowych ma emisja pyłów powstałych ze spalania paliw i procesów technologicznych. W przypadku gazów największą emisją charakteryzuje się dwutlenek węgla. Znaczny udział w emisji zanieczyszczeń

mają także zanieczyszczenia komunikacyjne, takie jak: tlenki węgla, azotu i siarki, sadze oraz węglowodory. Zanieczyszczenia ze źródeł liniowych powodują także zapylenie wtórne poprzez ścieranie się nawierzchni dróg i opon pojazdów. Problem emisji liniowej jest problemem narastającym, zwłaszcza w miastach i centrach gmin, gdyż pomimo corocznych inwestycji w modernizację dróg i układów komunikacyjnych obserwuje się narastającą liczbę samochodów i innych pojazdów. Obecność spalin jest najbardziej odczuwalna w okresie letnim gdyż oprócz toksycznych spalin tworzy się bardzo szkodliwa dla zdrowia przy powierzchniowej warstwy ozonu pochodzenia fotochemicznego. Kolejnymi źródłami zanieczyszczeń na terenie Powiatu Obornickiego są rozproszone emisje z sektora komunalno-bytowego m.in. kotłownie lokalne, paleniska domowe, warsztaty rzemieślnicze, które emitują do powietrza zanieczyszczenia powstające w wyniku spalania węgla gazu ziemnego i paliw płynnych. Z uwagi iż piece indywidualne praktycznie nie posiadają urządzeń ochrony powietrza oraz że spalanie zachodzi w niższych temperaturach, są one źródłem emisji bardzo szkodliwych substancji tj. dioksyny. Wielkość emisji z tych źródeł jest trudna do oszacowania i wykazuje dużą zmienność sezonową, związaną z okresem grzewczym. Emisja napływowa związana jest z ruchem mas powietrznych. Biorąc pod uwagę, iż na terenach sąsiednich województw realizuje się programy ochrony powietrza nakierowane na redukcję emisji z sektora przemysłowego oraz komunalno-bytowego tzw. niskiej emisji przewiduje się zmniejszenie emisji napływowej. Ponadto jakość powietrza w Powiecie Obornickim charakteryzuje się wyraźną zmiennością sezonową, wskazuje na to pogarszająca się jakość powietrza w chłodnych miesiącach roku. Zróżnicowanie poziomu stężeń zanieczyszczeń wskazuje, że dominujący wpływ na stan aerosanitarny Powiatu Obornickiego mają jak wspomniano wcześniej energetyczne źródła spalania paliw.

Gminy Powiatu Obornickiego znajdują się w strefie wielkopolskiej, dla której zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska prowadzi się ocenę jakości powietrza. Realizuje się ją z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych: ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ze względu na ochronę roślin. Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia, jak i kryteriów dla ochrony roślin dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;

- do klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, a w przypadku, gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe.

Tabela 13 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi – 2022 rok

Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	BaP	PM2,5
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1

Źródło: opracowanie własne na podstawie Rocznej Oceny Jakości Powietrza w Województwie Wielkopolskim za 2022 rok

Największym problemem w skali województwa wielkopolskiego są wysokie stężenia benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10. Podobnie jak w latach poprzednich, wysokie wartości stężeń tego zanieczyszczenia rejestrowano w okresach grzewczych (styczeń-marzec, październik-grudzień). Przekroczenie poziomu docelowego B(a)P zarejestrowały w 2022 r. wszystkie stacje pomiarowe w województwie. Szacuje się, że problem ten dotyczy zdecydowanej większości gmin województwa wielkopolskiego. Jako główną przyczynę przekroczeń wskazuje się „niską” emisję pochodzącą z indywidualnego ogrzewania budynków. W ostatnim dziesięcioleciu można zauważyć stopniową poprawę jakości powietrza pod względem poziomu zanieczyszczenia pyłem. Jednakże wysokie dobowe stężenia pyłu zawieszonego PM10 rejestrowane w sezonie grzewczym roku pozostają istotnym problemem. Nadal na tle województwa wyróżniają się miejscowości, w których przeważa indywidualne ogrzewanie budynków paliwem stałym. W nich rejestruje się największą liczbę dni z przekroczeniami poziomu dopuszczalnego dla stężeń 24-godzinnych.

Działania w zakresie poprawy jakości powietrza są realizowane w ramach programów ochrony powietrza (POP). Program ochrony powietrza jest dokumentem, który wskazuje istotne przyczyny wystąpienia przekroczeń norm jakości powietrza oraz określa działania, których wdrożenie spowoduje poprawę jakości powietrza w województwie.

5.1.8 KLIMAT AKUSTYCZNY

Do podstawowych czynników mających wpływ na klimat akustyczny Powiatu zaliczyć należy komunikację drogową oraz w znacznie mniejszym stopniu hałas przemysłowy, którego uciążliwość ma charakter lokalny o stosunkowo niedużym zasięgu. Hałas komunikacyjny jest

obecnie najpowszechniejszym i najbardziej uciążliwym źródłem hałasu w środowisku zurbanizowanym. Ciągły wzrost liczby pojazdów mechanicznych, przy jednoczesnym braku właściwych rozwiązań drogowych, braku obwodnic miejskich, złej jakości nawierzchni znacząco powiększa obszar środowiska o ponadnormatywnym hałasie drogowym. Niekorzystny wpływ hałasu na stan zdrowia społeczeństwa wymaga zastosowania działań ograniczających i zabezpieczających. Stosowane są zarówno zabezpieczenia akustyczno-budowlane, jak również odpowiednia lokalizacja obiektów, właściwa organizacja ruchu drogowego, czy też poprawa nawierzchni dróg i stanu technicznego pojazdów. Źródła hałasu komunikacyjnego na terenie Powiatu są związane przede wszystkim z eksploatacją dróg. Przez obszar Powiatu przebiegają: droga krajowa nr 11 o długości 33,765 km, drogi wojewódzkie: 178 Wałcz-Oborniki, 187 Pniewy-Murowana Goślina i 241 Tuchola-Rogoźno o łącznej długości 48,387 km. Dodatkowo, Powiat przecinają linie kolejowe nr 354 Poznań-Piła i 236 Rogoźno Wielkopolskie-Bzowo-Goraj. Sieć komunikacyjną uzupełniają drogi powiatowe o łącznej długości 306,229 km oraz drogi gminne.

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad przeprowadziła w latach 2020/201 Generalny Pomiar Ruchu na drogach krajowych i wojewódzkich. Wyniki przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14 Średni dobowy ruch roczny (SDRR) w punktach pomiarowych w GPR 2020/21

Nr drogi	Nazwa	SDRR poj. silnik. ogółem	Motocykle	Samochody osobowe, mikrobusy	Lekkie samochody ciężarowe	Samochody ciężarowe bez przyczepy	Samochody ciężarowe z przyczepą	Autobusy	Ciągniki rolnicze
178	Połajewo-Oborniki	7311	71	5967	650	188	382	25	28
178	Oborniki (obwodnica: rondo Maćkowiaka – DK11)	6752	43	5480	662	97	440	16	14
187	Oborniki (przejście: gr. miasta – ul. Polna)	7035	61	5203	683	151	881	34	22
187	Oborniki (ul. Polna – Przebudowo)	5362	63	3910	688	209	460	9	23
241	Rogoźno (przejście)	8510	88	6609	689	354	724	20	26
11	Rogoźno (al. Piłsudskiego) – Oborniki	12635	41	8981	1267	473	1805	59	9
11	Oborniki (przejście)	17708	61	12889	1985	556	2107	89	21
11	Oborniki (ul. Szamotulska) – w. Poznań Płn.	24165	63	19101	2181	493	2185	142	0

Źródło: <https://www.gov.pl/web/gddkia/generalny-pomiar-ruchu-20202021>

Porównując zestawienie z wcześniejszymi pomiarami wykonanymi w 2015 roku można zauważyć, że natężenie ruchu na większości odcinków wzrosło o kilkanaście procent. Mimo

niewątpliwych osiągnięć przemysłu samochodowego, pozwalających na stosowanie rozwiązań konstrukcyjnych zmniejszających uciążliwość akustyczną pojazdów, rozbudowa sieci dróg i rosące natężenie ruchu powodują coraz większą presję na środowisko. Wieloletnie badania wskazują na zwiększanie się obszarów poddanych nadmiernemu oddziaływaniu hałasu i niepokojące zmniejszanie powierzchni terenów o korzystnych warunkach akustycznych. Analiza danych GUS na przestrzeni lat 2010-2022 wykazuje stały wzrost ogólnej liczby pojazdów, w tym liczby pojazdów osobowych.

W rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r., poz. 112), określono standardy akustyczne dla poszczególnych rodzajów terenów, różniących się sposobem zagospodarowania i pełnionymi funkcjami. W przypadku hałasu drogowego i kolejowego, obowiązujące wartości wskaźników długookresowych określone przywołanym rozporządzeniem Ministra Środowiska, mieszczą się w przedziałach:

- dla poziomu dziennie-wieczorno-nocnego L_{DWN} – 50–70 dB,
- dla długookresowego poziomu hałasu w porze nocy L_N – 45–65 dB,
- dla wskaźnika krótkookresowego poziomu równoważnego w porze dnia L_{AeqD} – 50–68 dB,
- dla wskaźnika krótkookresowego poziomu równoważnego w porze nocy L_{AeqN} – 45–60 dB.

Na potrzeby oceny stanu klimatu akustycznego środowiska, na obszarach objętych przekroczeniami dopuszczalnych wartości poziomu hałasu w środowisku przyjmuje się następującą klasyfikację:

- – przekroczenie wartości dopuszczalnej poziomu hałasu do 10 dB – stan niedobry,
- – przekroczenie wartości dopuszczalnej poziomu hałasu powyżej 10 dB i do 20 dB – stan zły,
- – przekroczenie wartości dopuszczalnej poziomu hałasu powyżej 20 dB – stan bardzo zły.

Zachowanie wartości dopuszczalnych poziomu hałasu nie zawsze gwarantuje eliminację uciążliwości akustycznych w środowisku. Ustalone normy są kompromisem pomiędzy potrzebą zachowania komfortu akustycznego a aktualnymi technicznymi, technologicznymi i ekonomicznymi możliwościami ograniczania emisji hałasu. W roku 2021 badania

monitoringowe hałasu drogowego wykonano w 15 punktach, w rejonie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej oraz związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży w miejscowościach. W Powiecie Obornicki wyznaczono dwa punkty pomiarowe w Rogoźnie przy ul. Wągrowieckiej (droga wojewódzka nr 241) i Fabrycznej. Stwierdzono przekroczenia krótkookresowych dopuszczalnych wartości poziomu hałasu w środowisku, określonych wymogami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r., poz. 112), to jest 65 dB w porze dnia i 56 dB w porze nocy dla zabudowy mieszkaniowo-usługowej i wielorodzinnej

Uciążliwość akustyczną powodują również obiekty prowadzące działalność gospodarczą (hałas przemysłowy). Większość podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie powiatu powoduje emisję hałasu uciążliwą tylko dla najbliższego otoczenia. Uciążliwości te dotyczą najczęściej ograniczonej liczby mieszkańców i są stosunkowo łatwiejsze do ograniczenia, zarówno na podstawie działań administracyjno-prawnych, jak i technicznych.

5.1.9 PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE

Na terenie Powiatu w ostatnich latach nie zaobserwowano wzrostu oddziaływania emisji pól elektromagnetycznych. Ich głównymi źródłami są: linie i stacje elektroenergetyczne o napięciu znamionowym 110 kV i wyższym (linie napowietrzne wysokiego napięcia), stacje radiowe i telewizyjne, łączność radiowa, w tym CB radio, radiotelefony i telefonia komórkowa, stacje radiolokacji i radionawigacji. Wymieniony rozwój źródeł pól elektromagnetycznych powoduje zarówno ogólny wzrost poziomu tła promieniowania elektromagnetycznego w środowisku, jak też zwiększenie liczby i powierzchni obszarów o podwyższonym poziomie natężenia promieniowania. W dalszym ciągu poziom promieniowania w tle pozostaje wielokrotnie niższy od natężeń, przy których możliwe jest jakiegokolwiek szkodliwe oddziaływanie na organizm ludzki.

Ze względu na stale rosnącą liczbę stacji bazowych telefonii komórkowej, głównie na obszarach dużych miast, oraz rozwojem technologii niezbędnym dla zaspokojenia potrzeb społeczeństwa, a przy tym wzrostem niepokoju ludzi związanym z promieniowaniem elektromagnetycznym, którego wpływ na żywe organizmy nie jest dokładnie poznany uważa się za zasadne dalsze monitorowanie poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku (w miejscach dostępnych dla ludności).

5.1.10 OBSZAROWA OCHRONA PRZYRODY

Powierzchnia obszarów prawnie chronionych na terenie Powiatu Obornickiego wynosi 10.065,32 ha, co stanowi 14,2% powierzchni Powiatu. Najwięcej obszarów chronionych występuje na terenie gminy Rogoźno – 9.032 ha i gminy Ryczywół – 1.027 ha, natomiast na terenie gminy Oborniki 6,42 ha. Formy ochrony przyrody tworzą: rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu i pomniki przyrody. Na terenie powiatu wyznaczone zostały również obszary Natura 2000.⁷:

- Rezerваты przyrody:
  - **„Słonawy”** - powierzchnia 3,05 ha, w całości położony w gminie Oborniki. Jest rezerwatem wodnym typu faunistycznego. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest ochrona tarlisk ryb, w szczególności głowacza białopłetwego, różanki, świnki, brzany i certy.
  - **„Buczyna”** – o powierzchni 15,75 ha, w częściowo położony na terenie gminy Rogoźno. Celem ochrony przyrody jest zachowanie, ze względów naukowych i dydaktycznych, fragmentu lasu bukowego o charakterze zbliżonym do naturalnego, przy granicy zasięgu buka pospolitego (*Fagus sylvatica*).
  - **„Dołęga”** – o powierzchni 1,17 ha, w całości położony na terenie gminy Oborniki, jest rezerwatem florystycznym roślin zarodnikowych. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie populacji skrzypu olbrzymiego *Equisetum telmateia* Ehrh.
  - **„Bagno Chlebowo”** – o powierzchni całkowitej 4,63 ha, w całości położony na terenie gminy Ryczywół. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie ekosystemu torfowiskowego.
  - **„Wełna”** - o powierzchni 10,44 ha, w całości położony na terenie gminy Rogoźno. Jest rezerwatem wodnym typu biocenotycznego i fizjocenotycznego. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie w stanie naturalnym fragmentu rzeki włosienicznikowej o podgórskim charakterze wraz z florą i fauną.
  - **„Promenada”** - o powierzchni 4,41 ha, w całości położony na terenie gminy Rogoźno. Jest rezerwatem leśnym typu fitocenotycznego. Celem ochrony

---

⁷ Źródło: <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>

przyrody w rezerwacie jest zachowanie grądu kokoryczowego oraz naturalnych procesów związanych z jego dynamiką.

- Obszary NATURA 2000⁸:
  - **Bagno Chlebowo** PLH300016 (gmina Ryczywół),
  - **Buczyna w Długiej Goślinie** PLH300056 (gmina Rogoźno),
  - **Kiszewo** PLH300037 (gmina Oborniki),
  - **Dolina Wełny PLH300043** (gminy Oborniki, Rogoźno i Ryczywół),
  - **Biedrusko PLH300001** (gmina Oborniki),
  - **Dolina Samicy** PLB300013 (gmina Oborniki),
  - **Puszcza Notecka** PLB300015 (gminy Oborniki, Rogoźno i Ryczywół),.
- Obszary chronionego krajobrazu:
  - **„Dolina Wełny i Rynna Gołaniecko-Wągrowiecka** – obszar o powierzchni 22,64 ha częściowo położony na terenie Powiatu Obornickiego w gminach Ryczywół i Rogoźno,
  - **„Puszcza Notecka”** - obszar o powierzchni 58.170,0 ha; częściowo położony na terenie Powiatu Obornickiego w gminie Ryczywół,
  - **„Dolina Samicy Kierskiej”** – obszar o powierzchni 2.657,66 ha; częściowo położony na terenie Powiatu Obornickiego w gminie Oborniki,
- Pomniki przyrody:

Zgodnie z danymi Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody, prowadzonego przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Warszawie, na terenie Powiatu Obornickiego znajdują się 163 pomniki przyrody, w tym:

  - Gmina Oborniki – 110 szt.;
  - Gmina Rogoźno – 45 szt.,
  - Gmina Ryczywół – 8 szt.

Obszar Powiatu Obornickiego charakteryzuje się wysokimi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi. Należy uznać, że zróżnicowane i często unikatowe zasoby przyrodnicze Powiatu są dobrze chronione, a dodatkowo zwiększają atrakcyjność turystyczną regionu.

---

⁸ Szczegółowe opisy obszarów NATURA 2000 znajdują się w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Obornickiego na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026 oraz na stronie <https://crfop.gdos.gov.pl/>

Warto podkreślić, że zgodnie ze współczesną wiedzą, niewystarczającym działaniem jest obejmowanie ochroną prawną wyizolowanych fragmentów o wyróżniających się walorach przyrodniczych. Nowoczesne podejście do ochrony przyrody skupia się na zapewnieniu trwałości procesów przyrodniczych w krajobrazie, zwłaszcza poprzez ukształtowanie w obrębie mozaiki różnych typów pokrycia terenu, powiązanego przestrzennie układu płątów i korytarzy o wysokich walorach przyrodniczych, określanego mianem zielonej infrastruktury.

5.1.11 DZIEDZICTWO KULTUROWE

Powiat Obornicki powrócił na samorządową mapę Polski w 1999 roku za sprawą reformy administracyjnej. Był to jeden z 315 utworzonych wówczas powiatów. Historia Powiatu Obornickiego sięga znacznie dalej, bo roku 1793, kiedy to został on wyłączony z Powiatu Poznańskiego, a w jego skład wchodziło aż 9 miast.

Atrakcyjność Powiatu Obornickiego wynika z jego wyjątkowego położenia i zróżnicowania przyrodniczego oraz z dużej wartości walorów krajoznawczych i kulturowych. Zarówno mieszkańcy, jak i turyści mogą cieszyć się wspaniałymi krajobrazami (dotkniętymi stosunkowo niedużą ingerencją człowieka). Powiat Obornicki kryje różne niespodzianki, do których niewątpliwie należą interesujące zabytki architektury, są wśród nich pałace, dwory oraz kościoły. Na terenie Powiatu znajduje się 99 zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków nieruchomości sporządzonego przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu.

Tabela 15 Zabytki wpisane do rejestru zabytków WUOZ w Poznaniu w podziale na gminy Powiatu

Lp.	Miejscowość	Obiekt
Gmina Oborniki		
1	Bąblin	zespół dworski, ob. dom misyjny misjonarzy: - willa, pocz. XX nr rej.: 2153/A z 19.04.1988 - park, poł. XIX, nr rej.: 2078/A z 29.03.1986
2	Gołaszyn	pałac, 2 poł. XVIII, k. XIX, nr rej.: 1584/A z 29.07.1974
3		spichrz, szach., 2 poł. XIX, nr rej.: j.w
4	Gołębowo	zespół dworski, XIX: - dwór, nr rej.: 1081/A z 18.04.1970 - park, nr rej.: 1965/A z 19.11.1984
5	Górka	zespół dworski, 2 poł. XIX: - dwór, nr rej.: 2112/A z 17.10.1986 - park, nr rej.: 1963/A z 26.10.1984
6	Kowanowo	park dworski, nr rej.: 1956/A z 23.10.1984
7	Kowanówko	zespół szpitalny, 1901-1926, nr rej.: 2297/A z 24.02.1994: - budynek administracyjno-gospodarczy - pawilon I - pawilon II - pawilon III - budynek gospodarczy

		<ul style="list-style-type: none"> - willa lekarza - przytułek - domy mieszkalne 1 i 2 - 3 leżakownie - park, nr rej.: 1957/A z 28.10.1984
8		zespół dworski Dąbrowskich, ul. Miłowody 6, nr rej.: 2221/A z 10.01.1992: <ul style="list-style-type: none"> - dwór, poł. XIX - oficyna, 2 poł. XIX - park z alejami dojazdowymi, XIX
9		park sanatoryjny „Miłowody”, XIX-XX, nr rej.: 1964/A z 16.11.1984 i z 11.07.2003
10	Lulin	park, pocz. XX, nr rej.: 1839/A z 2.03.1981
11		kościół pw. św. Michała Archaniola, drewn., 1780, nr rej.: 2392/A z 12.12.1932
12	Łukowo	zespół pałacowy: <ul style="list-style-type: none"> - pałac, pocz. XIX, 1877, nr rej.: 306/A z 17.10.1968 - park, XIX, nr rej.: kl.10-83/39/58 z 14.11.1958 oraz 1944/A z 4.05.1984 - spichrz, 1 poł. XIX, nr rej.: 306/A z 17.10.1968
13		kościół par. pw. św. Mikołaja, 1876, nr rej.: 2201/A z 11.10.1990
14	Maniewo	brama-dzwonnica, nr rej.: j.w.
15		ogrodzenie, nr rej.: j.w.
16	Nieczajna	park dworski, pocz. XX, nr rej.: 1966/A z 5.12.1984
17	Niemieckowo	zespół dworski, XVIII-XIX, nr rej.: 2616/A z 3.02.1997: <ul style="list-style-type: none"> - dwór, szach. - park
18		kościół par. pw. św. Bartłomieja, XIII-XVI, nr rej.: 2394/A z 12.12.1932
19		plebania, 1 poł. XIX, 1906, nr rej.: 1097/A z 29.04.1970
20	Objezierze	zespół pałacowy, nr rej.: 307/A z 17.10.1968: <ul style="list-style-type: none"> - pałac, 1792-98, 1841, 1905-06 - park, k. XVIII - XIX - dom ogrodnika, XIX, nr rej.: 2310/A z 9.08.1994
21		dom ludowy, ob. szkoła, 1910, nr rej.: 2646/A z 8.05.1998
22		dom ludowy, ob. szkoła, 1910, nr rej.: 2646/A z 8.05.1998
23		kościół par. pw. Wniebowzięcia NMP, ul. Kościelna, XV/XVI, 1814, nr rej.: 2395/A z 12.12.1932
24		kościół fil. pw. Świętego Krzyża, ul. Obrzycka, szach., 1766, nr rej.: 1217/A z 3.09.1970
25	Oborniki	kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. par. pw. św. Józefa, ul. Lipowa 10, XIX/XX, nr rej.: 2233/A z 19.05.1992
26		skrzydło d. klasztoru franciszkanów, ob. magazyn, ul. Sądowa, 1768, nr rej.: 1169/A z 17.07.1970
27	Oborniki-Rudki	zespół dworski, XIX/XX, nr rej.: 1694/A z 4.04.1975: <ul style="list-style-type: none"> - dwór, 1903 - park - podwórze z zabudowaniami gospodarczymi i stawem, nr rej.: 1962/A z 19.11.1984: <ul style="list-style-type: none"> - stajnia z kuźnią - obora - magazyn paszowy
28		kaplica pw. św. Wawrzyńca, 2 poł. XIX, 1910. 1978, nr rej.: 875/Wlkp/A z 10.12.2012
29		ogrodzenie, mur., nr rej.: j.w.
30	Ocieszyn	zespół dworski, k. XVIII: <ul style="list-style-type: none"> - dwór, nr rej.: 1082/A z 18.04.1970 - park, nr rej.: 1585/A z 29.07.1974
31	Popówko	park dworski, 2 poł. XIX, nr rej.: 830/Wlkp/A z 10.09.1985 i z 14.12.2010
32		kościół par. pw. św. Katarzyny, 1798, nr rej.: 1509/A z 11.04.1974
33	Rożnowo	park, ok. 1780, nr rej.: 1943/A z 4.05.1984
34	Ruks Młyn	2 domy mieszkalne w zespole d. młyna, nr rej.: 2617/A z 3.02.1997: <ul style="list-style-type: none"> - młynarzówka, k. XVIII - dworek, 2 poł. XIX
35	Stare Osowo	park, 1935-37, nr rej.: 1959/A z 15.10.1984

36		młyn wodny, pocz. XX, nr rej.: 2172/A z 5.06.1989
37	Stobnica	most kolejowy na rz. Warcie z przyczółkami, 1909-1910, 1941, 1945, nr rej.: 1129/Wlkp/A z 5.10.2021 dec. → Stobnica, Brączewo
38	Urbanie	zespół dworski, XIX/XX: - dwór, nr rej.: 2109/A z 17.10.1986 - park z aleją, nr rej.: 2015/A z 21.08.1985
39	Wargowo	zespół dworski, nr rej.: 1410/A z 1.03.1973: - dwór, 1889 - park, 2 poł. XIX
Gmina Rogoźno		
40		kościół fil. pw. św. Jakuba, drewn., 1755, nr rej.: 1216 z 3.09.1970
41	Budziszewko	zespół pałacowy, poł. XIX: - pałac, nr rej.: A-1103 z 6.05.1970 - park, nr rej.: A-429 z 12.03.1982
42	Cieśle	dom, k. XIX, nr rej.: A-444 z 25.07.1983
43	Gościejewo	park dworski, k. XVIII, nr rej.: 792/Wlkp/A z 28.03.1981 i z 28.04.2010
44	Jaracz-Młyn	zespół osady młyńskiej, nr rej.: A-752 z 30.12.1993: - młyn, 1880, 1926 - dom młynarza, 3 ćw. XIX - stajnia, 1880
45	Marlewo	dwór, po 1920, nr rej.: A-445 z 15.07.1983
46	Parkowo	kościół par. pw. św. Małgorzaty, 1781-1802, nr rej.: AK-11a/103 z 12.12.1932 (wypis z księgi rejestru)
47		dzwonnica, drewn., 1 poł. XIX, nr rej.: 1587 z 29.07.1974
48		kościół par. pw. św. Stanisława, 1870, nr rej.: A-593 z 19.12.1988
49		cmentarz, nr rej.: A-801 z 20.07.1998
50	Pruście	grobowiec rodziny Szuldrzyńskich, 1904, nr rej.: j.w.
51		plebania, poł. XIX, nr rej.: A-215/1100 z 29.04.1970
52		kościół par. pw. św. Wita, ul. Kościelna, 1526, XVII, XIX, nr rej.: AK-I-11a/104 z 12.12.1932 (wypis z księgi rejestru)
53		kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. pw. Świętego Ducha, ul. Poznańska, 1808-17, nr rej.: 74 z 17.05.1965
54		dzwonnica, drewn., 1796, nr rej.: j.w.
55		plebania, ul. Kościelna 10, 1 ćw. XIX, nr rej.: A-544 z 29.12.1986
56		cmentarz par., ul. Kościelna, pocz. XIX, nr rej.: A-492 z 14.12.1983
57		cmentarz ewangelicki, ul. Wielka Poznańska, pocz. XIX, nr rej.: 1109/Wlkp/A z 9.03.2021
58		ratusz, pl. Marcinkowskiego 1, 1 poł. XIX, nr rej.: A-308 z 21.10.1968
59		kompleks budynków Seminarium Nauczycielskiego, ul. II Armii Wojska Polskiego 1, 1905-08, nr rej.: 253/Wlkp/A z 11.10.2005
60		zabudowa ul. Gościnniej, 1 poł. XIX, nr rej.: A-1588 z 29.07.1974
61	Rogoźno	dom, ul. Kilińskiego 5, 1 poł. XIX, nr rej.: A-1593 z 29.07.1974
62		sąd, obecnie szkoła, ul. Kościuszki 14, 1905, nr rej.: 254/Wlkp/A z 17.10.2005
63		zabudowa ulicy Małopoznańskiej, 1 poł. XIX, nr rej.: A-1591 z 29.07.1974
64		zabudowa pl. Marcinkowskiego, 1 poł. XIX, nr rej.: A-1589 z 29.07.1974
65		sąd, ob. dom mieszkalny, pl. Marcinkowskiego 9, 2 ćw. XIX, nr rej.: A-155/309 z 21.10.1968
66		dom, pl. Powstańców Wielkopolskich 7, 1880, nr rej.: A-543 z 29.12.1986
67		zabudowa ul. Wielkopoznańskiej, 1 poł. XIX, nr rej.: A-1590 z 29.07.1974
68		dom, ul. Wielkopoznańska 14, 1 poł. XIX, nr rej.: A-873 z 7.10.1970
69		dom, ul. Wielkopoznańska 22, 1 poł. XIX, nr rej.: A-1592 z 29.07.1970
70		dom, ul. Wielkopoznańska 29, 1 poł. XIX, nr rej.: A-874 z 7.10.1970
71		dom, ul. Wielkopoznańska 30, pocz. XX, nr rej.: A-739 z 28.12.1992
72		dom, ul. Wielkopoznańska 35, 1 poł. XIX, nr rej.: A-875 z 7.10.1970
73		dom, ul. Wielkopoznańska 66, 2 poł. XIX, nr rej.: A-542 z 29.12.1986
74		młyn wodny, 2 poł. XIX, nr rej.: 255/Wlkp/A z 14.10.2005
75	Ruda	teren zespołu młyna (droga, grobla, kanał ze stawem) nr rej.: 1090/Wlkp/A z 9.06.2020

76	Sierniki	zespół pałacowy, 1780-90: - pałac, nr rej.: kl.IV-73/116/55 z 17.09.1955 - 2 oficyny, nr rej.: 162/A z 17.07.1968 - park, nr rej.: A-428 z 12.03.1982
77	Słomowo	zespół pałacowy, pocz. XX: - pałac, nr rej.: A-1336 z 12.01.1972 - oficyna, szach., nr rej.: A-596 z 21.03.1989 - park, nr rej.: A-1695 z 4.04.1975
78	Studzieniec	zespół dworski, 2 poł. XVIII: - dwór, szach., nr rej.: kl.IV-73/75/53 z 9.12.1953 - park, nr rej.: 152 z 16.07.1968 oraz A-427 z 12.03.1982
79	Wełna	kościół fil. pw. Podwyższenia Krzyża, drewn., 1727, nr rej.: AK-I-11a/105 z 12.12.1932 (wypis z księgi rejestru)
80		pałac, 3 ćw. XVIII, c
81		oficyna, 3 ćw. XVIII, nr rej.: A-1510 z 11.04.1974
82		dwie kolumny (znaki graniczne majątku), 3 ćw. - 4 ćw. XVIII w. - kolumna nr 1 na dz. ewid. 592/3, ark.mapy 4, obr. 0013 Parkowo, nr rej.: 1130/Wlkp/A z 30.09.2021
		- kolumna nr 2 na dz. ewid. 10103/5, ark. mapy 5, obr. 0013 Parkowo, nr rej.: 1131/Wlkp/A z 30.09.2021
Gmina Ryczywół		
83	Chlebowo	park dworski, 2 poł. XIX, nr rej.: A-459 z 11.10.1983
84	Dąbrówka Lutomska	zespół pałacowy, poł. XIX: - pałac, nr rej.: A-1447 z 12.04.1973 - park, nr rej.: A-456 z 11.10.1983
85	Gorzewo	zespół dworski, poł. XIX, nr rej.: A-1690 z 4.04.1975: - dwór - park
86	Ludomki	dwór, 1 poł. XIX, nr rej.: 914/Wlkp/A z 13.12.1983
87	Ludomy	zespół kościoła par., nr rej.: 671/Wlkp/A z 17.04.2008: - kościół pw. św. Jana Chrzciciela, 1868-94 - cmentarz kościelny - plebania, 1889-01 - ogród plebański z podwórzem gosp., XIX/XX
88		park dworski, XVIII/XIX, nr rej.: A-457 z 11.10.1983
89	Łopiszewo	park dworski, 2 poł. XIX, nr rej.: A-458 z 11.10.1983
90	Ninino	zespół pałacowy, 2 poł. XIX: - pałac, nr rej.: A-1691 z 4.04.1975 - park, nr rej.: A-407 z 12.03.1982
91	Orłowo	zespół dworski, k. XIX: - dwór, nr rej.: A-1692 z 4.04.1975 - park, nr rej.: A-408 z 12.03.1982
92	Piotrowo	<i>wiatrak paltrak, 1875, nr rej.: A-317 z 23.09.1977 (nie istnieje)</i>
93	Ryczywół	kościół par. pw. św. Mikołaja, ul. Stepczyńskiego, 1924-25, nr rej.: 670/Wlkp/A z 15.04.2008
94		cmentarz kościelny, j.w.
95		ogród plebański, j.w.
96		kościół ewangelicki, ul. Czarnkowska, 1896-98, nr rej.: 537/Wlkp/A z 28.08.2007
97		cmentarz kościelny, j.w.
98	Skrzetusz	<i>kuźnia, 1 poł. XIX, nr rej.: wpisana do inwentarza muzealnego, przeniesiona → Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy → Dziekanowice</i>

Źródło: opracowanie własne na podstawie wykazu zabytków nieruchomości województwa wielkopolskiego wpisanych do rejestru zabytków - stan na 30 września 2022 r.

Bogata i ciekawa historia Powiatu, której świadectwem są m.in. obiekty o znaczeniu ponadregionalnym, przyczynia się do rozwoju turystyki kulturowej tego terenu.

6. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

W Prognozie oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030 należy przewidzieć skutki zmian środowiska także w przypadku zaniechania realizacji Strategii. Można przewidzieć więc dwa scenariusze rozwoju, z których jeden faktycznie można odnieść do przypadku braku realizacji Strategii. Brak realizacji Strategii nie oznacza zasadniczo braku realizacji ujętych w niej wszystkich przedsięwzięć. Oznacza przede wszystkim zmniejszenie zdolności instytucji powiatowych do realizacji działań w sposób uporządkowany i logiczny, w tym wpisujący się w potrzeby rozwojowe. Brak Strategii ograniczać będzie możliwości finansowania wielu projektów i inwestycji. Wystąpi brak wykorzystania synergii współpracy dla kreowania pozytywnych zmian, w tym również w wymiarze środowiskowym. Warto jednocześnie zwrócić uwagę, że szczególne kompetencje struktur powiatu obornickiego dotyczą kwestii kształtowania rynku pracy (m. in. działalność PUP), edukacji poziomu ponadpodstawowego, pomocy społecznej, administracji, jak też komunikacji (drogi powiatowe). Zagadnienia dot. ochrony środowiska ograniczają się głównie do roli nadzorczej i moderującej. Brak realizacji Strategii w odniesieniu do wyżej wymienionych wymiarów może wpływać przede wszystkim na poziom współpracy i synergii różnych obszarów funkcjonowania przestrzeni powiatu obornickiego. Przewiduje się, że brak realizacji postanowień „Strategii...” spowodowałby następujące skutki:

- pozytywne dla środowiska i mieszkańców:
  - brak działań na rzecz aktywizacji gospodarczej miałoby pozytywne konsekwencje w postaci nie zajmowania nowych terenów pod działalność gospodarczą i niezwiększania emisji zanieczyszczeń powietrza oraz zanieczyszczeń wód.
  - brak działań przyczyniających się do rozwoju infrastruktury przyczyni się do zmniejszenia zagrożenia dla wód i powietrza wynikającego z rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, drogowej oraz turystycznej,
- negatywne dla środowiska i mieszkańców:
  - brak modernizacji i dalszej rozbudowy bazy edukacyjnej na terenie Powiatu Obornickiego,
  - mała dostępność poradnictwa zawodowego,

- brak promocji bazy edukacyjnej,
- małe możliwości korzystania z technik informatycznych, w tym Internetu szerokopasmowego,
- brak rozbudowy bazy sportowo-rekreacyjnej dla mieszkańców co przyczyni się do ograniczenia rozwoju kultury fizycznej i nowych sposobów aktywnego spędzania czasu,
- mała ilość markowych produktów turystycznych Powiatu Obornickiego,
- niewystarczająca ilość działań promocyjnych Powiatu Obornickiego,
- brak zapisów w studiach uwarunkowań gmin o racjonalnym zagospodarowaniu terenu zgodnym z zasadami ochrony przyrody,
- brak programu rewitalizacji i opieki nad zabytkami, a także oznakowania obiektów zabytkowych,
- brak rozbudowy sieci wodno-kanalizacyjnej, sieci drogowej i infrastruktury technicznej,
- brak współdziałania samorządów w celu osiągnięcia standardów jakości środowiska,
- brak rozwoju odnawialnych źródeł energii w obiektach publicznych oraz prywatnych,
- brak rozwoju specjalistycznych usług medycznych,
- mała ilość działań w zakresie rozwoju usług, przedsiębiorczości i samozatrudnienia,
- słaba jakość dróg na terenie Powiatu z powodu niskich nakładów inwestycyjnych – braku remontów i modernizacji istniejącej infrastruktury.

Analiza powyższych skutków braku realizacji celów i działań „Strategii...” prowadzi do wniosku, iż niezrealizowanie dokumentu wywołać może zarówno skutki pozytywne jak i negatywne.

Brak realizacji celów zapisanych z projekcie analizowanego dokumentu z jednej strony pozytywnie wpłynie na walory środowiskowe, jednak głównie w trakcie realizacji inwestycji (brak ingerencji w środowisko – brak hałasu, odpadów, emisji spalin – wariant bezinwestycyjny). Niemniej jednak należy rozpatrywać temat w szerszym spektrum. Jeśli Powiat Obornicki, gminy z terenu powiatu oraz inne zaangażowane instytucje zaniechają realizacji inwestycji takich jak: termomodernizacja budynków, modernizacja dróg, modernizacja infrastruktury przeciwpowodziowej czy rozbudowa kanalizacji sanitarnej,

wodociągowej, czy bazy turystycznej nie będzie w trakcie realizacji tych zadań niekorzystnych oddziaływań, ale w dłuższej perspektywie okaże się, że ilość spalanych paliw do ogrzania budynków corocznie się zwiększa zanieczyszczając przy tym powietrze, ścieki, które poprzez brak sieci kanalizacji sanitarnej przedostają się do wód powierzchniowych i gleb powodując wiele większe szkody niż w trakcie realizacji inwestycji. Ponadto brak sprawnej ochrony przeciwpowodziowej przyczynia się do zagrożenia dla mieszkańców, a zła jakość nawierzchni drogowych powoduje zwiększenie pylenia, ciągłe potrzeby hamowania i rozpędzania pojazdów, a co za tym idzie zwiększenie emisji spalin, hałasu i zanieczyszczeń powietrza. Brak infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej, w tym ścieżek rowerowych, tras biegowych, a także brak ochrony i znakowania zabytków przyczyni się do spadku atrakcyjności turystycznej Powiatu, co spowoduje zubożenie turystyczne regionu, a w konsekwencji spadek dochodów mieszkańców.

Niemniej jednak najważniejsze i najgłębsze skutki mogą wystąpić w sferze społecznej. Brak realizacji zaproponowanych działań odnoszących się bezpośrednio do społeczności Powiatu Obornickiego (tworzenie nowych miejsc pracy, ułatwienie dostępu do podnoszenia kwalifikacji, rozwój sfery kulturalnej, prozdrowotnej, edukacyjnej i sportowej) może doprowadzić do ogólnego pogorszenia się stanu środowiska przyrodniczego. Wynika to z faktu, iż wśród społeczeństw uboższych, gorzej wykształconych powszechnie akceptowane są postawy antyekologiczne (dewastacja zasobów przyrody, grabieże), a brak perspektyw na polepszenie lub zmianę sytuacji będzie tylko pogłębiać patologiczne zachowania.

Należy podkreślić, że realizacja działań związanych z zagospodarowaniem m.in. atrakcyjnych turystycznie obszarów Powiatu może doprowadzić do negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze w przypadkach, kiedy działanie to będzie realizowane niezgodnie z planami zagospodarowania przestrzennego. W związku z tym, w czasie realizacji tego rodzaju inwestycji, należy ściśle trzymać się postanowień miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wytycznych instytucji nadzorujących procedury środowiskowe. Takie postępowanie wyeliminuje możliwość negatywnych oddziaływań na obszary przyrodnicze, w tym należące do sieci NATURA 2000. Zauważyć jednak należy, że żadne działania określone w projekcie „Strategii...” **nie dotyczą obszaru NATURA 2000.**

Z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi korzystny jest wariant doprowadzenia do realizacji celów strategicznych zapisanych w projekcie „Strategii...”. Niemniej jednak należy wcześniej opracować takie plany działań, które umożliwią rozwój

Powiatu Obornickiego przy jednoczesnym zachowaniu równowagi ekologicznej. Kluczowym elementem jest wyznaczenie dogodnych lokalizacji planowanych inwestycji, zarówno pod względem środowiskowym, przyrodniczym, jak i społecznym, co ma znaczenie przede wszystkim dla inwestycji w zakresie rozwoju na obszarach o cennych walorach środowiskowych.

Zakłada się, iż wszelkie plany dotyczące tworzenia nowej i modernizacji istniejącej infrastruktury rekreacyjno-sportowej, drogowej itp. już od etapu planowania, poprzez projektowanie, uzgodnienia, a także realizację inwestycji, będą zgodne z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego poszczególnych gmin z terenu Powiatu, a także z wytycznymi organów decyzyjnych i opiniujących. Działania te mają na celu eliminację możliwych negatywnych skutków realizacji w/w przedsięwzięć. Na etapie opracowywania niniejszej prognozy nie ma możliwości oceny oddziaływania tych inwestycji ze względu na brak konkretnych planów realizacyjnych i lokalizacyjnych. Będzie to możliwe po ustaleniu zakresów inwestycji i ich szczegółowych lokalizacji.

Przewidywane negatywne i pozytywne skutki braku realizacji postanowień projektu „Strategii...” przedstawia tabela.

Tabela 16 Przewidywane negatywne i pozytywne skutki braku realizacji postanowień projektu Strategii...”

Pozytywne	Negatywne
Różnorodność biologiczna	
Zmniejszenie zagrożenia spowodowanego intensyfikacją ruchu turystycznego na obszarze powiatu Ograniczenia zagrożenia wód, gleby i powietrza wynikającego z większego ruchu samochodowego	Brak informowania społeczeństwa o walorach powiatu, wynikiem czego będzie następował wzrost zachowań patologicznych społeczeństwa polegających na grabieżach, dewastacjach, zaśmiecanie terenów przyrodniczo – leśnych. Negatywnym skutkiem będzie także brak sprawnie działającej pomocy społecznej i brak pracy.
Ludzie	
Zwiększenie liczby mieszkańców	Słaba jakość dróg, słaby dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej, oraz sieci internetowej. Zagrożenia powodziowe. Mała atrakcyjność rekreacyjna powiatu. Niewystarczająca informacja turystyczna o regionie. Słaby dostęp do sieci teleinformatycznej mogącej służyć edukacji ekologicznej i kształtowaniu pozytywnych postaw wobec środowiska przyrodniczego. Brak informacji o powiecie i jego walorach przyrodniczych, inwestycyjnych, a także edukacyjnych.

	<p>Brak dostępu dla mieszkańców do specjalistycznych poradni medycznych.</p> <p>Niedostateczna informacja o warunkach rozwoju przedsiębiorczości.</p> <p>Degradacje lasów objawiające się m.in. dzikimi wysypiskami.</p>
Zwierzęta i rośliny	
<p>Zmniejszenie zagrożenia spowodowanego intensyfikacją ruchu turystycznego na obszarze powiatu</p> <p>Ograniczenia zagrożenia wód, gleby i powietrza wynikającego z większego ruchu samochodowego.</p>	<p>Mała ilość działań edukacyjnych, w tym „szkół zielonych” dla dzieci i młodzieży nt. walorów florystycznych i faunistycznych powiatu.</p> <p>Brak promocji walorów turystycznych powiatu w regionie</p> <p>Brak wymiany informacji kulturalnych.</p> <p>Brak nowych terenów zieleni, w tym zieleni izolacyjnej podnoszącej atrakcyjność terenów oraz jakość życia mieszkańców</p>
Wody, zasoby naturalne	
<p>Brak dodatkowych zanieczyszczeń powietrza i wody powstających w wyniku zlokalizowania nowych przedsiębiorstw</p> <p>Zmniejszenie zagrożenia spowodowanego intensyfikacją ruchu turystycznego na obszarze powiatu</p>	<p>Słaba jakość dróg i połączeń komunikacyjnych w powiecie oraz brak komunikacji pasażerskiej pomiędzy gminami i sąsiednimi terenami</p> <p>Wzrost ilości ścieków nieczyszczonych odprowadzanych bezpośrednio do rzek i gleby będący wynikiem zmniejszającego się tempa rozwoju infrastruktury ochrony środowiska, w tym szczególnie kanalizacji sanitarnej.</p>
Powietrze	
<p>Brak dodatkowych zanieczyszczeń powietrza i wody powstających w wyniku zwiększonej ilości turystów.</p> <p>Niezmniejszające się zanieczyszczenie powietrza w wyniku powstających nowych przedsiębiorstw.</p>	<p>Niskie tempo montażu OZE, w tym także nowych wysokosprawnych kotłów, instalacji solarnych i fotowoltaicznych.</p> <p>Zwiększające się zanieczyszczenia powietrza, w tym także niska emisja - z powodu braku inwestycji termomodernizacyjnych</p> <p>Wzrost emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych spowodowanych niską jakością dróg i długim czasem podróży</p>
Powierzchnia ziemi, krajobraz	
<p>Brak zmiany krajobrazu w wyniku inwestycji polegających na budowie nowych odcinków dróg.</p>	<p>Mała ilość działań edukacyjnych będących przyczyną degradacji terenów atrakcyjnych przyrodniczo objawiająca się m.in. powstawaniem dzikich wysypisk.</p> <p>Wzrost ilości ścieków nieczyszczonych odprowadzanych bezpośrednio do rzek i gleby będący wynikiem zmniejszającego się tempa rozwoju infrastruktury ochrony środowiska, w tym szczególnie kanalizacji sanitarnej.</p>
Klimat	
<p>Zwiększenie świadomości społeczeństwa z zakresu ochrony klimatu</p>	<p>Częściowa poprawa mikroklimatu Powiatu Obornickiego poprzez zaprzestanie rozwoju przedsiębiorczości.</p>

Zmniejszona antropopresja przy braku rozwoju turystyki na terenach atrakcyjnych turystycznie	Pogorszenie warunków życia na terenie Powiatu, w tym negatywne oddziaływanie na ogólne warunki mikroklimatyczne Pogarszanie się warunków, zarówno w okresie letnim, jak i zimowym, spowodowane zwiększonym ruchem komunikacyjnym, co w konsekwencji przyczyni się do pogorszenia stanu zdrowia mieszkańców.
Zabytki	
Zrewitalizowane zabytki	Niska jakość i mała ilość akcji promocyjnych dotyczących walorów zabytkowych powiatu Mało lub brak działań rewitalizacyjnych na terenie powiatu. Brak wymiany kulturalnej. Brak promocji turystycznej Powiatu.
Dobra materialne	
	Ubożenie dóbr w wyniku braku ich promocji i informacji, a także edukacji w tym zakresie.

Źródło: opracowanie własne

Realizacja zapisów w projekcie „Strategii...” w dłuższej perspektywie czasowej doprowadzi do ogólnej poprawy stanu środowiska przyrodniczego i zdrowia mieszkańców powiatu.

Wśród planowanych inwestycji, których niewłaściwa lokalizacja, niezgodna z planami zagospodarowania przestrzennego może przyczynić się do wystąpienia oddziaływań niekorzystnych z punktu widzenia środowiska, można wymienić:

- Budowę i modernizację chodników, parkingów;
- Odnawianie nawierzchni dróg powiatowych;
- Eliminowanie niebezpiecznych miejsc na drogach;
- Modernizację bazy dydaktycznej oraz rozbudowę bazy sportowej placówek edukacyjnych Powiatu Obornickiego.

Należy natomiast podkreślić spodziewane realne bardzo wysokie korzyści pozaprzyrodnicze – społeczne i gospodarcze.

7. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

7.1 OBSZARY O SZCZEGÓLNYCH WŁAŚCIWOŚCIACH NATURALNYCH LUB POSIADAJĄCE ZNACZENIE DLA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, WRAŻLIWE NA ODDZIAŁYWANIE, ISTNIEJĄCE PRZEKROCZENIA STANDARDÓW JAKOŚCI ŚRODOWISKA LUB INTENSYWNE WYKORZYSTYWANIE TERENU

Z uwagi na brak sprecyzowania lokalizacji większości zadań ujętych w Strategii trudno jednoznacznie wskazać obszary, na których przewiduje się znaczące oddziaływanie. Zasadniczo przyjęto, że przewidywane znaczące oddziaływanie dotyczyć może obszarów szczególnie wrażliwych na zanieczyszczenie lub negatywne zmiany w środowisku. Do tych obszarów należy zaliczyć w pierwszej kolejności:

- wody powierzchniowe,
- obszary chronione, w tym obszary Natura 2000,
- obszary o znaczeniu dla ochrony dziedzictwa kulturowego.

Jednocześnie należy stwierdzić, iż stan środowiska na ww. obszarach zasadniczo nie odbiega od stanu dla całego obszaru powiat obornickiego. Jako pokazują dane stan wód powierzchniowych badanych JCWP był zły praktycznie na całym badanym obszarze powiatu. Wody płynące najczęściej narażone były na zrzut niedostatecznie oczyszczonych ścieków komunalnych i pochodzących z rolnictwa. Do pogorszenia stanu wód przyczyniają się prawdopodobnie spływy powierzchniowe, zwłaszcza z terenów rolniczych poddawanych nawożeniu i chemizacji.

Powierzchniowe obszary chronione charakteryzowały się prawdopodobnie lepszym stanem środowiska w porównaniu do obszarów zurbanizowanych lub terenów intensywnej gospodarki rolnej. Związane jest to m. in. z większą odległością od źródeł zanieczyszczeń, zarówno powietrza, jak również wód powierzchniowych. Obszary chronione w dużym stopniu występowały na obszarach leśnych, które rekompensują negatywne skutki oddziaływania na środowisko, m.in. zanieczyszczenia powietrza, wód (proces samooczyszczania), susz (zatrzymywanie wody). Zagrożeniem, ale zasadniczo chwilowym dla ww. obszarów

chronionych mogą być wybrane działania inwestycyjne, niekoniecznie realizowane na tych obszarach, ale przede wszystkim w sąsiedztwie (drogi powiatowe).

Obszary o znaczeniu dla ochrony dziedzictwa kulturowego stanowiły głównie zabytki lub obszary zabudowy. Część tych obiektów zlokalizowana była na obszarach wiejskich, w tym z dala od tras komunikacyjnych i uciążliwych dla środowiska obiektów przemysłowych. W tych obszarach prawdopodobnie stan wybranych komponentów środowiskach, m. in. jakości powietrza, klimatu akustycznego, mógł być wyższy niż na obszarach o funkcji przemysłowej. W odniesieniu do dziedzictwa kulturowego należy szczególnie zwrócić uwagę na zagrożenia związane z nadmiernym udostępnieniem obiektów dla ruchu turystycznego

7.2 FORMY OCHRONY PRZYRODY W ROZUMIENIU USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY ORAZ OBSZARY PODLEGAJĄCE OCHRONIE ZGODNIE Z PRAWEM MIĘDZYNARODOWYM

Stan środowiska na ww. obszarach zasadniczo nie odbiega od stanu dla całego obszaru Powiatu Obornickiego lub może być lepszy, ze względu na oddalenie od funkcji przemysłowej i kompensujące działanie ekosystemów leśnych. Jak już opisano w poprzednim rozdziale stan środowiska na terenie powierzchniowych form ochrony przyrody charakteryzował się prawdopodobnie lepszym stanem środowiska w porównaniu do obszarów zurbanizowanych lub terenów intensywnej gospodarki rolnej. Dotyczyło to prawdopodobnie dużych obszarowo form ochrony, oddalonych znacznie od teren zurbanizowanych, tras komunikacyjnych, terenów przemysłowych lub intensywnie wykorzystywanych gospodarczo (np. funkcja rolnicza).

W nieco innej sytuacji mogą być chronione obiekty przyrody żywej lub nieożywionej. Ich lokalizacja w przestrzeni powiatu może mieć znaczenie z punktu widzenia stanu środowiska. Obiekty przyrody ożywionej położone są również na obszarach miejskich lub sąsiedztwie ruchliwych tras komunikacyjnych i mogą być narażone na zanieczyszczenia powietrza lub skutki prowadzonych inwestycji (np. odwodnienie terenu). Szczególnej ochrony wymagają także obszary i obiekty, które zlokalizowane są obrębie przestrzeni wykorzystywanych turystycznie.

8. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

8.1 PRZYDATNOŚĆ W UWZGLĘDNIENIU ASPEKTÓW ŚRODOWISKOWYCH, W SZCZEGÓLNOŚCI W CELU WSPIERANIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU ORAZ WE WDRAŻANIU PRAWA WSPÓLNOTOWEGO W DZIEDZINIE OCHRONY ŚRODOWISKA

Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030 jest dokumentem wskazującym optymalną ścieżkę działań w kontekście rozwoju Powiatu, realizowanych przez instytucje powiatowe. Nie jest natomiast bezpośrednio ukierunkowanym na aspekty ochrony środowiska, choć kwestie środowiskowe są ujęte projektowanym dokumencie. W podsumowaniu diagnostycznym podkreśla się, że potencjał przyrodniczo jest zdecydowanie atutem powiatu, jednym z jego kluczowych zasobów, stąd wymaga szczególnej ochrony.

W dokumencie podkreśla się, że kwestie ochrony środowiska oraz zachowania przyrody stanowią jeden z głównych priorytetów Unii Europejskiej. Zauważa się, że podyktowane są one zjawiskami o wymiarze globalnym, m.in. zmianami klimatu oraz rosnącym zanieczyszczeniem środowiska. Priorytetem Unii Europejskiej jest m.in. przekształcenie Europy w kontynent neutralny dla klimatu oraz ochrona środowiska naturalnego.

Powyższa argumentacja ma swoją kontynuację z logice projektowanej strategii. Wizja Powiatu Obornickiego oparta jest na trzech filarach: gospodarce, mieszkańcach oraz środowisku. Z wizji płyną cztery cele strategiczne, będąc rozwinięciem wspomnianych filarów, tj. gospodarki, mieszkańców i środowiska oraz wymiaru zarządzania. Zagadnienia związane z ochroną środowiska i przyrody ujęte zostały w 3 celu strategicznym pod nazwą: Czyste środowisko naturalne oraz uporządkowana przestrzeń do życia.

Cele operacyjne, w których koncentrują się działania mogące pozytywnie oddziaływać na środowisko to:

- Cel operacyjny 3.1. Rozwój infrastruktury i inicjatyw w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i odpadowej;
- Cel operacyjny 3.2. Ochrona oraz zrównoważone korzystanie z zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego w Powiecie;
- Cel operacyjny 3.3. Zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń powietrza na terenie Powiatu;
- Cel operacyjny 3.4. Wspieranie działań w zakresie przeciwdziałania zmianom klimatycznym w Powiecie

Działania realizowane na terenie Powiatu na rzecz środowiska wpisywać będą się w założenia strategii klimatycznych w skali globalnej i europejskiej. Szczególnym wymiarem działań na rzecz klimatu jest rezygnacja z technologii energetycznych opartych na węglu i przechodzenie na tzw. odnawialne źródła energii. W praktycznym wymiarze działania Powiatu Obornickiego na rzecz neutralności klimatycznej związane będą z termomodernizacją budynków należących do Powiatu. Przewiduje się instalację paneli fotowoltaicznych na tych obiektach. Powiat będzie inicjatorem przedsięwzięć poświęconych zmianom w energetyce, w tym dot. rozwoju odnawialnych źródeł energii i technologii zwiększających efektywność energetyczną. Budowanie świadomości ekologicznej mieszkańców to ważny element działań na rzecz ochrony środowiska. Bez społecznej akceptacji rozwiązań chroniących środowisko będzie trudno zrealizować założenia i plany w tym zakresie. W szczególny sposób dotyczy to polityki klimatycznej oraz gospodarki odpadami. Powiat Obornicki kontynuować będzie działania związane z usuwaniem azbestu. Prowadzić będzie czynną i bierną edukację ekologiczną wśród mieszkańców powiatu. Ważnym zagadnieniem edukacji ekologicznej oraz informacyjnej na rzecz mieszkańców będą działania prewencyjne w zakresie zagrożeń środowiskowych. Zakłada się prowadzenie działań doradczych z zakresu wdrażania rozwiązań energetycznych opartych na odnawialnych źródłach energii.

9. CHARAKTERYSTYKA PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ

9.1 STOPIEŃ, W JAKIM DOKUMENT USTALA RAMY DLA PÓŹNIEJSZEJ REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ, W ODNIESIENIU DO USYTUOWANIA, RODZAJU I SKALI TYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ. PRZYDATNOŚĆ W UWZGLĘDNIENIU ASPEKTÓW ŚRODOWISKOWYCH, W SZCZEGÓLNOŚCI W CELU WSPIERANIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU ORAZ WE WDRAŻANIU PRAWA WSPÓLNOTOWEGO W DZIEDZINIE OCHRONY ŚRODOWISKA. POWIĄZANIA Z PROBLEMAMI DOTYCZĄCYMI OCHRONY ŚRODOWISKA

Realizacja poszczególnych zamierzeń rozwojowych określonych w Strategii charakteryzować się będzie oddziaływaniem na środowisko. W kolejnych rozdziałach przedstawiono przegląd ujętych w dokumencie działań pod kątem ich wpływu na zagadnienia środowiskowe. Próbując dokonać analizy oddziaływania postanowień dokumentu na środowisko przeanalizowano jego zapisy w do odniesieniu do Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839). W pierwszym kroku podzielono planowane działania na te, które mogą powodować negatywne oddziaływania na środowisko (nawet niewielkie) oraz te, które nie wykazują oddziaływania na środowisko (główne działania o charakterze nieinwestycyjnym, edukacyjnym, szkoleniowym, promocyjnym, etc.). Do dalszych, pogłębionych analiz wybrano te, które wykazują się wpływem na środowisko (korzystnym lub niekorzystnym) i w kolejnym kroku oceniono ich wpływ na środowisko w kontekście usytuowania/ lokalizacji działania oraz rodzaju i skali przedsięwzięć. Do priorytetów ujętych w Strategii (wraz z przypisanymi do nich kierunkami działań), które mogą powodować negatywnie oddziaływać na środowisko należą:

- **zminimalizowanie emisji spalin do atmosfery przez pojazdy mechaniczne poprzez przebudowy/remonty dróg powiatowych usprawniając ruch komunikacyjny** – w ramach działania przewiduje się remonty i niewielkie przebudowy dróg powiatowych, przebudowy obiektów mostowych w ciągach dróg powiatowych oraz prace mające na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego;

- **modernizacja infrastruktury edukacyjnej oraz wyposażenia placówek edukacyjnych w powiecie** – w ramach działania planuje się m.in. bieżące prace remontowe i modernizacyjne obiektów oświatowych i przyszkolnych obiektów sportowych;
- **modernizacja obiektów mostowych** – w ramach działania planuje się m.in. bieżące prace remontowe i modernizacyjne obiektów;
- **poprawa wewnętrznej spójności komunikacyjnej i przejezdności na terenie powiatu poprzez modernizację/rozbudowę-przebudowę sieci dróg powiatowych** – w ramach działania przewiduje się remonty i niewielkie przebudowy dróg powiatowych, przebudowy obiektów mostowych w ciągach dróg powiatowych oraz prace mające na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Tabela 17 Ocena wpływu na środowisko działań Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030 –
Cel strategiczny 1

Kierunki działań (interwencji)	Wpływ na środowisko	Możliwe negatywne oddziaływanie na środowisko	Możliwe pozytywne oddziaływanie na środowisko
<ul style="list-style-type: none"> • poprawa wewnętrznej spójności komunikacyjnej i przejezdności na terenie powiatu poprzez modernizację/rozbudowę-przebudowę sieci dróg powiatowych, 	TAK	TAK	TAK
<ul style="list-style-type: none"> • współpraca z innymi jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie inwestycji drogowych (drogi gminne, wojewódzkie), 	NIE		
<ul style="list-style-type: none"> • współpraca powiatu w zakresie rozwoju infrastruktury poprawiającej zewnętrzną dostępność komunikacyjną Powiatu, 	NIE		
<ul style="list-style-type: none"> • wspieranie procesów wydzielania, uzbrojenia i zagospodarowania terenów inwestycyjnych na potrzeby rozwoju działalności gospodarczej na terenie Powiatu, 	NIE		
<ul style="list-style-type: none"> • wspieranie procesów rewitalizacji terenów i obiektów przeznaczonych na cele gospodarcze i społeczne (np. przemysłowych i poprzemysłowych, zdegradowanej przestrzeni publicznej, zmiana funkcji budynków), 	NIE		
<ul style="list-style-type: none"> • wspieranie rozwoju sieci szybkiego Internetu oraz wdrażania technologii informacyjno-komunikacyjnych na terenie Powiatu; 	NIE		
<ul style="list-style-type: none"> • wspieranie działań dotyczących poprawy bezpieczeństwa ruchu pieszych i rowerzystów w ciągach dróg powiatowych, 	NIE		
<ul style="list-style-type: none"> • wspieranie rewitalizacji/modernizacji linii kolejowych wraz z poprawą dostępności transportu kolejowego, 	NIE		
<ul style="list-style-type: none"> • modernizację obiektów mostowych. 	TAK	TAK	TAK
<ul style="list-style-type: none"> • współpraca z gminami w zakresie stworzenia wspólnego systemu informacji gospodarczej dla przedsiębiorców z terenu Powiatu, 	NIE		
<ul style="list-style-type: none"> • współdziałanie z instytucjami otoczenia biznesu 	NIE		

<ul style="list-style-type: none"> oraz organizacjami przedsiębiorców w zakresie szkoleń, doradztwa oraz pozyskiwania dotacji na rozwój przedsiębiorstw na terenie Powiatu, • współpraca w zakresie organizacji misji gospodarczych i poszukiwania rynków zbytu poza Powiatem, • działania inkubacyjne i aktywizacyjne w zakresie przedsiębiorczości • współpraca z gminami w zakresie stworzenia przyjaznego systemu ulatwień inwestycyjnych oraz zachęt podatkowych dla przedsiębiorców, 	NIE		
<ul style="list-style-type: none"> • wydawanie albumów i map turystycznych prezentujących potencjał przyrodniczy i kulturalny Powiatu Obornickiego, • przygotowanie zintegrowanego (sieciowego) produktu turystycznego Powiatu optymalnie wykorzystującego potencjał kulturowy i przyrodniczy Powiatu, • rozbudowa małej infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej poprawiającej dostęp turystów do oferowanych usług, • promocja zintegrowanej oferty turystycznej Powiatu w kraju i za granicą, • rozwój systemu szkoleniowego dla podmiotów oferujących usługi w ramach zintegrowanego produktu sieciowego Powiatu. 	NIE		TAK
<ul style="list-style-type: none"> • poprawa zagospodarowania przestrzeni rolnej i leśnej poprzez scalanie gruntów i system zalesień w powiecie. 	TAK		TAK
<ul style="list-style-type: none"> • efektywne wykorzystanie instrumentów i usług rynku pracy w celu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, • wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, • wspieranie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych, • budowanie partnerstw międzysektorowych na rzecz ożywienia lokalnego rynku pracy 	NIE		

Źródło: opracowanie własne

Tabela 18 Ocena wpływu na środowisko działań Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030 – Cel strategiczny 2

Kierunki działań (interwencji)	Wpływ na środowisko	Możliwe negatywne oddziaływanie na środowisko	Możliwe pozytywne oddziaływanie na środowisko
<ul style="list-style-type: none"> • modernizacja infrastruktury edukacyjnej oraz wyposażenia placówek edukacyjnych w powiecie, • wsparcie pracowników oświaty w procesie podnoszenia ich kwalifikacji i wiedzy, • wspieranie inicjatyw ukierunkowanych na wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów na różnych poziomach kształcenia, • rozwój systemu doradztwa zawodowego oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla młodzieży szkolnej, • współpraca z samorządami gminnymi w zakresie rozwoju edukacji przedszkolnej i opieki 	TAK	TAK	TAK
	NIE		
	NIE		
	NIE		
	NIE		

nad małym dzieckiem.			
<ul style="list-style-type: none"> • realizacja programów polityki zdrowotnej, • stałe doposażenie w nowoczesny sprzęt SPZOZ, • wspieranie inicjatyw ukierunkowanych na promowanie zdrowego stylu życia oraz przeciwdziałania uzależnieniom cywilizacyjnym 	NIE NIE TAK		TAK
<ul style="list-style-type: none"> • inicjatywy zwiększające dostępność dóbr kultury oraz obiektów sportowo-rekreacyjnych dla osób wykluczonych społecznie, w tym osób z niepełnosprawnościami, • większa aktywność Powiatu w zakresie upowszechniania usług kultury, sportu i rekreacji, m.in. poprzez organizację różnego rodzaju imprez i wydarzeń, • współpraca z samorządami gminnymi w zakresie opracowania i wdrożenia spójnego systemu informacji i promocji wydarzeń kulturalno-rekreacyjnych na terenie Powiatu. 	NIE NIE NIE		
<ul style="list-style-type: none"> • poprawa infrastruktury i wyposażenia służb publicznych, w tym jednostek państwowej straży pożarnej, policji, • zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego, m.in. poprzez poprawę stanu infrastruktury drogowej (chodniki, przejścia, pobocza, ścieżki rowerowe itp.), • rozwój systemów komunikacji i powiadamiania pomiędzy służbami mundurowymi działającymi na terenie powiatów, • realizacja akcji informacyjno-promocyjnych dotyczących bezpieczeństwa publicznego w powiecie. 	NIE TAK NIE NIE		TAK
<ul style="list-style-type: none"> • poprawa stanu infrastruktury i wyposażenia placówek świadczących usługi społeczne dla mieszkańców Powiatu, • rozwój systemu usług opieki nad dzieckiem i rodziną, w tym usług rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, • rozwijanie aktywnych form integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, • zwiększenie oferty usług społecznych dla osób starszych, niepełnosprawnych oraz z zaburzeniami psychicznymi, • wspieranie i promowanie idei wsparcia społecznego i samopomocy, • realizacja i wspieranie inicjatyw służących integracji społecznej mieszkańców Powiatu. 	NIE NIE NIE NIE NIE NIE		

Źródło: opracowanie własne

Tabela 19 Ocena wpływu na środowisko działań Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030 –
Cel strategiczny 3

Kierunki działań (interwencji)	Wpływ na środowisko	Możliwe negatywne oddziaływanie na środowisko	Możliwe pozytywne oddziaływanie na środowisko
<ul style="list-style-type: none"> zapewnienie prawidłowej gospodarki odpadami poprzez wydawanie stosownych zezwoleń i pozwoleń będących w kompetencjach Starosty. 	TAK		TAK
<ul style="list-style-type: none"> wspieranie ochrony zabytków, organizacja akcji ekologicznych mających na celu podnoszenie świadomości mieszkańców z racjonalnego korzystania ze środowiska, rozwój inicjatyw w zakresie ochrony i propagowania dziedzictwa kulturowego Powiatu, wspieranie i promocja proekologicznych rozwiązań i programów edukacyjnych. 	TAK TAK TAK TAK		TAK TAK TAK TAK
<ul style="list-style-type: none"> poprawa efektywności energetycznej w obiektach zarządzanych przez Starostę, zmniejszenie emisji spalin do atmosfery poprzez rozbudowę infrastruktury pieszej i rowerowej, prowadzącej do zmniejszenia ruchu pojazdów mechanicznych, zminimalizowanie emisji spalin do atmosfery przez pojazdy mechaniczne poprzez przebudowy/remonty dróg powiatowych usprawniając ruch komunikacyjny. 	TAK TAK TAK	TAK TAK TAK	TAK TAK TAK
<ul style="list-style-type: none"> działania inwestycyjne o charakterze adaptacyjnym w obiektach zarządzanych przez Starostę, kampanie informacyjno-edukacyjne. 	TAK TAK		TAK TAK

Źródło: opracowanie własne

Tabela 20 Ocena wpływu na środowisko działań Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030 –
Cel strategiczny 4

Kierunki działań (interwencji)	Wpływ na środowisko	Możliwe negatywne oddziaływanie na środowisko	Możliwe pozytywne oddziaływanie na środowisko
<ul style="list-style-type: none"> podniesienie jakości obsługi interesantów w Starostwie Powiatowym i w jednostkach organizacyjnych Powiatu, podniesienie poziomu wiedzy i kwalifikacji kadr w zakresie zarządzania strategicznego i operacyjnego w Powiecie, stworzenie systemu monitorowania jakości oferowanych usług, audyty w zakresie oceny funkcjonowania Starostwa Powiatowego i jednostek organizacyjnych, studia podyplomowe dla pracowników i kadry zarządzającej przeprowadzenie Samooceny JST 	NIE NIE NIE NIE NIE NIE		
<ul style="list-style-type: none"> rozwój zintegrowanych systemów do zarządzania operacyjnego w Powiecie, cyfryzacja i tworzenie zbiorów danych, w tym geodezyjnych i archiwalnych, 	NIE NIE		

<ul style="list-style-type: none"> • rozwój kompetencji cyfrowych pracowników jednostek organizacyjnych powiatu, • wdrożenie rozwiązań wspierających jakość świadczenia usług publicznych, • działanie związane z cyberbezpieczeństwem 	NIE		
<ul style="list-style-type: none"> • marketing Powiatu Obornickiego poprzez działania informacyjno-promocyjne, • poprawa kontaktu z mieszkańcami Powiatu Obornickiego poprzez aplikację mobilną, • inicjowanie i prowadzenie partnerskiej współpracy na rzecz rozwoju Powiatu Obornickiego, • opracowanie skutecznych metod i narzędzi promocji Powiatu w kraju i za granicą 	NIE		
<ul style="list-style-type: none"> • rozwój współpracy Powiatu z samorządami gminnymi w zakresie realizacji wspólnych usług i zadań inwestycyjnych, • rozwój współpracy Powiatu z innymi jednostkami samorządowymi w kraju i za granicą w zakresie wymiany dobrych praktyk i wiedzy. 	NIE		

Źródło: opracowanie własne

Analiza kierunków działań mogących oddziaływać na środowisko wykazała, że:

- W Strategii ujęte są zarówno działania, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (dotyczą infrastruktury drogowej oraz mostowej) oraz takie, których skala oddziaływań jest nieduża i tym samym nie można ich zaliczyć do takich, które są ujęte na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (ścieżki i drogi rowerowe, termomodernizacja obiektów Powiatu, modernizacja obiektów oświatowych). W Strategii ujęte są również działania, których oddziaływanie może mieć charakter pozytywny. Bezpośredni negatywny charakter oddziaływań związany jest głównie z procesem inwestycji (np. rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej). Pośredni charakter oddziaływań dotyczyć będzie skutków zrealizowanych przedsięwzięć i mieć będzie w przeważającym stopniu pozytywny charakter oddziaływań dla środowiska. Dotyczyć on będzie aspektów związanych z komunikacją (zmodernizowane, bezpieczniejsze drogi), ochroną powietrza i klimatu (rozwój odnawialnych źródeł energii, termomodernizacje) oraz ochroną powierzchni ziemi, gleb, wód, zachowania bioróżnorodności (m. in. poprzez edukację ekologiczną).
- W Strategii nie zdiagnozowano działań, które można zaliczyć do mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

- W Strategii ujęte są działania, które można w pewnych okolicznościach zakwalifikować do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Dotyczą one inwestycji w infrastrukturę drogową.
- W odniesieniu do inwestycji drogowych należy podkreślić, iż w okresie od 2023 do 2030 roku zrealizowane zostaną prace, polegających na rozbudowie, przebudowie i modernizacji nawierzchni istniejących już dróg oraz obiektów mostowych. Dotyczyć one będą istniejących dróg i obiektów mostowych, co oznacza, że pomimo wystąpienia oddziaływań na środowisko, będą one miały charakter tymczasowy. Inwestycje charakteryzować się będą niedużą skalą i nie naruszać będą lokalnego układu środowiskowego i przyrodniczego. W związku z tym należy uznać, iż ich realizacja nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.
- Przewiduję się, że rozbudowa infrastruktury pieszej i rowerowej będzie odbywała się w głównej mierze wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych. Będzie polegała na remontach/modernizacji chodników, wyznaczaniu nowych ścieżek rowerowych wzdłuż istniejących ulic. W związku z tym należy uznać, iż ich realizacja nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, a już na pewno nie będzie miała wpływu na istniejące korytarze ekologiczne.
- W przypadku realizowania zadań związanych z termomodernizacją budynków, każdorazowo zarządca budynku zleci przeprowadzenie inwentaryzacji pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków w tym m. in. Jerzyka (*Apus apus*) i wróbla (*Passer domesticus*) oraz nietoperzy. W razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy, termin i sposób wykonania prac będzie dostosowywany do ich okresów lęgowych i rozrodczych oraz do okresu hibernacji.
- Zaznacza się, że drzewa wymagają szczególnej uwagi podczas wszystkich etapów procesu inwestycyjnego. Należy pamiętać, że ochrona systemu korzeniowego jest konieczna dla przyszłego stanu zdrowia, wzrostu i bezpieczeństwa drzew. Inwestorzy są zobowiązani do przestrzegania art. 75 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska, w trakcie prac budowlanych. Inwestorzy zobowiązani są do oszczędnego korzystania z terenu w trakcie przygotowania i realizacji inwestycji oraz ochrony gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych. Wykorzystanie i przekształcanie elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją inwestycji.

Poniżej przedstawiono szczegółową analizę oddziaływań na środowisko działań ujętych w Strategii ze względu na lokalizację, rodzaj oddziaływania oraz skalę.

Tabela 21 Analiza kierunków działań mogących oddziaływać na środowisko w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali

Działanie	Usytuowanie	Rodzaj oddziaływania	Skala w odniesieniu do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko
poprawa wewnętrznej spójności komunikacyjnej i przejezdności na terenie powiatu poprzez modernizację/rozbudowę/przebudowę sieci dróg powiatowych	Brak zdefiniowania	<p>Pozytywny i negatywny wpływ na środowisko</p> <p>Przedsięwzięcie może wpływać bezpośrednio na środowisko poprzez prowadzone prace związane z modernizacją dróg (przede wszystkim wpływ na powierzchnię ziemi, wody, powietrze oraz emisję hałasu).</p> <p>Przedsięwzięcie może wpływać pośrednio na środowisko poprzez większy ruch komunikacyjny na wybranych, zmodernizowanych szlakach komunikacyjnych (oddziaływania przede wszystkim na powietrze, wody powierzchniowe, bioróżnorodność).</p> <p>Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko.</p> <p>Związane to będzie z poprawą bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz optymalizowaniem systemu komunikacyjnego (krótsze odcinki przemieszczeń, płynniejsza jazda, ograniczenie zużycia paliwa</p>	<p>Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in.: drogi o nawierzchni twardej o całkowitej długości przedsięwzięcia powyżej 1 km lub obiekty mostowe w ciągu drogi o nawierzchni twardej, z wyłączeniem przebudowy dróg lub obiektów mostowych, służących do obsługi stacji elektroenergetycznych i zlokalizowanych poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody</p>
modernizację obiektów mostowych.	W lokalizacji obiektów	<p>Pozytywny i negatywny wpływ na środowisko</p> <p>Przedsięwzięcie może wpływać bezpośrednio na środowisko poprzez prowadzone prace związane z modernizacją dróg (przede wszystkim wpływ na powierzchnię ziemi, wody, powietrze oraz emisję hałasu).</p> <p>Przedsięwzięcie może wpływać pośrednio</p>	<p>Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in.: drogi o nawierzchni twardej o całkowitej długości przedsięwzięcia powyżej 1 km lub obiekty mostowe w ciągu drogi o nawierzchni</p>

		<p>na środowisko poprzez większy ruchu komunikacyjny na wybranych, zmodernizowanych szlakach komunikacyjnych (oddziaływania przede wszystkim na powietrze, wody powierzchniowe, bioróżnorodność). Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko. Związane to będzie z poprawą bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz optymalizowaniem systemu komunikacyjnego (krótsze odcinki przemieszczeń, płynniejsza jazda, ograniczenie zużycia paliwa</p>	<p>twardej, z wyłączeniem przebudowy dróg lub obiektów mostowych, służących do obsługi stacji elektroenergetycznych i zlokalizowanych poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody</p>
<p>modernizacja infrastruktury edukacyjnej oraz wyposażenia placówek edukacyjnych w powiecie</p>	<p>W lokalizacji obiektów</p>	<p>Pozytywny i negatywny wpływ na środowisko Przedsięwzięcie może wpływać bezpośrednio na środowisko poprzez prowadzone prace związane z modernizacją obiektów (przede wszystkim wpływ na powierzchnię ziemi, wody, powietrze oraz emisję hałasu). Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko. Związane to będzie z ograniczeniem zużycia energii (ograniczenie emisji CO₂)</p>	<p>Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in. zabudowa usługowa inna niż wymieniona w pkt 56, w szczególności szpitale, placówki edukacyjne, kina, teatry lub obiekty sportowe, wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą (§ 3 pkt. 1, ppkt. 57) rozporządzenia)</p>
<p>zminimalizowanie emisji spalin do atmosfery przez pojazdy mechaniczne poprzez przebudowy/remonty dróg powiatowych usprawniając ruch komunikacyjny.</p>	<p>Brak zdefiniowania</p>	<p>Pozytywny i negatywny wpływ na środowisko Przedsięwzięcie może wpływać bezpośrednio na środowisko poprzez prowadzone prace związane z modernizacją dróg (przede wszystkim wpływ na powierzchnię ziemi, wody, powietrze oraz emisję hałasu). Przedsięwzięcie może wpływać pośrednio na środowisko poprzez większy ruchu komunikacyjny na wybranych,</p>	<p>Możliwe jest wystąpienie okoliczności przemawiających za zakwalifikowaniem zadania do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Do tych przedsięwzięć kwalifikują się m. in.: drogi o nawierzchni twardej o całkowitej długości przedsięwzięcia powyżej 1 km lub obiekty mostowe w ciągu drogi o nawierzchni twardej, z wyłączeniem przebudowy dróg lub obiektów mostowych, służących do</p>

		<p>zmodernizowanych szlakach komunikacyjnych (oddziaływania przede wszystkim na powietrze, wody powierzchniowe, bioróżnorodność). Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko. Związane to będzie z poprawą bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz optymalizowaniem systemu komunikacyjnego (krótsze odcinki przemieszczeń, płynniejsza jazda, ograniczenie zużycia paliwa</p>	<p>obsługi stacji elektroenergetycznych i zlokalizowanych poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody</p>
<p>rozbudowa małej infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej poprawiającej dostęp turystów do oferowanych usług</p>	<p>Brak zdefiniowania</p>	<p>Pozytywny wpływ na środowisko Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko. Związane to będzie z bezpieczeństwem turystów i mieszkańców</p>	
<p>poprawa zagospodarowania przestrzeni rolnej i leśnej poprzez scalanie gruntów i system zalesień w powiecie</p>	<p>Brak zdefiniowania</p>	<p>Pozytywny wpływ na środowisko Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko. Związane to będzie z optymalizacją zarządzania zasobami leśnymi i zachowaniem bioróżnorodności.</p>	
<p>wspieranie inicjatyw ukierunkowanych na promowanie zdrowego stylu życia oraz przeciwdziałania uzależnieniom cywilizacyjnym</p>	<p>Brak zdefiniowania</p>	<p>Pozytywny wpływ na środowisko Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko. Związane to będzie z bezpieczeństwem zdrowotnym mieszkańców.</p>	
<p>zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego, m.in. poprzez poprawę stanu infrastruktury drogowej (chodniki, przejścia, pobocza, ścieżki rowerowe itp.)</p>	<p>Brak zdefiniowania</p>	<p>Pozytywny wpływ na środowisko Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko. Związane to będzie z bezpieczeństwem turystów i mieszkańców</p>	
<p>zapewnienie prawidłowej gospodarki odpadami poprzez wydawanie stosownych zezwoleń i pozwoleń będących w kompetencjach Starosty</p>	<p>Brak zdefiniowania</p>	<p>Pozytywny wpływ na środowisko Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko. Związane to będzie z kształtowaniem</p>	

		świadomości mieszkańców sprzyjającej realizacji działań na rzecz ochrony środowiska i przyrody	
wspieranie ochrony zabytków	W lokalizacji obiektów	Pozytywny wpływ na środowisko Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko. Związane to będzie z kształtowaniem świadomości mieszkańców sprzyjającej realizacji działań na rzecz ochrony środowiska, przyrody i zabytków	
rozwój inicjatyw w zakresie ochrony i propagowania dziedzictwa kulturowego Powiatu	Brak zdefiniowania	Pozytywny wpływ na środowisko Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko. Związane to będzie z kształtowaniem świadomości mieszkańców sprzyjającej realizacji działań na rzecz ochrony środowiska i przyrody	
wspieranie i promocja proekologicznych rozwiązań i programów edukacyjnych	Brak zdefiniowania	Pozytywny wpływ na środowisko Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko. Związane to będzie z kształtowaniem świadomości mieszkańców sprzyjającej realizacji działań na rzecz ochrony środowiska i przyrody	
organizacja akcji ekologicznych mających na celu podnoszenie świadomości mieszkańców z racjonalnego korzystania ze środowiska	Brak zdefiniowania	Pozytywny wpływ na środowisko Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko. Związane to będzie z kształtowaniem świadomości mieszkańców sprzyjającej realizacji działań na rzecz ochrony środowiska i przyrody	
poprawa efektywności energetycznej w obiektach zarządzanych przez Starostę	W lokalizacji obiektów	Pozytywny i negatywny wpływ na środowisko. Przedsięwzięcie może wpływać bezpośrednio na środowisko poprzez prowadzone prace związane z modernizacją obiektów (przede wszystkim wpływ na powierzchnię ziemi, wody,	Nie wyznacza ram, gdyż przedsięwzięcie nie jest ujęte na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Skala oddziaływania na środowisko będzie nieduża

		powietrze oraz emisję hałasu). Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko. Związane to będzie z ograniczeniem zużycia energii (ograniczenie emisji CO2).	
zmniejszenie emisji spalin do atmosfery poprzez rozbudowę infrastruktury pieszej i rowerowej, prowadzącej do zmniejszenia ruchu pojazdów mechanicznych	Brak zdefiniowania	<p>Pozytywny i negatywny wpływ na środowisko.</p> <p>Przedsięwzięcie może wpływać bezpośrednio na środowisko poprzez prowadzone prace związane z budową infrastruktury (przede wszystkim wpływ na powierzchnię ziemi, wody, powietrze oraz emisję hałasu). Realizacja będzie odbywać się wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych a więc zmniejszy to negatywne oddziaływania na środowisko.</p> <p>Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko. Związane to będzie z ograniczeniem zużycia energii (ograniczenie emisji CO2) poprzez rozwój niskoemisyjnej komunikacji.</p>	<p>Nie wyznacza ram, gdyż przedsięwzięcie nie jest ujęte na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Skala oddziaływania na środowisko będzie nieduża</p>
działania inwestycyjne o charakterze adaptacyjnym w obiektach zarządzanych przez Starostę,	Brak zdefiniowania	<p>Pozytywny wpływ na środowisko</p> <p>Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko. Związane to będzie z bezpieczeństwem mieszkańców</p>	
kampanie informacyjno-edukacyjne,.	Brak zdefiniowania	<p>Pozytywny wpływ na środowisko</p> <p>Pośrednio przedsięwzięcie może pozytywnie wpływać na środowisko. Związane to będzie z kształtowaniem świadomości mieszkańców sprzyjającej realizacji działań na rzecz ochrony środowiska i przyrody</p>	

Źródło: opracowanie własne

10. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Zrównoważony rozwój jest przedmiotem szczególnego zaangażowania Unii Europejskiej oraz zasadą leżącą u podstaw wszelkich polityk i działań Unii. Celem Unii Europejskiej jest stworzenie społeczeństwa opartego na wolności, demokracji i poszanowaniu podstawowych praw oraz wspierającego równość szans i solidarność w ramach pokoleń i pomiędzy nimi. Światowa Komisja ds. Środowiska i Rozwoju (The World Commission on Environment and Development) zdefiniowała zrównoważony rozwój jako rozwój zaspokajający obecne potrzeby bez uszczerbku dla możliwości przyszłych pokoleń zaspokajania swych własnych potrzeb.

Celem zrównoważonego rozwoju jest ciągła poprawa jakości życia zarówno obecnych, jak i przyszłych pokoleń, a także zapewnienie możliwości utrzymania pełnej różnorodności form życia na Ziemi. Rezolucja przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne w dniu 25 września 2015 r. pod nazwą „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030” definiuje cele zrównoważonego rozwoju:

- Cel 1. Wyeliminować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie (Realizowany poprzez działania celu Strategicznego nr 1 Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego)
- Cel 2. Wyeliminować głód, osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i lepsze odżywianie oraz promować zrównoważone rolnictwo (Realizowany poprzez działania celu Strategicznego nr 1 i 2 Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego)
- Cel 3. Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt (Realizowany poprzez działania celu Strategicznego nr 1, 2 i 3 Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego)
- Cel 4. Zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie (Realizowany poprzez działania celu Strategicznego nr 2 Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego)
- Cel 5. Osiągnąć równość płci oraz wzmocnić pozycję kobiet i dziewcząt

- Cel 6. Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi (Realizowany poprzez działania celu Strategicznego nr 3 Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego)
- Cel 7. Zapewnić wszystkim dostęp do stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie (Realizowany poprzez działania celu Strategicznego nr 3 Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego)
- Cel 8. Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi (Realizowany poprzez działania celu Strategicznego nr 1 Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego)
- Cel 9. Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność (Realizowany poprzez działania celu Strategicznego nr 1 i 3 Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego)
- Cel 10. Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami (Realizowany poprzez działania celu Strategicznego nr 2 Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego)
- Cel 11. Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu (Realizowany poprzez działania celu Strategicznego nr 1,2 i 3 Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego)
- Cel 12. Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji (Realizowany poprzez działania celu Strategicznego nr 3 Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego)
- Cel 13. Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom (Realizowany poprzez działania celu Strategicznego nr 3 Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego)
- Cel 14. Chronić oceany, morza i zasoby morskie oraz wykorzystywać je w sposób zrównoważony
- Cel 15. Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustynnienie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej (Realizowany poprzez działania celu Strategicznego nr 13 Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego)
- Cel 16. Promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne

i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu (Realizowany poprzez działania celu Strategicznego nr 4 Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego)

- Cel 17. Wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Projektowany dokument Strategii nawiązuje do celów zrównoważonego rozwoju. Partnerzy i liderzy Powiatu Obornickiego jako kluczowy zasób postrzegają walory środowiska przyrodniczego. To na nich powinien bazować rozwój i jednocześnie ten kluczowy zasób powinien zostać zachowany dla przyszłych pokoleń.

Kolejnym dokumentem o charakterze międzynarodowym jest Agenda XXI – Globalny Program Działania na XXI wiek, która powstała w wyniku dyskusji na gremiach ONZ, którą prowadzono nad podstawowymi wyzwaniem współczesnego świata. Najistotniejszą częścią dokumentu odnoszącą się do problematyki ochrony środowiska jest część II pt. „Ochrona i zarządzanie zasobami przyrody”, w której to części jest 14 rozdziałów dotyczących potrzeby badań środowiska, zapobieganiu zagrożeniom, zwalczaniu negatywnych zjawisk w środowisku, ochronie zasobów środowiska, bezpiecznym gospodarce itd. Najważniejsze założenia i cele Agendy 21 to m.in.:

- ochrona i wspomaganie zdrowia człowieka,
- zrównoważony rozwój osiedli ludzkich (powstrzymanie kryzysu ekologicznego miast),
- ochrona atmosfery (przeciwdziałanie efektowi cieplarnianemu, zanikaniu warstwy ozonowej, kwaśnym deszczom),
- bezpieczne wykorzystanie toksycznych substancji chemicznych,
- bezpieczne gospodarowanie odpadami stałymi i ściekowymi, niebezpiecznymi i radioaktywnymi,
- zrównoważone gospodarowanie gruntami rolnymi,
- powstrzymanie niszczenia lasów,
- ochrona i zagospodarowanie zasobów wód słodkich,
- zachowanie różnorodności biologicznej (krajowe oceny różnorodności biologicznej, opracowanie strategii ich zachowania),
- przeciwdziałanie pustynnieniu i suszy,
- edukacja ekologiczna.

Projektowany dokument Strategii nawiązuje do celów Agendy. Przede wszystkim założenia Agendy będą realizowane poprzez działania określone w celu strategicznym nr 3 Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego.

Wyrazem dążenia do przeciwdziałania zmianom klimatu oraz degradacji środowiska jest tzw. Zielony Ład, czyli jedna z kluczowych polityk Unii Europejskiej. Europejski Zielony Ład zawiera plan działań umożliwiających bardziej efektywne wykorzystanie zasobów dzięki przejściu na czystą gospodarkę o obiegu zamkniętym przeciwdziałanie utracie różnorodności biologicznej i zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń. Zakłada się, że do 2050 r. UE stanie się kontynentem neutralnym dla klimatu. Osiągnięcie tego celu będzie wymagało działań we wszystkich sektorach gospodarki, takich jak:

- inwestycje w technologie przyjazne dla środowiska,
- wspieranie innowacji przemysłowych,
- wprowadzanie czystszych, tańszych i zdrowszych form transportu prywatnego i publicznego,
- obniżenie emisyjności sektora energii,
- zapewnienie większej efektywności energetycznej budynków,
- współpraca z partnerami międzynarodowymi w celu poprawy światowych norm środowiskowych.

UE zapewni wsparcie finansowe i pomoc techniczną dla ludzi, przedsiębiorstw i regionów najbardziej odczuwających skutki przejścia na gospodarkę ekologiczną. Służyć temu będzie mechanizm sprawiedliwej transformacji, w ramach którego najbardziej dotknięte regiony mają otrzymać 100 mld euro w latach 2021–2027. Cele strategiczne nr 1, 2 i 3 bezpośrednio nawiązują do tych założeń.

Nadrzędnym prawem w Polsce jest konstytucja i do jej zapisów odnoszone są wszystkie pozostałe dokumenty prawne. Przyjęta w 1997 r. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej stwierdza, że Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju (art. 5) ustala także, że ochrona środowiska jest obowiązkiem m.in. władz publicznych, które poprzez swą politykę powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom (art. 74).

16 lipca 2019 roku Rada Ministrów przyjęła "Politykę ekologiczną państwa 2030 – strategię rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej" – PEP2030. PEP2030 staje się

najważniejszym dokumentem strategicznym w tym obszarze. PEP2030 jest strategią zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Rolą PEP2030 jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców. W systemie dokumentów strategicznych doprecyzowuje i operacjonalizuje "Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)". PEP2030 będzie stanowiła podstawę do inwestowania środków europejskich z perspektywy finansowej na lata 2021-2027. Strategia wspiera także realizację celów i zobowiązań Polski na szczeblu międzynarodowym, w tym na poziomie unijnym oraz ONZ, szczególnie w kontekście celów polityki klimatyczno-energetycznej UE do 2030 oraz celów zrównoważonego rozwoju ujętych w Agendzie 2030. Cel główny PEP2030, tj. Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców, został przeniesiony wprost z SOR.

W PEP 2030 określono następujące kierunki interwencji:

- Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód,
- Kierunek interwencji: Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
- Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb,
- Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej,
- Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu,
- Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym,
- Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa,
- Wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT,
- Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zmianom klimatu,
- Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych,
- Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji,
- Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

Mając na uwadze ww. cele nadrzędne, trendy związane ze środowiskiem oraz specyfikę przestrzeni Powiatu Obornickiego za najważniejsze wyzwania należy uznać kwestie ochrony wód powierzchniowych, w tym wód rzek i jezior. Dane WIOŚ pokazują, że duża część wód powierzchniowych charakteryzuje się złym stanem. Negatywna presja na środowisko wodne związana jest z rolnictwem oraz brakiem odpowiednio rozwiniętej infrastruktury kanalizacyjnej. Kolejnym zdiagnozowanym problemem, który może również nasilić się w przyszłości jest stan powietrza atmosferycznego w przestrzeniach zurbanizowanych, głównie miastach. Jest on związany z rozwojem funkcji przemysłowej, zwiększeniem ilości pojazdów oraz funkcjonującymi systemami grzewczymi. Ponadto istotne kwestie środowiskowe dotyczyć będą globalnych wyzwań środowiskowych, przede wszystkim związanych ze zmianami klimatu oraz zwiększającą się presją na środowisko. Kluczowe więc będzie wdrażanie i szukanie rozwiązań mających na celu zmniejszanie emisji CO₂ oraz rozwiązań efektywniejszego użytkowania zasobów środowiska. Cele strategiczne nr 1,2 i 3 wyznaczone w Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego bezpośrednio nawiązują do kierunków interwencji PEP2030.

11. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO

W tej części opracowania dokonano oceny przewidywanego znaczącego oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośredniego, pośredniego, wtórnego, skumulowanego, krótkoterminowego, średnioterminowego i długoterminowego, stałego i chwilowego oraz pozytywnego i negatywnego, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,

- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Wyniki analiz ujęto w poniższej tabeli. Analizie poddano charakter oddziaływań, do których przypisano czynności powodujące oddziaływania na środowisko. Do poszczególnych sfer oddziaływania przypisano poszczególne kierunki działań. Przeanalizowano ponadto prawdopodobieństwo występowania, czas trwania, zasięg, częstotliwość, odwracalność oddziaływań. Oceniono prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych oraz prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska.

Tabela 22 Opis oddziaływań na środowisko w odniesieniu do poszczególnych kierunków działań

Lp.	Rodzaj i skala oddziaływania na środowisko	Charakter oddziaływania	Jakie czynności spowodują oddziaływanie	Powiązanie z kierunkami działań ujętymi w Strategii	A: Prawdopodobieństwo występowania, B: czas trwania, C: zasięg, D: częstotliwość, E: odwracalność oddziaływań	Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych (S) lub transgranicznych (T)	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska
1.	<p>Oddziaływanie na powierzchnię ziemi</p> <p>- skala oddziaływania – mała (ze względu na lokalny charakter działań, realizację głównie inwestycji modernizacyjnych).</p>	<p>Negatywne, krótkotrwałe lub stałe, bezpośrednie, pośrednie (zajęcie powierzchni ziemi)</p>	<p>Prace związane z prowadzeniem inwestycji, w szczególności inwestycje wymagające użycia ciężkich maszyn i sprzętu, przeobrażenia powierzchni ziemi, zorganizowania terenu budowy oraz dojazdu do niego. Ww. działania mogą spowodować bezpośrednie oddziaływania mechaniczne na powierzchnię ziemi, w tym jej przemieszczanie, zagęszczania i ostatecznie zajęcie przez powstałą infrastrukturę</p>	<p>poprawa wewnętrznej spójności komunikacyjnej i przejezdności na terenie powiatu poprzez modernizację/rozbudowę-przebudowę sieci dróg powiatowych</p> <p>modernizacje obiektów mostowych</p> <p>modernizacja infrastruktury edukacyjnej oraz wyposażenia placówek edukacyjnych w powiecie</p> <p>zminimalizowanie emisji spalin do atmosfery przez pojazdy mechaniczne poprzez przebudowy/remonty dróg powiatowych usprawniając ruch komunikacyjny.</p> <p>rozbudowa małej infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej poprawiającej dostęp turystów do</p>	<p>A: duże B: ograniczone do czasu inwestycji (dot. procesu inwestycyjnego) C: lokalizacja inwestycji D: jednorazowa lub stała E: częściowa</p>	<p>S: bardzo małe T: brak</p>	<p>Bardzo małe</p>

				<p>oferowanych usług</p> <p>zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego, m.in. poprzez poprawę stanu infrastruktury drogowej (chodniki, przejścia, pobocza, ścieżki rowerowe itp.)</p> <p>zmniejszenie emisji spalin do atmosfery poprzez rozbudowę infrastruktury pieszej i rowerowej, prowadzącej do zmniejszenia ruchu pojazdów mechanicznych</p>			
2.	<p>Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne</p> <p>- skala oddziaływania – mała (ze względu na brak potencjalnych konfliktów z systemem wód powierzchniowych)</p>	<p>Negatywne, krótkotrwałe lub stałe, bezpośrednie,</p>	<p>Prace związane z prowadzeniem inwestycji, wymagające użycia ciężkich maszyn i sprzętu, przeobrażenia powierzchni ziemi, zorganizowania terenu budowy oraz dojazdu do niego. W ten sposób generuje się również negatywne oddziaływania na środowisko wodne, poprzez spływ powierzchniowy wód opadowych z terenu prowadzonej inwestycji, naruszenie układu wodnego środowiska glebowego, dostawanie się do wód</p>	<p>poprawa wewnętrznej spójności komunikacyjnej i przejezdności na terenie powiatu poprzez modernizację/rozbudowę-przebudowę sieci dróg powiatowych</p> <p>modernizacje obiektów mostowych</p> <p>modernizacja infrastruktury edukacyjnej oraz wyposażenia placówek edukacyjnych w powiecie</p> <p>zminimalizowanie emisji spalin do atmosfery przez pojazdy mechaniczne poprzez</p>	<p>A: duże</p> <p>B: ograniczone do czasu inwestycji</p> <p>C: lokalizacja inwestycji i jego bliższa oraz dalsze otoczenie (spływ do wód i dalsza migracja zanieczyszczeń)</p> <p>D: jednorazowa</p> <p>E: częściowa</p>	<p>S: umiarkowane</p> <p>T: brak</p>	<p>Bardzo małe</p>

			<p>powierzchniowych i gruntowych szkodliwych substancji, np. ropopochodnych, farb, lakierów, etc. Ww. działania mogą powodować dostarczanie zanieczyszczeń, w pierwszej kolejności do wód powierzchniowych, a następnie w wyniku przenika do głębszych warstw ziemi – wód podziemnych. Dotyczy to m. in. materiałów eksploatacyjnych maszyn i urządzeń, środków z placu budowy, jak też spływu powierzchniowego z terenu budowy</p>	<p>przebudowy/remonty dróg powiatowych usprawniając ruch komunikacyjny.</p> <p>rozbudowa małej infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej poprawiającej dostęp turystów do oferowanych usług</p> <p>zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego, m.in. poprzez poprawę stanu infrastruktury drogowej (chodniki, przejścia, pobocza, ścieżki rowerowe itp.)</p> <p>zmniejszenie emisji spalin do atmosfery poprzez rozbudowę infrastruktury pieszej i rowerowej, prowadzącej do zmniejszenia ruchu pojazdów mechanicznych</p>			
3.	<p>Oddziaływanie na powietrze</p> <p>- skala oddziaływania – mała (ze względu na małą skalę inwestycji i odwracalność stanu po zrealizowaniu inwestycji.</p>	<p>Negatywne, krótkotrwałe lub stałe, bezpośrednie,</p>	<p>Prace związane z prowadzeniem inwestycji, w szczególności inwestycje wymagające użycia ciężkich maszyn i sprzętu. Oddziaływania na powietrze dotyczą przede wszystkim emisji spalin z urządzeń i maszyn wykorzystywanych w inwestycjach, jak również pyłów, np. z terenu</p>	<p>poprawa wewnętrznej spójności komunikacyjnej i przejezdności na terenie powiatu poprzez modernizację/rozbudowę-przebudowę sieci dróg powiatowych</p> <p>modernizacje obiektów mostowych</p> <p>modernizacja infrastruktury</p>	<p>A: duże B: ograniczone do czasu inwestycji (dot. procesu inwestycyjnego) lub czasu ulokowania obiektu (np. tereny przemysłowe) C: lokalizacja inwestycji D: jednorazowa lub stała E: częściowa</p>	<p>S: umiarkowane T: brak</p>	<p>Bardzo małe</p>

			<p>budowy. Za emisję zanieczyszczeń może odpowiadać zwiększony ruch pojazdów wysokotonażowych</p>	<p>edukacyjnej oraz wyposażenia placówek edukacyjnych w powiecie</p> <p>zminimalizowanie emisji spalin do atmosfery przez pojazdy mechaniczne poprzez przebudowy/remonty dróg powiatowych usprawniając ruch komunikacyjny.</p> <p>rozbudowa małej infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej poprawiającej dostęp turystów do oferowanych usług</p> <p>zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego, m.in. poprzez poprawę stanu infrastruktury drogowej (chodniki, przejścia, pobocza, ścieżki rowerowe itp.)</p> <p>zmniejszenie emisji spalin do atmosfery poprzez rozbudowę infrastruktury pieszej i rowerowej, prowadzącej do zmniejszenia ruchu pojazdów mechanicznych</p>			
4.	Oddziaływanie na klimat akustyczny (hałas)	Negatywne, krótkotrwałe lub stałe, bezpośrednie,	Wszelkie prace związane z prowadzeniem inwestycji, w szczególności inwestycje wymagające	poprawa wewnętrznej spójności komunikacyjnej i przejezdności na terenie powiatu poprzez	A: duże B: ograniczone do czasu inwestycji (dot. procesu inwestycyjnego) lub	S: umiarkowane T: brak	Bardzo małe

<p>- skala oddziaływania –mała (ze względu na małą skalę inwestycji i odwracalność stanu po zrealizowaniu inwestycji.</p>			<p>użycia ciężkich maszyn i sprzętu, np. inwestycje drogowe.. Hałas może być generowany w trakcie prac budowlanych oraz podczas użytkowania obiektów przez maszyny i urządzenia.</p>	<p>modernizację/rozbudowę-przebudowę sieci dróg powiatowych</p> <p>modernizacje obiektów mostowych</p> <p>modernizacja infrastruktury edukacyjnej oraz wyposażenia placówek edukacyjnych w powiecie</p> <p>zminimalizowanie emisji spalin do atmosfery przez pojazdy mechaniczne poprzez przebudowy/remonty dróg powiatowych usprawniając ruch komunikacyjny.</p> <p>rozbudowa małej infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej poprawiającej dostęp turystów do oferowanych usług</p> <p>zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego, m.in. poprzez poprawę stanu infrastruktury drogowej (chodniki, przejścia, pobocza, ścieżki rowerowe itp.)</p> <p>zmniejszenie emisji spalin do atmosfery poprzez rozbudowę infrastruktury</p>	<p>czasu ulokowania obiektu (np. tereny przemysłowe)</p> <p>C: lokalizacja inwestycji, przebieg trasy komunikacyjnej</p> <p>D: jednorazowa lub stała</p> <p>E: częściowa</p>		
---	--	--	--	---	--	--	--

				pieszej i rowerowej, prowadzącej do zmniejszenia ruchu pojazdów mechanicznych			
5.	<p>Oddziaływanie na bioróżnorodność, w tym podlegające ochronie gatunki roślin, grzybów i zwierząt</p> <p>- skala oddziaływania – mała (ze względu na małą skalę inwestycji i odwracalność stanu po zrealizowaniu inwestycji.</p>	Negatywne, krótkotrwałe lub stałe, bezpośrednie,	<p>Wszelkie prace związane z prowadzeniem inwestycji, w szczególności inwestycje wymagające użycia ciężkich maszyn i sprzętu, np. inwestycje drogowe. Ze względu na niedużą skalę planowanych inwestycji nie przewiduje się zauważalnego wpływu na gatunki roślin, grzybów i zwierząt, poza oddziaływaniem lokalnym</p>	<p>poprawa wewnętrznej spójności komunikacyjnej i przejezdności na terenie powiatu poprzez modernizację/rozbudowę-przebudowę sieci dróg powiatowych</p> <p>modernizacje obiektów mostowych</p> <p>modernizacja infrastruktury edukacyjnej oraz wyposażenia placówek edukacyjnych w powiecie</p> <p>zminimalizowanie emisji spalin do atmosfery przez pojazdy mechaniczne poprzez przebudowy/remonty dróg powiatowych usprawniając ruch komunikacyjny.</p> <p>rozbudowa małej infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej poprawiającej dostęp turystów do oferowanych usług</p> <p>zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego, m.in. poprzez poprawę stanu</p>	<p>A: umiarkowane B: ograniczone do czasu inwestycji (dot. procesu inwestycyjnego) lub czasu ulokowania obiektu (np. tereny przemysłowe) C: lokalizacja inwestycji, przebieg trasy komunikacyjnej D: jednorazowa lub stała E: częściowa</p>	S: małe T: brak	Bardzo małe

				<p>infrastruktury drogowej (chodniki, przejścia, pobocza, ścieżki rowerowe itp.)</p> <p>zmniejszenie emisji spalin do atmosfery poprzez rozbudowę infrastruktury pieszej i rowerowej, prowadzącej do zmniejszenia ruchu pojazdów mechanicznych</p>			
6.	<p>Przestrzeń i walory krajobrazowe</p> <p>- skala oddziaływania – bardzo mała (ze względu na małą skalę inwestycji i odwracalność stanu po zrealizowaniu inwestycji).</p>	<p>Negatywne, krótkotrwałe lub stałe, bezpośrednie (proces inwestycyjny)</p>	<p>Planowane inwestycje mogą mieć wpływ na jakość przestrzeni oraz walory krajobrazowe. Potencjalny wpływ związany mógłby być z nowymi obiektami budowlanymi oraz procesem ich tworzenia (np. place budowy).</p>	<p>modernizacje obiektów mostowych</p> <p>rozbudowa małej infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej poprawiającej dostęp turystów do oferowanych usług</p> <p>zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego, m.in. poprzez poprawę stanu infrastruktury drogowej (chodniki, przejścia, pobocza, ścieżki rowerowe itp.)</p> <p>zmniejszenie emisji spalin do atmosfery poprzez rozbudowę infrastruktury pieszej i rowerowej, prowadzącej do zmniejszenia ruchu pojazdów mechanicznych</p>	<p>A: umiarkowane B: ograniczone do czasu inwestycji (dot. procesu inwestycyjnego, np. utworzenie placu budowy) lub czasu ulokowania obiektu (np. tereny przemysłowe, obiekty mieszkalne) C: lokalizacja inwestycji, D: jednorazowa lub stała E: częściowa</p>	<p>S: małe T: brak</p>	<p>Bardzo małe</p>
7.	Obszary chronione	Negatywne,	Potencjalny wpływ	poprawa wewnętrznej	A: umiarkowane	S: małe	Bardzo małe

	- skala oddziaływania – brak	krótkotrwałe lub stałe, bezpośrednie (proces inwestycyjny)	związany mógłby być z nowymi obiektami budowlanymi oraz procesem ich tworzenia (np. place budowy).	spójności komunikacyjnej i przejezdności na terenie powiatu poprzez modernizację/rozbudowę- przebudowę sieci dróg powiatowych zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego, m.in. poprzez poprawę stanu infrastruktury drogowej (chodniki, przejścia, pobocza, ścieżki rowerowe itp.) zminimalizowanie emisji spalin do atmosfery przez pojazdy mechaniczne poprzez przebudowy/remonty dróg powiatowych usprawniając ruch komunikacyjny.	B: ograniczone do czasu inwestycji (dot. procesu inwestycyjnego, np. utworzenie placu budowy) lub czasu ulożenia obiektu (np. tereny przemysłowe, obiekty mieszkalne) C: lokalizacja inwestycji, D: jednorazowa lub stała E: częściowa	T: brak	
8.	Zasoby naturalne	Brak oddziaływania					
9.	Zabytki	Krótkotrwałe	Potencjalny wpływ mógłby być związany z ewentualną modernizacją obiektów zabytkowych	wspieranie ochrony zabytków	A: umiarkowane B: ograniczone do czasu inwestycji (dot. procesu inwestycyjnego) C: lokalizacja inwestycji, D: jednorazowa lub stała E: częściowa	S: brak T: brak	Bardzo małe
10.	Dobra materialne	Stale	Wzrost wartości dóbr materialnych w wyniku działań inwestycyjnych	Wszystkie działania inwestycyjne finalnie spowodują wzrost wartości dóbr materialnych		S: brak T: brak	brak
11.	W zakresie	Brak					

	utrzymania dobrej jakości gleb, zagospodarowani a odpadów	oddziaływania					
12.	Promieniowanie elektromagnetyczne	Brak oddziaływania					
13.	Klimat	Brak oddziaływania					

12. PODSUMOWANIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Prawdopodobieństwo występowania, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność

Realizacja wybranych zadań ujętych w Strategii charakteryzować się będzie oddziaływaniem na środowisko, część z tych zadań może spełniać kryteria ujęte w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Należy jednak zaznaczyć, iż opis wymienionych w Strategii przedsięwzięć jest zbyt ogólny aby to stwierdzić z pełną stanowczością. Przedsięwzięcia inwestycyjne, które zaplanowano do realizacji w ramach Strategii, powinny przejść osobną procedurę oceny oddziaływania na środowisko.. Analizując ogólne zapisy treści zadań należy wskazać, że oddziaływania na środowisko związane będą przede wszystkim z projektami inwestycyjnymi dot. infrastruktury drogowej, w ramach których planowane jest użycie ciężkiego, sprzętu, ingerencja w środowisko glebowe, zajęcie powierzchni ziemi. Nie przewiduje się natomiast zauważalnych oddziaływań pośrednich, np. takich, w których powstała infrastruktura generować będą takie oddziaływania. Prognozuje się występowanie następujących oddziaływań na środowisko:

- ODDZIAŁYWANIE NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI:
  - związane może być z zajęciem jej powierzchni pod zabudowę, ale zasadniczo tymczasową, związaną z zapleczem inwestycji. Oznacza to zajęcie tymczasowe terenu pod zorganizowane prace budowlanych, negatywny wpływ ciężkich maszyn na powierzchnię gleby, jej zagęszczenie lub nawet zniszczenie warstwy gleby.
- ODDZIAŁYWANIE NA WODY POWIERZCHNIOWE ORAZ PODZIEMNE:
  - związane może być przede wszystkim z prowadzeniem prac inwestycyjnych (oddziaływanie bezpośrednie).
  - Negatywne oddziaływania na wody powierzchniowe oraz podziemne może wynikać z ingerencji w środowisko glebowe przy prowadzeniu prac ziemnych, jak również wskutek przedostawania się płynów eksploatacyjnych maszyn i urządzeń do gleby, wód powierzchniowych i dalej do wód podziemnych.
- ODDZIAŁYWANIA NA POWIETRZE:
  - Oddziaływanie na powietrze może mieć charakter bezpośredni. Oddziaływania bezpośrednie powstawać będą w skutek prowadzonych prac inwestycyjnych i

dotyczyć będą emisji pyłów i gazów z terenu budowy, zarówno wskutek emisji gazów i pyłów z maszyn i urządzeń, jak również pyłów z terenu powierzchni ziemi.

- EMISJA HAŁASU:
  - Emisja hałasu spowodowana może być przede wszystkim przez maszyny i urządzenia pracujące na terenach budowy. Oznacza to oddziaływanie bezpośrednie, które po zakończeniu procesu inwestycyjnego ustanie.
- ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZNE I BIORÓŻNORODNOŚĆ:
  - Oddziaływanie na przyrodę może mieć charakter wyłączenie bezpośredni, co związane jest z procesami inwestycyjnymi.
  - Zasięg i czas trwania oddziaływań w przeważającej mierze ograniczony będzie do miejsca realizacji inwestycji, jak również czasu jej prowadzenia. Po tym czasie negatywne oddziaływania w większości powinny ustać. Częstotliwość oddziaływania może być większa w okresie prowadzenia prac budowlanych. W związku z tym w przeważającej mierze wpływ na środowisko charakteryzować się będzie częściowo odwracalnością (poza oddziaływaniem na powierzchnię ziemi przez jej zajęcie pod nowe obiekty budowlane – co dotyczy praktycznie niedużej powierzchni).

Należy podkreślić, iż Strategia nie wyznacza ram do nowych strategicznych przedsięwzięć, a integruje działania przedstawione w obowiązujących już dokumentach. Przede wszystkim odnosi się do obiektów zarządzanych przez Powiat, jak też istniejącego już układu dróg powiatowych. Strategia powiela więc już istniejące zapisy oraz zakłada kontynuację działań już realizowanych.

Prawdopodobieństwo występowania oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych

Ryzyko skumulowanych oddziaływań na środowisko związane może być z prowadzonymi procesami inwestycyjnymi. Potencjalnie największe ryzyko oddziaływań skumulowanych należy postrzegać w realizacji osobnych przedsięwzięć infrastrukturalnych/inwestycyjnych w tym samym czasie i/lub miejscu, co może spowodować przekroczenie norm środowiskowych, w tym czasie i/lub miejscu. Przykładem takich przedsięwzięć może być prowadzenie prac inwestycyjnych. Ryzyko oddziaływań skumulowanych jest jednocześnie bardzo niskie. Ze względu na prognozowaną małą skalę oddziaływań na środowisko, wywołanych

realizacją poszczególnych działań oraz prognozowany brak możliwości migracji zanieczyszczeń powstałych w wyniku realizacji projektów, nie przewiduje się oddziaływań transgranicznych na środowisko.

Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska

W Strategii nie zdiagnozowano prawdopodobieństwa występowania ryzyka dla zdrowia ludzi, poza kwestiami związanymi z przestrzeganiem zasad bezpieczeństwa i higieny pracy – pracowników wykonujących działania inwestycyjne

13. ANALIZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO REALIZACJI STRATEGII

13.1 CZY PROJEKTOWANY DOKUMENT WYZNACZA RAMY DLA PÓŹNIEJSZYCH REALIZACJI MOGĄCYCH ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO ORAZ CZY REALIZACJA POSTANOWIEŃ TEGO DOKUMENTU MOŻE SPOWODOWAĆ ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Należy stwierdzić, że realizacja zaledwie kilku działań ujętych w Strategii spowoduje oddziaływanie na środowisko. Dużego prawdopodobieństwa wystąpienia negatywnych oddziaływań należy oczekiwać w odniesieniu do powietrza atmosferycznego, powierzchni ziemi, wód powierzchniowych oraz hałasu. Małego prawdopodobieństwa wystąpienia negatywnych oddziaływań należy oczekiwać w odniesieniu do oddziaływania na bioróżnorodność, w tym podlegających ochronie gatunki roślin, grzybów i zwierząt, utrzymanie dobrej jakości gleb, zagospodarowanie odpadów, przestrzeń i walory krajobrazowe oraz klimat. Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań wynika z faktu, że powiązane jest ono z procesami inwestycji drogowych. W przypadku realizacji inwestycji niemal pewne jest, że wystąpią chwilowe negatywne oddziaływanie na środowisko, niepewna jest natomiast skala tych oddziaływań. Mniej pewne jest prawdopodobieństwo oddziaływań pośrednich, wywołanych przez powstałe w wyniku realizacji inwestycji zmiany (zwiększona przepustowość dróg i szlaków komunikacyjnych). Jako małe prawdopodobieństwo wystąpienia negatywnych oddziaływań na środowisko należy przewidzieć w stosunku do obszarów chronionych. Wynika to z faktu, że takich działań jest niewiele, dotyczą praktycznie

inwestycji drogowych. Większość tych inwestycji to działania na istniejącej już infrastrukturze, a więc nie będą naruszać istniejącego układu i powiązań przyrodniczych. Przykłady podobnych inwestycji w Polsce wskazują zasadniczo na ich mały wpływ na środowisko.

Oddziaływania na środowisko związane z realizacją inwestycji ujętych w Strategii będą zasadniczo chwilowe, ograniczone do czasu prowadzenia inwestycji. Większość oddziaływań na środowisko będzie miało charakter czasowy, ograniczony do trwania inwestycji. Z reguły procesy inwestycyjne trwają do 2 lat. Po zakończeniu inwestycji oddziaływania znikną, czyli takie oddziaływanie będzie miało charakter jednorazowy. Zasięg oddziaływań na środowisko będzie miał lokalny charakter. Związany będzie z realizowanymi inwestycjami. Prowadzone prace budowlane powodować będą chwilowe zajęcie powierzchni ziemi, w tym degradację środowiska glebowego. Skutki prowadzonych prac mogą być odczuwane w najbliższym sąsiedztwie poprzez emisję pyłów i zanieczyszczeń gazowych oraz hałas. Do środowiska wodnego dostawać się mogą zanieczyszczenia wskutek spływu powierzchniowego. W ten sposób zanieczyszczenia mogą migrować także na inne obszary. Większość skutków negatywnych oddziaływań charakteryzować się będzie pełną lub częściową odwracalnością. Po zakończeniu inwestycji oddziaływania znikną, więc zniknie większość negatywnych skutków. Związane to będzie także z procesami samooczyszczania, w tym powietrza atmosferycznego, środowiska glebowego i wodnego. Należy zaznaczyć, iż wymienione działania, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, wynikają z zapisów już obowiązujących dokumentów. Inwestycje drogowe oznaczają kontynuację działań już ujętych w poprzedniej Strategii Rozwoju Powiatu. Oznacza to, że faktyczne ramy dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko wytyczyły już ustalone plany i strategie. Strategia powiela faktycznie te zapisy.

Mając na uwadze powyższą analizę oraz analizę zapisów Strategii należy stwierdzić:

- Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030 nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz jego realizacja nie spowoduje znaczącego oddziaływanie na obszar Natura 2000.
- Realizacja postanowień Strategii nie spowoduje znaczącego oddziaływanie na środowisko, gdyż tylko nieliczne z zaplanowanych działań wykazują potencjalne oddziaływanie na środowisko. Większość działań realizowanych przez Instytucje Powiatu Obornickiego to działania organizacyjne, edukacyjne, administracyjne.

Większy wpływ na środowisko mogą powodować tylko inwestycje drogowe, dla których przewiduje się osobne procedury środowiskowe. Te inwestycje również nie powinny znacząco oddziaływać na środowisko. Dotyczą one bowiem w głównej mierze modernizacji już istniejącego układu drogowego. Biorąc pod uwagę skalę czasu i oddziaływanie na całą przestrzeń Powiatu Obornickiego, działania ujęte w Strategii nie będą powodować znaczącego oddziaływania na środowisko.

- Wiedza nt. ww. pozostałych inwestycji nie jest na tyle szczegółowa aby precyzyjnie określić jej ostateczny wpływ na przedmiot ochrony ustanowiony obszarów chronionych w tym Natura 2000. Pozwala jedynie na ogólne zdefiniowanie zagrożeń. Należy przewidzieć, że inwestycje drogowe nie powinny zagrazić celom ochrony przyrody, gdyż zasadniczo obejmują inwestycje o charakterze punktowym lub liniowym, w tym dotyczą przestrzeni już zajętej przez infrastrukturę. Realizacja wskazanych w Strategii inwestycji drogowych i mostowych zdecydowanie usprawni komunikację i jednocześnie może zwiększyć presję na środowisko w miejscu, które do tej pory tej presji było pozbawione.

13.2 WPŁYW REALIZACJI ZADAŃ MOGĄCYCH POTENCJALNIE ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO NA JEGO WYBRANE KOMPONENTY ORAZ PROPONOWANE DZIAŁANIA KOMPENSACYJNE

Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, utrzymania dobrej jakości gleb, zagospodarowanie odpadów

Prace związane z prowadzeniem inwestycji, w szczególności inwestycje wielkopowierzchniowe, wymagające użycia ciężkich maszyn i sprzętu, przeobrażenia powierzchni ziemi, zorganizowania terenu budowy oraz dojazdu do niego należy zaliczyć do przedsięwzięć, które w szczególny sposób wpływać mogą na powierzchnię ziemi oraz degradację gleb. Docelowo wpływ na powierzchnię ziemi związany będzie z powstaniem wielkopowierzchniowych obiektów powodujących trwałe zajęcie powierzchni ziemi. Do tych obiektów należy zaliczyć także parkingi i drogi dojazdowe. Ww. działania mogą spowodować bezpośrednie oddziaływania mechaniczne na powierzchnię ziemi, w tym jej przemieszczanie, zagęszczania i ostatecznie zajęcie przez powstałą infrastrukturę. Mając na uwadze, że wpływ

na środowisko wynikać może z realizacji procesów inwestycyjnych związanych z budową nowej infrastruktury lub modernizacją istniejącej, jak również późniejsze funkcjonowanie tej infrastruktury, wśród rozwiązań mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko wskazać przede wszystkim na właściwą lokalizację działań np. na obszarach pozbawionych szczególnych walorów przyrodniczych, unikanie lokalizacji wymagających znacznych zmian ukształtowania terenu oraz wywołujących konflikty przestrzenne, w tym degradację krajobrazu lub utratę produktywności gleb wyższych klas bonitacyjnych, zachowanie śródpolnych ekosystemów jako lokalnych centrów różnorodności biologicznej. Istotne jest również odpowiednie zorganizowanie procesu inwestycyjnego, w tym również odpowiedniego zagospodarowania powstałych odpadów.

Wody podziemne i powierzchniowe

Ocena wpływu na stan wód powierzchniowych wiąże się z oceną ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych, która miała na celu zidentyfikowanie tych JCWP, które z powodu występowania istotnych oddziaływań antropogenicznych mogą nie osiągnąć ustalonych dla nich celów środowiskowych. Zidentyfikowane JCWP rzeczne, w przypadku których ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych jest wysokie, wymagają wprowadzenia działań uzupełniających zorientowanych na ograniczenie lub całkowitą redukcję występujących w nich presji. Wg danych duża część wód rzecznych oraz jeziornych Powiatu Obornickiego charakteryzowała się umiarkowanym stanem ekologicznym, stanem chemicznym poniżej dobrego oraz złym stanem wód. Plan gospodarowania wodami na obszarze Dorzecza Odry ustala następujące cele środowiskowe:

- Dla jednolitych części wód – będących w dobrym stanie/potencjalnie ekologicznym – utrzymanie tego stanu/potencjału.
- Dla naturalnych części wód – osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.
- Dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – osiągnięcie co najmniej dobrego potencjału ekologicznego, utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

Wpływ realizacji Strategii na osiągnięcie celów środowiskowych wyznaczonych dla jednolitych części wód (JCW) będzie niski. Po pierwsze w Strategii tylko kilka wybranych inwestycji może oddziaływać na środowisko, w tym na wody powierzchniowe, a skala tych oddziaływań będzie znikoma. Ponadto Powiat Obornicki jako instytucja posiada ograniczone kompetencje do

realizacji działań na rzecz ochrony wód powierzchniowych. Są to głównie działania o charakterze edukacyjnym i organizacyjnym. Mając jednak na uwadze charakterystykę działań przewidzianych do realizacji w Strategii (inwestycje drogowe) zaleca się zwracanie szczególnej uwagi i zachowanie ostrożności podczas prowadzenia inwestycji. Należy odpowiednio zabezpieczyć teren budowy, unikać przedostawania się do środowiska glebowego płynów eksploatacyjnych, paliw i innych szkodliwych substancji. Należy zabezpieczyć teren przed możliwością niekontrolowanego spływu powierzchniowego i erozji powierzchni ziemi.

Istotnym źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych może być gospodarka rolna. W tym zakresie należy wspierać stosowanie kodeksu dobrej praktyki rolnej. Należy minimalizować straty składników pokarmowych, w tym azotu i fosforu w glebie, poprzez m. in. zrównoważone nawożenie, odpowiednie zabiegi agrotechniczne, jak też realizację programów rolno-środowiskowych, w szczególności. Priorytetowo należy traktować przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury wodnokanalizacyjnej, szczególnie na obszarach wiejskich. Należy systematycznie powiększać odsetek ludności korzystających z sieci kanalizacyjnej. Jest to jednak zadanie samorządów gminnych. Kolejne zagrożenia dla stanu wód związane są z rozbudową i rozwojem funkcji turystycznej. Wzrost ilości osób korzystających m. in. z wód stojących i płynących (np. ruch łodzi i jachtów) może wpływać na pogorszenie parametrów wód w sposób mechaniczny jak również przyczyniać się do zaśmiecenia, np. terenów przybrzeżnych. Należy więc unikać kierowania ruchu turystycznego na wrażliwe przyrodniczo akweny i ciekły wodne. Istotnym zagrożeniem dla jakości wód powierzchniowych jest zmniejszenie naturalnej zdolności samooczyszczania się wód, spowodowane suszą. Należy wdrożyć kolejne działania, aby zapewnić dobry stan ilościowy wód, tj. zapewnić odpowiednią wielkość przepływu i retencji wody. Służyć mają temu m. in. działania związane z małą retencją wód. Jednocześnie realizując inwestycje z zakresu małej retencji wód należy zwrócić uwagę na wpływ inwestycji na środowisko przyrodnicze, w szczególności bioróżnorodność (wskutek lokalnych zmian hydrologicznych, np. poprzez podniesienie lustra wody), jak też na zagrożenia związane z dostawaniem się do wód stojących (np. stawów, oczek wodnych, małych zbiorników). Konieczne jest stałe monitorowanie wód powierzchniowych przez uwzględnienie wszystkich istotnych elementów jakości we wszystkich kategoriach wód zgodnie z ramową dyrektywą wodną.

Powietrze atmosferyczne

Realizacja strategii może powodować negatywny wpływ na standardy powietrza, ale tylko w ujęciu lokalnym (wpływ chwilowy i lokalny). Dotyczy to przede wszystkim zadań o charakterze inwestycyjnym, których realizacja może powodować emisję gazów i pyłów do atmosfery.

Hałas

Trwały wpływ na pogorszenie się warunków akustycznych w analizowanym obszarze może mieć rozwój infrastruktury drogowej i kolejowej. Wpływ na chwilowe pogorszenie się warunków akustycznych może mieć realizacja większości przedsięwzięć inwestycyjnych, w których wykorzystywany jest ciężki i specjalistyczny sprzęt generujący hałas. Do przedsięwzięć, które mogą pozytywnie wpływać na klimat akustyczny można wymienić następujące:

- Planowanie przestrzenne i zarządzanie zagospodarowaniem terenu z uwzględnieniem problemów akustycznych, np. poprzez ustalanie obszarów ograniczonego użytkowania, ustalanie stref przemysłowych,
- Rozwój systemów transportowych, w tym: budowa dróg alternatywnych, wyznaczenie stref ruchu uspokojonego, wprowadzenie stref ograniczonego hałasu, poprawa płynności potoku ruchu pojazdów poprzez wprowadzenie systemu inteligentnej sygnalizacji świetlnej, planowanie ruchu, w tym: ograniczenie ruchu, ograniczenie prędkości, wprowadzenie ograniczeń dla ruchu pojazdów ciężkich, zakazy lub ograniczenia ruchu w porze nocnej, wspieranie przyjaznej środowisku komunikacji miejskiej, budowę ścieżek rowerowych i wspieranie komunikacji pieszej, wprowadzenie systemu stref płatnego parkowania, wspieranie cichego transportu.

Przedsięwzięcia techniczne, pozwalające na redukcje emisji i imisji hałasu:

- Rozwiązania ograniczające hałas pochodzący od infrastruktury komunikacyjnej, w tym: Zastosowanie cichych nawierzchni drogowych, zastosowanie podtorowych rozwiązań tłumiących, szlifowanie szyn oraz kół pojazdów kolejowych, spawanie łącz szynowych, rozwiązania zmniejszające hałas infrastruktury szynowej na mostach i wiaduktach,
- Rozwiązania ograniczania hałasu samochodowego (jako głównego źródła hałasu w miastach), w tym: redukcja hałasu przez zastosowanie cichych opon, zapewnienie

kontroli warunków homologacji pojazdów (w zakresie emisji dźwięku), wyciszanie samochodów,

- Ograniczanie propagacji dźwięku, w tym: zastosowanie ekranów akustycznych, zastosowanie półtuneli akustycznych, zastosowanie przykryć źródeł dźwięku, odpowiednie ukształtowanie zabudowy oraz terenu w pobliżu źródeł hałasu, zastosowanie absorbujących powierzchni w pobliżu torowisk,
- Rozwiązania ograniczania hałasu w punkcie odbioru, w tym: zastosowanie okien o odpowiedniej izolacyjności, podwyższenie izolacyjności akustycznej przegród zewnętrznych, zastosowanie rozwiązań z dziedziny kształtowania architektonicznego budynku.

Do pozostałych przedsięwzięć wpływających pozytywnie na ograniczenie hałasu należą:

- Rozwiązania legislacyjne, w tym: limity emisji dźwięku przez źródła, pozwolenia i decyzje, zmiany funkcji budynków, ekonomiczne środki ograniczania hałas.

Obszarowa ochrona przyrody, bioróżnorodność, rośliny, grzyby, zwierzęta

Zagrożenie dla obszarów chronionych wynikać może z realizacji procesów inwestycyjnych związanych z budową nowej infrastruktury lub modernizacją istniejącej, jak również późniejsze funkcjonowanie tej infrastruktury. Dotyczy to zasadniczo infrastruktury drogowej. Mając na uwadze analizę działań Strategii, które wykazują potencjalne oddziaływanie na obszary chronione, a także na rośliny, zwierzęta (w tym gatunki chronione), grzyby oraz różnorodność biologiczną można sformułować wniosek, że ich realizacja, a tym samym realizacja Strategii nie będzie miała zauważalnego wpływu na spójność systemów obszarów chronionych na obszarze Powiatu Obornickiego. Wśród ewentualnych zagrożeń dla obszarów chronionych należy wymienić następujące rodzaje działań:

- Budowa/ rozbudowa/ modernizacja infrastruktury drogowej:
Oddziaływanie związane jest z realizowanymi pracami budowlanymi oraz sposobem organizacji tych prac. Prace budowlane wiążą się niejednokrotnie z użyciem ciężkiego sprzętu mechanicznego, znacznymi przeobrażeniami dotychczasowego środowiska, w szczególności glebowego, wodnego, likwidacją lub zniszczeniem roślinności. Inwestycja wymaga zajęcia powierzchni terenu, zmieniając jego dotychczasową funkcję jaką pełni w środowisku. Organizacja prac budowlanych może także wpływać na środowisko, zarówno w miejscu, którego dotyczy inwestycja, jak też poza nim, np. poprzez konieczność zapewnienia dostaw materiałów, wykonania przyłączy energetycznych,

sieci kanalizacyjnych, etc. Sam proces inwestycyjny prowadzony z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego może powodować emisję spalin, płynów eksploatacyjnych. Opisane wyżej przedsięwzięcia mogą charakteryzować się bezpośrednim oddziaływaniem na obszary chronione, jeśli będą realizowane bezpośrednio na obszarach chronionych lub w ich bliskim sąsiedztwie. Oddziaływania pośrednie związane mogą być z przemieszczaniem się zanieczyszczeń powstałych w trakcie procesów inwestycyjnych oraz ich kumulacją w środowisku. Dotyczy to w szczególności zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych np. poprzez związki ropopochodne, farby, lakiery, środki czyszczące – pochodzące np. z źle zabezpieczonych tymczasowych składów odpadów, awarii sprzętu, braku zachowania zasad bhp w miejscu budowy.

- Ponadto przeanalizowano zgodność ustaleń „Prognozy...” z planami zadań ochronnych ustanowionymi dla obszarów Natura 2000. Nie stwierdzono żadnych niezgodności. Tym bardziej, że plany zadań ochronnych dla poszczególnych obszarów Natura 2000 znajdujących się na terenie Powiatu Obornickiego mówią o uzupełnianiu stanu wiedzy o przedmiocie ochrony. Zapisy Strategii oraz Prognozy nie kolidują także z utrzymywaniem/przywracaniem/poprawą właściwego/złego stanu ochrony poszczególnych gatunków, poszerzaniem siedlisk, poprawą niezadowolających struktur i funkcji siedlisk.
- Zadania określone w Strategii nie będą wpływać na integralność oraz spójność sieci. Zakłada się, że wszystkie zadania inwestycyjne będą wykonywane z należytą starannością, wiedzą i z odpowiednimi zgodami uzyskanymi na etapie organizowania inwestycji. Ponadto większość z nich nie będzie wykonywana na obszarach chronionych. Ewentualne modernizacje dróg (w tym nowe ścieżki rowerowe) będą odbywały się wzdłuż istniejących szlaków komunikacyjnych. Nie zakłada się tworzenia nowych. Ewentualne działania kompensujące (głównie powstałe w trakcie realizacji inwestycji – a więc krótkotrwałe) zostały opisane w jednym z rozdziałów poniżej. Realizacja zadań określonych w Strategii będzie zgodna z celami ochrony obszarów chronionego krajobrazu określonych w poszczególnych uchwałach sejmiku województwa wielkopolskiego.

Mając na uwadze znaczną powierzchnię obszarów chronionych na obszarze Powiatu Obornickiego istotne jest przestrzeganie ustanowionych zakazów, obowiązujących na terenie wybranych form ochrony.

Przestrzeń i walory krajobrazowe

Przewiduje się, że realizacja Strategii nie spowoduje znaczącego oddziaływania na krajobraz w ujęciu całego Powiatu. Oddziaływanie na krajobraz możliwe jest lokalnie w przypadku realizacji inwestycji związanych z tworzeniem nowej infrastruktury drogowej. W wyniku realizacji zadań objętych Strategią mogą być prowadzone m. in. prace ziemne i budowlane. Prace te mogą powodować zmiany w krajobrazie, np. zajmowanie terenu, ograniczoną w czasie lokalizację sprzętu budowlanego, czy też powstawania wykopów i hałd związanych z przemieszczaniem gruntów. Mając na uwadze charakter przewidzianych do realizacji zadań oraz obecny sposób zagospodarowania przestrzeni powiatu, należy podkreślić, iż realizacja Strategii może powodować miejscowo lub chwilowo niewielki wpływ na krajobraz. Wpływ taki wiązać się może z powstaniem nowych ciągów komunikacyjnych lub zmian w przestrzeni spowodowanych realizacją przedsięwzięć inwestycyjnych, np. poprzez powstanie placów budowy.

Klimat

Realizacja Strategii nie wpływać będzie w zauważalny sposób negatywnie na zmiany klimatu. Do zadań, które mogą pogłębiać pojawiające się zagrożenia, będące pochodnymi zmian klimatu, takie jak ekstremalne zjawiska pogodowe (nawalne deszcze, powodzie, podtopienia, osunięcia ziemi, fale upałów, susze, huragany, osuwiska itp.) należą te związane z budową infrastruktury technicznej. Działania przeciwdziałające zmianom klimatu, w kontekście zadań mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko:

- Należy minimalizować podatność na ryzyko związane ze zmianami klimatu, m.in. uwzględniając ten aspekt na etapie planowania inwestycji.
- Ważne jest, aby działania służące ochronie przeciwpowodziowej w pierwszej kolejności wykorzystywały najmniej inwazyjne dla środowiska przyrodniczego rozwiązania, w szczególności nietechniczne metody ochrony przeciwpowodziowej.
- Z punktu widzenia ochrony siedlisk najistotniejsze są działania związane z utrzymaniem obszarów wodno-błotnych i ich odtwarzaniem wszędzie tam, gdzie jest to możliwe.

Jednocześnie istotne będą działania sprzyjające prowadzeniu zrównoważonej gospodarki leśnej w warunkach zmian klimatu.

- Wsparciem może być stosowanie skutecznych systemów planowania przestrzennego zapewniającego właściwe i zrównoważone wykorzystanie terenów, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych.

14. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Ze względu na znaczne oddalenie Powiatu Obornickiego od granicy kraju, prognozową małą skalę oddziaływań na środowisko, wywołanych realizacją poszczególnych działań oraz prognozowany brak możliwości migracji zanieczyszczeń powstałych w wyniku realizacji projektów, nie przewiduje się oddziaływań transgranicznych na środowisko.

15. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Ze względu na ogólny charakter opisanych w Strategii działań trudno wskazać jakie ich będzie ostatecznie oddziaływanie na środowisko. Każde z przedstawionych działań i ujętych w ich ramach zadań może wymagać osobnej ekspertyzy oddziaływania na środowisko, prowadzonej już w ramach procesu inwestycyjnego. Poszczególne zadania powinny uwzględniać aspekty środowiskowe, w szczególności uwzględniać zasady kompensacji przyrodniczej, czyli uwzględniać podjęcie działań prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej. Inwestycje powinny kierować się zasadami wyboru najlepszych dostępnych technik, czyli wyboru najbardziej efektywnych i zaawansowanych poziomów rozwoju technologii i metod prowadzenia danej działalności. Aspekt środowiskowy poszczególnych działań powinien uwzględniać zasady ochrony środowiska polegające na racjonalnym kształtowaniu środowiska i gospodarowaniu zasobami środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, przeciwdziałaniu zanieczyszczeniom oraz przywracaniu elementów przyrodniczych do stanu właściwego. Mając na uwadze, że wpływ na środowisko wynikać może z realizacji procesów inwestycyjnych związanych z budową nowej infrastruktury drogowej lub mostowej lub modernizacją istniejącej, jak również późniejsze funkcjonowanie tej infrastruktury, wśród

rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko wskazać można na:

- Właściwą lokalizację działań np. na obszarach pozbawione szczególnych walorów przyrodniczych, unikanie lokalizacji wymagających znacznych zmian ukształtowania terenu oraz wywołujących konflikty przestrzenne, w tym degradację krajobrazu lub utratę produktywności gleb wyższych klas bonitacyjnych, zachowanie śródpolnych ekosystemów jako lokalnych centrów różnorodności biologicznej.
- Właściwą lokalizacją i konstrukcją infrastruktury komunikacyjnej/dojazdowej (przy uwzględnieniu aspektów środowiskowych).
- Stosowanie innych metod ograniczania negatywnych wpływów powstałej infrastruktury na różnorodność biologiczną (tworzenie stanowisk i siedlisk zastępczych, ogrodzenia ochronne, nasadzenia zieleni, ograniczenia prędkości, odstraszenie zwierząt).
- W przypadku prac modernizacyjnych i remontowych przeprowadzenie inwentaryzacji pod kątem występowania chronionych gatunków zwierząt, roślin i grzybów.
- Dostosowanie terminów prowadzenia prac budowlanych do terminów migracji, rozrodu i wychowu młodych poszczególnych grup zwierząt.
- Stosowanie wysokiej jakości rozwiązań architektonicznych.
- Odpowiednią organizację zaplecza budowy na etapie realizacji inwestycji, w celu zapobiegania przedostawaniu się zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego.
- Rozpoznanie archeologiczne obszaru inwestycji.
- Dostosowanie intensywności i sposobów wykorzystania obiektów do charakteru obiektu i jego przepustowości.

Do przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu „Strategii...”, które mogą negatywnie oddziaływać na środowisko należą przede wszystkim na etapie budowy inwestycje w zakresie modernizacji dróg, budynków i obiektów sportowych oraz infrastruktura turystyczna. Wszelkie te działania będą realizowane zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska oraz z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, dla każdej mogącej negatywnie oddziaływać inwestycji przeprowadzona zostanie procedura środowiskowa łącznie z opracowaniem szczegółowego raportu oddziaływania na środowisko. Negatywne oddziaływanie tych inwestycji na środowisko można ograniczyć poprzez lokalizację zgodną z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, ponieważ skala wywoływanych

przez nie przekształceń środowiska zależęć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji pozwoli także ograniczyć te oddziaływania. Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu zwierząt,
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu.

W trakcie realizacji inwestycji w zakresie turystyki kluczowym zadaniem jest prawidłowe wyznaczenie lokalizacji planowanego przedsięwzięcia, zgodnie z miejscowymi PZP, a także w zgodzie z walorami przyrodniczymi w tym objętymi ochroną prawną.

Przy realizacji zadań dotyczących budowy i przebudowy odwodnień dróg należy tak planować zakres prac, aby w możliwie najwyższym stopniu zapewnić ochronę gleb, siedlisk, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych.

Realizacja infrastruktury transportu drogowego nie może zagrażać trwałości układów przyrodniczych i ciągłości funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Realizując inwestycje drogowe należy ograniczać presję na tereny wrażliwe, unikać tworzenia barier dla funkcjonowania przyrody. Istotne jest zachowanie drożności korytarzy ekologicznych oraz utrzymanie głównych szlaków migracji zwierząt. Zapewnienie przepustów lub kładek dla zwierząt w poprzek drogi, pozwoli utrzymać te szlaki migracyjne. Aby ograniczyć oddziaływanie drogi jako źródła emisji hałasu i spalin należy w projekcie uwzględnić możliwość budowy ekranów akustycznych oraz takie rozwiązania, które poprawią płynność ruchu np. wydzielenie pasa awaryjnego, wydzielenie pasów do skrętu w rejonie skrzyżowań, budowa zatok w rejonie przystanków komunikacji, budowa przestrzeni parkingowych, odpowiednia geometria łuków. Ponadto nasadzenia wzdłuż drogi mogą ograniczyć rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie

osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

Mając na uwadze duży zasięg oraz w większości przypadków nieodwracalny charakter przekształceń środowiska podczas realizacji analizowanych inwestycji, zaleca się dokładne rozważanie lokalizacji inwestycji a także zastosowanie przyjaznych dla środowiska oraz wysokiej klasy rozwiązań technicznych.

16. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

Strategia jest dokumentem, który wskazuje optymalną ścieżkę działań mającą na celu rozwój społeczno-gospodarczy Powiatu Obornickiego, realizowany przez instytucje powiatowe. Jest dokumentem o dużym stopniu ogólności, tj. nie wskazuje szczegółowych rozwiązań, np. odnoszących się do lokalizacji inwestycji, infrastruktury, dlatego też nie jest możliwe precyzyjne wskazanie rozwiązań alternatywnych. Analizując zapisy Strategii odnoszące się do skali i lokalizacji należy zwrócić uwagę, że część z nich może być realizowana na obszarach chronionych lub w ich sąsiedztwie, co dotyczy przede wszystkim infrastruktury drogowej i mostowej. W odniesieniu do tego typu działań trudno wskazać rozwiązania alternatywne. punktu widzenia rozwiązań ekonomicznych oraz środowiskowych są to rozwiązania optymalne, gdyż w przypadku nowych rozwiązań inwestycje poprzedza je faza planowania, w tym uwzględniająca wymiar środowiskowy. W przypadku inwestycji komunikacyjnych można przewidzieć, że ich realizacja z dużym prawdopodobieństwem będzie się odbywać na obszarach wiejskich oraz poza terenami zurbanizowanymi, w tym również być może na obszarach chronionych lub w ich sąsiedztwie ze względu na dużą ich powierzchnię na obszarze powiatu. W takim przypadku w trakcie inwestycji może dochodzić do chwilowego negatywnego oddziaływania na środowisko. Skala tego oddziaływania może być oczywiście różna, trudno ją przewidzieć ze względu na brak szczegółów realizacji inwestycji. Należy przewidzieć, że każda z tych inwestycji wymagać będzie odrębnych analiz dot. oddziaływania na środowisko. W przypadku tej grupy przedsięwzięć co do zasady nie jest możliwe wskazanie rozwiązań alternatywnych. Wybrane obszary wymagają uzupełnienia i rozwinięcia infrastruktury. W projekcie Strategii nie wskazano w jaki sposób realizowane będą te inwestycje. Podsumowując, należy stwierdzić, że propozycje działań ujęte w dokumencie wydają się być optymalnymi rozwiązaniami. Rozwiązania alternatywne można rozważyć

w przypadku uszczegóławiania realizacji poszczególnych zadań, np. co do sposobu prowadzenia prac budowlanych, lokalizacji zadania, wyboru technologii.

.

17. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Podstawą wykonania niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko projektu programu rozwoju pn.: „Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030” są przepisy Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 z późn. zm.).

Nadrzędnym celem przedmiotowego dokumentu była analiza potencjalnych skutków, zarówno pozytywnych jak i negatywnych, jakie mogą wystąpić w środowisku w związku z realizacją zadań sformułowanych w projekcie „Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030”.

Należy w tym miejscu zaznaczyć także, że przedmiotem analizy w aspekcie oddziaływań negatywnych było nie tylko wskazanie możliwości ich wystąpienia, ale również sformułowanie zaleceń mających na celu ich ograniczenie bądź wręcz zapobieżenie im. w kontekście powyższego punktem wyjścia dla opracowania „Prognozy...” była analiza stanu aktualnego środowiska przyrodniczego na obszarze Powiatu Obornickiego oraz wskazanie najważniejszych problemów w tym zakresie.

Analizy stanu aktualnego dokonano w oparciu o informacje uzyskane od Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych), na podstawie danych uzyskanych z gmin i powiatu. Rokiem bazowym dla prowadzonych analiz był rok 2021 i 2022 oraz, w przypadku braku wiarygodnych informacji, korzystano także z danych za lata wcześniejsze.

Tabela 23 Problemy występujące w poszczególnych sektorach środowiska

Powietrze atmosferyczne	Wody powierzchniowe i podziemne	Hałas	Promieniowanie elektromagnetyczne
Przekroczenia wartości stężeń substancji zanieczyszczających, takich jak: benzo(a)piren w pyłe zawieszonym PM10 Wciąż niski udział energii odnawialnej w ogólnym bilansie energetycznym	Na części terenów wiejskich brak kompleksowo uporządkowanej gospodarki ściekowej Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych pochodzących ze źródeł rolniczych i miejsc bytowania ludzi Pogarszanie się jakości wód podziemnych w płytkich poziomach wodonośnych w	Powiększające się wartości przekroczeń emisji hałasu komunikacyjnego	Nie stwierdzono przekroczenia wartości pól elektromagnetycznych.

	obrębnie terenów zurbanizowanych		
--	-------------------------------------	--	--

Źródło: opracowanie własne

Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto oceny tej dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Pozytywne oddziaływania zadań wskazanych w projekcie „Strategii...” na środowisko zdecydowanie przeważają nad negatywnymi.

Wśród planowanych inwestycji, których niewłaściwa lokalizacja, niezgodna z planami zagospodarowania przestrzennego może przyczynić się do wystąpienia oddziaływań niekorzystnych z punktu widzenia środowiska, można wymienić:

- **zminimalizowanie emisji spalin do atmosfery przez pojazdy mechaniczne poprzez przebudowy/remonty dróg powiatowych usprawniając ruch komunikacyjny;**
- **modernizacja infrastruktury edukacyjnej oraz wyposażenia placówek edukacyjnych w Powiecie;**
- **modernizacja obiektów mostowych;**
- **poprawa wewnętrznej spójności komunikacyjnej i przejezdności na terenie powiatu poprzez modernizację/rozbudowę-przebudowę sieci dróg powiatowych**

Negatywne krótkoterminowe oddziaływania na zasoby środowiska mogą być związane z fazą realizacji inwestycji. Negatywne oddziaływanie na środowisko ww. działań można w pierwszej kolejności minimalizować poprzez wybór najbardziej racjonalnej ich lokalizacji zapewniającej zarówno wymierny efekt ekologiczny jak i społeczno-ekonomiczny, czyli innymi słowy – równowagę przyrodniczą. Warunkiem wyboru najbardziej optymalnej lokalizacji jest analiza przepisów prawnych z zakresu ochrony zasobów przyrodniczych, dokumentów strategicznych oraz aktów prawa miejscowego (miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego).

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć ma pozytywny wpływ na środowisko proponowanie rozwiązań alternatywnych innych niż lokalizacyjne nie ma uzasadnienia. W przypadku inwestycji, których oddziaływanie na środowisko może być negatywne należy rozważać warianty alternatywne tak aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie niekorzystnie oddziaływać na środowisko. W przypadku gdy działania nie zostaną wdrożone

prować to będzie do pogłębiania się problemów w zakresie edukacji, opieki społecznej, ochrony zdrowia, a także ochrony środowiska co negatywnie wpływać będzie na komfort życia i zdrowie mieszkańców. Przeprowadzona analiza i ocena wszystkich priorytetów pozwala na stwierdzenie, że generalnie ich realizacja spowoduje:

- wzrost wykształcenia mieszkańców Powiatu Obornickiego,
- stworzy lepszy dostęp do specjalistycznych usług medycznych,
- podniesienie standardu opieki społecznej, w tym pośrednictwa pracy,
- zwiększenie dostępności mieszkańców do wydarzeń w zakresie kultury i edukacji regionalnej i artystycznej,
- stworzenie lepszych warunków do rozwoju przedsiębiorczości i współpracy międzyregionalnej,
- poprawę jakości środowiska, zachowanie różnorodności biologicznej oraz dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego,
- ograniczanie zużywania zasobów środowiskowych.

Oświadczenie
autora niniejszej Prognozy o spełnieniu wymagań,
o których mowa w art. 74a ust. 2

Bartosz Baranowski pracownik firmy Remedis SA, jako autor niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko postanowień projektu programu rozwoju pn.: „Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030” oświadczam, iż ukończyłem studia wyższe na kierunku Finanse i Rachunkowość w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu, uzyskując licencjat. Jednocześnie oświadczam, że posiadam doświadczenie w opracowywaniu prognoz oddziaływania na środowisko i od 2013 roku opracowałem kilkanaście tego rodzaju opracowań jako współautor.

Jestem świadom odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Bartosz Baranowski

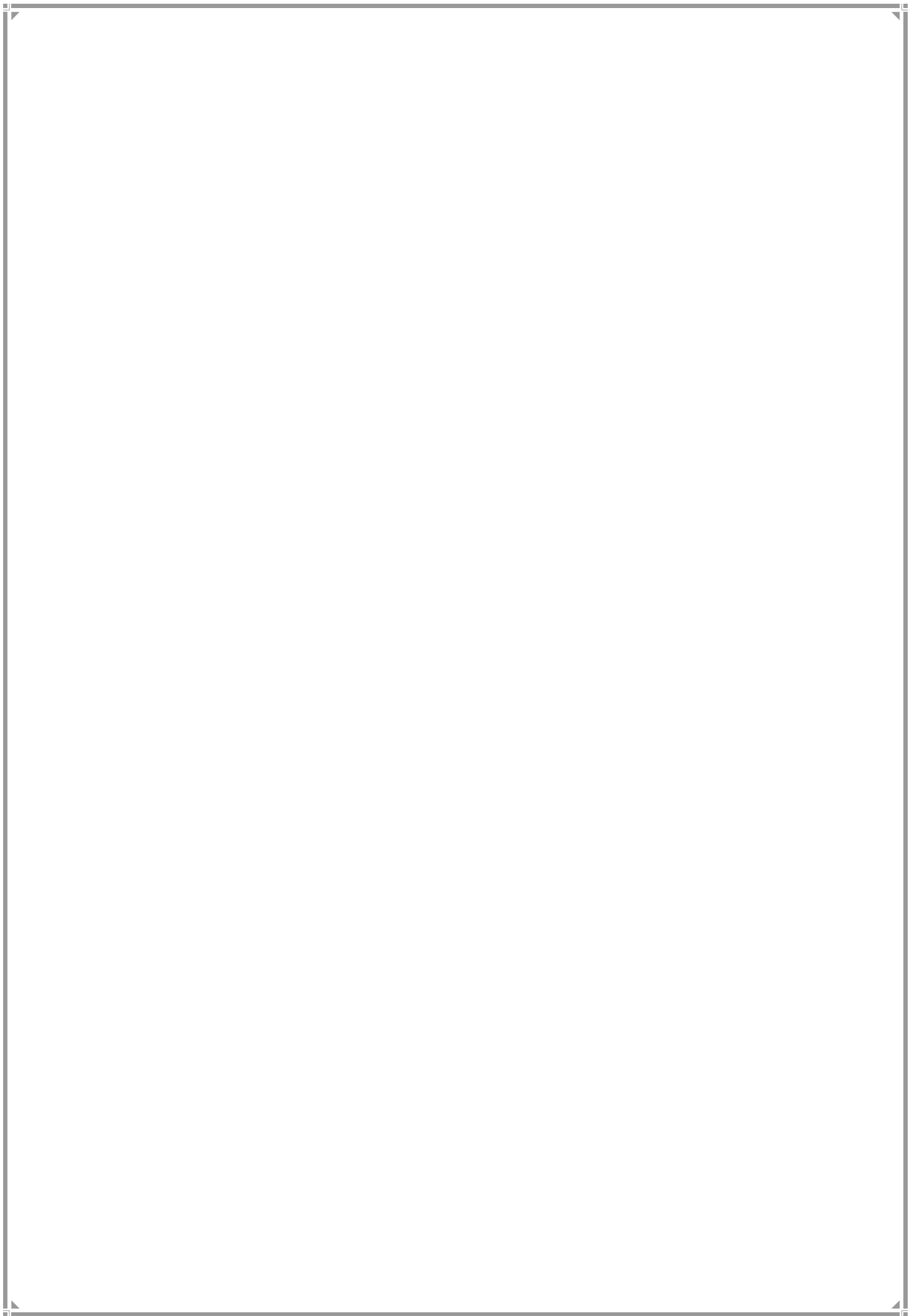
18. SPIS TABEL I RYSUNKÓW

Tabela 1 Cele strategiczne, programy operacyjne i działania Strategii Rozwoju Obornickiego na lata 2023-2030.....	13
Tabela 2 Zestawienie dokumentów strategicznych i przedstawienie spójności z celami zapisanymi w projekcie „Strategii...”	18
Tabela 3 Powierzchnia i ludność gmin Powiatu Obornickiego w 2021 roku.....	29
Tabela 4 Sieć osadnicza w Powiecie Obornickim (miasta i sołectwa)	30
Tabela 5 Wykaz złóż na terenie Powiatu Obornickiego	32
Tabela 6 Jednolite części wód powierzchniowych w Powiecie Obornickim	35
Tabela 7 Wykaz jezior z terenu Powiatu Obornickiego	36
Tabela 8 Wykaz JCWP na terenie Powiatu Obornickiego.....	38
Tabela 9 Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych na terenie Powiatu Obornickiego (badania z lat 2016-2021)	42
Tabela 10 Wykaz jednolitych części wód jeziornych na terenie Powiatu Obornickiego	43
Tabela 11 Wyniki monitoringu jezior na terenie Powiatu Obornickiego	44
Tabela 12 Monitoring wód podziemnych.....	47
Tabela 13 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi – 2022 rok.....	49
Tabela 14 Średni dobowy ruch roczny (SDRR) w punktach pomiarowych w GPR 2020/21	50
Tabela 15 Zabytki wpisane do rejestru zabytków WUOZ w Poznaniu w podziale na gminy Powiatu	55
Tabela 16 Przewidywane negatywne i pozytywne skutki braku realizacji postanowień projektu Strategii...”	63
Tabela 17 Ocena wpływu na środowisko działań Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030 –	71
Tabela 18 Ocena wpływu na środowisko działań Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030 –	72
Tabela 19 Ocena wpływu na środowisko działań Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030 –	74
Tabela 20 Ocena wpływu na środowisko działań Strategii Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030 –	74

Tabela 21 Analiza kierunków działań mogących oddziaływać na środowisko w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali.....	78
Tabela 22 Opis oddziaływań na środowisko w odniesieniu do poszczególnych kierunków działań.....	90
Tabela 23 Problemy występujące w poszczególnych sektorach środowiska.....	115
Rysunek 1 Powiat Obornicki na mapie województwa wielkopolskiego.....	29
Rysunek 2 Powiat Oborniki w podziale na Gminy	31

**Uzasadnienie i podsumowanie do
Programu Rozwoju Powiatu pn.
„Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego
na lata 2023-2030”**

1.	WPROWADZENIE.....	4
1.1	PODSTAWA PRAWNA.....	4
1.2	PRZEBIEG PRAC.....	5
2.	UZASADNIENIE	6
2.1	INFORMACJA O UDZIALE SPOŁECZEŃSTWA W POSTĘPOWANIU W RAMACH STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA PROJEKTU PROGRAMU	6
2.2	INFORMACJA O SPOSOBIE I ZAKRESIE UWZGLĘDNIENIA UWAG I WNIOSKÓW ZGŁOSZONYCH W ZWIĄZKU Z UDZIAŁEM SPOŁECZEŃSTWA W RAMACH STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA PROGRAMU	6
3.	PODSUMOWANIE	7
3.1	UZASADNIENIE WYBORU PRZYJĘTEGO DOKUMENTU W ODNIESIENIU DO ROZPATRYWANYCH ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH	7
3.2	SPOSÓB I ZAKRES UWZGLĘDNIENIA USTALEŃ ZAWARTYCH W PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	8
3.3	SPOSÓB I ZAKRES UWZGLĘDNIENIA OPINII WŁAŚCIWYCH ORGANÓW.....	14
3.4	SPOSÓB I ZAKRES UWZGLĘDNIENIA ZGŁOSZONYCH UWAG I WNIOSKÓW	14
3.5	SPOSÓB I ZAKRES UWZGLĘDNIENIA WYNIKÓW POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCEGO TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	15
3.6	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI PRZEPROWADZANIA MONITORINGU SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU	15
4.	SPIS TABEL	17

1. WPROWADZENIE

1.1 PODSTAWA PRAWNA

Starosta Powiatu Obornickiego, jako organ opracowujący projekt Programu Rozwoju Powiatu pn. „Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030” (dalej „Strategia”) na podstawie art. 55 ust. 4 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z 3 października 2008 r. przekazuje przyjęty dokument wraz z podsumowaniem, właściwym organom, w przedmiotowym przypadku Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Wielkopolskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu.

Niniejsze uzasadnienie i podsumowanie zostało sporządzone w oparciu o wymogi wynikające z przepisu art. 42 i 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zgodnie z wyżej przywołanymi przepisami:

- Art. 42. Organ opracowujący projekt dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa:
  - 1) Rozpatruje wnioski;
  - 2) Dołącza do przyjętego dokumentu uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.
- Art. 55. 3. Do przyjętego dokumentu załącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:
  - 1) ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
  - 2) opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58;
  - 3) zgłoszone uwagi i wnioski;
  - 4) wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;
  - 5) propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

1.2 PRZEBIEG PRAC

W trakcie tworzenia projektu Programu uzgodniono zakres oraz stopień szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem z dnia 11 września 2023 r. nr WOO-III.410.644.2023.AM.1 oraz Wielkopolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym pismem z dnia 28 sierpnia 2023 r. nr DN-DS.9011.931.2023. Po uzyskaniu stosownych uzgodnień sporządzono prognozę oddziaływania na środowisko do projektu Programu Rozwoju Powiatu pn. „Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030”. Następnie w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zwrócono się do właściwych organów z prośbą o wydanie opinii do projektu Programu Rozwoju Powiatu pn. Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Uzyskano opinie obydwu organów:

- opinia RDOŚ w Poznaniu z dnia 3 listopada 2023 r. (WOO-III.410.969.2023.AM.1),
- opinia Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 26 października 2023 r. (DN-NS.9011.931.2023) – opinia pozytywna.

W dniach od 28 września do 3 listopada 2023 r. trwały konsultacje społeczne projektu Strategii wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Ogłoszenie o rozpoczęciu konsultacji pojawiło się na stronach internetowych Starostwa Powiatowego w Obornikach. Projekt Strategii wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko został udostępniony w formie elektronicznej (format PDF) na stronach internetowych Starostwa Powiatowego w Obornikach.

W czasie trwania konsultacji nie wpłynęły uwagi do projektu Strategii.

2. UZASADNIENIE

2.1 INFORMACJA O UDZIALE SPOŁECZEŃSTWA W POSTĘPOWANIU W RAMACH STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA PROJEKTU PROGRAMU

W dniach od 28 września do 3 listopada 2023 r. trwały konsultacje społeczne projektu Strategii wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko. Ogłoszenie o rozpoczęciu konsultacji pojawiło się na stronach internetowych Starostwa Powiatowego w Obornikach. Projekt Strategii wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko został udostępniony w formie elektronicznej (format PDF) na stronach internetowych Starostwa Powiatowego w Obornikach.

Zapewnione zostały możliwości składania uwag (poprzez wypełnienie formularza konsultacyjnego) do projektu w następującej formie:

- pocztą tradycyjną na adres: Starostwo Powiatowe w Obornikach, ul. 11 Listopada 2a, 64-600 Oborniki,
- w formie pisemnej, składając go w Biurze Podawczym Starostwa, ul. 11 Listopada 2a, 64-600 Oborniki,
- drogą elektroniczną, wysyłając maila na adres: j.przybysz@powiatobornicki.pl.

2.2 INFORMACJA O SPOSOBIE I ZAKRESIE UWZGLĘDNIENIA UWAG I WNIOSKÓW ZGŁOSZONYCH W ZWIĄZKU Z UDZIAŁEM SPOŁECZEŃSTWA W RAMACH STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA PROGRAMU

W czasie trwania konsultacji nie wpłynęły uwagi i wnioski do Prognozy oddziaływania na środowisko do projektu Programu Rozwoju Powiatu pn. Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030 i samego projektu Programu.

3. PODSUMOWANIE

3.1 UZASADNIENIE WYBORU PRZYJĘTEGO DOKUMENTU W ODNIESIENIU DO ROZPATRYWANYCH ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH

Projekt Programu Rozwoju Powiatu pn. Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030 jest uporządkowanym zbiorem działań zmierzających do zrównoważonego i trwałego rozwoju co podkreślone zostało w wizji Powiatu, opracowanym pod kątem osiągnięcia zakładanych celów, szczegółowo przeanalizowanych pod kątem potencjalnych oddziaływań w Prognozie oddziaływania na środowisko. Jest wyrazem chęci kreowania wspólnej i zintegrowanej polityki społecznej, gospodarczej, przestrzennej przez władze samorządowe Powiatu jak również władarzy poszczególnych gmin.

Dokument z założenia jest dokumentem wskazującym pewne kierunki rozwoju o charakterze dość ogólnych wytycznych, często bez szczegółowych informacji dotyczących rozwiązań technicznych działań planowanych w projekcie Strategii, które w dużej mierze mają wpływ na ich oddziaływanie na środowisko. Dokument ten wyznacza ramy dla innych strategicznych i programowych dokumentów branżowych.

Lokalizacja dużej części działań inwestycyjnych wymienionych w dokumencie, pomimo że odnosi się do konkretnych obiektów (np. budynków, dróg, mostów) nie jest umiejscowiona w konkretnych lokalizacjach. W projekcie Strategii w wielu przypadkach mówi się o konieczności opracowania dokumentacji koncepcyjnej a następnie projektowej.

Z powyższych względów w praktyce trudno o przedstawienie alternatywnych rozwiązań niestanowiących w zasadzie nowej propozycji, a rzeczywiście alternatywne rozwiązania będą pojawiały się sukcesywnie w miarę zmieniających się uwarunkowań finansowych, koncepcyjnych i prawnych. Jeśli do tego dodać konieczny etap procedur planistyczno-lokalizacyjnych z przypisanymi im procedurami oceny oddziaływania na środowisko, to można być przekonanym, że zostaną przedstawione wszystkie istotne okoliczności pozwalające na wybór optymalnych rozwiązań łączących aspekty rozwojowe, środowiskowe i dotyczące jakości życia mieszkańców. Konieczność rozpatrywania rozwiązań alternatywnych w stosunku do rozwiązań zawartych w projekcie dokumentu, a także rozwiązań kompensujących zachodzi w przypadku stwierdzenia możliwości wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań

w rozumieniu art. 3 ust. 1. pkt 17 (ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko). Prognoza oddziaływania na środowisko realizacji projektu Programu nie wskazała możliwości wystąpienia znacząco negatywnych oddziaływań na obszary Natura 2000. W trakcie inwestycji może dochodzić do chwilowego negatywnego oddziaływania na środowisko. Skala tego oddziaływania może być oczywiście różna, trudno ją przewidzieć ze względu na brak szczegółów realizacji inwestycji. Należy przewidzieć, że każda z tych inwestycji wymagać będzie odrębnych analiz dot. oddziaływania na środowisko. W przypadku tej grupy przedsięwzięć co do zasady nie jest możliwe wskazanie rozwiązań alternatywnych. Wybrane obszary wymagają uzupełnienia i rozwinięcia infrastruktury. W projekcie Strategii nie wskazano w jaki sposób realizowane będą te inwestycje. Podsumowując, należy stwierdzić, że propozycje działań ujęte w dokumencie wydają się być optymalnymi rozwiązaniami. Rozwiązania alternatywne można rozważyć w przypadku uszczegóławiania realizacji poszczególnych zadań, np. co do sposobu prowadzenia prac budowlanych, lokalizacji zadania, wyboru technologii.

3.2 SPOSÓB I ZAKRES UWZGLĘDNIENIA USTALEŃ ZAWARTYCH W PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Głównym celem prognozy oddziaływania na środowisko jest wskazanie jaki wpływ na środowisko będzie miała realizacja zapisów Programu.

Na potrzeby prognozy przeprowadzono ocenę stanu środowiska w granicach Powiatu Obornickiego oraz określono istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia Strategia. Istniejące problemy przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 1 Ocena stanu środowiska Powiatu Obornickiego - synteza

Powietrze atmosferyczne	Wody powierzchniowe i podziemne	Hałas	Promieniowanie elektromagnetyczne
Przekroczenia wartości stężeń substancji zanieczyszczających, takich jak: benzo(a)piren w pyłe zawieszonym PM10 Wciąż niski udział energii odnawialnej w ogólnym bilansie energetycznym	Na części terenów wiejskich brak kompleksowo uporządkowanej gospodarki ściekowej Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych pochodzących ze źródeł rolniczych i miejsc bytowania ludzi Pogarszanie się jakości wód podziemnych w płytkich	Powiększające się wartości przekroczeń emisji hałasu komunikacyjnego	Nie stwierdzono przekroczenia wartości pól elektromagnetycznych.

	poziomach wodonośnych w obrębie terenów zurbanizowanych		
--	---	--	--

Źródło: opracowanie własne

Przewiduje się, że brak realizacji postanowień Programu spowodowałby następujące skutki:

- pozytywne dla środowiska i mieszkańców:
  - brak działań na rzecz aktywizacji gospodarczej miałoby pozytywne konsekwencje w postaci nie zajmowania nowych terenów pod działalność gospodarczą i niezwiększania emisji zanieczyszczeń powietrza oraz zanieczyszczeń wód.
  - brak działań przyczyniających się do rozwoju infrastruktury przyczyni się do zmniejszenia zagrożenia dla wód i powietrza wynikającego z rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, drogowej oraz turystycznej,
- negatywne dla środowiska i mieszkańców:
  - brak modernizacji i dalszej rozbudowy bazy edukacyjnej na terenie Powiatu Obornickiego,
  - mała dostępność poradnictwa zawodowego,
  - brak promocji bazy edukacyjnej,
  - małe możliwości korzystania z technik informatycznych, w tym Internetu szerokopasmowego,
  - brak rozbudowy bazy sportowo-rekreacyjnej dla mieszkańców co przyczyni się do ograniczenia rozwoju kultury fizycznej i nowych sposobów aktywnego spędzania czasu,
  - mała ilość markowych produktów turystycznych Powiatu Obornickiego,
  - niewystarczająca ilość działań promocyjnych Powiatu Obornickiego,
  - brak zapisów w studiach uwarunkowań gmin o racjonalnym zagospodarowaniu terenu zgodnym z zasadami ochrony przyrody,
  - brak programu rewitalizacji i opieki nad zabytkami, a także oznakowania obiektów zabytkowych,
  - brak rozbudowy sieci wodno-kanalizacyjnej, sieci drogowej i infrastruktury technicznej,
  - brak współdziałania samorządów w celu osiągnięcia standardów jakości środowiska,

- brak rozwoju odnawialnych źródeł energii w obiektach publicznych oraz prywatnych,
- brak rozwoju specjalistycznych usług medycznych,
- mała ilość działań w zakresie rozwoju usług, przedsiębiorczości i samozatrudnienia,
- słaba jakość dróg na terenie Powiatu z powodu niskich nakładów inwestycyjnych – braku remontów i modernizacji istniejącej infrastruktury.

Analiza powyższych skutków braku realizacji celów i działań „Strategii...” prowadzi do wniosku, iż niezrealizowanie dokumentu wywołać może zarówno skutki pozytywne jak i negatywne.

Brak realizacji celów zapisanych z projekcie analizowanego dokumentu z jednej strony pozytywnie wpłynie na walory środowiskowe, jednak głównie w trakcie realizacji inwestycji (brak ingerencji w środowisko – brak hałasu, odpadów, emisji spalin – wariant bezinwestycyjny). Niemniej jednak należy rozpatrywać temat w szerszym spektrum. Jeśli Powiat Obornicki, gminy z terenu powiatu oraz inne zaangażowane instytucje zaniechają realizacji inwestycji takich jak: termomodernizacja budynków, modernizacja dróg, modernizacja infrastruktury przeciwpowodziowej czy rozbudowa kanalizacji sanitarnej, wodociągowej, czy bazy turystycznej nie będzie w trakcie realizacji tych zadań niekorzystnych oddziaływań, ale w dłuższej perspektywie okaże się, że ilość spalanych paliw do ogrzania budynków corocznie się zwiększa zanieczyszczając przy tym powietrze, ścieki, które poprzez brak sieci kanalizacji sanitarnej przedostają się do wód powierzchniowych i gleb powodując wiele większe szkody niż w trakcie realizacji inwestycji. Ponadto brak sprawnej ochrony przeciwpowodziowej przyczynia się do zagrożenia dla mieszkańców, a zła jakość nawierzchni drogowych powoduje zwiększenie pylenia, ciągłe potrzeby hamowania i rozpędzania pojazdów, a co za tym idzie zwiększenie emisji spalin, hałasu i zanieczyszczeń powietrza. Brak infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej, w tym ścieżek rowerowych, tras biegowych, a także brak ochrony i znakowania zabytków przyczyni się do spadku atrakcyjności turystycznej Powiatu, co spowoduje zubożenie turystyczne regionu, a w konsekwencji spadek dochodów mieszkańców.

Niemniej jednak najważniejsze i najgłębsze skutki mogą wystąpić w sferze społecznej. Brak realizacji zaproponowanych działań odnoszących się bezpośrednio do społeczności Powiatu Obornickiego (tworzenie nowych miejsc pracy, ułatwienie dostępu do podnoszenia kwalifikacji, rozwój sfery kulturalnej, prozdrowotnej, edukacyjnej i sportowej) może

doprowadzić do ogólnego pogorszenia się stanu środowiska przyrodniczego. Wynika to z faktu, iż wśród społeczeństw uboższych, gorzej wykształconych powszechnie akceptowane są postawy antyekologiczne (dewastacja zasobów przyrody, grabieże), a brak perspektyw na polepszenie lub zmianę sytuacji będzie tylko pogłębiać patologiczne zachowania.

Należy podkreślić, że realizacja działań związanych z zagospodarowaniem m.in. atrakcyjnych turystycznie obszarów Powiatu może doprowadzić do negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze w przypadkach, kiedy działanie to będzie realizowane niezgodnie z planami zagospodarowania przestrzennego. W związku z tym, w czasie realizacji tego rodzaju inwestycji, należy ściśle trzymać się postanowień miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wytycznych instytucji nadzorujących procedury środowiskowe. Takie postępowanie wyeliminuje możliwość negatywnych oddziaływań na obszary przyrodnicze, w tym należące do sieci NATURA 2000. Zauważyć jednak należy, że żadne działania określone w projekcie „Strategii...” **nie dotyczą obszaru NATURA 2000.**

Z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi korzystny jest wariant doprowadzenia do realizacji celów strategicznych zapisanych w projekcie „Strategii...”. Niemniej jednak należy wcześniej opracować takie plany działań, które umożliwią rozwój Powiatu Obornickiego przy jednoczesnym zachowaniu równowagi ekologicznej. Kluczowym elementem jest wyznaczenie dogodnych lokalizacji planowanych inwestycji, zarówno pod względem środowiskowym, przyrodniczym, jak i społecznym, co ma znaczenie przede wszystkim dla inwestycji w zakresie rozwoju na obszarach o cennych walorach środowiskowych.

Zakłada się, iż wszelkie plany dotyczące tworzenia nowej i modernizacji istniejącej infrastruktury rekreacyjno-sportowej, drogowej itp. już od etapu planowania, poprzez projektowanie, uzgodnienia, a także realizację inwestycji, będą zgodne z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego poszczególnych gmin z terenu Powiatu, a także z wytycznymi organów decyzyjnych i opiniujących. Działania te mają na celu eliminację możliwych negatywnych skutków realizacji w/w przedsięwzięć. Na etapie opracowywania niniejszej prognozy nie ma możliwości oceny oddziaływania tych inwestycji ze względu na brak konkretnych planów realizacyjnych i lokalizacyjnych. Będzie to możliwe po ustaleniu zakresów inwestycji i ich szczegółowych lokalizacji.

Przewidywane negatywne i pozytywne skutki braku realizacji postanowień projektu „Strategii...” przedstawia tabela.

Tabela 2 Przewidywane negatywne i pozytywne skutki braku realizacji postanowień projektu Strategii

Pozytywne	Negatywne
Różnorodność biologiczna	
<p>Zmniejszenie zagrożenia spowodowanego intensyfikacją ruchu turystycznego na obszarze powiatu</p> <p>Ograniczenia zagrożenia wód, gleby i powietrza wynikającego z większego ruchu samochodowego</p>	<p>Brak informowania społeczeństwa o walorach powiatu, wynikiem czego będzie następował wzrost zachowań patologicznych społeczeństwa polegających na grabieżach, dewastacjach, zaśmiecanie terenów przyrodniczo – leśnych.</p> <p>Negatywnym skutkiem będzie także brak sprawnie działającej pomocy społecznej i brak pracy.</p>
Ludzie	
<p>Zwiększenie liczby mieszkańców</p>	<p>Słaba jakość dróg, słaby dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej, oraz sieci internetowej.</p> <p>Zagrożenia powodziowe.</p> <p>Mała atrakcyjność rekreacyjna powiatu.</p> <p>Niewystarczająca informacja turystyczna o regionie.</p> <p>Słaby dostęp do sieci teleinformatycznej mogącej służyć edukacji ekologicznej i kształtowaniu pozytywnych postaw wobec środowiska przyrodniczego.</p> <p>Brak informacji o powiecie i jego walorach przyrodniczych, inwestycyjnych, a także edukacyjnych.</p> <p>Brak dostępu dla mieszkańców do specjalistycznych poradni medycznych.</p> <p>Niedostateczna informacja o warunkach rozwoju przedsiębiorczości.</p> <p>Degradacje lasów objawiające się m.in. dzikimi wysypiskami.</p>
Zwierzęta i rośliny	
<p>Zmniejszenie zagrożenia spowodowanego intensyfikacją ruchu turystycznego na obszarze powiatu</p> <p>Ograniczenia zagrożenia wód, gleby i powietrza wynikającego z większego ruchu samochodowego.</p>	<p>Mała ilość działań edukacyjnych, w tym „szkół zielonych” dla dzieci i młodzieży nt. walorów florystycznych i faunistycznych powiatu.</p> <p>Brak promocji walorów turystycznych powiatu w regionie</p> <p>Brak wymiany informacji kulturalnych.</p> <p>Brak nowych terenów zieleni, w tym zieleni izolacyjnej podnoszącej atrakcyjność terenów oraz jakość życia mieszkańców</p>
Wody, zasoby naturalne	
<p>Brak dodatkowych zanieczyszczeń powietrza i wody powstających w wyniku zlokalizowania nowych przedsiębiorstw</p> <p>Zmniejszenie zagrożenia spowodowanego intensyfikacją ruchu turystycznego na obszarze powiatu</p>	<p>Słaba jakość dróg i połączeń komunikacyjnych w powiecie oraz brak komunikacji pasażerskiej pomiędzy gminami i sąsiednimi terenami</p> <p>Wzrost ilości ścieków nieczyszczonych odprowadzanych bezpośrednio do rzek i gleby będący wynikiem zmniejszającego się tempa rozwoju</p>

	infrastruktury ochrony środowiska, w tym szczególnie kanalizacji sanitarnej.
Powietrze	
Brak dodatkowych zanieczyszczeń powietrza i wody powstających w wyniku zwiększonej ilości turystów. Niezmniejszające się zanieczyszczenie powietrza w wyniku powstających nowych przedsięwzięć.	Niskie tempo montażu OZE, w tym także nowych wysokosprawnych kotłów, instalacji solarnych i fotowoltaicznych. Zwiększające się zanieczyszczenia powietrza, w tym także niska emisja - z powodu braku inwestycji termomodernizacyjnych Wzrost emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych spowodowanych niską jakością dróg i długim czasem podróży
Powierzchnia ziemi, krajobraz	
Brak zmiany krajobrazu w wyniku inwestycji polegających na budowie nowych odcinków dróg.	Mała ilość działań edukacyjnych będących przyczyną degradacji terenów atrakcyjnych przyrodniczo objawiająca się m.in. powstawaniem dzikich wysypisk. Wzrost ilości ścieków nieczyszczonych odprowadzanych bezpośrednio do rzek i gleby będący wynikiem zmniejszającego się tempa rozwoju infrastruktury ochrony środowiska, w tym szczególnie kanalizacji sanitarnej.
Klimat	
Zwiększenie świadomości społeczeństwa z zakresu ochrony klimatu Zmniejszona antropopresja przy braku rozwoju turystyki na terenach atrakcyjnych turystycznie	Częściowa poprawa mikroklimatu Powiatu Obornickiego poprzez zaprzestanie rozwoju przedsiębiorczości. Pogorszenie warunków życia na terenie Powiatu, w tym negatywne oddziaływanie na ogólne warunki mikroklimatyczne Pogarszanie się warunków, zarówno w okresie letnim, jak i zimowym, spowodowane zwiększonym ruchem komunikacyjnym, co w konsekwencji przyczyni się do pogorszenia stanu zdrowia mieszkańców.
Zabytki	
Zrewitalizowane zabytki	Niska jakość i mała ilość akcji promocyjnych dotyczących walorów zabytkowych powiatu Mało lub brak działań rewitalizacyjnych na terenie powiatu. Brak wymiany kulturalnej. Brak promocji turystycznej Powiatu.
Dobra materialne	
	Ubożenie dóbr w wyniku braku ich promocji i informacji, a także edukacji w tym zakresie.

Źródło: opracowanie własne

Realizacja zapisów w projekcie „Strategii...” w dłuższej perspektywie czasowej doprowadzi do ogólnej poprawy stanu środowiska przyrodniczego i zdrowia mieszkańców powiatu.

Wśród planowanych inwestycji, których niewłaściwa lokalizacja, niezgodna z planami zagospodarowania przestrzennego może przyczynić się do wystąpienia oddziaływań niekorzystnych z punktu widzenia środowiska, można wymienić:

- Budowę i modernizację chodników, parkingów;
- Odnawianie nawierzchni dróg powiatowych;
- Eliminowanie niebezpiecznych miejsc na drogach;
- Modernizację bazy dydaktycznej oraz rozbudowę bazy sportowej placówek edukacyjnych Powiatu Obornickiego.

Należy natomiast podkreślić spodziewane realne bardzo wysokie korzyści pozaprzrodnicze – społeczne i gospodarcze.

3.3 SPOSÓB I ZAKRES UWZGLĘDNIENIA OPINII WŁAŚCIWYCH ORGANÓW

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem z dnia 3 listopada 2023 r. (WOO-III.410.969.2023.AM.1), zaopiniował projekt Programu Rozwoju Powiatu pn. Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Opinia zawierała uwagi do Prognozy oddziaływania na środowisko.

Uwagi, w miarę możliwości i wiedzy autora, zostały uwzględnione w całości w zapisach Prognozy.

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem 26 października 2023 r. (DN-NS.9011.931.2023) zaopiniował pozytywnie projekt Strategii wraz z prognozą oddziaływania na środowisko i nie wniósł dodatkowych uwag.

3.4 SPOSÓB I ZAKRES UWZGLĘDNIENIA ZGŁOSZONYCH UWAG I WNIOSKÓW

W czasie trwania konsultacji nie wpłynęły uwagi i wnioski do Prognozy oddziaływania na środowisko do projektu Programu Rozwoju Powiatu pn. Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030 i samego projektu Programu.

3.5 SPOSÓB I ZAKRES UWZGLĘDNIENIA WYNIKÓW POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCEGO TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

W wyniku realizacji omawianego Programu Rozwoju Powiatu pn. Strategia Rozwoju Powiatu Obornickiego na lata 2023-2030 nie będą występować transgraniczne oddziaływania na środowisko, ponieważ Program nie przewiduje realizacji przedsięwzięć mogących tak szeroko oddziaływać na środowisko. Wobec tego, dokument ten nie musi być poddany procedurze transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

3.6 PROPOZYCJE DOTYCZĄCE METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI PRZEPROWADZANIA MONITORINGU SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU

Sporządzany corocznie Raport monitoringowy będzie zawierać pełne sprawozdanie z realizacji Strategii w oparciu o wskaźniki monitoringowe, których wartość będzie wskazywać na stan realizacji dokumentu i stanowić podstawę do podejmowania ewentualnych działań korygujących. Raport stanowić będą również podstawę do wszelkich prac związanych z aktualizacją Strategii, w tym także przedłużających okres jej obowiązywania na kolejne lata.

Tabela 3 Mierniki oceny Strategii

Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika	Oczekiwana zmiana w 2030	Źródło danych
Cel strategiczny 1. Sprawne funkcjonowanie gospodarki oraz lokalnego rynku pracy	Wskaźnik przedsiębiorczości (liczba podmiotów gospodarczych na 10000 mieszkańców)	Wzrost	GUS BDL
	Liczba podmiotów gospodarczych	Wzrost	GUS BDL
	Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (podmioty)	Wzrost	GUS BDL
	Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności (podmioty)	Spadek	GUS BDL
	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności (osoby)	Wzrost	GUS BDL
	Udział podmiotów wyrejestrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON (podmioty)	Spadek	GUS BDL
	Stożek wykorzystania miejsc noclegowych (%)	Wzrost	GUS BDL
	Stożek bezrobocia rejestrowanego	Spadek	GUS BDL
	Pracujący na 1000 ludności (osoby)	Wzrost	GUS BDL
Cel strategiczny 2. Aktywne społeczeństwo oraz wyższa jakość życia mieszkańców	Nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców (podmioty)	Wzrost	GUS BDL

powiatu	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców (podmioty)	Wzrost	GUS BDL
	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (osoby)	Spadek	GUS BDL
	Gęstość zaludnienia (ludność na 1 km ²)	Wzrost	GUS BDL
	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców (osoby)	Wzrost	GUS BDL
	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Wzrost	GUS BDL
	Porady lekarskie ogółem (szt.)	Wzrost	GUS BDL
	Przychodnie na 10 tys. ludności (szt.)	Wzrost	GUS BDL
	Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności (osoby)	Spadek	GUS BDL
Cel strategiczny 3. Czyste środowisko naturalne oraz uporządkowana przestrzeń do życia	Odpady zebrane w ciągu roku (t)	Wzrost	GUS BDL
	Ścieki komunalne oczyszczane na 100 km (dm ³)	Wzrost	GUS BDL
	Korzystający z instalacji w % ogółu ludności – wodociąg (%)	Wzrost	GUS BDL
	Korzystający z instalacji w % ogółu ludności – kanalizacja (%)	Wzrost	GUS BDL
	Korzystający z instalacji w % ogółu ludności – gaz (%)	Wzrost	GUS BDL
	Powierzchnia gruntów leśnych (ha)	Wzrost	GUS BDL
	Wydatki majątkowe inwestycyjne powiatu w ramach Działu 600 – Transport i łączność (mln zł)	Wzrost	GUS BDL
Cel strategiczny 4. Sprawna i otwarta na współpracę administracja publiczna	Środki gmin i powiatów z UE na finansowanie programów i projektów w przeliczeniu na 1 mieszkańca (zł)	Wzrost	GUS BDL
	Udział wydatków inwestycyjnych Powiatu w wydatkach ogółem (%)	Wzrost	GUS BDL
	Udział wydatków na drogi publiczne w wydatkach ogółem (%)	Wzrost	GUS BDL
	Powierzchnia gruntów powiatowych wg prawnych form użytkowania GUGiK (ha)	Wzrost	GUS BDL
	Dochody na 1 mieszkańca (zł)	Wzrost	GUS BDL
	Wydatki na 1 mieszkańca (zł)	Wzrost	GUS BDL

Źródło: opracowanie własne

4. SPIS TABEL

Tabela 1 Ocena stanu środowiska Powiatu Obornickiego - synteza	8
Tabela 2 Przewidywane negatywne i pozytywne skutki braku realizacji postanowień projektu Strategii.....	12
Tabela 3 Mierniki oceny Strategii	15